

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΛΟΙΠΩΝ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥ

Ν Ε Ο Σ

Ε Λ Λ Η Ν Ο Μ Ν Η Μ Ω Ν

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΟΝ ΕΚ ΤΩΝ ΚΑΤΑΛΟΙΠΩΝ ΤΟΥ

ΣΠΥΡ. ΛΑΜΠΡΟΥ

ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Κ ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΟΥ

*Ἡξιώθη τοῦ Ζακπελου βραβείου ὑπὸ τοῦ ἐν Παρισίοις Συλλόγου
πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων.*

ΤΟΜΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ

ΤΕΥΧΟΣ Α' — 31 ΜΑΡΤΙΟΥ 1923

— 675 —

ΑΘΗΝΗΣΙΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ «Ο ΦΟΙΝΙΣ» — ΣΤΑΔΙΟΥ 38

ΠΕΡΙ ΑΓΑΛΜΑΤΩΝ, ΣΤΗΛΩΝ ΚΑΙ ΘΕΑΜΑΤΩΝ
ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Τὸ ὑπ' ἀριθμὸν ΡΛΔ' κατάλοιπον ἀποτελούμενον ἐκ σελίδων γεγραμμένων 38 περιέχει ἀντίγραφον ἐκ τοῦ κώδικος Κουτλουμουσίου ὑπ' ἀριθμὸν 220 ἀπὸ φύλλου 165α καὶ ἐξῆς ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἱστορία διὰ τὰ κτίρια καὶ οἰκοδομήματα καὶ διὰ τὰ κίονια ἦτοι κολῶνας τῆς Κωνσταντινουπόλεως». Εἶνε προφανές ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ γνωστοῦ ἔργου τοῦ ἀποδιδρομένου εἰς Γεώργιον τὸν Κωδινόν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Περὶ ἀγαλμάτων, στηλῶν καὶ θαυμάτων τῆς Κωνσταντινουπόλεως», τοῦ ἐκδομένου ἐν τῇ γνωστῇ ἐκδόσει τῆς Βόννης ὑπὸ τοῦ Bekker¹ καὶ ἐν τῇ Πατρολογία τοῦ Migne². Τὸ ἡμέτερον ἀντίγραφον περιέχει μετάφρασιν εἰς τὴν ἀπλὴν τοῦ ἀρχικοῦ κειμένου καὶ ἀρχεται ἀπὸ τῆς σελίδος 34 τῆς ἐκδόσεως τῆς Βόννης. Ἡ μετάφρασις ἡμῶν διαφέρει ἐνιαχοῦ τοῦ ἀρχικοῦ κειμένου παρουσιάζουσα ἐνιαχοῦ μὲν προσθήκας, ἐνιαχοῦ δὲ παραλείψεις. Αἱ προσθήκαι αὗται καὶ παραλείψεις ἀναμφιβόλως πρὸς ἔρχονται τὸ μὲν ἐκ τοῦ διαφόρου κειμένου, ὅπερ εἶχε πρὸ ὀφθαλμῶν ὁ ἡμέτερος μεταφραστής, ὑπάρχουσι

δὲ ὡς γνωστὸν διαφοραὶ πολλὰ τοῦ κειμένου ἐν τοῖς διαφόροις χειρογράφοις. τὸ δὲ ἐκ τοῦ μεταφραστοῦ ὡς π. χ. ἡ προσθήκη τοῦ πρώτου ψαλμοῦ κ.λ.π. Τοιαῦται μεταφράσεις ὑπάρχουσιν εἰς πολλὰ χειρόγραφα. ἅτινα δυστυχῶς δὲν ἔχουσιν ἐτι ἐξετασθῆ λεπτομερῶς.¹ Τὸ κείμενον τῆς ἡμετέρας μεταφράσεως εἶνε ἀξιὸν ἐκδόσεως οὐ μόνον ὑπὸ ἐποψίν γλωσσικῆν, ἀλλὰ καὶ ἔνεκα τῶν προσθηκῶν καὶ παραλείψεων, ἅς περιέχει. καὶ τῆς ἐρμηνείας ἐνιαχοῦ δυσκόλων καὶ διερθημένων χωρίων τοῦ ἀρχαίου κειμένου. ἐξ ἧς δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν πολλαχοῦ τὴν ἀρχικὴν μορφήν τοῦ ἀρχαίου κειμένου.

Ἄξιον σημειώσεως εἶνε ἐνταῦθα ὅτι τὸ ἡμέτερον ἀντίγραφον περιέχει τὴν μετάφρασιν ὅλου τοῦ ἔργου «Περὶ ἀγαλμάτων κλ.». ἔπειτα δὲ ἀνευ ἰδιαιτέρας ἐπιγραφῆς συνεχίζει τὴν μετάφρασιν τοῦ «Περὶ κτισμάτων τῆς Κωνσταντινουπόλεως» ἔργου ἀπὸ ἀρχῆς² μέχρι τῆς σελίδος 7¹¹ τῆς ἐκδόσεως τῆς Βόννης.

Ἄξιον ἐπίσης ἀναγραφῆς εἶνε τὸ ἀκόλουθον σημεῖωμα τοῦ ἀντιγραφέντος ἐν τέλει τοῦ ἀντιγραφέντος κειμένου.

«Τὰ δὲ ὅποῦ ὅποῦ ἰκανῶς δυσδιάκριτα ἐν τῷ κώδικι διὰ τὴν περιεργὸν στροφὴν τῶν πνευμάτων. Τὰ δὲ ἐν τῇ ὡς σημειώματα χειρὸς τοῦ ιζ' αἰῶνος»³.

Κ. Ι. Δ.

1. Πρβλ. ἐν Byz. Zeitsch. τομ. 4 (1895) σ. 272 ἔ. καὶ τομ. 8 (1899) τὸς διατριβὰς τοῦ Praechter πρβλ. 8° ἐτι καὶ τὰς διατριβὰς τοῦ Th. Preger ἐν τῷ αὐτῷ περιοδικῷ τομ. 13 (1904) σ. 370 ἔ. καὶ τομ. 14 (1905) σ. 272 ἔ.

2. Πρβλ. ἐκδ. Βόννης σ. 71 ἔ.

3. Τὸ ἔργον τοῦτο ἔχει ἀντιγράψει ὁ ἴδιος ὁ Λάμπρος ὡς δύναται τις κάλλιστα ἐκ τῆς γραφῆς νὰ πεισθῆ. Προφανῶς ὁ Λάμπρος θὰ ἐγνώριζεν ὅτι τὸ κείμενον τοῦτο εἶνε ἀπλῆ μετάφρασις γνωστοῦ ἐκδεδομένου κειμένου, ἀντέγραψε δὲ τοῦτο πιθανῶς διὰ τοὺς λόγους, οὗς ἀνέφερον ἀνωτέρω καὶ οἵτινες ἐπεισάν με ὅτι καὶ ἐκδόσεως ἀξιὸν εἶναι τὸ κατάλοιπον τοῦτο.

4. Ἐν. ἀν. σελ. 38 ἐν τέλει.

Ἱστορία διὰ τὰ κτίρια καὶ οἰκοδομήματα καὶ διὰ τὰ κίονια ἦτοι κολῶνας τῆς Κωνσταντινουπόλεως

Ὅτι εἰς τὴν χάλκινην καμάρα σιμᾶ τῆς ἀγίας Πουλχερίας εἰς τὸ ἀπλωμα τοῦ παλατιοῦ ἐστήκωσαν μίαν μεγάλην κολῶνα μαρμαρένια εἰς τὸ ὄνομα τῆς αὐτῆς Πουλχερίας. Καὶ εἰς αὐτὸν τὸν τόπον ἦσαν καὶ ὁ Ζήνων κ.ι. ἡ Ἀριάδνη ἡ γυναῖκα τοῦ Θεσεῦς εἰς μάρμαρα ἦγουν εἰς δύο κολῶνας ὅπου εἶχανε στίχους λυπητικούς ἐνδὲς φιλοσόφου ὀνόματι Σεκοῦνδος, οἱ ὅποιοι στίχοι εἶχαν τὴν ἱστορίαν πῶς ὁ Θεσεύς ὁ ἀνὴρ τῆς Ἀριάδνης καὶ υἱὸς τοῦ Αἰγέως ὅπου ἦτον βασιλεὺς εἰς τὴν Ἀθήνα ἐγέννη βασιλεὺς εἰς τὴν Κρήτην καὶ ἐδιώξε τὸν Μινώταυρον ὅπου ἐβασίλευεν ἐκεῖ, καὶ ὕστερον πάλαι γυρῆν τὸν κρυμμένον εἰς ἓνα σπήλαιον καὶ ἐσκότωσέν τον, καὶ ἐπῆρε τὴν Ἀριάδνην καὶ εἶπαμεν γυναῖκα, ἡ ὅποια ἦτον τουτουοῦ τοῦ σκοτωμένου θυγατέρα. Ἐπειτα ἠθέλησεν (φ. 1656) νὰ περάσῃ νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν πατέρα του τὸν Αἰγέα νὰ τοῦ εἰπῆ πῶς ἐνίκησε τὸν Μινώταυρον τὸν ἐχθρόν του. Ὅμως πρὶν νὰ ἔλθῃ, τινὲς εἶπανε φέμματα εἰς τὸν πατέρα του πῶς τοῦτος ὁ Θεσεύς ὁ υἱὸς του ἀπέθανε. Καὶ ὁ πατέρας του ἀπὸ τὸ πικρὸν τοῦ ἀνέβη ἀπάνω εἰς μίαν πέτραν μεγάλην καὶ ἀπεκεῖ ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐπνίγη· διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ὠνομάσθη τὸ πέλαγος ἐκεῖνο ἕως τὴν σήμερον ἀρτζιπέλαγον, διότι ἐπνίγη ὁ Αἰγέως ἐκεῖ. Καὶ ἀφ' οὗ ἦλθεν ὁ Θεσεύς καὶ ἔμαθεν πῶς ἐπνίγη ὁ πατέρας του ἀπὸ τὴν λύπη του δὲν ἠθέλησε πλέον νὰ γυρίσῃ εἰς τὴν Κρήτην, μόνον ἀπόμεινε εἰς τὴν Ἀθήναν εἰς τὸν τόπον τοῦ πατρός του. Τούτην τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν ὑπόθεσιν ἔλεγον οἱ στίχοι ἐκεῖνοι οἱ λυπητικοὶ ἔποῦ ἔκαμεν ὁ Σεκοῦνδος ὁ φιλόσοφος ὡς ἂν εἶπαμεν.

Ἄντικρυς δὲ αὐτῆς τῆς χαλκίνης καμάρας ἦσαν καὶ δύο κεφάλια μαρμαρένια φοβερά, διότι ἦσαν τῆς γοργώνας εἰς ὁμοίωμα γυναικῶν καὶ ἦταν περιεχρυσωμένα· ἡ ὅποια Γοργώνα ἦτον γυναῖκα καὶ εἶχε τὸ πρόσωπόν της τόσο φεβερὸν ὡς ἂν λέγουν οἱ μύθοι ὅτι ὅποτος τὴν ἐβλεπεν ἀπέθανε. Ἄμῃ ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἡ Γοργώνας ἦσαν γυναῖκες κακαὶ καὶ γλωσσῶδεις, ὅπου δὲν ἠμπόριεν τινὰς νὰ ζήσῃ (φ. 166α) μετ' αὐταῖς, καὶ διὰ τοῦτο ἐφευγαν ἀπὸ ταύταις,

ὅτι ἀθανάτων τὸς ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν κακίην τους γλώττιαν. Ἀκόμη ἤφεραν ἀπὸ τὴν Ἔφεσον ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἦτον εἰς τὸν καιρὸν τῶν Ἑλλήνων τῆς θεᾶς τῆς Ἀρτέμιδος, καὶ Ἀρσεμιν ἔλεξαν τότε τὸ φεγγάρι, ἤφεραν λοιπὸν ἀπὸ ἐκείνην τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἑλληνικὴν ὀκτὼ κολῶνες μεγάλας, ἀπὸ ταῖς ὀποιαῖς ταῖς τέσσαρες ἔστησαν εἰς τὰ μέρη τοῦ ἦτον ὁ Ταῦρος εἰς τὰ καλὰτα τοῦ Κωνσταντίνου καὶ τῆς γυναίκος του τῆς Ἰουλιανῆς καὶ τῶν παιδίων του, καὶ ταῖς ἄλλαις τέσσαρες κολῶνας ταῖς ἔβαλαν εἰς τὸ ἕρπῆν μέρος τῆς χάλκινης καμάρας, ὅπου καὶ ὁ Ἰουστινιανὸς ὁ βασιλεὺς ἔστησαν ἕναν σταυρὸν. Καὶ ἦσαν κίονια δολοχρυσά τοῦ Βασισαρίου καὶ τοῦ Τιθερίου καὶ τοῦ Θρακῆ τοῦ καμικοῦρη. Καὶ τὸ πρῶτον κίονι ἦτον λεπτότατον ἀπὸ τοῦ Ἰουστιανοῦ. Καὶ ἦσαν καὶ τῶν συγγενῶν του ἄλλα ἑπτὰ κίονια, μερικὰ μαρμαρένια καὶ μερικὰ χάλκινα. Ἦσαν καὶ δύο ἄλογα χάλκινα ὅπου ἔστέκονταν ἀπάνω εἰς τὴν καμάραν, τὰ ὅποια εἶχαν τὰ φέροι ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἀρτέμιδος ἀπὸ τὴν Ἔφεσον εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Ἰουστιανοῦ ὅπου ἔκτισε τὴν ἁγίαν Σοφίαν, καὶ ἐστήλωσαν τα διὰ νὰ στέκονται καλά. Ὁμοίως καὶ ἐστήλωσαν καὶ τὸν σταυρὸν διὰ νὰ στέκεται στερεά. (φ. 167α) Ἦτονε ἀκόμη ἐκεῖ καὶ μία κολῶνα τοῦ Μαξιμίανου μεγάλου. Καὶ ἦτον καὶ τὸ γένος ἕλον τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου ἐκεῖ γλυμμένον εἰς μάρμαρον Ἀκόμη ἦτον καὶ ἡ συμφορὰ τοῦ Μαυρικίου καὶ τῆς γυναίκος του καὶ τῶν παιδίων του ἐκεῖ γλυμμένη, τὸν ὅποιον Μαυρικίον τὸν βασιλέα καὶ τὴν γυναίκα του καὶ τὰ παιδιά του ἐσχότισεν ὁ Φωκᾶς ὁ τύραννος κατὰ δικαιοκρίτην τοῦ Θεοῦ, διότι ἔδεν ἠθέλησε νὰ ἐξαγοράσῃ τοὺς Χριστιανούς σκλάβους χιλιάδες (κενόν) εἰς τὴν Θεσσαλονικὴν ὅπου τοὺς ἔδιδαν ἀπὸ φλωρί τὸν π, ἀμὴ ἄφηκεν καὶ τὸς ἐσχότισαν οἱ ἕρβαροι. Καὶ διὰ ταύτην τὴν ἁμαρτίαν τοῦ ἐφάνη εἰς τὸν ὕπνον του ὅτι ἦτον ἐμπροσθεν τοῦ φοβεροῦ κριτηρίου τοῦ Θεοῦ καὶ ἐρώησάν τον ποῦ θέλει νὰ παιδευθῆ, εἰς τὸν κόσμον ἐτοῦτον τὸν πρόσκαιρον ἢ εἰς τὴν μέλλουσαν κρίσιν, τὸ αἷμα τῶν Χριστιανῶν ποῦ ἐχύθη. Καὶ ἐκεῖνος ἀποκρίθη, καὶ ἐπαράκάλει νὰ παιδευθῆ εἰς τούτον τὸν κόσμον. Ἐἴζη λοιπὸν εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἦλθεν ὁ Φωκᾶς ὁ τύραννος, καὶ πρῶτα τοῦ ἐπῆρε τὴν βασιλείαν καὶ ἔκαμῆν τον σκλάβον αὐτὸν καὶ τὴν γυναίκα του,

καὶ τὰ παιδιά του, ἔπειτα εὐθὺς ἔκαμῆν ἕνα ἕνα του παιδί ὑπὲρ του. (φ. 167α) Καὶ ἐκεῖνος ἔλεγεν εἰς πᾶσα του παιδί ποῦ ἔκοπταν δίκαιος εἶσαι Κύριε καὶ δικαία σου εἶναι ἡ κρίσις σου, ἐνθυμῶντας τὴν ἁμαρτίαν ποῦ ἔκαμῆν καὶ ἔδεν ἀγόρασε τοὺς σκλάβους. Τέλος ἔκοπῆν καὶ τὴν γυναίκα του καὶ αὐτὸν. Καὶ ἐπαιδεύθη εἰς τούτον τὸν κόσμον διὰ νὰ μὴν παιδευθῆ εἰς ἐκεῖνον, ὡσὲν καὶ οἱ χρονογράφοι λέγουσι πλατότερον ταύτην τὴν ἱστορίαν.

Εἰς τὴν καμάραν ποῦ ἔλεξαν τοῦ μιλίου ἦτον μία κολῶνα Μαυριστῆ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ τῆς ἁγίας Ἑλένης ὅπου ἦτονε καὶ ὁ σταυρὸς ὅπου εἶδαν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ τοὺς εἶπε Κωνσταντίνε ἐν τούτῳ νίκα, ἔβαστοῦσάν τον εἰς τὸ χέρι τους, καὶ μέσα εἰς τὸν σταυρὸν ἦτον καὶ ἡ τύχη τῆς πόλεως. Καὶ μία κλειδαριὰ κλειδομένη καὶ ἦτον στοιχειωμένη διὰ κανένα κακὸν νὰ μὴν πιάνη εἰς τὴν πόλιν ταύτην, ἀμὴ ὅποιος ὀρῖζει τὴν πόλιν νὰ νικᾷ τοὺς ἐχθρούς του καὶ τὰ ἄλλα ἔθνη, καὶ οἱ ἐχθροὶ νὰ μηδὲν ὑβρίζονται νὰ κάμουν τίποτε, ἀμὴ νὰ στέκονται μακρὰ, καὶ νὰ παγένουν ἐπίσω ὡς νικημένοι. Καὶ τὸ κλειδί ταύτης τῆς κλειδαρίας τὸ ἔχωσαν εἰς τὴν ρίζαν κάτω τῶν κίωνων. Καὶ εἰς τὸ αὐτὸ θεμέλιον ἦσαν καὶ ἄλλαις κολῶνες ἦγον τῆς Σοφίας, ποῦ ἦτον γυναίκα τοῦ Ἰουστίνου τοῦ Θρακῆς (φ. 167β) καὶ Ἀνράβας τῆς θυγατρὸς του καὶ Ἑλένης τῆς ἀνεψίας του.

Εἰς τὸν τόπον ποῦ ἔδιδαν τὰ ἀρτζιχάλια ἦτον μία κολῶνα τοῦ μεγάλου Λέοντος τοῦ μακέλη, τὴν ὅποιαν ἔστησεν ἡ ἀδελφὴ του ἡ Εὐφρημία, διότι τὸ σπήτι τῆς ἦτον ἐκεῖ καὶ πᾶσαν ἑβδομάδα ὑπήγενεν εἰς αὐτὴν ὁ βασιλεὺς Λέων, διότι ἦτον παρθένα καὶ γνωστικὴ πολλά. Καὶ ἔλοι οἱ ἀδικημένοι καὶ ὅσοι εἶχαν παράπονον, καὶ οἱ ἐντόπιοι καὶ ξένοι καὶ ἀπὸ ἕλον τὸν κόσμον ἐκεῖ εἰς τὸ κίονι ἔβαναν τὰ ἀρτζιχάλια τους. Καὶ ὅποτε ἔρχονταν ὁ βασιλεὺς τοῦ τὰ ἔδιδαν καὶ παρευθὺς ὁ καὶ ἕνας ἔπερνε τὴν ἀπόκρισιν του. Ἀμὴ ἔταν ὁ βασιλεὺς ἦτον εἰς τὸ παλάτι πᾶσα ταχιά ἔστελαν τὸν ἄνθρωπον τῆς ἑβδομάδος καὶ ἔπερνε τὰ ἀρτζιχάλια καὶ ἔδιδεν ὁ βασιλεὺς πάντοτε τὴν ἀπόκρισιν καὶ τὰς ἀποφάσεις πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἑβδομάδος, ἢ πρὸς τοὺς σπητικούς του εἰς τὰ ἀρτζιχάλια ἐπάγω. Καὶ τὰ ὑπήγεναν εἰς τὴν αὐλὴν καὶ τὰ ἔδιδαν ἐκεῖ ὅπου τὰ ἐφύλαττον.

Καὶ πάλιν οἱ φυλάκτορες τὰ ἐδίδαν εἰς τοὺς ὑποβασαρέους, ὅπου τὰ ἐχρειαζόντανε. Διὰ τοῦτο ἔτσι ἤθελαν νὰ ἐξοφλήσουν τὴν ὑπόθεσιν τοὺς γλήγορα τὸ βραδὺ ἐδίδαν τὰ ἀρτζιχάλια τους, καὶ εἰς τὴν αὔριον ἔπερναν τὴν ἀπόφασιν (φ. 168α), τὸ ναὶ ἢ τὸ ὄχι. Καὶ ἀπὸ τούτης τῆς ἀφορμῆς ἠνομαζέθη ὁ τόπος ἐκεῖνος τόπος τῶν ἀρτζιχαλίων.

Ἀκόμη εἰς τὸ κριτήριον τοῦ παλατιοῦ ὅπου ἦτον Εὐδοκίας τῆς γυναικὸς τοῦ Θεοδοσίου καὶ αὐτοῦ τοῦ Θεοδοσίου καὶ τοῦ Μαρκיאνοῦ καὶ τοῦ Κωνσταντίνου ἦσαν κολῶνες ἄρθαι, ἔπου καὶ χερσὶ ἐγένοντο τοῦ λαοῦ ἀπὸ ταῖς δύο μεριαῖς ἕως εἰς τὸν καιρὸν Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως.

Ἀλλὰ τὸ λουτρὸν ὅπου τὸ ἔλεγαν Ζευξίππου ἐκτίσθη ὑπὸ Σεβήρου, καὶ ἐστοιχειώθη μετὰ κανδύλας, ὅτι νὰ καλεῖται ἐκεῖ κανδύλα ὑαλένια, τὸ δὲ νερὸ τοῦ λουτροῦ νὰ βράζῃ δυνατὰ καὶ ὁ ἀέρας τοῦ λουτροῦ. Ἀμὴ ἄνθρωποι τινες ἀμαρτωλοὶ καὶ ἄτυχοι ἐδιάθηκάν ἐκεῖ μέσα, καὶ ἀπὸ ἐκεῖνους ἐχάλασε καὶ ἐχάθη, ἦγουν ἀπὸ ταῖς ἁμαρτίαις τους.

Ἡ κολῶνα ὅπου ἐστέκετον εἰς τὸ ἀρμαμέντο, ἦγουν ἐκεῖ ὅπου ἦσαν τὰ ἄρματα, ἦτον Φωκᾶ τοῦ στρατιώτου. Καὶ εἰς τοὺς ἑπτὰ χρόνους τῆς βασιλείας του εἰς τὸ τέλος τὴν ἤφερεν εἰς τὸ ἄλλο κίονι ὅπου ἐκτίσε. Καὶ ἀφ' οὗ τὴν ἐσάλευσεν ἀπ' ἐκεῖ ὅπου ἦτον ἀπέρασαν μόνον δεκοκτὴ ἡμέρες καὶ ἐξέπεσεν ἀπὸ τὴν βασιλείαν του. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἦτον καὶ ὁ ἅγιος Συμεὼν (φ. 168β).

Οὗτος ὁ Φωκᾶς ἐκτίσε τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Φωκᾶ εἰς τόπον λεγόμενον Μίλιον· ἀμὴ δὲν ἐφθασε νὰ κάμῃ τὸν ὄροφον, ἦγουν τὴν σκέπην τῆς ἐκκλησίας.

Ἐκεῖ ἦτον καὶ ὁ τόπος, ἦτοι ὁ κάμπος τοῦ παλατιοῦ ὅπου ἐπωλοῦσαν καὶ ἀλλάσαν τὰ βλαμμένα ζῶα. Ἀμὴ ὕστερον ἀλλάξαν τὸ παζάρι τοῦτο τῶν ζώων, καὶ τὸ ἔκαμαν νὰ γίνεταί τὸ παζάρι τοῦτο εἰς τὴν χρυσῆν λεγομένην πόρταν, ὅπου ἔστησαν καὶ δύο ἄλογα κούντουρα καὶ ἀντζοκοπημένα χάλκινα. Καὶ βωμοὶ ἀκόμη πέτρινοι ἐλληνικοὶ ἦσαν σιμὰ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Φωκᾶ ὅπου τὴν ἔκαμεν αὐτὸς ὡσὺν εἶπομεν. Ἐκεῖ καὶ εἰκονίσματα τέσσαρα ἐστόρησε μὲ ψηφίδες χρυσῆς τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ τῆς Ἑλέ-

νης. Ἀφ' οὗ δὲ ἦλθεν ὁ Ἡράκλειος καὶ ἐβασίλευσεν ἐτίμησε τούτην τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐμετονόμασέ τὴν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. Τὰ δὲ τοῦ Λαύσου ἦσαν σπήτιον τοῦ πατρικίου Λαύσου· πατρικίος δὲ ἔνε ὁ πατήρ τοῦ κοινοῦ, ἦγουν ἄρχοντας ἢ παπᾶς μέγας, ὁ ὅποιος Λαύσος (φ. 169α) πολλαῖς ἀθροεντίες καὶ δόξες ἀπέρασεν εἰς τοὺς καιροὺς Ἀρκαδίου τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου. Τοῦτο τὸ σπήτι τοῦ ὁ Λαύσος τὸ ἐκτίσε καὶ τὸ ἐστόλισε μὲ πολλαῖς καὶ ἀξιόλογες κολῶνες καὶ μάρμαρα, καὶ τοῦτο τὸ σπήτι ἦτον πρῶτα ἕνα ἀπὸ τὰ δώδεκα σπήτια τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, εἰς τὸ ἔποισαν ἦσαν καὶ ἀέτοι· πέτρινοι, καὶ σκάλες, καὶ βωμοὶ τετράγωνοι καὶ φιάλαι ἐστέκοντο εἰς πολὺν στολισμὸν τῆς πόλεως.

Σιμὰ δὲ εἰς τὴν καμάραν τοῦ μιλίου ἦτον μάρμαρον γλυπτὸν καθελάρης ὁ Τραϊανός, καὶ σιμὰ τοῦ ἦτον εἰς μάρμαρον γλυπτὸν καθελάρης ὁ Θεοδόσιος ὁ μικρός, καὶ τὴν κάτω μερῆα σιμὰ εἰς τὸ κίονιον ἦσαν τὰ ἑμοιώματα γλυπτὰ τοῦ Ἀρκαδίου καὶ τοῦ Θεοδοσίου καὶ τοῦ Ἀδριανοῦ. Τὸ δὲ ἐκ μαρμάρων ὁμοίωμα ὅπου ἦτον εἰς τὸ λουτρὸν τοῦ Ζευξίππου μὲ τὰ χρώματα ἦτον ἐκεῖνου τοῦ Φιλιππικοῦ τοῦ πραοτάτου.

Ἡ βασιλικὴ λεγομένη στέρνα ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. Ἀμὴ ἐκεῖνος ὅπου ἐκαθέζετο καθελάρης εἰς τὸ μέγα (φ. 169β) κίονι ἐπάνω ἦτον ὁ Σολομών, τὴν ὅποιαν εἰκόνα ἀνεστήλωσεν ὁ μέγας Ἰουστινιανός. Καὶ ἐκράτει ὁ Σολομών τὸ μάγουλόν του βλέποντα καὶ θαυμάζοντα τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Σοφίας. Τοῦτο δὲ τὸ σχῆμα τὸ θαυμαστικὸν ἐδειχνεν ὅτι ἡ ἁγία Σοφία καὶ ἡ οἰκοδομὴ τῆς καὶ ἡ τέχνη τῆς ἐνίκησεν εἰς μῆκος καὶ εἰς μεγαλειότητα καὶ εἰς εὐμορφίαν καὶ ὠραιότητα τοὺς ναοὺς καὶ τὰ κτίρια ὅπου ἐκτίσε καὶ ἔκαμεν ὁ Σολομών εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ διὰ τοῦτο ἐθαύμαζε Ἐκεῖ ἦτον καὶ ἡ στήλη τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου ἀπάνω εἰς δύο κίονια χρυσαμένα, ὅπισθον εἰς τὴν βασιλικὴν σιμὰ εἰς τὸ μίλιον.

Τὸ χρυσόροφον ἦτοι τὸ χρυσὸν σκέπασμα, ὅπου ἦτον εἰς τὴν βασιλικὴν, ὅπισθον μερῆα τοῦ μιλίου, ὡς ὁμοίωμα ἀνδρὸς χρυσοβαμμένον· ἦτον τὸ ἕξαμον τοῦ κορμίου Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως. Καὶ τὸ ἄλλο ἕξαμον ὅπου ἐκλίνε τὸ γόνατον ἦτον τοῦ Ἰουστινιανοῦ τοῦ

τυράννου. Εἰς τὸν ὁποῖον τόπον ἕνας ρήτορας ἐλάλησεν, τὸν ἔλεξαν τὸ ὄνομα τοῦ Ἰέρδελην. Ὁποῦ ἐπέτεκετον καὶ ἔλεφας μέγας βαλμένους ὑπὸ Σεβήρου. Ἦτον ἐκεῖ καὶ μέρος βουνοῦ καὶ σχολεῖον (φ. 170α) καὶ τὸ ἰεγαλειότερον ὅτι ἐκεῖ ἦτον ἕνας ἀργυροκόπος ἦγον ὅπου ἐχάρασε τὰ φλωρία καὶ τὰ ἐξόγιαζε μὲ ζύγι κακὸ καὶ μικρὸν καὶ ἐπαρξόγιαζε, διὰ τὴν ὁποίαν ἁμαρτίαν ὁ λέφας ἐκεῖνος ὑπήγειν καὶ ἐγάλα τὸ σπητὶ τοῦ. Καὶ τοῦτος ὁ παραζουγιαστής καὶ ἀδικητὴς πάλιν ἐφραδέρριζε τὸν ἀνθρώπον ὅπου ἐφύλασσε τὸν λέφαν. Ὅμως ἕως τέλους ὁ λέφας ἔφερε τὸν παραζουγιαστήν ἕως νὰ παιδευθῇ διὰ τὰς ἀδικίας ὅπου ἐκαμνεν. Διὸ εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον παρευθὺς ἐτυπώθη καὶ ὁ λέφας τὸ ὑψηλὸν καὶ ὁ ἀνθρώπος ὅπου τὸν ἐλάττεισε, καὶ ὁ παραζουγιαστής μαρμαρένιος. Ἦκει ἐστῆσαν καὶ τὸν Ἡρακλῆν εἰς μάρμαρον, ὁ ὁποῖος ὑστερον μετετέθη εἰς τὸ ἵπποδρόμιον. Οἱ εἰς τὸν καιρὸν Ἰουλιανοῦ τοῦ ὑπατικοῦ δέκκα λησιτάδες ἔφεραν τὸ μάρμαρον τοῦτο ἀπὸ τὴν Ρώμην καὶ τὸ ἐμπάσαν εἰς τὸ Βυζάντιον. Ὅτι παλαιὰ εἰς τὸν τόπον λεγόμενον ὠραιον ἦτοι εὐμορφον μίλιον ἦτον ἄμωξι τοῦ Ἰλλίου εἰς μάρμαρον καὶ τὸ ἔσπερναν τέσσαρα ἄλογα πύρινα. Καὶ ἐκεῖ ἐφημίσθη ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἀφ' οὗ ἐνίκησε τοὺς λεγόμενους (φ. 170 β) Ἀζώτους. Διότι ἐκεῖ πρότερον ἐφημίσθη καὶ ὁ Βύζας, ὅπου ἔκτισε τὸ Βυζάντιον. Ὑστερον ἐκατέδασαν τοῦτο τὸ ἀμάξιν εἰς τὸ ἵπποδρόμιον.

Ἀκόμη ἔβαλαν καὶ ἔφεραν εἰς τὸν τόπον τοῦ σανάτου, ἦγον ἔπει ὅπου ἦσαν οἱ συγκλητικοί, ἕνα εἰκόνημα πολύτιμον καὶ ὠραιότατον, τὸ ὅποιον εἶχον καὶ εἰς τὰς μεγάλας ἐορτάς. Ἀμὴ διότι ἐπάνω τῆς κεφαλῆς εἶχε τὸν σταυρὸν ὅπου ἐχάραξεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, διὰ τοῦτο ὁ Ἰουλιανὸς ὁ παραβάτης τὸ ἔχωσε κάτω εἰς τὸν βυθὸν διὰ νὰ ἀφανισθῇ.

Περὶ τοῦ ὁμοιώματος Ἀρείου

Τὸ ὁμοίωμα, ἦγον τὸ πρόσωπον καὶ τὸ κορμὶ τοῦ Ἀρείου τοῦ χίρεικου ἦτον γλυμμένον εἰς ἕνα μάρμαρον, καθὼς ἐξέβαλε τὰ ἔντερα τοῦ καὶ ἔδωκεν τὸν κακὸν θάνατον εἰς τὴν σύνοδον, τὸ ὅποιον μάρμαρον ἐβάλλθη ὑπὸ τοῦ θεοφιλοῦς Θεοδοσίου ἀπὸ τὴν καμάραν τοῦ φόρου τῆς συγκλήτου. Καὶ ἦτον τὸ μῆκος τοῦ μαρμαρίου σπιθα-

ματς ἑννέα καὶ ὀκτὼ δάκτυλα. Σιμὰ δὲ εἰς τοῦτο ἦσαν γλυμμένοι εἰς ἄλλο μάρμαρον καὶ ὁ Μακεδόνιος καὶ ὁ Σαβέλλιος καὶ ὁ Συνέμιος εἰς μεγάλην αἰσχύνην καὶ ἐντροπήν τους, (φ. 171 α) ἕως ἕως ἄνθρωποι ἐπενοῦσαν τὴν στρατὸν ἐκείνην νὰ ρίχνουν εἰς αὐτοὺς κοπριὰς καὶ τὸ νερὸ τους καὶ πτύσματα ὅτι ἦσαν ἀρετικοί.

Περὶ τῆς συγκλήτου ἦτοι διὰ τοὺς πασάδες

Ἀπὸ δὲ τοὺς πρώτους αὐθέντας τῆς βασιλείας ἐξ ἀρχῆς οἱ πατρικιοί, ἦγον ἕσαι ἦσαν ὡτὰν κατέρες τοῦ κοινοῦ, ἐκεῖνοι ἐλάμβανον τὰ χάρτια ὅπου τοὺς ἔδιδαν καὶ πρῶτος ὁ Καλλιστρατος ἔκει εἰς τὴν συγκλητὸν ἔλαβε τὴν τιμὴν καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦ ὑπάτου, τὸν δὲ ὑπάτον τὴν ὥρα τὸν λέγουσι κόνσουλον, καὶ τότε ὁ λαὸς καὶ τὸ πλῆθος ἐκραζον ὁ Καλλιστρατος εὐτύχησεν ἄμποτε καὶ εἰς ἄλλην τιμὴν μεγαλειτέραν νὰ προκόψῃ. Καὶ τοῦτος ἐφραδέρριζε τὸν βασιλέα καὶ ἔφυγεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὁ δὲ Κωνσταντῖνος ὡμοσε νὰ μὴν τοῦ καμῆ κακὸν οὐδὲ νὰ τὸν ἀδικήσῃ, ἕως ὁ Καλλιστρατος ἀπὸ τὸν φόβον τοῦ τὸν πολλὸν ἀφήκε τὴν κοσμικὴν τιμὴν καὶ ἐχειροτονήθη παπᾶς καὶ ἀπὸ παπᾶς ἐγίνε καὶ ἐπίσκοπος. Οὗτοι δὲ εἰ ἀρχόντες τῆς συγκλήτου καὶ οἱ πατρικιοὶ ἐδιάβαζον καὶ ἔλεγον (φ. 171 β) συχνὰ ἀναμέσον τους τὸν πρῶτον ψάλμον τοῦ Δαβὶδ, ἦγον τὸ μακάριος ἀνὴρ καὶ τὸ ἀξηγοῦντο ἀπλοῦστερα τοῦτέστι καλότυχος ἔνε ὁ ἀνθρώπος καὶ ὁ κριτὴς καὶ αὐθέντης ἐκεῖνος, ὅπου δὲν ἐπεριπάτησεν εἰς τὴν βουλήν τῶν ἀσεβᾶδων καὶ τῶν ἀθέων, καὶ εἰς τὴν στρατὸν τῶν ἁμαρτωλῶν ἀνθρώπων δὲν ἐστάθη, καὶ εἰς τὸ θρονὶ τῆς πανούκλας ἦγεν τῶν φθοροποιῶν καὶ τῶν κακοποιῶν δὲν ἐκάθισεν, ἀμὴ μελετᾷ καὶ κρατεῖ νύκτα καὶ ἡμέρα τὸν νόμον τοῦ θεοῦ. Καὶ τοῦτος ὁ ἀνθρώπος παρομοιάζει εἰς ἕνα δένδρον φυτεμένο σιμὰ καὶ ὑποκάτω εἰς νερά, ὅπου θέλει δώσει τὸν καρπὸν τοῦ εἰς τὸν καιρὸν τοῦ, ἦγον θέλει δείξει τὴν ἀρετὴν τοῦ ὁ ἀνθρώπος, ἀν ἔνε πλούσιος, πῶς νὰ οἰκονομήσῃ τὸν πλοῦτόν τοῦ εἰς καλοὺς τόπους, ἀν ἔνε πτωχός, καὶ εἰς καιρὸν πείνας, νὰ δείξῃ τὴν ὑπομονὴν τοῦ καὶ νὰ μὴν βλασφημήσῃ εἰς τὸν θεόν, μόνον νὰ ἔχῃ τὴν ἀγίαν ταπεινώσιν καὶ τὴν εὐχαριστίαν νὰ τὸν σκεπάζουν ὡσάν τὰ φύλλα σκεπάζουσι καὶ φυλάσσουν τὸν καρπὸν τοῦ δένδρου. Καὶ πάλιν οἱ αὗτοι συγκλητικοί

ἐξηγοῦντο κατὰ τὸν σκοπὸν τοῦ Θεοῦ Ἐφραίμ, ὅτι καρπὸς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι τὰ ἔργα του (φ. 172α) καὶ τὰ φύλλα εἶναι οἱ κούφιοι λόγοι διὰ τοῦτο καὶ ὁ Χριστὸς λέγει· ἔτζη ἄς λάμψει τὸ φῶς σας ἐμπρὸς εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὅπως νὰ ἴδωσιν οὐχὶ τὰ ἀξιώματά σας τὰ κοσμικά, ὄχι τὰ μεταξωτά σας ρούχα, τὸν βίόν σας, ἀλλὰ τὰ καλά σας ἔργα καὶ ἐξ αὐτῶν νὰ δοξάσουν τὸν Θεὸν καὶ πατέρα. Καὶ πάλιν λέγει δεῖξαι τὴν πίστιν σου ἀπὸ τὰ ἔργα σου. Ταῦτα τὰ θεϊκὰ λόγια ἐμελετοῦσαν οἱ ἄρχοντες, οἱ συγκλητικοί, τοῦ παλατιοῦ διὰ νὰ ἔχωσι τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, νὰ βλέπουν τὸ δίκαιον τοῦ κόσμου καὶ νὰ ἐνθουμοῦνται τὸν θάνατον. Ποκάτω ἀπὸ τὸ κιόνι τοῦ φόρου ἐβάλλθη καὶ τὸ ἐξακουστὸν ἐκεῖνο Παλλάδιον ὅπου τὸ εἶχαν ἄλλον καιρὸν εἰς τὴν Τρωάδα. Καὶ τοῦτο τὸ Παλλάδιον ἦτον ἑρῴδιον μικρὸν ξύλινον, τὸ ὅποιον λέγουσιν ὅτι ἦτον σταιχειωμένον νὰ φυλάσσει τὴν βασιλείαν τῆς Τρωάδος. Ἦσαν ἐκεῖ καὶ ἄλλα μάρμαρα πολλὰ σημειοφορικά, ἦγουν ὅπου ἐσημάδεβαν καὶ ἐδειχναν γλυμμένα πολλὰ τινα ἑλληνικά καὶ παλαιὰ πράγματα, ὅπου τὰ ἔφερεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἀπὸ τὴν Ρώμην. Ἦτον ἐκεῖ καὶ ἡ στήλη ἣτοι κολῶνα τοῦ Ἀπόλλωνος, τὴν ὅποιαν ἀνέστησεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ὡς τὸν ἥλιον λαμπρὰν εἰς τὸ ὄνομά του (φ. 172β) καὶ ἔβαλαν ἐπάνω εἰς τὸ κεφαλοκόλωνον ἓνα καρφίν, ὡς λέγουσιν, ἀπὸ ἐκεῖνα ὅπου ἐσταύρωσαν τὸν Χριστὸν· ἔθεν καὶ ἔλαμπεν ὡσάν ὁ ἥλιος εἰς τοὺς πολῖτας.

Περὶ τῶν ψωμοπωλείων

Εἰς τὸν τόπον ὅπου ἐπωλοῦσαν τὰ ψωμιά ἦσαν εἰς μάρμαρα γλυπτὰ ὀκτὼ σκυλόπουλα, καὶ παγώνια καὶ ἀετοί, καὶ λοντάρια, καὶ λαγοί καὶ κεφάλια κριαρίων καὶ στρουθίων, καὶ μιᾶς τρυγόνος, καὶ θαμάλας. Ἦσαν καὶ δύο γοργόνες, ἡ μία ἐκ τοῦ δεξιοῦ μέρους καὶ ἡ ἄλλη ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ, καὶ ἔβλεπε ἡ μία τὴν ἄλλην εἰς πρόσωπον. Ταῦτα ὅλα ἦσαν εἰς μάρμαρα γλυμμένα. Ἦτον ἀκόμη καὶ ἀγέλη χοιριδίων πολλῶν. Καὶ ἐστέκοντο ταῦτα πάντα ἕως τὸν καιρὸν τοῦ Ζήνωνος, ἀλλὰ Γαληνὸς τις νέος ἰατρός καὶ φιλόσοφος ὡσάν εἶδεν ἐκεῖ τὰς γοργόνας καὶ τὰ ἄλλα γλυπτὰ, ἔλεγεν ὅτι ἐδηλοῦσαν μέλλοντα πράγματα καὶ ἦσαν ἱερόγλυπτα καὶ ἀστρονομικά, καὶ ἐξηγεῖτον ὅλας τὰς ἱστορίας ὡσάν τὰ ἔβλεπεν τυπωμένα.

Περὶ τοῦ Ταύρου

Ὅτι εἰς τὸν τόπον λεγόμενον Ταῦρον ἦτον ἡ στήλη τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου (φ. 173α) καὶ ἦτον πρῶτα ἀργυρή, ἔπου ἐδέχετον ὄσα ἔρχονταν ἀπὸ τὰ ἔθνη. Καὶ ἐκεῖ πρότερον ὑπῆρχε παλάτιον καὶ ξενοδοχεῖον τῶν Ρωμαίων, τὸ καλούμενον Ἀλωνίτζι. Καὶ ἐπάνω εἰς τὸ μέγα κιόνι ἦτον στηλωμένος ὁ Θεοδόσιος, τὰ δὲ παιδία του ὁ Ὀνώριος ἐπάνω εἰς τὴν πέτρινη καμάραν δυτικά, ὁ δὲ Ἀρχάδιος ἀνατολικά τῆς καμάρας. Πλὴν ἐπάνω ἀπὸ ταῖς μεγάλας κολῶνας ταῖς τρωαδίτικες εἰς τὸ μέσον τῆς αὐλῆς ἦτον ἓνας καβελάρης, τὸν ὁποῖόν τινες ἔλεγον Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ, ἄλλοι ἔλεγον νὰ εἶναι ὁ Βελεροφόντης, καὶ τὰ μάρμαρα τοῦτα τὰ εἶχαν φέρει ἀπὸ τὴν μεγάλην Ἀντιόχειαν.

Ἀλλὰ τὸ τετράπλευρον μάρμαρον τοῦ καβελάρου τὸ λιθόξεστον εἶχε γραμμένας τὰς ἱστορίας ἐκείνων ὅπου ἦλθον νὰ ἐπάρουν καὶ νὰ αἰχμαλωτίσουν καὶ χαλάσουν τὴν πόλιν καὶ τὸ ἐμπόδισμα, ἦτον εἰς εἶδος ἀνθρώπου μικρὸν ὡς χάλκινον, ἦγουν τὸ ὁμοίωμα τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, γονυκλιεὶς ἦγουν ὅπου ἡ Θεοτόκος ἐπαρεκάλει τὸν υἱὸν αὐτῆς καὶ θεὸν νὰ μὴν ἐπάρουν τὴν πόλιν. Οὕτως καὶ ἡ μεγάλη κολῶνα, ἡ ἐλαφρὴ, καὶ ὁ Ξηλόροφος εἶχον γλυπτὰς τὰς ἱστορίας ἕλης τῆς πόλεως.

Ὅτι τὸ Φιλαδέλφιον λεγόμενον μάρμαρον (φ. 173β) γλυπτὰν ἦσαν οἱ υἱοὶ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. Ὅταν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἀπέθανε καὶ ὁ Κωνσταντῖνος εὐρισκόμενος εἰς τὰ ἀνατολικά μέρη ἐγύρισεν ὀπίσω, ἦλθε δὲ καὶ ὁ Κώνστας ἀπὸ τὴν δύσιν, καὶ ἐκεῖ εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον ἠνώθησαν καὶ ἀγκαλιασάμενοι ἐχαιρέτισθησαν, διὰ τοῦτο ἐκεῖ ἀνεστηλώθη ἡ ἀπάντησις τῶν δύο προσφιλεστάτων ἀδελφῶν.

Ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι τὸ λεγόμενον Φιλαδέλφιον, ὅπου ἔνε ἡ καμάρα, πρῶτα ἦτον τείχος καὶ πόρτα πρὸς τὴν γῆν παλαιὰ ὅπου τὴν ἔκαμεν ὁ Κάρος· ἐκεῖ λοιπὸν ἐστέκατον ἡ κολῶνα τοῦ φόρου καὶ δεξαμένη πολλὰς ὑμνωδίας ἐπροσκύνησαν ὅλοι εἰς εὐτυχίαν τῆς πόλεως· καὶ ὠψώθη τὸ κιόνι μετὰ λιτανείας καὶ δεήσεως ὑπὸ τῶν ἱερέων παρισταμένου καὶ τοῦ λαοῦ καὶ μετὰ κραυγῆς βοῶντος τὸ

Κύριε ἐλέησον ἑκατὸν φορές. Καὶ ἐκεῖ ἑπάνω εἰς τὸ κεφαλοκόλιον ἐβάλθησαν καὶ ἄλλα πολλὰ θυμιαστὰ καὶ παράδοξα πράγματα, ὅτε ἔγινε καὶ πανήγυρις μεγάλη καὶ ἐκράτησεν ἡμέρες σαράντοι, τότε ὁ βασιλεὺς ἔκαμε καὶ ἔδωκε λαφάρδες πολλῶν ἀνθρώπων, τῆς δὲ αὐρινῆς ἡμέρας ἐγένη τὸ γενέθλιον τῆς πόλης καὶ μεγάλο λιποδρόμιον, ἡγουν ἑορτὴ μεγάλη. (φ. 174α) καὶ ρένια ἀλόγων, ὅτε καὶ ἡ πόλις ἀνομήθη Κωνσταντινούπολις.

Περὶ τοῦ σταυροῦ ὀποῦ ἦτον εἰς τὸ Φιλαδέλφιν.

Ὁ ἅγιος Κωνσταντῖνος ἔσκησε καὶ τὸν σταυρὸν ὀποῦ ἦτον εἰς τὸν τόπον τοῦ Φιλαδέλφου εἰς κολῶναν χρυσιμένην μετὰ λιθάρτων τιμίων, εἰς τύκον καὶ εἰς τὸ σχῆμα τοῦ σταυροῦ ὀποῦ εἶδεν εἰς τὸν οὐρανόν. Καὶ ἀπὸ τῆς κολῶνας ἐκείνης τῆς πορφύρας ἔκαμε δύο κίονια καὶ ἐτύπωσε τὰ παιδιὰ του νὰ καθέζωνται ἐπάνω εἰς θρανία. Ἐκαμε εἰς τὴν κολῶναν ἐκείνην ἱστορίαν, ὀποῦ εἶναι εἰς ζώδια καὶ εἰς γράμματα, τὰ ὀποῖα ἐδειχναν τὰ ὑστερινὰ καὶ τὸ τέλος τῶν Ρωμαίων καὶ ἐστέκετον ἀντικρυς τῶν δύο τοῦ παιδίων ὀποῦ ἐκαθέζοντο ἐπάνω εἰς θρανία βασιλικά καὶ ἐμπρὸς τοῦς ἄλλους ὀποῦ τοῦς ἐπροσκυνοῦσαν.

Περὶ τοῦ μῦθου.

Ὅτι τὸ λεγόμενον μῦθον, ἡγουν τὸ μέτρον καὶ ἕξαιμον τοῦ μῦθου ἦτον καὶ ἔστεκεν ἐπάνω τῆς καμάρας τοῦ μαγιστριανοῦ, καὶ τὸ ἔκαμεν ὁ Οὐαλαντιανός· καὶ τὴν κάτω μερῆν ἦσαν γλυπτὰ ἱστορίαι τὰς ὀποίας οἱ σοφοὶ ἀνθρώποι καὶ οἱ δόκιμοι τὰς ἐνόουν. Ἦτον δὲ ὀρισμὸς (φ. 174β) ὅτι τὸ μῦθον τοῦτο νὰ πωλεῖται κούμριν, ἕως ἐπάνω, ἢ σιτάριν ἢ κριθάριν ἢ ἄλλο τι γέννημα, λυνέθη δὲ ἔτι ἕνας τις πραγματευτῆς ἐπώλησε πρὸς ἄλλον τὸ σιτάριν του με μῦθον ρίγλον καὶ ἀδίκτησεν, ἀφοῦ δὲ ἔμαθεν ὁ βασιλεὺς τὸ τοιοῦτον, ὤρισε καὶ ἔκοψε τὰ δύο του χέρια καὶ στήλωσάν τα εἰς μάρμαρον νὰ φαίνονται ὁμοῦ μετὰ τὸ μέτρον τοῦ μῦθου. Ἐκεῖ δὲ πρότερον εἰς τὸ μῦθον ἦτον καὶ ὠραλόγιον.

Περὶ τοῦ ἡλίου.

Ὅτι εἰς τὸν τόπον τοῦ μαγιστριανοῦ ἦτο ἡλῖος ἐπάνω εἰς ἀμάξι

μαρμαρένιο καὶ ὁ Ἡρακλῆς ἐκεῖ εἰς μάρμαρον καὶ ποταμὸς καὶ ἕνα χριάρ· ὀποῦ ἐδειγνεν ὅτι λύκος τὸ ἐπαρὰφύλασσε καὶ χειλῶνες ἦσαν γλυπτὰ μετὰ ὀρνιθίων, καὶ δράκαινες δεκοκτῶ καὶ κολῶνα μάρμαρένια ἐστέκετον ὀποῦ τὴν ἡμέραν ἀπὸ τὴν Πλαγονίαν τινὸς δευτέρου, καὶ ἄλλη κολῶνα ἦτον γωπμένη εἰς τὴν κόπρον τοῦ δούλου τοῦ ὀνόματι Ἀμύστρωιος, οἱ ὀποῖοι δύο καὶ ὁ δεσπότης καὶ ὁ δούλος ἐκεῖ ἐσφάγησαν ὀποῦ δαίμονίων, καὶ τοῦς ἔδωκαν κίονια εἰς ἐνθύμησιν· ἐφάνησαν δὲ εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον καὶ φαντάσματα.

Περὶ τοῦ Βοιδίου.

Εἰς τὸν τόπον τὸν κλοῦμενον Βοιδίον ἦτον κάρνι μεγάλο κτισμένον (φ. 175α) εἰς σχῆμα κεφαλῆς βοιδίου, καὶ ἐκεῖ ἐτιμώροσαν καὶ ἔκατον τούς κακούργους ὀποῦ καὶ ὁ Ἰουλιανός ὁ παρσῆτης τάχα διὰ κατὰδικούς πολλούς ἐκαύσε χριστιανούς. Ἦτον τὸ κάρνι εἰς σχῆμα βοιδίου πολλὰ μεγάλο ἀξιοθαύμαστο. Καὶ ἐστάθη τὸ κάρνι τοῦτο ἕως τὸν καιρὸν Φωκῆ τοῦ τυράννου ἀλλὰ ὑπὸ τοῦ Ἡρακλείου ἐχωνεύθη καὶ ἐγάλασε. Εἰς τὸν αὐτὸν τόπον ἦσαν καὶ κამάρες ὀποῦ εἶχον πολλὰ ἀγάλματα καὶ ζώδια καὶ ἱστορίας γλυπτὰς εἰς πέτρας καὶ μάρμαρα ὀπάν καὶ εἰς τὸν Ἐρηόλειον.

Περὶ τοῦ τόπου ὀπου ἦσαν τὰ ἕξαικίονια.

Τὰ ἕξαικίονια ἦτον ὀπάν τειχίον χρυσοῦ. Τὰ ἔκαμεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος καὶ ἐντοῦρισε χρόνους τρία ταῦτα ἕως τῆς βσιλείας Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ. Καὶ ἀπὸ ἕξαικίονια ὀποῦ εἶχε τὴν στήλην τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, καὶ διὰ τοῦτο ἐλέγετον ἕξαικίονια. Ἦσαν δὲ καὶ ἄλλαι, πολλὰς κολῶνες ἐκεῖ τὰς ὀποίας ἐσύντριψεν ὁ βασιλεὺς Μαυρικίος. Ἀκόμη καὶ εἰς τὰ κίονια ὀποῦ ἦσαν ἕως τώρα ἐπέκονταν καὶ αἱ κολῶνες ὀποῦ τὰς ἡμέραν ἀπὸ τὴν Κύζικον.

Περὶ τοῦ τετραπόλου, ἡγουν ὀποῦ εἶχε κίονες ὀ

Τὸ δὲ τετραπόλον πρότερον τὸ ἐλεγον τετράδιον καὶ ἐντοῦρισε χρόνους (φ. 175β) ἑκατὸν ἐξήντα ἕως τοῦ Ζήνωνος, καὶ ἦτον ἐκεῖ κουβούκλιον κρεμαστὸν ἐπάνω εἰς κίονια τὰ ἔκαμεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, καθὼς ἦτον καὶ τὸ κουβούκλιον εἰς τὴν παλαιάν Ἰώμην.

Λοιπὸν οἱ συγγενεῖς τοῦ βασιλέως ὅπου ἀπέθανεν καὶ ἡ βασίλισσα ὑπήγεσαν πρῶτοι εἰς τὸ ἐξόδι καὶ ἐκλαιαν ἐκεῖ τὸν ἀποθαμμένον μέσα ἀπὸ τὸ κουδούκλιν, καὶ κλεισμένον καὶ σκεπασμένον τὸ κουδούκλιν διὰ νὰ μὴ βλέπονται. Καὶ διὰ νὰ μὴν ὑπάγη ἄλλος τινὰς ξένος ἐκλαιὸν τὸ λείψανον καὶ ἐθρηνοῦσαν πολλὰ ἕως ὥρας ἕξι, εἶτα ἐσήκωναν τὸ λείψανον καὶ τὸ ὑπήγεσαν ἕως τοῦ ἀγίου Ἀποστόλου καὶ τὸ ἔχωναν καὶ ἀπ' ἐκεῖθεν αἱ γυναῖκες ἐγύριζαν ὀπίσω.

Ἄμῃ ἡ στήλη ὅπου ἐστέκετον εἰς τὸ ἐξωκίονι ἐπάνω εἰς μικρὸν κίονι κατὰ τὸ μέρος τοῦ βερρά ἦτον Κωνσταντίνου τοῦ τυφλοῦ, υἱοῦ τῆς Εἰρήνης.

Ἄμῃ ἐκαίνη ὅπου ἐστέκετον εἰς τὸ Σίγμα εἰς κίονι ἦτον Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ υἱοῦ τοῦ Ἀρκαδίου, τὴν ὅποιαν ἐκτίσε καὶ ἐσήκωσε Χρυσάφιος ὁ εὐνοῦχος ὁ Ἰζουμάς καὶ παρακοιμώμενος.

Περὶ τῆς πολυάνδρου στήλης

Αἱ δὲ στήλαι, ἧτοι κολῶνες ὠραιόταται τῆς χρυσοῦς πόρτας (φ. 176α) τὰς ἔφεραν ἀπὸ τὴν Ἀθήνα ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἄρεως, ἤγουν θεοῦ τοῦ πολέμου ἑλληνικά, με ὀρισμὸν Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ὅπου ἐκτίσε τὸ καστρότειχον τῶν Βλαχερνῶν εἰς ἡμέρας ἐξήκοντα. Εἶχον δὲ καὶ τὰ δύο μέρη τοῦ λαοῦ ὅπου ἐκτιζον καὶ ἐδούλευον ἀπὸ ὀκτῶ χιλιάδες ἀνθρώπους. Καὶ οἱ δύο ἄρχοντες τοῦ λαοῦ οἱ παραστάται εἰς τὸ κτίσιμον ἦτον ὁ εἰς Μαγδαλᾶς ἀπὸ τοῦ γένους τῶν Βενέτων καὶ ὁ ἄλλος ὁ Χάριστος ἀπὸ τοῦ μέρους τῶν Πρασίνων, ὁμοῦ μετὰ Εὐλαμπίου τοῦ συγγενῆ του. Ἀνταμώθησαν δὲ οἱ Βένετοι ἀπὸ Βλαχερνῶν καὶ οἱ Πράσινοι ἀπὸ τῆς χρυσοῦς Πόρτας καὶ ἐνώθησαν εἰς τὴν μυριαδρον πόρταν, τὴν λεγομένην Πολύανδρον. Διὰ τοῦτο καὶ ὠνομάσθη Πολύανδρος, ὅτι ἐκεῖ καὶ τὰ δύο μέρη ἐνώθησαν. Αἱ δὲ λοιπαὶ κολῶνες ὅπου ἐστέκονταν εἰς τὴν χρυσοῦς πόρταν τὰς ἤφερον ὁ Βίγλιος ὁ σεκρετάρης καὶ ἀστρονόμος μετὰ τῆς ἄλλης, ἧτις εἶχε σχῆμα γυναικὸς ὅπου ἐκράτει στεφάνι εἰς τύπον τῆς πόλεως· ὁμοῦ ἐπάνω καὶ κάτω μερέα ἦσαν καὶ ἄλλα μικρὰ ξόανα, ἀτινα ἔδειχναν πολλὴν γνῶσιν εἰς ἐκείνους ὅπου τὰ ἐγροικοῦσαν (φ. 176β).

Ὁ τόπος ὅπου ἐλέγετον Στρατήγι, ἦτον ἐκεῖ ἡ στήλη καὶ τὸ ὁμοίωμα Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνα. Καὶ ἐστέκετον πρῶτα εἰς τὴν

Χρυσόπολιν. Καὶ ἔλεγον τὴν τόπον Στρατήγι, διότι ἐκεῖ ἐρρόγευε τὸν στρατὸν του, ἧτοι τὸ φωσάτον του, καὶ ἐδιδέν τους διπλὴν τὴν ῥόγαν· λοιπὸν ἀπὸ τοῦ στρατοῦ ὠνομάσθη ὁ τόπος Στρατήγι, καὶ ἀπὸ τοῦ χρυσοῦ, Χρυσόπολις, ἤγουν πόλις τοῦ χρυσοῦ. Ἐκεῖ εὖν ἐστέκετον ἡ στήλη εἰς τὴν Χρυσόπολιν χρόνους ἐξακοσίους σαραντα ὀκτώ, καθὼς τὴν ἔστησαν οἱ λαοὶ ὁ δὲ μέγας Κωνσταντίνος τὴν ἤφερον ἀπ' ἐκεῖ εἰς τὴν πόλιν· ἐκεῖ λοιπὸν ἐσοκίμαζοντο οἱ ἄξιαι καὶ οἱ ἀνάξιαι στρατιώταις, ὅτι ὁ τόπος ἦτον κάμπης.

Ἐὰ δὲ ἐμονολίθι, ἧτοι μοναχὸν λιθάρι, ὁ ἐστέκετον ἐκεῖ, ἦτον κομμάτι ἀπὸ ἐκεῖνο ὅπου ἐστέκετον εἰς τὸ ἱπτικόν· ἤγουν εἰς τὸ ἱπποδρόμιον. Καὶ τὸ ἤφερον ἀπὸ τὴν Ἀθήνα ὁ Πρόκλος ὁ πατρίκιος εἰς τὴν καιρὸν Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ. Ἐστέκετον εἰς τὸ αὐτὸ Στρατήγι καὶ τὸ χρυσὸν τριπόδι ὅπου ἔδειχε τὰ περασμένα πράγματα, τὰ ἐνεστῶτα καὶ τὰ ἐμελλον νὰ ἔλθουν καὶ ἕνα γύρισμα πρὸς νότον καὶ μία λεκάνη μεγάλη (φ. 177α), λεγόμενη τοῦ Τρικακκάδου, ὅτι ἦτον ὁ τόπος μαντεῖον. Ἐκεῖ σιμὰ ἦτον καὶ ἡ τύχη τῆς πόλεως εἰς κολῶναν, ἀλλὰ ὁ Βάρδας ὁ καῖσαρ, ὁ θεῖος Μιχαὴλ τοῦ βασιλέως, τὰ ἐχάλασε καὶ τὰ ἐσόντριψε. Διὰ δὲ τὸ μονολίθι τὸ χρονικὸν λέγει τὴν ἱστορίαν εἰς μάκρας. Τὸ δὲ μικρὸ Στρατήγι ἔνε ἡ στήλη τοῦ Λεωμακέλλη.

Ὁ λιμένας λεγόμενος τῶν Σφιδῶν ἐκτίσθη ἀπὸ Ἰουστίνου τοῦ ἀπὸ τῶν κουροπαλατῶν, ἀνδρὸς Σοφίας τῆς λωδῆς. Καὶ μέσα εἰς τὸν λιμένα ἐστέκοντο τέσσαρα κίονια, Σοφίας, Ἰουστίνου, Ἀραβίας καὶ Βιγλεντίας τῆς μητρὸς ὅτι τοὺς δύο ἐχάλασεν ὁ Φιλιππικός. Εἶχον δὲ καὶ γράμματα περὶ τὰ μέλλοντα γενέσθαι.

Ἄμῃ ὁ λιμένας τοῦ Ἐλευθερίου ἐκτίσθη ἀπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ὅπου ἐστέκετον καὶ στήλη πέτρινη τούτου τοῦ Ἐλευθερίου ἀσηκρήτου, ἐκράτει εἰς τὸ χέριν του καὶ ἕνα φτυὰρι πέτρινον. Ἀλλὰ ἀπ' εὖν ἐκτίσθη ἡ στήλη τοῦ Θεοδοσίου εἰς τὴν ταύρον, τὸ χῶμα τὸ ἔβαλαν στὸν λιμένα καὶ ἀνεγεμίσθη.

Ἐὰ δὲ σταυρὸν ὅπου ἦτον ἐπάνω εἰς τὸ κίονι σιμὰ εἰς τὰ ἀρτοπωλεῖα (φ. 177β) εἰς τὴν λιθόστρωτον αὐλήν, τὴν ἔκαμεν ὁ μέγας Κωνσταντίνος, ὅτε ἐκτίζε τὴν πόλιν. Καὶ παλαιὰ ἔφεραν ἐκεῖ τὰ ἄλογα καὶ ἔλεγον εὐχόμενοι τοῦ σταυροῦ ἡ δύναμις νὰ βοηθήσῃ

τοὺς καθ' ἑαυτοὺς. Διὰ τοῦτο ὠνομάσθη ὁ τόπος σιαυρίον ἔκει ἦσαν καὶ πόρτες γάλικινες ἀπὸ τέσσαρες μεριές καὶ τριγύρο περιπατοὶ τέσσαρες. Καὶ ἄλλα σημάδια πολλά, ὅπου ἐντούρισαν ἕως τοῦ Θεοφίλου τὸν καιρὸν. Καὶ ἀπὸ τότε ὠνομάσθη ὁ τόπος λόγγος τοῦ κλαψίματος, ὅτι ἐκεῖ ὤρισε καὶ ἐπωλοῦσαν τὰ κορμιά τῶν σκλάβων καὶ ἀλχημαλιῶτων.

Περὶ τοῦ ξενῶνος τοῦ Θεοφίλου.

Εἰς τὸν τόπον τὸν λεγόμενον Ἀπόζευγμα, ἦτοι χῶρισμα, ὅπου φαίνεται κτίσμα μέγχι, ἦτον νοσοκομεῖον. Τὸ ἔκαμεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἀπὸ πορνείον, ὅπου ἦτον πρῶτα. Καὶ ἐστέκετον πρῶτα καὶ στήλη Ἀφροδίτης καὶ παλαιὸν καιρὸν ἄλλο πορνείον δὲν εὑρίσκατον χειρότερον τῶν πορνευομένων γυναικῶν ὅπου ἐστέκοντο ἐκεῖ. Καὶ εἶχεν διαχωρίσματα καὶ σπητιόπουλα εἰς τὰ κίονια μὲ κρικέλλια καὶ κουρτίνες. Καὶ ἐτιζι ἐνεῖ (φ. 178x) οἱ ἀγαπητικοὶ τοὺς ἐσμιγαν εἰς ἀσπίαν καὶ πορνείαν μετ' αὐτῶν. Ἦτον ἀκόμη ἐκεῖ ἀγαλμα καὶ στήλη τῆς Ἀφροδίτης καὶ εἶχεν ἐνέργειαν καὶ χάριν νὰ φανερώνη καὶ νὰ δείχνη τὰς γυναῖκας τὰς καθαρὰς καὶ παρθένους, καὶ ταῖς ἀειχες, εἴαν τις ἐφθείρε τὴν παρθενίαν τῆς. Καὶ ὅταν ἐκεῖνοι δὲν ἤθελαν νὰ ὁμολογήσουσιν τὴν πορνείαν ὅπου ἔκαμαν, τοὺς ἔλεγον οἱ γονεῖς τοὺς καὶ ὅταν ἤθελαν τὴν τιμὴν τοὺς ὡς ὑπέγωμεν εἰς τὸ ἀγαλμα τῆς Ἀφροδίτης καὶ ἂν ἦται καθαρὰ καὶ παστρική θέλεις φανῆ. Ἰπήγεναν λοιπὸν ἐκεῖ, καὶ ἂν ἦτον ἡ γυναῖκα καθαροῦ βίου, δὲν ἐπάθενε τίποτε κακόν, ἀμὴ ἂν ἦτον φθαρμένη, ὅταν ἐπέρνα ἐκεῖθεν τὰ ροῦχα ὅπου ἐφόρει καὶ στανιὸ τῆς ἐσηκόνονταν ἀπάνω ὑψηλὰ καὶ ἐφαίνετο τὸ αἰδοῖόν τῆς καὶ γυμνά τὰ ἐμπροσθέν τῆς καὶ τὰ ὀπίσθεν. Τὰ ὅμοια ἐπασχον καὶ ὅσαι γυναῖκες εἶχον ἀνδρας εὐλογητὶ οὗς καὶ ἐμοιχεύονταν κρυφὰ τόσον ὅτι ὄλοι ἐθαύμαζον, καὶ ἐφαίνετον ἡ πορνεία τὴν ὅποιαν εὐθὺς καὶ αὐταῖς αἱ γυναῖκες ὁμολογοῦσαν πῶς ἐφταῖσαν. Ἡ δὲ γυναικαδέλφη τοῦ Ἰουστίνου τοῦ ἀπὸ κουροπαλατῶν ἐσύνητριψε καὶ ἐχάλασε τὴν πέτραν (φ. 1786) ταύτην, διότι εἶχε μοιχευθῆ καὶ αὐτὴ καὶ περνόντα ἐκεῖθεν καθαλαρέα νὰ ὑπέγη νὰ λουσθῆ ἐφάνη καὶ ἐκείνης τὸ αἰδοῖον, ὅτε ἔγινε

καὶ πολυομήθρια καὶ τινὰς δὲν ἠμπόριε νὰ περπατήσῃ, εἰμὴ μόνον ἀπὸ τοὺς βασιλικοὺς δρόμους.

Περὶ τοῦ τόπου ὅπου ἐλέγετον τὰ Κοντάρια.

Τὰ Κοντάρια ὅπου ἔλεγον ἦτον ἐκεῖ βίγλα μεγάλη πρῶτα καὶ ἐφύλασσαν ἀπὸ χρόνους ἐπτὰ ἕως ἐπτὰ. Καὶ ἀφ' οὗ ἐπολέμησαν δύο χρόνους, ἐκτίσθη ναὸς καὶ μικρὸν εἶδωλον ὑπὸ Γαληνοῦ, τὸν ὅποιον ναὸν ὑπερον ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἐχάλασε, καὶ ἔκαμεν ἐκεῖ ναὸν τῆς Θεοτόκου, καὶ ἐζωγράφησε τὸν Χριστὸν καὶ τὴν ὑπέραγον μητέρα τοῦ τὴν Θεοτόκον καὶ τὸν ἑαυτὸν τοῦ. Καὶ ἔκαμε πανήγυριν ἡμέρας δώδεκα. Τότε καὶ τοῦ μιλίου ἡ καμάρια ἦτον πόρτα πρὸς τὴν γῆν, καὶ τοῦτα τὰ Κοντάρια ἦταν μέγα βουνόν, ὅπου ἐφύλασσαν ἡ βίγλα τῶν βυζαντιῶν, διότι ἐφοβοῦνταν τοὺς δυτικούς.

Τὰ δὲ λεγόμενα Βιγλέντια, ἐκεῖ ἦτον βίγλα καὶ φύλαξις δυνατὴ τοῦ μεγάλου Κωνσταντῖνου, ὅταν ἐχάλα τὸ Βυζάντιον.

Ὅτι τὸ Νεώριον, ἦγουν ὁ τόπος ὅπου ἐφυλάσσοντο τὰ καράδια, τὸν ἐκτίσεν ὁ Κωνσταντῖνος. Καὶ ἦτον ἐκεῖ καὶ παζάρι τῶν πραγμά (φ. 179x) τευτάδων τῆς θαλάσσης πλὴν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Ἰουστιανοῦ τὸ ἤφεραν εἰς τὸν λιμένα τοῦ Ἰουλιανοῦ.

Περὶ τοῦ ἀγωγοῦ.

Ὁ ὑδραγωγὸς τῶν μεγάλων καμαρῶν ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ Οὐάλεντος ὡσὲν φαίνεται.

Περὶ τῆς κινστέρνας τοῦ Ἀσπάρου.

Ἡ καλυμμένη στέρνα τοῦ Ἀσπάρου ἐκτίσθη ὑπὸ Ἀσπάρου καὶ Ἀρδαβουρλου εἰς τὸν καιρὸν τοῦ μεγάλου Λέοντος, εἰς τὴν ὅποιαν καὶ οἱ δύο ἀφ' οὗ ἐτελειώθη ἐσκοτώθησαν. Τὸ δὲ σπήτιν τοῦ Ἀσπάρου ἦτον ὅπου εἶχε Βασίλειος ὁ παρακοιμώμενος.

Περὶ τῆς στέρνας τοῦ Ἀετίου.

Εἰς τὴν στέρναν Ἀετίου τοῦ πατρικίου, ὅπου τὴν ἐκτίσεν αὐτός, ἐστέκετον ἐκεῖ κολῶνα τοῦ Ἀετίου. Τὴν δὲ στέρναν τοῦ Βῶνου, τὴν ἐκτίσεν Βῶνος ὁ πατρικίος, ὅταν ἦλθεν ἀπὸ Ρώμης.

Πόθεν ἔφεραν τὰ γλυπτὰ μάρμαρα καὶ τὰς στήλας.

Ὅτι ἀπὸ Ρώμης πολλὰ ἤφερον εἶδωλα καὶ μερικὰ ἔστησαν εἰς τὰ ἱεροδρόμιον. Καὶ τὰ ἐξάίρετα ἦσαν ἐξήκοντα, μέσον εἰς τὰ ὅποια

ἦτον καὶ τὸ ὁμοίωμα τοῦ Αὐγούστου. Ὁμοίως καὶ ἀπὸ τῆς Νικομηδείας ἤφεραν πολλὰ τοιαῦτα ὁμοιώματα ἀνθρώπων πέτρινα· ὅθεν καὶ τὸ ὁμοίωμα τοῦ Διοκλητιανοῦ εἰς τὸ ἵπποδρόμιον (φ. 171α) ἐφαίνετον ἕως τοῦ νῦν κυρτόν, ἀναμέσον τοῦ βασιλικοῦ καθίσματος. Ἀκόμη ἤφεραν καὶ ἐξ Ἀθηνῶν καὶ ἀπὸ Κυζίκου, καὶ ἀπὸ τῆν Καισάρειαν καὶ ἀπὸ Τράλεων καὶ Σάρδεων καὶ ἀπὸ Μωκισσοῦ καὶ ἀπὸ Σεβαστείας καὶ ἀπὸ Σατάλων καὶ Χαλδείας καὶ ἀπὸ Ἀντιοχείας τῆς μεγάλης καὶ ἀπὸ Κύπρου καὶ ἀπὸ Κρήτης καὶ ἀπὸ Ῥόδου καὶ Χίου καὶ ἀπὸ Ἀτταλίας καὶ ἀπὸ Σμύρνης καὶ Σελευκείας καὶ ἀπὸ Τυάωνων καὶ Ἰκονίου καὶ ἀπὸ τῆν Κίον, καὶ ἀπὸ Σικελίας καὶ ἀπὸ πᾶσα κάστρο τῆς ἀνατολῆς καὶ δύσεως ἤφερεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος διάφορα μάρμαρα, καὶ θεάματα, τὰ ὅποια ὄρισεν ἔπου ἤθελεν καὶ τὰ ἐστήλωσαν, ἐξ ὧν ὅσοι περνοῦσι καὶ ὅσοι γνωρίζουσι νοοῦσι τὰ μέλλοντα ἐλθεῖν ὑστερον. Τὸ ὁμοίωμα τῆς θεᾶς τῆς Ἀρτέμιδος τὸ ἀπὸ μαρμάρου ἦτον εἰς τὸ ἵππικόν, ἔπου ὅσοι ἐπάλαιον ἐδοκιμαζόνταν.

Τὰ δὲ τέσσαρα χρυσᾶ ἄλογα ὅπου ἐφαίνονταν ἐπάνω ἀπὸ τὰ κάγγελα ἤλθον ἀπὸ τῆν Χίον εἰς τὸν καιρὸν Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ. Ἀλλὰ αἱ πεζαὶ στήλαι τοῦ Γρατιανοῦ καὶ τοῦ Ὀυαλεντιανοῦ καὶ τοῦ κυρτοῦ Φιρμιλιανοῦ εἰς ἀνάγγελων ἐβάλθησαν.

Ἀμὴ ὅσοι ἐδειχναν ὅτι γεννῶσι θηρία (φ. 180α) καὶ ὅτι τριώγουσιν ἀνθρώπους εἰς τὸ ἵπποδρόμιον· ἡ μὲν ἦτον Ἰουστινιανὸς τοῦ τυράννου, ἥτις ἐδειχνε τὴν ἱστορίαν τῶν ὑστερινῶν του πράξεων· ἡ δὲ ἄλλη ἔπου ἦτον καὶ καράδι, τινὲς λέγουσιν ὅτι ἡ Σκύλλα ἦτον ἀπὸ τῆν Χάρυβδιν ὅπου ἔτρωγε τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ ἐκεῖνος ὅπου τὸν κρατεῖ μὲ τὸ χέρι τῆς ἀπὸ τῆν κορυφῆν ἔνε ὁ Ὀδυσσεύς. Ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι ἔνε ἡ γῆ καὶ ἡ θάλασσα καὶ ἐκεῖνοι ὅπου τριώγονται καὶ καταλύονται εἶναι οἱ ἐπτὰ αἰῶνες. Ἄλλοι λέγουσιν ὅτι ἔνε ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἐκεῖνος ὅπου περισσεύει ἔνε ὁ ἑβδομος αἰὼν. Καὶ ἐκεῖνη ὅπου καθέζεται εἰς τὸ σελλίον, τινὲς λέγουσιν ὅτι ἔνε ἡ Βερῖνα ἡ γυνὴ τοῦ μεγάλου Λέοντος, ἄλλοι λέγουσιν ὅτι ἔνε ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ἤλθεν ἀπὸ τῆν Ἑλλάδα· ἄλλοι λέγουσιν ὅτι ἔνε ἡ ὕαινα ὅπου τῆν ἤφερεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἀπὸ τῆν μεγάλην Ἀντιόχειαν. Ἡ δὲ ὕαινα ἦταν τετράπουν ζῶον καὶ ἰχθύς. Τὰ δὲ λοιπὰ ἀγάλματα ἀρσενικά καὶ θηλυκά καὶ τὰ διάφορα ἄλογα

καὶ τὰ κίονια τὰ πέτρινα καὶ τὰ χαλκᾶ καὶ οἱ ἐθειλίσκοι οἱ χαλκοὶ καὶ αἱ ἱστορίαι τοῦ μονολίθου καὶ αἱ κολῶνες καὶ τὰ κεφαλόκλωνά τους (φ. 180β) ὅπου εἶχαν τὰς ἱστορίας καὶ τὰ ἄλλα κίονια μὲ τὰ κεφάλια καὶ μὲ τὰ ποδάρια τους καὶ τὰ λοιπὰ γλυπτὰ μάρμαρα, καὶ μάλιστα ὅσα ἦσαν εἰς τὰς χαλκᾶς πύλας, τοῦτα εἶλα ἐδειχναν καὶ ἦσαν ἱστορίαι καὶ προρρήσεις τῶν μελλόντων πραγμάτων, τὰς ὁποίας ἔκαμε καὶ ἔστησεν ἐκεῖ Ἀπολλώνιος ὁ Τυανεύς εἰς ἐνθύμησιν διὰ τὸ ἦνε ἀνεξάλειπται. Ὁμοίως καὶ τὰ ἄλλα ἀγάλματα ὅπου ἔνε εἰς τὴν πόλιν ἐκεῖνος τὰ ἐστοίχευσε. Καὶ ὅσοι γνωρίζουσι καὶ ἔχουσι τὴν πρᾶξιν τούτων τῶν ἀποτελεσματικῶν τὰ εὑρισκάν ὅλα ἀληθῆ καὶ ἀλάνθαστα.

Ὁμοίως καὶ οἱ τρίποδες ἀπὸ τοὺς Δελφοὺς καὶ τὰ κίονια ὅπου εἶχαν τοὺς καθελαρέους ἔγραφον τὴν αἰτίαν ὅπου τὰ ἔστησαν καὶ τί ἐστήμαιναν.

Αὐγουστος δὲ ὁ υἱὸς Ὀκταβίας, ἐπειδὴ τὸν Αὐγουστον μῆνα ἐβασιλευσε, διὰ τοῦτο ἐτίμησε τὸν μῆνα τοῦτον καὶ ὠνόμασε τὸν Αὐγουστον κατὰ τὸ ὄνομά του, ὅτι πρότερον τὸν ἔλεγον Σεπτίλιον, ἤγουν ἕκτον μῆνα, ἀρχίζοντα ἀπὸ τοῦ Μαρτίου. Καὶ εἰς τὰς 18^α τοῦ Αὐγούστου ἀπέθανε ἐγεννήθη δὲ εἰς τὰς 15^α τοῦ Σεπτεμβρίου. Καὶ εἰς τὰς δύο τοῦ Σεπτεμβρίου ἐνίκησε τὸν Ἀντώνιον (φ. 181α) καὶ ἀρχισε νὰ ἔνε μονάρχης· διὸ ἐτίμησε καὶ τὸν Σεπτέμβριον μῆνα νὰ εἶναι ἀρχὴ τῆς Ἰνδικτοῦ καὶ ἀρχὴ τοῦ νέου χρόνου ὅτι ἑβδομος μῆνας ἐλέγετον ὁ Σεπτέμβριος πρότερον.

Λέγει δὲ ὁ Ἀππιανὸς καὶ ὁ Δίων καὶ οἱ ἄλλοι ἱστορικοὶ, ὅπου ἔγραφαν τὰ πρακτικὰ τῶν Ρωμαίων, ὅτι ὁ Καῖσαρ περνώντας ἀπὸ τῆν Νικόπολιν εἰς τὸ Δυρράχιον διὰ θαλάσσης συνέβη μεγάλη φουρτούνα, καὶ φοβηθέντος ἐκείνου ὅπου ἐκράτει τὸ τεμόνι, διότι δὲν ἤξευρε πῶς ἦτον μέσα εἰς τὸ καράδι ὁ Καῖσαρ, ὅτι ἦτον σκεπασμένος νὰ μὴν γνωρίζεται· ἀνασκεπασθεὶς εἶπε πρὸς τὸν τιμονιέρην ἄμε ἐπάνω εἰς τὴν φουρτούναν, ὅτι βραστάζεις τὸν Καῖσαρα καὶ τὴν εὐτυχίαν τοῦ Καίσαρος. Ὁ Καῖσαρ ὡς ἂν θεὸς τιμάται. τὸ ἀγαλμά του ἦτον λίθος τετράγωνος· τὸ ὕψος ποδαρίων τεσσάρων, τὸ πλάτος δύο καὶ τὸ βάθος ἕνα. Στέκεται εἰς βάσιν χρυσοκάρφωτον καὶ τὸν

βίδουν θυσίας καὶ σπονδὰς καὶ τὸ σπήτι τοῦ ἔνε δόχρυσον καὶ τοῦτον τὸν σέβοντα· οἱ Ἄραβες.

Ἀπὸ τὸ κάστρο τοῦ Ἰκονίου ἤφερον ὁμοιώματα μαρμαρίτικα, καὶ τὴν στήλην τοῦ Περσέως καὶ τῆς Ἀνδρομέδας, ὅπερ ἦτον θυγάτηρ (φ. 1816) τοῦ Βασιλίσκου ὡς λέγουσιν οἱ μῦθοι· φησίνεται δὲ ὅτι ἦτον συνήθεια τοῦ τόπου νὰ βίδουν τοῦ θηρίου, ἦτοι τοῦ δράκοντος, ὅπου ἐφώλευεν ἐκεῖ, μίαν κόρην παρθένον νὰ τὴν τρώγῃ· λοιπὸν κατὰ τὴν συνήθειαν ἔξεσαν καὶ τὴν Ἀνδρομέδαν διὰ νὰ τὴν δώσουν νὰ τὴν φάγῃ ὁ δράκωντας· Ἀλλὰ ὁ Περσεὺς ὁ κατοικῶν ἐκεῖ ἠρώτησε τὴν Ἀνδρομέδαν ὅπου ᾠδύρετον καὶ ἔκλαιε, διατι ἔκλαιε. Αὐτὴ δὲ ἐξηγήθηκε τὸ συμβάν. Ὁ δὲ Περσεὺς ἐκάθησε καὶ κρατῶν τὴν κεφαλὴν τῆς Γοργόνας ἐν σάκκῳ στραφεὶς ὀπισθοφανῶς ἔδειξε τὴν Γοργόναν τῷ δράκοντι. Καὶ εὐθὺς τὸ θηρίον ἐψόφησε καὶ ἔσκασε. Καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάσθη τὸ κάστρον ἐκεῖνο Ἰκόνιον, διότι ὁ Περσεὺς ἔδειξεν ἐκεῖ τὴν εἰκόνα τῆς Γοργόνας. Καὶ ἔτι πρότερον ἐλέγετο τῇ χώρᾳ Δαναεῖα, ἔπειτα ἔγέμισε θρήνου καὶ ὠνομάσθη Θρήνος, ὁ δὲ Φιλόδωρος τὴν λέγει Ἰκόνιον. Ὅπου καὶ ἀπέθανεν ὁ αὐτὸς Περσεὺς μετὰ τὴν Ἀνδρομέδαν ὁμοῦ καὶ τοὺς ἐστήλωσαν τοὺς δύο ἐπάνω τῆς πόρτας τοῦ κάστρου. Ἦλθον λοιπὸν αἱ στήλαι αὗται ἐκ τῆς ἐκκλησίας τῶν Ἀντιοχείων καὶ τὰς ἔστησαν εἰς τὸ μέγα λουτρὸν τοῦ Κωνσταντίνου (φ. 183x) πλησίον τοῦ τζουκανιστηρίου.

Εἰς τὴν κατώγειον πόρταν τὴν μεγάλην ἐστέκετο εἰκὼν τινος ἀκριβοῦς ἀνθρώπου Ἕλληνας, καὶ ἀφ' οὗ ἐπήραν ταύτην τὴν εἰκόνα, μέγα θαῦμα ἐφαίνετο. ἤγουν ἐσεῖθρον ὁ τόπος ἐκεῖνος τσοροτον καὶ τόσος σεισμός ἐγένετο, ὅτι καὶ ὁ βασιλεὺς ἐθαύμαζε· ὅμως ληστής τις ἐλθὼν εἰς τὸν τόπον ἔπαυσε τὸν σεισμόν διὰ τῶν εὐχῶν τοῦ ἁγίου Σάββα.

Ἀκόμη στέκεται ἐπάνω εἰς ἀμάξι εἰς τοὺς ἄπρους κίονας στήλη μιᾶς γυναικός, καὶ βωμὸς μετὰ μοσχάρου, καὶ ἐκεῖ ἄλογα τέσσαρα χρυσᾶ καὶ ἐπάνω ἡ γυνὴ ἐπὶ δίφρου, κρατοῦσα ἐν ψαλιδίον.

Ἀκόμη ἦτον ἐκεῖ καὶ ἄλλο ἄγαλμα, τὸ ὁποῖόν τινες ἔλιγον ὅτι ἦτον μέρος κατασκευῆ τοῦ Κωνσταντίνου καὶ ἡ λοιπὴ ὑπῆρχε παλαιά, τινὲς δὲ ὅτι οὐδὲν ἦν τοῦ Κωνσταντίνου, διότι ἕως τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου θέαμα ἐγένετο παρὰ τῶν πολιτῶν εἰς τὸ ἵπποδρόμιον,

ὅπου βλοῖμὲ ἄπρυα κῆρλα καὶ φορεμένοι ἄπρυα φορέματα ἐρχόντησαν εἰς τὴν αὐτὴν στήλην μόνον· Καὶ τοῦτο ἔκαμιναν ὅταν ἐώρταζον τὸ γενέθλιον τῆς πόλεως, ἤγουν τὴν ἡμέραν ὅπου ἄρχισαν νὰ κτερίζουν τὴν πόλιν (φ. 1826). Ἐκεῖ ἐθάθησαν εἰς κίονια γλυπτῆς ὁ Ἄδὰμ καὶ ἡ Εὐα καὶ ἡ εὐθηνία καὶ ἡ πείνα.

Ὅτι εἰς τὴν λεγομένην λίμνην τοῦ Νεστορίου ἐστέκετο ἕνα βόϊδι χάλκινον πολλὰ πολλὰ μεγάλο καὶ ἔλεγεν ὅτι μίαν φορὰν τὸν χρόνον ἔσκουζε φωνὴν ὡσάν νὰ ἦτον βόϊδι ἀληθινόν καὶ τότε τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐγίνοντο πολλὰ παράδοξα πράγματα.

Ἡ στήλη τοῦ Μαυρικίου ἦτοι τὸ ὁμοίωμα καὶ τῆς γυναικός του καὶ τῶν παιδίων του, ἦσαν εἰς τὴν χαλκῆν πόρταν· καὶ ἐπάνω ἦταν ἡ εἰκὼν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅπου τὴν ἔκαμε πρότερον αὐτός, αἱ δὲ ἄλλαι δύο εἰκόνες ἦλθον ἀπὸ τῆς γῆς τῶν Θηβαίων ὡσάν λέγει ὁ φιλόσοφος Ὀλγύριος.

Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ Μαρκιανὸς ὁ βασιλεὺς ἐγένηκε κάποις μαθητῆς τοῦ Εὐτυχίου, ὀνόματι Ἄκατος, ὅστις ἦτον διάκονος τῆς ἐκκλησίας τῆς ἁγίας Εὐφημίας, καὶ ἀφ' οὗ εἶδε νικημένους τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Εὐτυχίου, ἐδιάθη εἰς τὸ κάστρον τοῦ Σεραπίωνος ὅπου ἦτον εἰς τὴν γῆν τῶν Περσῶν καὶ τὸ ἔλεγον ράγιον· καὶ εἶπε πρὸς τινὰ Περιτίωνα καστρεφύλακα τὴν ἀδυναμίαν τῶν κατοικῶν τῆς Χαλκηδόνος. Καὶ ἐκεῖνος παρευθὺς ἐρχεται μετὰ ἑβδομήκοντα χιλιάδων εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς Χαλκηδόνος (φ. 183a). Καὶ τότε οἱ Χαλκηδόνιοι ἐφυγον εἰς τὸ Βυζάντιον· καὶ ἐπήραν μετ' αὐτῶν τὰ λείψανα τῆς ἁγίας Εὐφημίας· λοιπὸν διότι δὲν ἔδωκαν τὰς ἐκκλησίας εἰς τὰ χέρια Εὐτυχίου, διὰ τοῦτο ὁ Ἄκατος εἶχεν ἔχθραν καὶ ἤφερε τὸν Περιτίωνα Πέρσῃν κατεπάνω τους. Τότε ἠρπάγη καὶ ὁ λεγόμενος Κρόνος χρυσέγκαυστος, ὅστις ἦτον εἰς τὴν Χαλκηδόνα, καὶ τὸν ἐπήραν εἰς τὴν Περσίαν. Εἰς τὸν καιρὸν δὲ Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου πολλὰ θεάματα, καὶ πράγματα παλαιὰ ἐχαλάσθησαν, διότι ἦτον ἐκεῖνος ἀνόητος. Καὶ μάλιστα ἐχάλασε τὸ λεγόμενον Τρίζωδον ἦτοι τὰ τρία ζώδια ὅπου ἦσαν καὶ μικροὶ τάφοι Ἑλλήνων τινῶν καὶ ὀρφανῶν· καὶ ἄλλα οἰκίματά τινά.

Ἐν δὲ τῇ πρὸς βορρᾶν πόρτᾳ τοῦ κάστρου ἦσαν στήλαι γυναικείαι δικέφαλοι, ὅπου καὶ ἐγινε θαῦμα, ὅτι ἐπίασε φῶτις καὶ ἐκαίετο

τὸ κάστρον καὶ τὰ τείχη, ἀλλὰ ἐκεῖνο τὸ πύργιον καὶ αἱ στήλαι ἐστέκοντο καὶ ἔταν ἔγγιζεν ἐκεῖ ἡ φωτὶα ἐστρέφετον ἐπίσω ὀργυλαίς πέντε ἀπὸ τῆς στήλης.

Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ὁ Χοσρόης ἠχμαλώτισε καὶ ἐκούρσευσε τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἐπῆρε καὶ τὸν τίμιον σταυρὸν (φ. 1836), ἀλλὰ ὁ Ἡράκλειος εἰς τοὺς εἰκοσιδύο χρόνους τῆς βασιλείας του ἐσκότωσε τὸν Χοσρόην καὶ τὴν σκλαβίαν ἔλην καὶ τὸν τίμιον σταυρὸν πάλιν εἰς τὸν ἴδιον ἤφερε τόπον διὰ τῆς εὐχῆς καὶ δεήσεως Δομέστου τοῦ ἐν ἁγίοις πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ὅστις εἰς τοῦτο πολλὰ ἐκοπίασεν.

Τὰ δὲ λεγόμενον Σμυρνίον τόπος ἦτον καὶ εἶχε ὑποκάτω τῆς γῆς τὸ πρὸς βορρᾶ μέρος ὀργυλαίς δέκα, στήλης θ' σιμὰ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Θεοδώρου.

Ἦσαν δὲ καὶ ἄλλαι πέντε στήλαι, αἱ μὲν τρεῖς Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου καὶ τῆς γυναικὸς του Φαύστας καὶ Ἰλαρίωνος τοῦ προποζίτου, αἱ δὲ δύο ἦσαν ἡ μία τοῦ τρίτου παιδὸς τοῦ λεγομένου καὶ αὐτοῦ Κωνσταντίνου καὶ ἡ ἄλλη τοῦ ὀνομαζομένου Κρίσπου, τὸν ὅποιον ὁ Ἡρόδοτος καὶ Ἰππόλυτος οἱ χρονογράφοι λέγουσιν ἔτι ἐκοψεν ὁ πατήρ τὴν κεφαλὴν του, διότι ὑποπιεύθη ἔτι εἶχε νὰ κάμῃ μὲ τὴν μητέρα του τὴν Φαύσταν. Ὄθεν ἐκείνην ὤρισε καὶ ἔβαλαν μέσα εἰς λουτρὸν πολλὰ καϊόμενον διὰ νὰ κατακαῇ, τὸν δὲ υἱὸν του ὤρισε καὶ ἐκοψαν τὴν κεφαλὴν του χωρὶς καμμίαν κρίσιν. Ἀλλὰ ὑστερον λυπηθεὶς μετενόησε (φ. 184α) καὶ ἔκλαυσε πικρὰ εἰς αὐτὸν μ' ἡμέρας καὶ μ' νύκτας καὶ δὲν ἐλούσθη, οὐδὲ ἔπεσεν εἰς κρεβάτι. Ἔκαμε καὶ τὴν στήλην του ἀπὸ ἀσῆμι καθαρὸν καὶ ἔβαψέ τὴν μὲ πολλὸ χρυσαφι, τὸ δὲ κεφάλι του ἔκαμε ἐλόχρυσον καὶ ἔγραψεν εἰς τὸ μέτωπον· τοῦτος ἔνε ὁ ἠδικημένος υἱὸς μου. Τούτην τὴν εἰκόνα ἔστησεν καὶ πολλὰ μετανοήσας ἐπαρεκάλει τὸν θεὸν διὰ τὴν ἁμαρτίαν ὅπου ἔκαμε. Αἱ δὲ λοιπαὶ εἰκόνας ἦσαν τοῦ Σεβήρου, τοῦ Ἀρματίου, τοῦ Ζευξίππου, τοῦ Βιγλεντίου, ὅστις ἔκτισε τὰ βιγλέντια, αἱ ὅποιαι ὄλες παρ' αὐτοῦ ἐστηλώθησαν, ἀλλὰ εἰ Ἀρφανοὶ ἀφ' οὗ τὰς εὔρον εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Οὐάλεντος, ἐκεῖ τὰς ἐκατέχωσαν νὰ μὴν φαίνονται.

Εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν, τὴν λεγομένην ἁγίαν Σοφίαν,

στήλαι καὶ μάρμαρα πάμπολλα ἦσαν, ἐξαιρετοὶ δὲ στήλαι καὶ αἱ περισσότεροι ἦσαν τῶν Ἑλλήνων, ἤγουν τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἄλλων, καὶ τοῦ Διοκλητιανοῦ καὶ τὰ δώδεκα ζώδια καὶ ἡ Σελήνη καὶ ἡ Ἀφροδίτη καὶ τὸ ἀστέρι ὁ ἀρχιεῦρος, ὅπου ἐβαστάζετον ἀπὸ δύο περσικὰς κολῶνας, καὶ ὁ νότιος πόλος καὶ ἡ Ἱέρεια τῆς Ἀθηνᾶς (φ. 184β). Ἐκ δὲ τῶν χριστιανικῶν ἦσαν Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου καὶ Κωνσταντος καὶ Γαλήνου καὶ Θεοδοσίου καὶ Ἰουλιανοῦ καίσαρος καὶ ἐτέρου Ἰουλιανοῦ ἐπάρχου, Λικινίου αὐγουστου, Οὐαλεντινιανοῦ, Θεοδοσίου καὶ Ἀρχαδίου υἱοῦ αὐτοῦ καὶ Στραπίωνος ὑπάτου. Ἐλένης δὲ τῆς μητρὸς Κωνσταντίνου τρεῖς, ἡ μία πορφυρὰ μὲ τὰ μαργαριτάρια, ἡ ἄλλη μὲ ψησίδες ἀργυρῆς εἰς χάλκινον κιόνι καὶ ἡ τρίτη ἐλεφαντώδης, ὅπου τὴν ἤφερον ὁ ρήτωρ Κύπριος. Μεταίς ἐπολαίς ὁ Ἰουστινιανὸς τὸν ναὸν μέγιστον ἀνήγειρε μετὰ πείσσεως καὶ πόθου πολλοῦ. Καὶ οἱ πειραμένοι ἄνθρωποι εἰς τοῦτα τὰ πράγματα γυρεύοντας θέλουσιν εὖρεῖ πολλὰ προγνωστικά.

Περὶ τοῦ στρατηγοῦ ὀνόματι Μανᾶκ.

Μανᾶκ ὁ στρατηγὸς ἀφ' οὗ ἐνίκησε τοὺς Σκύθας παντελῶς, τὸν ἐτίμησαν καὶ τὸν ἔστησαν εἰς εἰκόνα, τὴν λέγουσιν τινες καὶ μόδιον. Ἔκει ἦτον καὶ καλὸν ὠρολόγιον, ὅπου ἐστέκοντο κιόνια καὶ μόδι χάλκινον, καὶ δύο χέρια χάλκινα. Τὸ δὲ μόδιον εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Βαλεντιανοῦ ἐτυπώθη, ἔτι τότε ἀρχὴ εὐρέθη τὸ μόδιον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Τοῦτο καὶ ὁ Θεοδώρητος τὸ σαφηνίζει. (φ. 185α) Ἀκόμη εἰς τὴν πόλιν εἰς τὸ σπήτι τὸ ἔλεγον ἀρτοτυριανὸν ἔστησαν ἑκατὸν εἰκόνα ἀργυρῆ εἰς θωρίαν νὰ τὴν βλέπουν, διότι ἦτον τὸ μάκρος τῆς πῆχες π' καὶ τὸ πάχος πῆχες ὀκτώ, τὴν ὅποιαν ὁ εὐσεβὴς Μαρκιανὸς κόψας εἰς τὸ χαρκαγεῖον, ὤρισε καὶ ἐμέρασάν τὴν στόμενα εἰς τὰ πτωχά.

Ὅτι ὁ σταυρὸς ὅπου εἶχε τὰ γράμματα τό, ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος ἔστηκώθη ἀπὸ τοῦ πρώτου φόρου, καὶ ἔτσι πρὸς τὸ μέρος τῆς ἀνατολῆς ἦσαν στήλαι Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης. Καὶ ὁ σταυρὸς ἦτον ὡς τὸν εἶδεν εἰς τὸν οὐρανόν, ὅπου ἔλεγε «Κωνσταντίνε ἐν τούτῳ νίκα».

Καὶ ἀκόμη στήλη μία φοβερὰ ἐλέφαντος ἐστέκετον εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος σιμὰ εἰς τὴν μεγάλην στήλην, ὅπου καὶ παράδοξον

θέαμα ἐφάνη διότι ἐγινε σεισμός μέγας καὶ ἐλέφανς ἔπεσε καὶ ἔχασε τὸ ἓνα τοῦ ποδᾶριν τὸ ὀπισθόν. οἱ δὲ ἄνθρωποι τοῦ ἐπάρχου δραμόντες νὰ σηκώσουν τὸν λέφαν τὸν εὖραν μὲ ποδᾶριν ἀπὸ κόκκαλα ἀνθρώπινα.

Καὶ χεῖρος ἓνας ἐστέκετον δηλῶν τὴν κραυγὴν τῆς πανηγύρεως (φ. 185β) καὶ μιὰ γυμνὴ στήλη δηλοῦσα τὴν αὐθάδειαν τῶν ἀγοραζόντων καὶ τῶν πωλούντων εἰς τὸ παζᾶριν. Ἦσαν καὶ ἄλλα τινὰ στέμματα, ἤγουν κορῶνες καὶ στεφάνια μέσον εἰς τὸ παζᾶριν μὲ ζώδια καὶ ἐστέκοντο ἐπάνω εἰς κιόνια. Καὶ εἶχαν ἱστορίας καὶ προγνωστικὰ τῶν πραγμάτων ὅπου ἐμελλε νὰ γένουν εἰς τὴν πόλιν ταύτην. Καὶ ταῦτα πάντα τὰ ἐγγώριζον οἱ ἀποτελεσματικοὶ ἐπιστήμονες. τὰ ὅποια εἶλα τὰ ἐστήλωσεν Ἀπολλώνιος ὁ Ἰουανεύς παρακληθεὶς ὑπὸ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου.

Εἰς δὲ τὸ μέγα μίλιον ἐστέκετον στήλη τοῦ Θεοδοσίου ἐπάνω εἰς ἄλογον χάλκινον καὶ ἐκράτει εἰς τὸ χέρι τοῦ μῆλον. Ἐὰ δὲ ὀκτὼ κιόνια καὶ εἰ ποδίσκαι ἔχουσιν ἱστορίας πολλὰς, τὰς ὅποιας ἐχρῶσασεν καλλύνας. Εἰς δὲ τὸν περίπατον ἦσαν στήλαι ἐπάνω εἰς ἄλογα, ἤγουν τὸ γένος Τραιανοῦ καὶ Θεοδοσίου, καὶ Βαλεντινιανοῦ· ἀλλὰ ἡ στήλη τοῦ κυρτοῦ Φιρμιλιανοῦ ἐγένη πρὸς γέλωτα καὶ ἦτον ἕως τῆς σήμερον. Τὸν δὲ Ξηρόλοφον θέαμα καὶ θαῦμα μέγιστόν τινες ἐκάλουν· εἰς αὐτὸν δὲ ἦσαν κοχλιειδῆ ἀγάλματα καὶ κτίρια εἰς τὸ ὁμοίωμα (φ. 186α) τῆς Ἀρτέμιδος εἰς καλῶναν καὶ ἄλλα πολλὰ ὠραιότατα καὶ θέας ἄξια, ὕστερον δὲ ὠνομάσθη ὁ Ξηρόλοφος καὶ φόρος Θεοδοσιακός ἤγουν παζᾶρι τοῦ Θεοδοσίου, ἔμως ἦτον καὶ πρότερον ἀπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου.

Ὅτι εἰκόνες ὠραταὶ καὶ μεγάλαι Μητροφάνους καὶ Ἀλεξάνδρου καὶ Παύλου ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ ἦσαν σιμὰ εἰς τὸ μέγα κιόνι τὸ πορφυρὸν ἀνατολικά, τὰς ὅποιας εἰκόνας οἱ ἄρειανοὶ ὡσάν ἐνίκησαν τὰς ἔκαυσαν. Ἐκαυσαν δὲ καὶ τὴν ἁγίαν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου καὶ τοῦ κυρτοῦ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καθὼς Ἀγκυριανὸς ὁ χρονογράφος εἰς τὸν δέκατόν του λόγον καὶ ὁ Ἀναστάσιος τὸ γράφουν. Ὁ δὲ ναὸς τοῦ ἁγίου Ἀγαθονίκου ἀνανεώθη πρότερον ὑπὸ τοῦ Ἀναστασίου εἶτα δεῦτερον ἀνεκαινίσθη ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ. Εἰς αὐτὸν τὸν ναὸν πατριάρχαι ἑπτὰ ἐπα-

τριάσχευταν· καὶ ἔκαμν χρόνους πενήκοντα καὶ βικηλεῖς ἐστέφθησαν ἐκεῖ τέσσαρες. Ἦιον δὲ καὶ παλάτιον μέγιστον ἐγγύς τοῦ ναοῦ, τὸ ὀπίθον ὁ Τιθέριος πρῶτος τὸ ἐχάλασε καὶ τὸ ἔβλεν εἰς τὰ βασιλεια (φ. 186β). Ἐὰ δὲ τειχία τῆς πόλεως εἰς τὰς μεγάλας πόρτας εἰς τὸν καιρὸν Λέοντος τοῦ μεγάλου καὶ εὐσεβοῦς ἀνεκαινίσθησαν· ὅτε ἔκαμαν λιτανεῖαν καὶ τὸ κύριον ἐλήθησον μ' φορὰς ἐβόθησαν καὶ ὁ δῆμος τῶν πρασίνων ἐκραζον λέγοντες· Ἐλένη καὶ Κωνσταντίνος καὶ Θεοδοσίος κατὰ κράτος ἐνίκησαν.

Ἐὰ δὲ τειχία ὅπου εἶναι πρὸς τὴν θάλασσαν ἀνανεώθησαν πρῶτα ὑπὸ Τιθερίου τοῦ Ἀψιμάρου, ὅτι ἕως τὸν καιρὸν τοῦ ἦσαν πολλὰ ἀμελημένα. Καὶ ἐκ δευτέρου πάλιν τὰ αὐτὰ τειχία ὑπὸ Θεοφίλου ἀνανεώθησαν.

Ἐτι γίνωσκε ὅτι ὁ ἅγιος Μώκιος πρῶτα ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, πρότερον δὲ ἑκατοεὶκα ἐκεῖ πληθὸς Ἑλλήνων, διότι ἦτον ναὸς τοῦ Διὸς. Καὶ ἀπὸ τὰ λιθάρια τούτου τοῦ ἑλληνικοῦ ναοῦ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλην ὕλην ἐκτίσθη ὁ ναὸς τοῦ ἁγίου. Καὶ ἐλθόντες εἰς τὸν ναὸν ἐπαρεκάλεσαν τὸν μέγαν Κωνσταντίνον οἱ Ἑλληνες νὰ κατοικοῦσιν ἐκεῖ. Καὶ ἄρηκέ τους πρὸς καιρὸν. Ἐστάθησαν λοιπὸν χρόνους ἑπτὰ. Εἶτα πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἐσοτώθησαν. Ὅμως εἰς τὸν καιρὸν τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ ἐξανакτίσθη ὁ ναὸς καὶ τὸν ἔκαμν εἰς τὸ σχῆμα ὅπου φαίνεται.

(φ. 187α). Ὁ μέγας Κωνσταντίνος ἔκτισε τὴν ἁγίαν Ἐρρήνην τὴν παλαιὰν καὶ τὴν ἁγίαν Σοφίαν δρομικὴν καὶ τὸν ἅγιον Ἀγαθόνικον καὶ τὸν ἅγιον Ἀκάκιον. Ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ ἡ ἁγία Ἐλένη ἔκτισε πρῶτον τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους δρομικόν, Ξυλόστεγον, εἶτα ἔκτισε καὶ τὴν μονὴν τῆς Βηθλεὲμ καὶ τρίτην ἐκκλησίαν ἔκτισε τὰ Γαστρία. ὠνομάσθησαν δὲ Γαστρία ἐκ ταύτης τῆς αἰτίας· διότι ἔταν ἡ ἁγία Ἐλένη ἤφερον τὸν τίμιον σταυρὸν ἀπὸ Ἱερουσαλήμ τὸν ἔμπασεν εἰς τὴν πόλιν ἀπὸ τὴν πόρταν τοῦ Ψωμαθείως καὶ τοὺς κρινοὺς καὶ τὰ βασιλικά καὶ τὰ τριαντάφυλλα καὶ κώστους καὶ σάμψυχα· καὶ τὰλλα μυστικά ὅπου ἦσαν ἐπάνω εἰς τὸν σταυρὸν τὰ ἐφύτευσαν ἐκεῖ εἰς γάστρας καὶ ἐκ τούτου ὠνόμασε τὸν τόπον Γαστρία, καὶ τὴν μονὴν Γαστρία ἐπωνόμασεν.

Ὅμοίως καὶ ὁ Ψωμαθεὺς, τὸ Ὑψωμάθειον, καὶ τὰ παλάτια, καὶ

τὸ γηροκομεῖον ἐκτίσθησαν παρὰ τῆς ἁγίας Ἐλένης, καὶ ὁ ἅγιος Θεόδωρος τοῦ Κλαυδίου.

Ὁ δὲ Οὐρβίκιος, ἔστις ἐπαρεστέκετον εἰς τὰ κτίσματα ἔκτισε τὸν ἅγιον Ἰουλιανὸν μὲ ἐδικήν του ἐξοδὸν (φ. 187β), ὅπου ἦσαν τὰ ἔθματα τῶν Ῥωμαίων.

Εἰς τὸ καλούμενον Ἀλωνίτζιν, παλάτια ἦσαν, τὰ ὅποια ἔκτισεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος διὰ νὰ ἀπληκεύουν οἱ πρόκριτοι Ῥωμαῖοι.

Εἰς τὰ ὅποια καὶ ὁ μέγας Θεοδόσιος ἔταν ἦλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀπλήκευσεν καὶ εἰς τοῦ Ῥουφίνου τοῦ σκυτοτόμου, τὸν ὅποιον Ῥουφίνον ὕστερον εἰς ἀντάμειψιν ὁ Θεοδόσιος τὸν ἐτίμησε μάλιστα ὅς ἔκτισε τὰς Ρουφινιανὰς κτίσεις.

Ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἔκτισε καὶ τὰ Μάγκανα, ὀσπήτια οὕτω λεγόμενα, διότι ἔλα τὰ μάγκανα τῶν ἐχθρῶν, καὶ τὰς μηχανικὰς ὕλας ἐκεῖ ἐφύλαττον.

Ὁμοίως ἔκτισεν εἰς τὸ ἵπποδρόμιον καὶ τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Εὐφημίας. Ἀφοῦ δὲ ἀπεράσαν χρόνοι υμῆ' ἔποθ' ἦλθεν ὁ μισόθεος Κοπρώνυμος, τὸ ἔκαμεν ὁ ἄθεος κοπροθέσιον. Καὶ τὸ λείψανον τῆς ἁγίας εἰς βυθὸν τῆς θαλάσσης ἀπέρριψε. Ἐπειτα δὲ χρόνους λ' Βιρρήνη ἢ εὐσεβεστάτη αὐγαύστα πάλιν τὸν ναὸν ἀνηκαδόμησε καὶ τὸ λείψανον παραδόξως εὐροῦσα ἤφερεν ἐκεῖ.

(φ. 188α). Γίνωσκε ἔτι μέλλοντας ὁ μέγας Κωνσταντῖνος νὰ κτίσῃ τὴν πόλιν θέλοντας νὰ καταμετρήσῃ τὸν τόπον καὶ ἕως ποῦ νὰ κάμῃ τὰ τείχη ἐξῆλθε καὶ ὑπήγε τὸ γύρω πεζὸς μετὰ τῶν μεγιστάνων του. Εἶτα ἀφ' οὗ ἐπεριπάτησαν πολὺν τόπον τοῦ εἶπαν οἱ ἄρχοντες· ἀρκεῖ ἕως ἐδῶ νὰ γένη τὸ τεῖχος. Ἐκεῖνος εἶπεν οὐχὶ ἀλλὰ ὅπου σταθῇ ὁ ὁδηγός μου ἄγγελος ἐκεῖ θέλω στήσῃ καὶ ἐγὼ τὰ τείχη. Ἐβλεπεν εὖν μόνος του τὸν θεῖον ἄγγελον ἔποθ' ὑπήγε-νεν ἔμπροσθέν του. Καὶ ὅπου ἔπηξεν ὁ ἄγγελος τὴν ρομφαίαν, ἐκεῖ καὶ αὐτὸς ἔστησε τὸ σημάδι τοῦ τειχοῦ.

Ἄλλο γίνωσκε ἔτι κατὰ μίμησιν τῆς παλαιᾶς Ρώμης ἐκτίσθη αὕτη ἢ θεόδοτος Κωνσταντινούπολις, καὶ ἡ πρεσβυτέρα Ρώμη ἔνε ὡσὰν ἡ μάκνα ὅπου ἐγήρασε καὶ ἀδυνατήσῃ, αὕτη δὲ ἡ πόλις ἔνε θυγάτηρ ἐκείνης, καὶ ὡς νέα Ρώμη δυνατωτέρα εἰς τὴν φυσικὴν θέ-

σιν τοῦ τόπου· καὶ εἰς τὰ πάμπολλα βασιλικὰ εἰκοδομήματα καὶ θαμάματα ὠραιότατα ὅπου εἶχε. Καλὰ καὶ ὁ καιρὸς ἐφθειρε καὶ μετήλλαξε τὰς εὐμορφίας αὐτῆς, τὰ κάλλη τῶν θεῶν ναῶν, τὰ (φ. 188β) ἀσύγκριτα, τὰ μάρμαρα, τὰς στήλας τὰ ἀποτελεσματικά καὶ προγνωστικά τὰ βασιλικὰ παλάτια, τὰ ἐκ θεοῦ δωρήματα καὶ τὰλλα, πλὴν τῷ θεῷ εὐόξῃ τῷ παιδεύοντι καὶ πάλιν ἐατρεύοντι καὶ πάντα πρὸς τὸ συμφέρον οἰκονομοῦντι ὡς αὐτὸς γινώσκει, ἀμήν.

ΔΟΚΙΜΙΟΝ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΦΡΑΝΤΖΗ

Τὸ ὑπ' ἀριθμὸν Ρ'ζΘ' κατάλοιπον τοῦ Λάμπρου περιέχει μετάφρασιν τῆς γνωστῆς ἰπραγματείας τοῦ Γαβριελ Δεστούνη, τῆς δημοσιευθείσης ἐν τῇ ἐφημερίδι τοῦ ὑπουργείου τῆς παιδείας τῆς Ρωσσίας τοῦ 1893 (τόμ. 287 τεύχ. Ἰουνίου σ. 427—497) καὶ ἔπειτα ἐξ αὐτῆς ἀναδημοσιευθείσης εἰς ἴδιον τεῦχος. Τῆς μεταφράσεως προηγείται ἡ ἐξῆς σημείωσις ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «ἼΙ μετάφρασις».

«ἼΙ μετάφρασις

Κατὰ λέξιν πιστῶς ἠκολούθησα τὸν συγγραφέα τὴν ἐννοίαν του ἀπέδωκα ἴσως οὐχὶ κομψῶς καὶ ἀρχαϊκῶς μὴ ἔχων ἀνά χειρας πάντοτε τὸ κείμενον τοῦ Φραντζή, ἀλλ' ἀκριβεστάτην. Ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ διατριβογράφου οὐδὲν παρέλειψα, οὐδὲ τὰς σημειώσεις αὐτοῦ καὶ οὐδεμίαν παραπομπήν.

Συχνάκις ὅμως παρενδύει ὁ Δεστούνης μακρὰς περικοπὰς ἐκ τοῦ κειμένου τοῦ Φραντζή, τὰς βραχυτέρας μετέφρασα, τὰς μακροτέρας ἐθεώρησα περιττόν, ἀφοῦ ἡ παραπομπὴ γίνεται πάντοτε. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς περικοπὰς ταύτας προσέθηκα τὰς σημειώσεις, εὐκόλως ἐννοουμένας ἐκ τοῦ κειμένου καὶ ἐκ τῶν παρατηρουμένων ἐν αὐταῖς ποῦ ἀνάγονται.

ἼΙ σελίδωσις τοῦ ρωσικοῦ κειμένου δεικνύεται ἐπακριβέστατα ἀκόμη καὶ εἰς τὰς σημειώσεις, ὅταν ἀλλάσσεται ἡ σελίς. Εἰς τὴν ἀρχὴν ἐσυντόμευα τὸς σημειώσεις. Κατόπιν ὅμως πρὸς περισσοτέραν εὐκόλιαν τὰς μετέφρασα ὀλοκλήρως χωρὶς οὐδὲ λέξιν νὰ παραλείψω.

Ἐν τῷ ρωσικῷ κειμένῳ ὑπάρχει λάθος σελιδώσεως, τὸ ὁποῖον προσεκτικῶς ἐκάνονισα: εἰς τὴν ρωσ. σελίδα 19 ἔπεται ἡ σ. 21, εἰς τὴν σ. 23 ἔπεται ἡ σ. 40. Ἐν τῇ μεταφράσει μου ἀποκατέστησα τὴν τάξιν, διατηρήσας ὅμως τὴν ρωσ. σελιδώσιν.

Τῆς μεταφράσεως δύναται νὰ γείνη χρῆσις καὶ ὡς πρὸς πᾶσας τὰς παραπομπὰς μετὰ πεποιθήσεως.

ἼΑ. ἼΔδ »

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω γίνεται δῆλον ὅτι ἡ μετάφρασις ἐγένετο κατ' ἐντολήν τοῦ Λάμπρου θέλοντος πιθανῶς νὰ ἀσχοληθῇ περὶ τὸ θέμα τοῦτο ὑπὸ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ καὶ νῦν καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Α. ἼΑδαμαντίου. Ὅτι δὲ ὁ Λάμπρος ἐσκόπει νὰ ἀσχοληθῇ περὶ τὸ θέμα τοῦτο δεικνύει οὐ μόνον ἡ μετάφρασις αὕτη, ἡ γενομένη πάντως κατ' ἐντολήν του, ἀλλὰ καὶ τινες σημειώσεις αὐτοῦ περιλαμβανόμεναι ἐν τῷ αὐτῷ καταλοίπῳ καὶ ἀναφερόμεναι εἰς σύγκρισιν τῶν γραφῶν διαφόρων χειρογράφων περιεχόντων τὸ κείμενον τοῦ Φραντζή. Ἐν τῷ καταλοίπῳ δηλαδὴ τούτῳ εὐρίσκομεν δύο φύλλα χάρτου γεγραμμένα ὑπὸ τοῦ ἰδίου Λάμπρου καὶ περιέχοντα σύγκρισιν τῶν γραφῶν τῶν χειρογράφων τοῦ κειμένου τοῦ Φραντζή. Τὴν ἐργασίαν ταύτην τοῦ Λάμπρου, τὴν μείνασαν δυστυχῶς ἐλλιπῆ, παραθέτομεν κατωτέρω.

Φραντζή χειρόγραφον (= X) B=Bόννης. M τὸ ἐν ἐκδ. Βόννης, M ὅπερ ἴδε ἐν τῇ ἐκδόσει Βόννης μὴ παρατεθὲν ἐνταῦθα, ἀλλὰ τὸ X πλησιάζει μᾶλλον πρὸς αὐτό

ἼΕπιγραφή: Ἴησοῦ μου προηγού.

Λεῖπει τὸ Πραῖμιον τὸ ἀρχ. Τὸ τῆς ἰσχυρίας χρῆσμον—βούλομαι διηγήσασθαι (Βόννης β, 1—5, 19).

σ. 6,2 ὁ τὸν ἀδελφὸν Ἴσαάκιον ἼΑγγελον τυφλώσας B: ὁ τυφλώσας τὸν ἀδελφὸν Ἴσαάκιον ἼΑγγελον X

σ. 6,4 παρὰ τῶν Ἴταλῶν ἐφύη B: γεγονάσι παρὰ τῶν Ἴταλῶν

1 Παβλ. Κρουμβάλερ Ἴστ. τῆς βιβλ. λογ. κατὰ μετάφρασιν Σωτηριάδου τομ. Α' σ. 621.

(τὸ πρῶτον Ἰταλῶν) δι' αὐτοῦ X ὁ, ἄρρεν μὲν οὐκ εἶχε θυγατέρα δὲ δύο B : ἄρρην μὲν οὐκ ἦν αὐτῷ, θυγατέρας δὲ εἶχε δύο X

6, 7 διάδοχοι καὶ κληρονόμοι διάδοχος καὶ κληρονόμος ὡσι τῆ βασιλείας ὡσι μετὰ τὸ τεθνάναι αὐτὸν B : διάδοχος καὶ κληρονόμος ὡσι τῆς βασιλείας μετὰ τὴν αὐτοῦ ἀποβίωσιν X ἢ εὐθὺς αὐτὸν δεσπότην B : δεσπότην αὐτὸν παραυτίκα X

10 μὴ ἐκ τοῦ βίου τούτου ἐγένετο αὐτὸς ἂν ἐδασίλευσε B : μὴ αὐτὸς ἐτεθλήκη ἐδασίλευσεν ἂν X 15 Θεόδωρος ὁ Λάσκαρις B : Θεόδωρος ὁ Λάσκαρις X.

16 ἐτίμησεν B : ἐπόησε καὶ τετίμηκεν X

7, 1 υἱοὶ B : καὶ εἶ X 3—4 κἀντεθεὺν ἀφερμάς εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν, ὡς εἰρήσεται B : ἀφερμὴν ἐνταῦθα ὡς εἰρηται εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν X 8—9 καὶ διὰ B : διὰ X 9 οὖν B : γοῦν X αὐτοῦ B : λέπει X

πολλοὶ B : οἱ πολλοὶ X 10 ἐν εὐκολίᾳ πάντας ἤλπιζε B : βραδίως πρὸς ἐχυτὸν πάντας ἔλκει X

12—13 ὅτι βασιλείας ὀρέγεται B : ὡς βασιλείας ὀρέγεσθαι X

13. Θεόδωρος Λάσκαρις ὁ νέος B : Ἰωάννης ὁ Βατάτζης X

14 καὶ B : καὶ οἱ X 14—15 ἦσαν τινες τῶν φίλων αὐτοῦ λέγω Μιχαὴλ τοῦ Κομνηνοῦ B : ἐκ τῶν φίλων τῶν ἐχυτοῦ διετέλουν τυγχάνοντες, τοῦ κομνηνοῦ φημί X 17 Ἀρσένιος B : X ὁ B ὅς X δυνάμενος B : δυνάμενος ἦν X

18 τότε B : τῷ τηνικαῦτα X 19—20 καὶ εἰπόντες αὐτῷ, εἶτα λέγει B : παρ' αὐτῶν καὶ αὐτοὶ πρὸς αὐτὸν εἰπόντες, λέγει αὐτῷ πάλιν X 20 μὴ γὰρ B : μία X.

8 2 οὖν B : τοίνυν X 2—3 καὶ ἐξ εὐγενῶν καταγόμενος τιμιώτατε ἄνερ B : τιμιώτατε ἄνερ καὶ ἐξ εὐγενῶν καταγόμενος X 3 καὶ δηλοποιήσόν μοι τὴν ἀλήθειαν B : ἐρωτῶ σε ἵνα τ' ἀληθῆ ἦμιν εἴπης.

4 ὑπάρχουσι συνωμόται (B : σοι οἱ συνομόται X ὁ συμβουλεύοντες ἐν τούτῳ B : ἐν τούτῳ συμβουλεύοντες X 6 τὰ ληθῆς B : τ' ἀληθῆς X : 6—7 σωτήρι μου B : σωτήρι ἡμῶν X 7 αὐτοὶ B : ἐκεῖνοι X κολασθήσονται ταῖς τοῦ νόμου ποιναῖς B :

ταῖς τοῦ νόμου ποιναῖς ἐκδοθέντες κολασθήσονται X 8 ἔσθ' ἀπὸ παντὸς πειρατηρίου B : ἀπὸ παντὸς πειρατηρίου φυλαχθήσθ' X 9—10 ὃ ἀπελογίσατο οὗτος B : ἀπεκρίθη αὐτὸς X 9 λέγω B : τανῶν πάλιν λέγω X 10—11 ὁ αὐτὸς σκοπὸς ἦλθεν οὕτε B : τοιοῦτός τις ἐπῆλθέ ποτε σκοπὸς οὕτε X 12 μοι εἰς τὸν αἰῶνα B : μοι πάποτε X 12—13 μάρτυρα χρῶμαι τὸν θεὸν καὶ τοὺς ἀγγέλους τοὺς ἀοράτως παρισταμένους B : διαμαρτύρομαι κατενώπιον θεοῦ καὶ ἀγγέλων τῶν παρισταμένων X

14—16 δὲ οἱ συκοφαντήσαντές με ταῖς ὡσι τοῦ βασιλέως ἐβάρυνον ψεύδη κατ' ἐμοῦ τοῦ δούλου αὐτοῦ, καὶ εἰ οὐ πιστεύετε μοι B : καὶ οἱ ἐμὲ συκοφαντοῦντες, τὰ ὦτα τοῦ βασιλέως ἐβάρυνον ψεύδη κατ' ἐμοῦ τοῦ δούλου αὐτοῦ μελετήσαντες, ἐμοὶ δὲ οὐ πιστεύετε X 16—18 ἢ τίς ἔσεται μοι μάρτυς τῆς ἀληθείας μου ; εἰ μὴ, ὃ δέσποτά μου, δέομαι σοῦ, ποιήσόν μοι χάριν. Βάλον B : ἢ ποῖόν τινα μάρτυρα παραστήσομαι τῆς ἐμῆς ἀληθείας, εἰ μὴ σοῦ δέομαι δέσποτα, ταύτην τὴν χάριν ποιῆσαι μοι βάλε X 19 ὑπερμέτρως ἐκκαῆναι B : ὑπερκανῆναι X φέρετέ B : φέρε X

20 καὶ πιάσω ταῖς χερσί μου B : κἀγὼ ταῖς ἐμαυτοῦ χερσὶ καθάψομαι αὐτοῦ X 8, 20—9, 1 καὶ ἄνθρακας πυρὸς ἐπὶ τὸ στήθος μου θέλωμαι B : προσέτι καὶ ἐπὶ τὸ στήθος μου ἄνθρακας πυρὸν ἐπισώρευσον X.

9, 1—4 τὸν θεὸν τὸν λυτρώσαντα τοὺς τρεῖς παῖδας ἐκ τῆς φλογὸς τῆς καμίνου καὶ ὁ ἀλάνθαστος καὶ ὁ ἀκοίμητος ἐκεῖνος ὀφθαλμός, ὁ ἐρευνῶν καρδίας καὶ νεφροῦς B : θεὸν, τὸν τοὺς τρεῖς παῖδας ἐκ τῆς φλογὸς τῆς καμίνου λυτρωσάμενον, τὸν ἀλάθαστον καὶ ἀκοίμητον ἐκεῖνον ὀφθαλμόν, τὸν καρδίας καὶ νεφροῦς ἐτά || ἐτάζοντα, αὐτὸς φημί ὁ καρδιογνώστης θεὸς X.

“Ὅτι δὲ ὁ Λάμπρος ἐσκόπει νὰ ἀσχοληθῆ καὶ περὶ τὸ θέμα τοῦτο δεικνύει καὶ ἡ ἀκόλουθος ἰδιόγραφός αὐτοῦ σημείωσις ἐν ἀρχῇ.

« Ἴδε καὶ Δεστούνη παρατηρήσεις πρὸς διόρθωσιν τοῦ κειμένου τῶν δύο Χρονικῶν τοῦ Φραντζῆ (ρωσ.) ἐν Journal

russe du ministère 1894 tom. CCXCI partie de phil. classique σ. 1—11).¹

Τὸ ἔργον ἐπιγράφεται ὡς ἀκολουθῶς ὑπὸ τοῦ μεταφραστοῦ

Γαβριήλ Δεστούνη
Δοκίμιον βιογραφίας
τοῦ

Γεωργίου Φραντζῆ

αὐτῶν
θεοδώρῳ.

¹⁶ (Ἐκ τῆς ρωσικῆς Ἐφημερίδος τοῦ Ἰπουργείου τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ἰούνιος 1893). Ἐν τῷ περιθωρίῳ δὲ τῆς πρώτης σελίδος τῆς μεταφράσεως σημειοῖ ὁ μεταφραστὴς τὰ ἀκόλουθα: «Ἀνατύπωσις ἐκ τῆς ρωσικῆς ἐφημερίδος τοῦ Ἰπουργείου τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ἰούνιος 1893 (Journal Ministerstva Narodnaja Proshvjeschenija). Τὴν αὐτὴν δὲ ἀκριβῶς σημειώσιν εὐρίσκομεν γεγραμμένην καὶ ἐν τέλει τῆς μεταφράσεως ὑπὸ τοῦ μεταφραστοῦ.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων γίνεται δῆλον ὅτι τὸ ὑπ' ἀριθμὸν Γ' κατὰλοιπον περιέχει μετάφρασιν πρόχειρον τοῦ ἔργου τοῦ Γαβριήλ Δεστούνη τοῦ φέροντος ἐπιγραφὴν «Δοκίμιον βιογραφίας τοῦ Γεωργίου Φραντζῆ» γινομένην ὑπὸ τοῦ Ἀδ. Ἀδαμαντίου κατὰ παράκλησιν τοῦ Σπ. Λάμπρου προτιθεμένου νὰ ἀσχοληθῆ περὶ τὸ χρονικὸν τοῦ Γεωργίου Φραντζῆ. Οὕτως ὁμοίως ἔχόντων τῶν πραγμάτων ἡ ἐκδοσις τῆς προχειροῦ ταύτης μεταφράσεως, τῆς μὴ γινομένης μάλιστα ὑπὸ τοῦ Λάμπρου, δὲν εἶνε ἀναγκαία.

Τὸ αὐτὸ παρατηροῦμεν καὶ ὡς πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθμὸν Σ' κατὰλοιπον τοῦ Λάμπρου. Τὸ κατὰλοιπον τοῦτο περιέχει τὴν ἐκ τοῦ ρωσικοῦ μετάφρασιν δύο πραγμάτων τοῦ Θεοδώρου

1. Προφανῶς πρόκειται περὶ τοῦ ἔργου τοῦ Δεστούνη τοῦ ἀναφερομένου ὑπὸ τοῦ Κρουμβάχερ (περὶ Ἱστορ. βυζ. λογ. κατὰ μεταφρ. Σωτηριάδου tom. A σ. 623)

Οὐσπένσκη γενομένην ὑπὸ ἀγνώστου τινὸς πιθανώτατα ἐν Ὀδησσῷ κατὰ τὸ ἔτος 1883 ὡς δυνάμεθα νὰ εικάσωμεν ἐκ τῶν ἐν τέλει σημειουμένων («Ὀδησσός· Ἰανουάριος 1883 ἔ.». Τῶν δύο τούτων πραγματειῶν τοῦ Οὐσπένσκη ἡ πρώτη φέρει ἐπιγραφὴν «Σημασία τῆς βυζαντιακῆς καὶ νοτιοσλαβικῆς προνοίας ὑπὸ Θεοδώρου Οὐσπένσκη», ἡ δὲ δευτέρα ἀποτελουμένη ἐκ δύο μερῶν τὴν ἐπιγραφὴν «Τῆ ἱστορία τῆς ἀγροτικῆς γαιοκτημοσύνης ἐν Βυζαντίῳ». Πρόκειται λοιπὸν περὶ δύο γυναικῶν διατριβῶν τοῦ Θεοδώρου Οὐσπένσκη, τὰς ὁποίας ἀλλοτρίως φέρει καὶ ὁ Κρουμβάχερ ὡς ἀκολουθῶς¹ «Th. Uspenkij L Bedeutung der byzantinischen und südslavischen πρόνοια (eine Art von Benefiz) in «Sammlung von Aufsätzen zur Slavenkunde zu Ehren von V. P. Lamanskij» Petersburg 1883 (ρωσιστί) Πρβλ. τὴν ἀνακοίνωσιν ἐν Revue de question hist. 35 (1884) 270 καὶ «Th. Uspenskij Zur Geschichte des Bauerngrundbesitzes in Byzant. Journ. Min 1883 Bd. 225 S. 30—88. 301 bis 360 (ρωσ.)» Κατὰ ταῦτα καὶ τοῦ καταλοίπου τούτου ἡ ἐκδοσις δὲν εἶνε ἀναγκαία τοσοῦτον μᾶλλον καθ' ὅσον ἡ μετάφρασις δὲν εἶνε ἐπιτυχῆς, ὡς δύναται τις ἐκ τῆς ἀπλῆς ἀναγνώσεως αὐτῆς νὰ πεισθῆ² καὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Λάμπρου ἐν ἀρχῇ τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου μέρους σημειώσεως «κακὴ μετάφρασις».

Κ. Ι. Δ.

1 Κρουμβάχερ Ἱστορ. τῆς βυζ. λογ. κατὰ μετάφρασιν Σωτηριάδου tom. Γ' σελ. 576.

2 Ὁ μεταφραστὴς δὲν ἐγνώριζε καλῶς τὴν ἑλληνικὴν, πιθανῶς δὲ καὶ τὴν ρωσικὴν, ἐντεῦθεν δ' ἐξηγεῖται τὸ ἀνεπιτυχὲς τῆς μεταφράσεως αὐτοῦ. Πρὸς ἀπόδειξιν τούτου ἀρκεῖ νομίζω ἡ ἐν ἀρχῇ ἀκόλουθος σημείωσις, ἡ μετὰ τὴν ἐπιγραφὴν «Σημασία τῆς βυζαντιακῆς καὶ νοτιοσλαβικῆς προνοίας ὑπὸ Θεοδώρου Οὐσπένσκη», «Ἐπὶ τοῦ ὄρου τῆς προνοίας γινώσεται ἡ εἰς τοὺς ἀνδρας τῆς ὑπηρεσίας δωρεά».

ΔΙΗΓΗΣΙΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΙΒΗΡΩΝ

ΠΩΣ ΗΛΘΑΝ ΕΙΣ ΘΕΟΓΝΩΣΙΑΝ

αὐτῶν. Τὸ ὑπ' ἀριθμὸν ΓΚΣΤ' κατάλοιπον περιέχει δύο ἀντι-
θεόδωραφα ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 10073 κώδικος τοῦ Λονδίνου¹. Τὸ
16^ο ὄμιον τούτων ἀρχεται ὡς ἐξῆς:

7^ο «Λον. Cod. 10,073 ιε' αἰῶνος ἐπὶ χάρτου περιέχων διαφόρους
αὐτῶν λόγους καὶ μαρτύρια ἁγίων.
α^ο φύλλ. 298 α

Μηνὶ ὀκτωβρίῳ κζ' διήγησις περὶ τῶν Ἰβήρων πῶς ἦλθαν εἰς
θεογνωσίαν.

Ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ ἐν ἁγίοις μεγάλου βασιλέως Κωνσταντί-
νου γυνή τις ἀλγιάλωτος ἀπαχθεῖσα εἰς τοὺς Ἰβήρας . . . »

Τὸ δὲ δεῦτερον ἐκ τοῦ αὐτοῦ κώδικος φύλλ. 306 α

Μηνὶ Νοεμβρίῳ εἰς ε'

Βασιλέως Λέοντος τοῦ μεγάλου

Τῷ ὀκτακαιδεκάτῳ ἔτει τῆς τοῦ μεγάλου Λέοντος βασιλείας
πέμπτη τοῦ Νοεμβρίου μηνᾶς περὶ τὰς μεσημβρινὰς ὥρας . . . »

Περὶ τοῦ δευτέρου τῶν ἔργων τούτων ἐγένετο ἡδὴ λόγος ἐν
τῷ ΙΣτ' τόμ. τοῦ Ν. Ἑλλ. τεύχει Δ' σ. 22 ε. ἐνθα περιγράφε-
ται τὸ ὑπ' ἀριθμὸν ΓΚΑ' κατάλοιπον τοῦ Λάμπρου, ἐν τῷ
ὁποίῳ περιέχεται τὸ αὐτὸ κείμενον ἐκ τοῦ αὐτοῦ κώδικος
10073 φύλλ. 306 α—306 β ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἦ ἐν ἔτει 72ῷ
μ. Χ. ἐκρηξίς τοῦ ἐν Θήρα ἡραιστείδου». Εἶνε φανερόν ὅτι τὸ
πρωτόγραφον εἶνε τὸ ἐν τῷ ἡμετέρῳ καταλοίπῳ ΓΚΣΤ' ἐξ οὗ

1 Ἡ ἀντιγραφή ἔχει γινεῖ ὑπὸ τοῦ ἰδίου Λάμπρου, ὅστις ἐν τῷ περι-
θωρίῳ ἔχει σημειώσει τὰς διαφόρους ἐσφαλμένας γραφὰς τοῦ κώδικος καὶ
ἐν τῷ κειμένῳ τὰς ὑπ' αὐτοῦ γενομένας διορθώσεις.

ἀντεγράφει τὸ κείμενον ἔπειτα προστεθείσης τῆς ἐπιγραφῆς
«Ἦ ἐν ἔτει 72ῷ μ. Χ. ἐκρηξίς τοῦ ἐν Θήρα ἡραιστείδου». Ἐνθα
ἀνωτέρω ὑπεδείχθη ὅτι τὸ κείμενον τοῦτο δὲν εἶνε ἀνέκδοτον
καὶ ὅτι ὁ Λέων ὁ μέγας δὲν εἶνε ὁ Λέων ὁ Ἰσαυρος ἀλλ' ὁ
Λέων ὁ Θραξ. Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων εἶνε περιττὴ
ἡ ἐκδοσις τοῦ κειμένου τούτου.

Περὶ δὲ τοῦ πρώτου παρατηρῶ τὰ ἀκόλουθα:

Ἐν τέλει τοῦ κειμένου ἔχει σημειώσει ὁ Λάμπρος διὰ μο-
λυθίδος «Πρβλ. Σωκράτους ἐκκλ. Ἱστορ. Ι, 20 Σωζομ. ΙΙ, 76^W [es.
Ἐθεώρει λοιπὸν τὸ κείμενον ἀνέκδοτον καὶ παρέπεμπε εἰς τὸ
Σωκράτη καὶ Σωζόμενον. Τὸ κείμενον ὁμῶς τοῦτο εἶνε ἐκδί-
δομένον, εὐρίσκεται δὲ καὶ ἐν τοῖς Μηναίοις (πρβλ. 27 Ὀκτω-
βρίου), εἰς ἀπλουστέραν δὲ γλῶσσαν εἰς τὸν Συναξαριστὴν τοῦ
Νικοδήμου Ἀγιορείτου.

Κ. Ι. Δ.

Ἰθάκης καὶ Νάξου κατάληψις ὑπὸ Βενετῶν σ. 12
20 Σεπτεμβ. 11 ἰνδ. ἀρχομένης σ. 13». ¹

ΕΓΚΩΜΙΟΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ

Τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 14^θ κατάλοιπον ἀποτελούμενον ἐκ 19 φύλλων σχήματος τετάρτου, ὃν ἔχει γραφῇ ἢ μίᾳ ὀψις, περιέχει κείμενον αὐτοεπιγεγραμμένον ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 35 κώδικος τῆς ἐν Καΐρῃ παθεδωρῶ-αρχικῆς βιβλιοθήκης (φ. 107α—116β) τοῦ γραφέντος κατὰ τὸν 16 αἰῶνα. Τὸ κείμενον τοῦτο ἔχει διορθωθῆ ὑπὸ τοῦ Λάμπρου καὶ 7, κοιμασθῆ πρὸς ἔκδοσιν ἄνευ ἑμῶς προλόγου. Ἀναμφιβόλως ἔαυτὸν ὁ Λάμπρος ἐσκέπτετο νὰ προτάξῃ τοῦ κειμένου τούτου πρόλογον, ἐν τῷ ὅποίῳ θὰ ἐξήταζεν ἰδίᾳ τὸ ζήτημα εἰς τίνα τῶν αὐτοκρατόρων τοῦ Βυζαντίου ἀναφέρεται τὸ ἐγκώμιον τοῦτο, τὸ μεταδοθὲν ἡμῖν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἐγκώμιον εἰς τὸν αὐτοκράτορα» καὶ πιθανῶς τὸ συναφὲς πρὸς τοῦτο ζήτημα τίς ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἐγκωμίου τούτου. Ἐν τῷ ἐξωφύλλῳ τοῦλάχιστον ἔχει ἀποπειραθῆ ὁ Λάμπρος νὰ λύσῃ τὸ πρῶτον τῶν ζητημάτων τούτων, εἰς τίνα δηλαδὴ αὐτοκράτορα ἀναφέρεται τὸ ἐγκώμιον, συγκεντρῶσας στοιχεῖά τινα ἐκ τοῦ περιεχομένου τοῦ ἐγκωμίου, ἅτινα ἠδύναντο νὰ ὀδηγήσωσιν αὐτὸν εἰς εὐρεσιν τοῦ ζητουμένου. Ἴδού ταῦτα, τὰ μὲν γεγραμμένα διὰ μελάνης, τὰ δὲ διὰ μολυβδίδος:

Ἐκκαθάρισις Κοντοσκαλίου (Ἐπτασκαλίου)

τῷ 1354 ἐπὶ Ἰω. Καντακουζηνού

(Καντακουζ. III 165, 2)

Ἐδωσις Γαλατῶν εἰς Γενουησίους

Ἐπίθεσις Βενετῶν κατὰ Κων)πόλεως

Ἀνδρόνικος Β'.

Τείχεσις Κων)πόλεως μετ' ἐπιστροφῆν ἐκ Πελοποννήσου ἐντός δύο μηνῶν σ. 5 κ. ε.

Ἀνοικοδόμησις πύργου.

Δύο πύργοι Βλάγκα σ. 7

Χωρίου Κοντοσκαλίου καθαρισμὸς ἐκ

χωμάτων σ. 7-8

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω γίνεται δῆλον ὅτι τὸ ἀνωτέρω «ἐγκώμιον εἰς τὸν αὐτοκράτορα» εἶνε τὸ αὐτὸ πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ καταλόγου τοῦ Χαριτάκη ἀναφερόμενον ἐν τοῖς Παλαιολογεῖσι καὶ Πελοποννησιακοῖς «Ἄνων. ἐγκ. εἰς Ἰωάννην Ζ' ἐκ τοῦ αὐτοῦ κώδ. (δηλαδὴ κώδικος 35 τοῦ Καΐρου). Ἀνέκδοτον (ἔτοιμον πρὸς ἔκδοσιν)» ². Ὡς φαίνεται τὸ ἐγκώμιον τοῦτο ἦτο προσδιορισμένον ὑπὸ τοῦ Λάμπρου ὅπως ἐκδοθῆ ἐν τῷ τρίτῳ τόμῳ τῶν Παλαιολογεῖων καὶ Πελοποννησιακῶν, ὡς καὶ ἐκ τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ καὶ τοῦ καταλόγου φαίνεται. Ἐπειτα ὁμοῦ κατὰ τὴν κατάταξιν τῶν καταλοίπων κατὰ λάθος ἀτοσπάσθη ἐκ τοῦ ὀκτιοῦ τοῦ τρίτου τόμου τῶν Παλαιολογεῖων καὶ Πελοποννησιακῶν καὶ οὕτω εὐρεθὲν μεμονωμένον κατετάχθη ὡς ὑπ' ἀριθμὸν 14^θ κατάλοιπον. Ἐντεῦθεν ἐξηγεῖται ἡ ἑλλειψις ἐν τοῖς καταλοίποις τοῦ Λάμπρου τοῦ ἀντιγράφου τοῦ ἐν τῷ τρίτῳ τόμῳ τῶν Παλαιολογεῖων καὶ Πελοποννησιακῶν ὑπ' ἀριθμὸν 2 ἀναφερομένου ἄνωνύμου ἐγκωμίου, ὅπερ προφανῶς εἶνε τὸ ἐν τῷ καταλοίπῳ 14^θ κατὰ λάθος καταταχθὲν. Κατὰ ταῦτα τὸ ἐγκώμιον τοῦτο πρέπει νὰ ἐκδοθῆ ἐν τῷ τρίτῳ τόμῳ τῶν Παλαιολογεῖων καὶ Πελοποννησιακῶν ὡς ὑπὸ τοῦ Λάμπρου εἶχε προσδιορισθῆ. Ἐὰν τὸ ἐγκώμιον τοῦτο ἀναφέρεται εἰς Ἰωάννην τὸν Ζ', ἢ εἰς ἄλλον αὐτοκράτορα ἀναμφιβόλως πρέπει νὰ ἐξετασθῆ ὑπὸ τοῦ ἐκδότου τοῦ Γ' τόμου τῶν Παλαιολογεῖων καὶ Πελοποννησιακῶν.

Κ. Ι. Δ.

¹ Σελίδας νοεῖ φυσικὰ τὰς σελίδας τοῦ χειρογράφου του.

² Πρβλ. Κατάλογον Χαριτάκη σ. 101.

ΣΙΜΩΝΙΔΕΙΑ

Τὸ ὑπ' ἀριθμὸν ΞΘ' κατάλοιπον ἀποτελεῖται ἐκ τῶν ἑξῆς·

1) Ἑπτὰ ἐντύπων, τῶν ἀκολουθῶν·

α) Ἀγγελία. «Περὶ ἐκδόσεως παλαιοῦ χειρογράφου, μέχρι τοῦδε ἀνεκδότου περιέχοντος ἐρμηνείαν ἀγιογραφίας κατὰ τὴν ἐρθόδοξον αὐτοκρατορικὴν ἐκκλησίαν» σ. α'—ζ'. Ἐν τέλει «Ἐν Ἀθήναις, τῇ 30. θεόδωρου, Ἰουλίου 1847.

Ὁ Ἐκδότης

Κωνσταντῖνος Σιμωνίδης»

β) «Γεωγραφικά τε καὶ νομικά τὴν Κεφαλληνίαν ἀφορῶντα ἀποσπασθέντα τὰ μὲν ἐκ τῶν ἐθνικῶν, τὰ δὲ ἐκ τῶν ἀνθρωπίνων Εὐλύρου Κεφαλλήνης τοῦ Πυλάρεως . . . δημοσιευθέντα πρῶτον ἤδη ὑπὸ Κ. Σιμωνίδου» Ἀθήνησι τύποις Ρ. Καραμπίνου καὶ Κ. Βάρφα 1850 σελ. 31. Τὸ βιβλίον τοῦτο φέρει τὴν ἀκόλουθον ἰδιόγραφον τοῦ Σιμωνίδου ἀφιέρωσιν «Τῷ Κυρίῳ Παύλῳ Λάμπρῳ Σιμωνίδης χάριν φιλίας. Εἰς Κέρκυραν».

γ) «Ἐγκώμιον Κωνσταντῖνου Ἀκροπολίτου καὶ μεγάλου λογοθέτου εἰς τὸν ἅγιον καὶ θεόσεπτον βασιλέα Κωνσταντῖνον τὸν μέγαν καὶ ἱσαπόστολον ἐκδοθὲν πρῶτον ἤδη ὡς ἔχει ἐν χειρογράφοις ὑπὸ Κωνσταντῖνου Σιμωνίδου». Εὑρίσκεται ἐν Λονδίῳ ἐν τοῖς βιβλιοπωλείοις τῶν κ. κ. Λογγμάνου, Βράττωνος, Γρήν καὶ Λογγμάνου ΑΩΝΓ' σελ. 37.

δ) «Enthüllungen über des Simonidos — Dindorf'schen Uranios von Alexander Lykurgos Untor Beifügung eines Berichts von Herrn Prof. Dr. Tischendorf» Leipzig C. L. Fritzsche 1856 σελ. 32.

ε) «Memnon archäologische Monatschrift redigirt von Const. Simonides aus Stagira, Dr. philos. etc. etc. Erster Jahrgang. 1 Band. 1 und 2 Heft für Januar und Februar München 1857. Commissions-Debit von Lampart Comp. in Augsburg». Ἡ ἐπιγραφή ὡς καὶ τὸ κείμενον καὶ ἑλληνιστὶ σελ. 48 † α—κβ.

ζ) Φύλλον τῆς ἐφημερίδος «Ἀΐων» τῆς 6 Ἰουλίου 1859, ἐν ᾧ περὶ προσφορᾶς τοῦ Κωνσταντῖνου Σιμωνίδου διὰ τοῦ συντάκτου τοῦ «Ἀΐωνος» Τιμολ. I Φιλήμονος χειρογράφων τινῶν εἰς τὴν δημοσίαν βιβλιοθήκην.

ς) «The Periplus of Hannon King of the Karchedoniens concerning the Lybian parts of the earth beyond the pillars of Herakles, which lie dedicated to Kronos the greatest god and to all the gods dwelling with Him». London Trübner Co No 60 Paternoster Row. 1864 σελ. 70. Ἐν σελίδι ε' «Works by Dr. K. Simonides. Κατάλογος τῶν ἐκδιδόμενων συγγραμμάτων Κ. Σιμωνίδου διδάκτορος τῆς φιλοσοφίας». Ἀναφέρονται ἐν ὄλῳ 42 συγγράμματα τοῦ Σιμωνίδου.

2) Ὁκτὼ ἀντιγράφων ἐγγράφων ἀναφερομένων εἰς τὴν ἐκδοσὴν τῶν χειρογράφων τοῦ Κ. Σιμωνίδου, τῶν ἀκολουθῶν·

α) Ἀντίγραφον ἀναφορᾶς τοῦ Κ. Σιμωνίδου «πρὸς τὸ Σ. Ἰπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως». Ἐν αὐτῇ ὁ Σιμωνίδης «πρὸς ἀποφυγὴν λοιπὸν τῶν περαιτέρω σκανδάλων, ἀνανεῶνω καὶ αὐθις τὴν ὑπόσχεσίν μου ἐγγράφως πρὸς τὸ Σ. Ἰπουργεῖον τοῦτο, ὅτι ἔχω τὴν διάθεσιν ὡς καὶ πρότερον ὑπεσχέθην προφορικῶς, καθ' ὃ ἰδιοκτῆτης τῶν ἐν τῷ Ὄρει ἀποτεταμειυμένων χειρογράφων νὰ μετακομίσω αὐτὰ ἐγὼ παραδίδων ἰδίαις χερσὶν αὐτὰ πρὸς τὴν Σ. Κυβέρνησίν μου, ἀφ' οὗ μοῦ πρᾶχωρήσῃ τὰ ἀσφαλῆ μέσα πρὸς μετακόμισιν αὐτῶν.» Ἡ ἀναφορὰ αὕτη φέρει χρονολογίαν «Ἀθήναι 1847 Ἰουνίου 24».

β) Ἀντίγραφον ἐγγράφου «πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλ. καὶ τῆς Δημοσ. Παιδείσεως Ἰπουργεῖον» τοῦ Θ. Μανούση καθηγητοῦ τῆς ἱστορίας. ὅστις εἰδοποιεῖ τὸν Ἰπουργὸν ὅτι «λαβὼν, μετὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς πρὸ δύο ἡμερῶν διευσθυθείσαν ἐκθεσὶν μου περὶ τῶν παρὰ τοῦ κ. Κ. Σιμωνίδου ὡς ἀρχαίων περυσιαζομένων χειρογράφων, εὐκαιρίαν νὰ ἐξετάσω ἀκριδέστερον αὐτὰ, νομίζω ὅτι ἀνεκάλυψα ἐν αὐτοῖς προφανῆ σημεῖα νοθείας, εἴθην σπεύδω νὰ ἀνακαλέσω τὴν πρῶτην περὶ αὐτῶν ὑποθετικὴν γνώμην μου». Τὸ ἐγγράφον φέρει χρονολογίαν «Ἐν Ἀθήναις τὴν 2 Ἰανουαρίου 1848».

γ) Ἀντίγραφον ἐγγράφου τοῦ Ἰπουργείου, δι' οὗ «παραπέμπεται πρὸς τοὺς καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου Κ. Ἀσώπιον, Θ. Μανούσην, Φ. Ἰωάννου καὶ Στ. Κουμανούδην διὰ νὰ ἐξετάσωσι τὰ ἀναφερόμενα χειρόγραφα καὶ ἀπαντῶντες εἰς τὸ ὑπουργεῖον γνωμοδοτήσωσι περὶ τῆς χρησιμότητος καὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκδόσεως αὐτῶν». Τὸ ἐγγράφον δὲν φέρει ὑπογραφήν, χρονολογίαν μόνον «24 Μαρτ. 18».

δ) Ἀντίγραφον ἐγγράφου «πρὸς τὸν Κύριον Κωνσταντ. Σιμωνίδην» δι' οὗ ἀναγγέλλεται αὐτῷ ἔτι «προσεκαλέσαμεν τοὺς ἐν τῇ Βασιλικῇ Πανεπιστημίῳ Καθηγητὰς Κυρίους Κ. Ἀσώπιον, Θ. Μανούσην, Φ. Ἰωάννου καὶ Σ. Κουμανούδην νὰ συνέλθωσιν εἰς ἐπιτροπὴν διὰ νὰ ἐξετάσωσι τὰ παρ' ὑμῶν ἀρχαῖα καὶ ἀνεκδῶτα χειρόγραφα καὶ γνωμοδοτήσωσι περὶ τῆς χρησιμότητος καὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκδόσεως αὐτῶν. Προσκαλοῦμεν δὲ καὶ ὑμᾶς νὰ προσαγάγητε τὰ εἰρημένα χειρόγραφα εἰς τὸ Ἰπουργεῖον». Τὸ ἐγγράφον φέρει τὴν ὑπογραφήν τοῦ Ἰπουργοῦ Δ. Καλλιφρονᾶ καὶ χρονολογίαν «Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Ἀπριλίου 1848».

ε') Ἀντίγραφον ἐγγράφου «Πρὸς τὸν Κύριον Ν. Βάμβαν τακτικὸν καθηγητὴν κ. τ. λ. Κων. Οἰκονόμου, τὸν ἀιδεσιμώτατον πρεσβύτερον, Κ. Ἀσώπιον τακτικὸν καθηγητὴν κτλ. καὶ Γ. Κ. Τυπάλδον ἑφορον τῆς δημοσίας καὶ τῆς τοῦ Πανεπιστημίου Βιβλιοθήκης» δι' οὗ καθίσταται αὐτοῖς γνωστὸν ἔτι «Πληροφορηθέντες ἔτι ὁ Κύριος Κωνστ. Σιμωνίδης εἶναι κάτοχος διαφόρων χειρογράφων ἀρχαίων καὶ ἀνεκδῶτων καὶ ἐπιθυμοῦντας νὰ λάβωμεν περὶ αὐτῶν γνώμην ἐλλογιμῶν ἀνδρῶν ἀπεφασίσσαμεν νὰ συστήσωμεν ἐπιτροπὴν ἣ ἑποῖα ἀφοῦ τὰ παρατηρήσῃ νὰ ἐκφέρῃ γνώμην περὶ τῆς χρησιμότητος καὶ περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκδόσεώς των.» Ἡ ἐπιτροπὴ θὰ συνήρχετο εἰς τὸ Ἰπουργεῖον τῆς Παιδείας «τὴν 10 τοῦ παρόντος μηνὸς καὶ ὥρα 3 μ. μ.». Τὸ ἐγγράφον φέρει τὴν ὑπογραφήν τοῦ Ἰπουργοῦ Μ. Καλλιφρονᾶ καὶ χρονολογίαν «Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Δεκεμβρίου 1848». Πρὸς τὸ ἐγγράφον τοῦτο συνάπτεται καὶ ἕτερον ἐγγράφον πρὸς τὸν Κων. Σιμωνίδην προσκαλούμενον νὰ πικρευρεθῇ εἰς τὴν συνεδρίαν τῆς ἀνωτέρω ἐπιτροπῆς καὶ προσαγάγῃ τὰ χειρόγραφα.

στ') Ἀντίγραφον ἐγγράφου τοῦ Κωνσταντίνου Σιμωνίδου πρὸς

τὸ ἐπὶ τῶν Ἑκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως Σ. Ἰπουργεῖον» δι' οὗ οὗτος παρακαλεῖ θερμῶς καὶ αὐθις τὸ Σ. Ἰπουργεῖον «ἵνα, προσκαλέσῃ καὶ πάλιν τοὺς Κυρίους Ν. Βάμβαν, Θ. Φαρμακίδην, Φ. Ἰωάννου Κ. Ἀσώπιον, Θ. Μανούσον καὶ Στεφ. Κουμανούδην πρὸς ἐγγράφον ἐξέλεξις καὶ γνωμοδοτήσιν τῆς γνησιότητος αὐτῶν ἢ ὄχι διὰ νὰ παύσωσιν οἱ τὰ ἐναντία φρονοῦντες καὶ τὴν ἀλήθειαν διαστρέφοντες». Ἐὰν οὗτοι κωφεύσωσι, προτείνει ὡς κριτὰς τοὺς «κ. κ. Ἀλ. Μαυροκορδάτον, Γ. Τρικούπην, Γ. Ἰλαράκη, Μ. Σχινᾶν, Κ. Ζωγράφον καὶ Φ. Πυλαρινόν, ἀνδρας ἀκεραίου χαρακτῆρος καὶ παιδείας διακεκριμένης». Τὸ ἐγγράφον φέρει χρονολογίαν «Ἐν Ἀθήναις 1848 Δεκεμβρίου 17».

ζ) Ἀντίγραφον προσκλήσεως τοῦ Ἰπουργοῦ Δ. Καλλιφρονᾶ πρὸς τοὺς Νεόφυτον Βάμβαν, Θ. Φαρμακίδην, Φίλιππον Ἰωάννου, Κ. Ἀσώπιον, Θ. Μανούσην καὶ Σ. Κουμανούδην «ὅπως ἔλθωσιν εἰς τὸ κατάστημα τοῦ Ἰπουργείου τῶν Ἑκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως τῇ 20 τοῦ παρόντος μηνὸς ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ, ὥρα 3 μ. μ. πρὸς ἐξέτασιν τῶν παρὰ τῷ Κυρίῳ Σιμωνίδῃ εὑρισκομένων χειρογράφων».

η) Ἀντίγραφον ἐγγράφου τοῦ Στεφάνου Α. Κουμανούδη «Πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως σεβ. Ἰπουργεῖον», ἐν ᾧ ἀναφέρει πρὸς τὸ Ἰπουργεῖον ἔτι «ἀφοῦ κατὰ τρεῖς συνεδριάσεις τῆς ἐπιτροπῆς παρετήρησα καὶ ἐμελέτησα μετ' ἐπιστάσις τὰ χειρόγραφα τοῦ Ἡσιόδου, Ὀμήρου, Ἀνακρέοντος καὶ Πυθαγόρου ἐπληροφορήθην ἀδιστακτικῶς ἔτι ὄχι μόνον δὲν εἶναι παλαιὰ καὶ γνήσια, ἀλλὰ μάλιστα ἔτι εἶναι καὶ νέα καὶ πλαστά». Ἀναφέρει δ' ἔπειτα διὰ μακρῶν τοὺς λόγους τῆς πλαστότητος τῶν εἰρημένων χειρογράφων. Τὸ ἐγγράφον τοῦτο φέρει χρονολογίαν «Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Ἰανουρίου 1849».

β) Δύο φύλλων χάρτου

ἐπὶ τοῦ ἐνός τῶν ὀποίων ἀναγράφονται ἔργα τινὰ τύποις ἐκδεδυμένα τοῦ Σιμωνίδου ὑπάρχοντα ἐν τῇ ἐθνικῇ βιβλιοθήκῃ καὶ τῇ τῆς Βουλῆς, ἐπὶ δὲ τοῦ ἑτέρου τὸ περιεχόμενον τοῦ 3 τεύχους τοῦ πρώτου τόμου τοῦ περιοδικοῦ τοῦ Σιμωνίδου «Μοῖνον».

4) Δώδεκα φύλλων φερόντων ἐπιγραφὴν

Σιμωνίδειος κώδιξ Ἀριστέα.

Ἐντὸς τευχίου χάρτου φέροντος τὴν ἀνωτέρω ἐπιγραφὴν εὕρισκομεν 1) Ἀντίγραφον ἐκθέσεως τῶν Ι. Πανταζίδου καὶ Σ. Λάμπρου πρὸς τὸν ἔφορον τῆς ἐθνικῆς βιβλιοθήκης γραφείσῃ «τῇ 14 Ἀπριλίου 1882» ἐν ἣ γίνεται λόγος περὶ δύο χειρογράφων δωρηθέντων τῇ ἐθνικῇ βιβλιοθήκῃ ὑπὸ τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ φιλογενοῦς κ. Ἰωάννου Δημητρίου. Τὸ ἕτερον τῶν χειρογράφων τούτων ἀποτελούμενον ἐκ πέντε φύλλων περιέχει τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Ἀριστέα περὶ τῆς μεταφράσεως τῶν Ο'. 2) Λεπτομερῆ ἀναγραφὴν τοῦ περιεχομένου τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Ἀριστέα περὶ τῆς μεταφράσεως τῶν Ο' μετὰ συγκρίσεως πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων ἐκδοθὲν κείμενον τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Ἀριστέα. Ἰὴν τε ἐκθεσιν καὶ τὴν ἀναγραφὴν τοῦ περιεχομένου τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Ἀριστέα δημοσιεύομεν κατωτέρω ὡς ἀξίας δημοσιεύσεως.

5) Δύο φύλλων χάρτου φερόντων τὴν ἐπιγραφὴν Σιμωνίδεια.

Ἐἰς τὰ δύο ταῦτα φύλλα χάρτου εὕρισκομεν τὴν ἀρχὴν διατριβῆς τοῦ Σπ. Λάμπρου περὶ Σιμωνίδου. Τὴν ἀρχὴν ταύτην τῆς διατριβῆς δημοσιεύομεν κατωτέρω ὡς ἀξίαν δημοσιεύσεως.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω γίνεται δῆλον ὅτι ὁ Λάμπρος προὔτιθετο γὰρ ἀρχὴν περὶ τοῦ Σιμωνίδου καὶ πρὸς τοῦτο εἶχε συναβροῖσει ὕλικόν, εἶχε δὲ ἀρχίσει καὶ τὴν συγγραφὴν τῆς περὶ τοῦ Σιμωνίδου διατριβῆς, τὴν ὁποίαν ἔμως, ἀγνωστον διατρίβει, δὲν ἐπεράτωσεν.

Δημοσιεύομεν κατωτέρω 1) τὴν ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαν ἐκθεσιν 2) τὴν ἀναγραφὴν τοῦ περιεχομένου τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Ἀριστέα καὶ 3) τὴν ἀρχὴν τῆς διατριβῆς περὶ Σιμωνίδου τοῦ Σπ. Λάμπρου.

Κ. Ι. Δ.

■

Πρὸς τὸν Κύριον Ἐφορον τῆς Ἑθνικῆς Βιβλιοθήκης.

Κύριε Ἐφορε,

Ἐξετάσαντες ἐπανελημμένως τὰ δύο ὑπὸ τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ φιλο-

γενοῦς κ. Ἰωάννου Δημητρίου δωρηθέντα τῇ Ἑθνικῇ Βιβλιοθήκῃ χειρόγραφα ἐπὶ περγαμηνῆς, ἀποφαινόμεθα τὰ ἑξῆς: Τὸ μὲν μικρότερον, ἐκ δύο φύλλων συνιστάμενον, συνεστραμμένων δίκην εἰληταρίου, περιέχον τοὺς Κανόνας τῶν Ἀποστόλων, διὰ τε τὴν ἑκτακτοῦ καὶ ἀήθη λεπτότητα τῆς περγαμηνῆς, τὸν ῥυθμὸν τῆς γραφῆς καὶ τινα ἐν τέλει προστεθειμένα περὶ τοῦ τόπου ἔνθα ἐγράφη, εἶνε πάντως ὑποπτον καὶ δὲν διστάζομεν νὰ κηρύξωμεν αὐτὸ κίβδηλον. Μείζονος δὲ προσοχῆς ἠξιώθη, ὡς εἰκός, παρ' ἡμῶν τὸ μεγαλύτερον τῶν χειρογράφων, τὸ συγκείμενον ἐκ πέντε φύλλων. Τοῦτο εἶνε γεγραμμένον διὰ γραμμάτων λεπτοτάτων, περιέχει δέ, ὡς ἔδειξεν ἡ μετὰ προσοχῆς ἀνάγνωσις αὐτοῦ, τὴν ἐπιστολὴν τοῦ λεγομένου Ἀριστέα περὶ τῆς μεταφράσεως τῶν Ο'. Τὸ χειρόγραφον ἔπρεπε νὰ ἐξετασθῇ διττῶς, ἕκ τε τῶν παλαιογραφικῶν γνωρισμάτων καὶ τῶν ἐσωτερικῶν λόγων, οὓς παρείχεν ἡ κριτικὴ παραβολὴ τοῦ κειμένου πρὸς τὰ τέως γνωστὰ χειρόγραφα τὰ περιέχοντα τὴν αὐτὴν συγγραφὴν. Καὶ παλαιογραφικῶς μὲν ἐξεταζόμενον παρέχει πολλὰ τὰ νέα καὶ ἀήθη τοιαῦτα δὲ εἶνε ὁ τε ρυθμὸς τῶν γραμμάτων καὶ τὸ σχῆμα τοῦ κώδικος· δυσξύμβλητα δὲ εἶνε καὶ τὰ διὰ μεγάλης γραφῆς ὀπισθεν τοῦ πέμπτου φύλλου, ἔνθα τοῦτο ἔμεινεν ἀγραφον τὸ κατ' ἀρχαίς, γεγραμμένα, ἅτινα ἄλλως εἶνε δυσανάγνωστα ἢ μᾶλλον οὐδαμῶς εἶνε δυνατόν ν' ἀναγνωσθῶσιν. Ἡ δὲ παραβολὴ τοῦ κειμένου πρὸς τὴν ἐκδοσιν παρ' ἡμῶν μὲν τοῦ Κωνσταντίνου Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων καὶ πρὸς τὴν τοῦ Moritz Schmidt δεικνύει ὅτι τὸ ἐξ Αἰγύπτου σταλὲν χειρόγραφον ἐμπεριέχει πολλὰς γραφὰς τὸ πρῶτον νῦν παρουσιαζομένας, ὧν τινες μὲν συμφωνοῦσιν ἐν μέρει πρὸς τὰς παρ' Εὐσεβίῳ ἢ πρὸς τὰς διορθώσεις καὶ εἰκασίας τῶν νεωτέρων ἐκδοτῶν, ἄλλαι δὲ διορθοῦσι τὰ κακῶς ἔχοντα ἢ καὶ φθείρουσι τὰ ὀρθά. Δυσκόλως λοιπὸν δυνάμεθα νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι τὸ κείμενον, ὡς παρέχει αὐτὸ τὸ ἐξ Αἰγύπτου χειρόγραφον, κατεσκευάσθη ὑπὸ τινος πλαστογράφου. Ἀποφαινόμεθα λοιπὸν ὅτι δὲν ἔχομεν λόγους ἄλλους, πλὴν τοῦ πρωτοφανοῦς τινῶν τῶν συστατικῶν τοῦ κώδικος, ὑπὸ ἔποψιν παλαιογραφικῆν, ἵνα θεωρήσωμεν τὸ χειρόγραφον ὡς κατεσκευασμένον ὑπὸ τινος νοθευτοῦ, ὃν ἔπρεπε νὰ ὑποθέσωμεν εὐφύεστατον ἅμα καὶ περὶ τὴν γραφὴν δέ, ἣτις εἶνε λίαν ἀσφαλῆς καὶ οὐδαμῶς ἀμφιρρέπει, ἐπιτηδειότατον.

Τοιαύτη ἡ γνώμη τῶν δύο ὑποφαινομένων μελῶν τῆς Ἐπιτρο-

πείας· ὁ δὲ κ. Κουμανούδης, διαφωνῶν, συνέταξεν ἰδίαν ἔκθεσιν, ἣτις θέλει συνυποβληθῆ Ἰμῖν, κ. Ἐφορε, σὺν τῇ παρούσῃ.

Δέξασθε κτλ.

Ἐν Ἀθήναις
14 Ἀπριλίου 1882

Μετά τῆς προσηκούσης ὑπολήψεως
I. Πανταζίδης
Σ. Λάμπρος

2

Περιέχεται ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Ἀριστέα πρὸς Φιλοκράτην περὶ τῆς μεταφράσεως τῶν Ο'.

Ἐπιγραφή :

Ἀριστέας Φιλοκράτει,

φ. 1, α τελευταῖα εἰς : τούτοις τὴν ὄψιν (Οἰκονόμου, περὶ τῶν Ο' ἔρμην. Τόμ. Δ'. σ. 948, § η').

φ. 1, β ἀρχεται : εἶπε προσθεῖναι καὶ σώματος (:)

φ. 2, β τελευταῖα : μεγάλα γὰρ καὶ σὺ καὶ ἀνέλπιστα τοὺς πολλοὺς ἡμῶν κατὰ πολὺ πολλοῖς τοῖς τρόποις διαφόρως εὐεργέ- (Οἰκονόμου, σ. 954, στ. δ).

φ. 2, α ἀρχεται : τηκας εὐθέως οὖν

φ. 2, α τελευταῖα : χορηγία κατὰ πάντα ὑπερβαλλούσῃ διηκο- (Οἰκονόμου, σ. 960, § ιε').

φ. 2, β ἀρχεται : δομημένων ἀπάντων καὶ ἐπὶ (sic) τοῦ θυρώ-ματος δὲ καὶ τῶν περὶ αὐτὸ συνδέσμων καὶ (sic) τὰς φλιὰς κλ.

φ. 2, β τελευταῖα : ἡ χώρα κατεσκευασμένη (Οἰκονόμου, σ. 965, § κγ').

φ. 3, α (τὸ φύλλον τοῦτο εἶνε προσδεδεμένον ἀντιστρόφως, φέρων τὸ μέρος β πρῶτον καὶ δεύτερον τὸ α) ἀρχεται : καὶ πολύτεχνος ἢ πόλις οὐ σπανίζει δὲ

φ. 3, α τελευταῖα : καὶ τεχνῶν εὗρεσις ἀπέραστος περιέχει τὸν τρόπον· διὸ παρακελεύεται μνεῖαν ἔχειν ὡς συντηρεῖται ἐνέργημα ἄφραστον τὰ προειρημένα θεῖα τῇ δυνάμει κατο (?) σὺν τῇ κατασκευῇ. Πάντα γὰρ χρόνον καὶ τόπον - (Οἰκονόμου, σ. 972, στ. δ κ. ε.).

φ. 3, β ἀρχεται : ὥρικε πρὸς τὸ διὰ παντὸς μνημονεύειν τοῦ

κρατοῦντος θεοῦ καὶ τὰς ἀρχὰς συντηροῦντος καὶ τὰς μεσότητας καὶ τελευτάς· καὶ γὰρ καὶ ἐπὶ τῶν βρωτῶν καὶ ποτῶν ἀπαρξαμένους θεῶ τῷ κυρίῳ πάντως τότε συγχρῆσθαι κελεύει. Καὶ μὴν καὶ ἐπὶ τῶν περιβολαίων παράστημον ἡμῖν μνεῖας δέδωκεν. Ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν πυλῶν καὶ θυρῶν προστέταχε ἡμῖν τιθέναι τὰ λόγια πρὸς τὸ μνεῖαν εἶναι θεοῦ· καὶ ἐπὶ τῶν χειρῶν δὲ διαρρήδην τὸ σημεῖον κελεύει περιῆφθαι, σαφῶς ἀποδεικνύς ὅτι πᾶσαν ἐνέργειαν μετὰ δικαιοσύνης ἐπιτελεῖν δεῖ, μνήμην ἔχοντας τῆς ἡμῶν συστάσεως, ἐπὶ πᾶσι δὲ τὸν περὶ θεοῦ φόβον. Κελεύει δὲ καὶ κοιταζομένους καὶ διανισταμένους καὶ πορευομένους ἐπὶ τὸ μελετᾶν τὰς τοῦ θεοῦ κατασκευὰς οὐ μόνον λόγῳ, ἀλλὰ καὶ διαλήψει θεωροῦντας τὴν κίνησιν καὶ ὑπόληψιν ἑαυτῶν ὅταν εἰς ὕπνον ἔρχωνται καὶ τὴν ἔγερσιν ὡς θεῖα τίς ἐστὶ καὶ ἀκατάληπτος ἢ μετάθεσις τούτων. Δέδεικται δὲ σοι καὶ τὸ τῆς λογιᾶς περισσὸν (sic) τῆς κατὰ τὴν διαστολὴν τε καὶ τὴν μνεῖαν, ὡς ἐξεθέμεθα τὴν διχαλίαν καὶ τὸν (Οἶκον, σ. 973) μηρυκισμόν· οὐ γὰρ εἶπη κατὰ τὸ ἔμπεσόν εἰς ψυχὴν νενομοθέηται, πρὸς δὲ ἀλήθειαν καὶ σημείωσιν ὀρθοῦ λόγου. Διατάξας γὰρ ἐπὶ βρωτῶν καὶ τῶν κατὰ τὰς ἑφᾶς ἕκαστα κελεύει μηδὲν εἰκῆ μῆτε πράσσειν μῆτε ἀκούειν μῆτε τοῦ λόγου δυναστεία συγχρωμένους ἐπὶ τὴν ἀδικίαν τρέπεσθαι μηδαμῶς. Καὶ ἐπὶ τῶν κνωδάλων δὲ ταῦτόν ἐστιν εὐρεῖν. Κακοποιητικὸς γὰρ ὁ τρόπος ἐστὶ καὶ γαλῆς καὶ μυῶν καὶ τῶν τούτοις ὁμοίων ὅσα ὁ νομοθέτης ἡμῶν διηγόρευται. Πάντα γὰρ λυμαίνονται καὶ κακοποιῶσι μύες, οὐ μόνον πρὸς τὴν ἑαυτῶν τροφήν, ἀλλὰ καὶ παντελῶς ἄχρηστον γίνεται ἀνθρώποις ὅτι τε ἀνδῆποι· οὖν ἐπιτίθενται κακοποιεῖν. Τό τε τῆς γαλῆς γένος ἰδιάζον ἐστὶ· χωρὶς γὰρ τοῦ προειρημένου ἔχει λυμαντικὸν κατάστημα· διὰ γὰρ τῶν ὠτων συλλαμβάνει, οἱ πολλοὶ τε λέγουσι, τεκνοποιεῖ δὲ τῷ στόματι· καὶ διὰ τοῦτο ὁ τοιοῦτος τρόπος τῶν ἀνθρώπων ἀκάθαρτός ἐστιν. Ὅσα γὰρ διὰ ἀκοῆς λαβόντες ταῦτά τε καὶ τῷ λόγῳ σωματοποιήσαντες κακοῖς ἐτέροις ἐνεκύλισαν, ἀκαθαρσίαν οὐ τὴν τυχοῦσαν ἐπετέλεσαν, μιανθέντες αὐτοὶ παντάπασιν τῷ τῆς ἀσεδείας μολυσμῷ. Καλῶς δὲ ποιῶν ὁ βασιλεὺς ὑμῶν τοὺς τοιοῦτους ἀναιρεῖ, καθὼς μεταλαμβάνομεν. Ἐγὼ δὲ εἶπον· τοὺς ἐμφανιστὰς οἶομαί σε λέγειν· καὶ γὰρ αἰκίαις καὶ θανάτοις ἀπάλλουσι αὐτοὺς περιβάλλει συνεχῶς. Ὁ

δέ, τούτους γάρ και λέγω τοὺς και ἐπὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων ἀνόσιον ἀπώλειαν ἐπαγρυπνοῦντας αἰεὶ. Ὁ δὲ νόμος ἡμῶν κελεύει μήτε λόγῳ μήτε ἔργῳ μηδένα κακοποιεῖν. Καὶ περὶ τούτων οὖν τὰ λεχθέντα ἀρκοῦσιν ἕσον ἐπὶ βραχεὶ διεξελθεῖν, προσυποδέξαντά σοι διότι πάντα κεκανόνισται πρὸς δικαιοσύνην και εὐδὲν εἰκῆ κατατέτακται διὰ τῆς γραφῆς οὐδὲ μυθῶδῶς (τὸ πρ: μυθῶδες, ἔπως ἐν γένει ὑπάρχουσι σπανίως διορθώσεις τινὲς ἐν τῷ κώδικι κακῶς γεγραμμένων τὸ πρῶτον λέξεων), ἀλλ' (Οἶκον. σ. 974) ἵνα δι' ἔλευ τοῦ ζῆν και ἐν ταῖς πράξεσιν ἀσκῶμεν δικαιοσύνην πρὸς πάντας ἀνθρώπους, μεμνημένοι τοῦ δυναστεύοντος θεοῦ. Περὶ βρωτῶν οὖν και τῶν ἐπὶ γῆς ἀκαθάρτων κτηνῶν, ἐρπετῶν και κνωδάλων ὁ πᾶς λόγος ἀνατείνει πρὸς δικαιοσύνην και τὴν τῶν ἀνθρώπων συναναστροφήν δικαίαν. Ἐμοὶ μὲν οὖν ἐνομίζετο καλῶς πάνυ περὶ ἐκάστων ἀπολογεῖσθαι και γὰρ και περὶ τῶν προσφερομένων ἔλεγε μύσων τε και κριῶν και χιμάρων ὅτι καθ' ἐκάστην ταῦτα ἐκ βουκολίων και ποιμνίων τὰ εὖρωστα λαμβάνοντες ἡμεῖρα προσφέρουσι τῷ θεῷ θυσία τὰ ἐκλελυμένα και μηδὲν ἄγριον ὅπως οἱ προσφέροντες τὰς θυσίας μηδὲν ὑπερήφανον ἑαυτοῖς συνιστορῶσι, σημειῶσει κεχρημέναι τοῦ διατάξαντος τῆς γὰρ ἑαυτοῦ ψυχῆς τοῦ παντὸς τρόπου τὴν προσφορὰν ποιῆται ὁ τὴν θυσίαν προσάγων. Καὶ περὶ τούτων οὖν νομίζω καθιστάναι τὰ τῆς ἐμιλλίας ἀξία λόγου, διὸ τὴν σεμνότητα και φυσικὴν τοῦ νόμου διάνοιαν ἦν προηγήμαι διασαφήσαι σοι, ὦ Φιλόκρατες, δι' ἣν ἔχεις φιλεμάθειαν. Ὁ δὲ Ἐλεάζαρος ποιησάμενος θυσίαν και τοὺς ἀνδρας ἐπιλέξας και πολλὰ δῶρα τῷ βασιλεὶ κατασκευάσας, προέπεμψεν ἡμᾶς μετὰ ἀσφαλείας τῆς πολλῆς. Ὡς δὲ παρεγενήθημεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, προσηγγέλκει (διωρ: ἔκ τινος προσηγγέλη ἢ τινος τοιούτου) τῷ βασιλεὶ περὶ τῆς ἀφίξεως ἡμῶν. Παρεῖμεν δὲ εἰς τὴν αὐλὴν Ἀνδρέας τε και ἐγὼ και τὸν βασιλέα φιλοφρόνως ἡσπασάμεθα και τὰς ἐπιστολάς ὀποδεδώκαμεν τὰς παρὰ τοῦ Ἐλεάζαρου. Περὶ πολλοῦ δὲ ποιούμενος τοῖς ἀπεσταλμένοις ἀνδράσιν ἐντυχεῖν, ἐκέλευσε τοὺς λοιποὺς πάντας ἀπολοῦσαι, τοὺς ἐπὶ τῶν χρειῶν, καλεῖν δὲ τοὺς ἀνθρώπους, ὅπερ και τοῖς πᾶσι παράδοξόν τε και θαυμάσιον ἐφάνη διὰ τὸ κατ' ἔθος εἶναι πεμπταίους εἰς πρόσωπον ἔρχεσθαι βασιλεὶ τοὺς περὶ χρησίμων ἀφικνουμένους. Τούτους δὲ παρὰ βασιλέων ἢ

πόλεων ἐν ὑπεροχαῖς μόλις ἐν τριάκοντα εἰς τὴν αὐλὴν παρῆσθαι τοὺς ἀνδρας. Τούτους δὲ ἦκοντας τιμῆς ἀξίων μερίζοντες και τὴν ὑπεροχὴν κρίνων τοῦ πέμψαντος, ἀπολύσας εὐς ἐνόμιζε περισσοῦς, ὑπέμεινε περιπατῶν, ἕως ἂν παραγενόμενους ἀσπάσῃται. Παρελθόντων δὲ οὖν τοῖς ἀπεσταλμένοις δώροις και ταῖς διαφόροις διφθέραις ἐν αἷς ἢ νομοθεσία ἦν γεγραμμένη χρυσογραφία τοῖς Ἰουδαϊκοῖς γράμμασι, θαυμασίως εἰργασμένου τοῦ ὕμενος και τῆς πρὸς ἀλληλα συμβολῆς ἀνεπαισθήτου κατασκευασμένης, ὡς εἶδεν ὁ βασιλεὺς τοὺς ἀνδρας, ἐπηρώτα περὶ τῶν βιβλίων· ὡς δὲ ἀπεκάλυψαν τῶν ἐνειλημάτων και τοὺς ὕμενας ἀνείλιξαν, πολλὸν ἐπιστάς χρόνον και προσκυνήσας σχεδὸν ἐπτάκις, εἶπεν· εὐχαριστῶ μὲν, ἀνδρες, ὕμιν, τῷ δὲ ἀποστείλαντι μᾶλλον, μέγιστον δὲ τῷ θεῷ, εὐτινός ἐστι τὰ λόγια ταῦτα».

φ. 3,6 τελευτᾶ: μηδὲ τῇ περὶ σεαυτὸν ἰσχύϊ (Οἶκον. σ. 978, στ. 7).

φ. 4,α ἀρχεται: πράσσοις κατὰ τῶν ἀμαρτανόντων τοῦτο δὲ ποιήσεις

φ. 4,α τελευτᾶ: τί καλλονῆς ἀξίον (Οἶκον. σ. 984, κεφ. κζ').

φ. 4,6 ἀρχεται: ἐστίν, ὁ δὲ εἶπεν εὐσέβεια. Καὶ γὰρ αὕτη καλλονὴ τίς ἐστι πρωτεύουσα.

φ. 4,6 τελευτᾶ: δεσμός γίνεται, τὸ δὲ γίνεσθαι κατὰ (Οἶκον. σ. 990, § προτελευταῖος).

φ. 5,α ἀρχεται: προαίρεσιν ταῦτα ὁ θεὸς ἐπιτελεῖ.

φ. 5,α τελευτᾶ: οὔτινες και μεγάλῃς ἀποδοχῆς παρὰ τοῦ πλήθους ἔτυχον ὡς ἂν (Οἶκον. σ. 997, § μγ').

φ. 5,6 ἀρχεται: μεγάλων ἀγαθῶν παραίτιοι γεγονότες

φ. 5,6 τελευτᾶ: οὖν τῷ τέλει τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Ἀριστέου διὰ τῶν: κομίζῃ τοῦ βουλευμάτος τὸ κάλλιστον ἐπαθλον.

Παραβολὴ πρὸς Οἰκονόμου σ. 968 κ. ε. ἐκ κώδ. φύλλου 3,α

Θεορεῖς ἔφη τὰς ἀναστροφὰς και τὰς ἐμιλλίας οἷον ἐνεργάζονται πράγμα, διότι κακοῖς ἐνομιλῆσαντες διαστροφὰς ἐπιλαμβάνουσιν ἀνθρωποι και ταλαίπωσοι διὰ τοῦ ζῆν παντελῶς εἰσίν· ἂν δὲ σοφοῖς

καὶ φρονίμοις συζῶσιν ἐξ ἀγνείας ἐπανορθώσεως εἰς τὸν βίον ἔτυχον. Ἐὰ τῆς εὐσεβείας οὐ διαστειλάμενος καὶ τῆς δικαιοσύνης πρῶτον δ νομοθέτης ἡμῶν καὶ διδάξας ἕκαστα περὶ τούτων οὐκ ἀπαγορευτικῶς μόνον, ἀλλ' ἐνδεικτικῶς τε καὶ ἐνδίκως καὶ τὰς βλάβας προδήλους ποιήσας καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ γινομένας ἐπιπομπὰς τοῖς αἰτίοις ὑπέδειξε γὰρ πάντων καλῶς πρῶτον ἔτι εἰς ὁ μόνος Θεὸς ὁ Σαβαώθ ἔστι καὶ διὰ πάντων ἡ δύναμις αὐτοῦ ἔστι καὶ φανερὰ γίνεται πεπληρωμένου τόπου παντός τῆς δυναστείας ὑψίστου, καὶ οὐθὲν αὐτὸν λανθάνει τῶν ἐπὶ γῆς ὑπ' ἀνθρώπων κρυφίως γινομένων, ἀλλ' ὅσα ποιεῖ τις αὐτῷ φανερὰ καθέστηκε πάντα καὶ τὰ μέλλοντα γίνεσθαι. Ταῦτα εὖν ἐξεργαζόμενος πάντα ἀκριδῶς καὶ πρόδηλα θεὸς ἔδειξεν ὅτι κἂν ἐννοηθῇ τις κακίαν ἐπιτελεῖν οὐκ ἂν λάθοι μή ἔτι καὶ πράξας διὰ πάσης τῆς νομοθεσίας τὸ τοῦ Θεοῦ δυνατὸν ἐνδεικνύμενος. Πιστάσιμος εὖν τὴν καταρχὴν ταύτην καὶ δείξας ὅτι πάντες οἱ λοιποὶ παρ' ἡμᾶς ἄνθρωποι πολλοὺς Θεοὺς εἶναι νομίζουσιν αὐτοὶ δυναμικώτεροι πολλῷ καθεστῶτες ὧν σέβονται ματαίως. Ἀγάλματα γὰρ ποιήσαντες ἐκ λίθων καὶ ξύλων, εἰκόνας φασὶν εἶναι τῶν ἐξευρόντων τι πρὸς τὸ ζῆν αὐτοῖς χρήσιμον· οἷς προσκυνοῦσι παρὰ πύδας ἔχοντες τὴν ἀναίσθησίαν. Εἴτε γὰρ κατ' ἐκείνους τις θεῖη τὸ κατὰ τὴν ἐξεύρεσιν παντελῶς ἀνόητος (;) Ἰῶν γὰρ ἐν τῇ κτίσει λαβόντες τινὰ συνέθηκον καὶ προσηπέδειξαν καὶ τὴν κατασκευὴν αὐτῶν εὐχρηστοτάτην εἶναι, οὐ ποιήσαντες αὐτοὶ, διὸ κενὸν καὶ μάστιον τοῦ ὁμοίου ἀποθεοῦν. Καὶ γὰρ ἔτι καὶ νῦν εὐρέτικώτεροι καὶ πολυμαθέστεροι τῶν ἀνθρώπων τῶν πρὶν εἰσὶ πολλοὶ καὶ οὐκ ἂν φθάνοιεν αὐτοῦς προσκυνοῦντες. Καὶ νομίζουσιν οἱ ταῦτα διαπλάσαντες καὶ μυθοποιήσαντες τῶν Ἑλλήνων οἱ σοφώτατοι καθεστάναι. Ἦ δὲ περὶ τῶν ἄλλων λέγειν δεῖ τῶν φύσει πολυματῶν εἶναι (;) Αἰγυπτίων τε λέγω καὶ τῶν ἰούτοις παραπλησίων, οἵτινες ἐπὶ θηρία καὶ τῶν ἔρπετων τὰ πλεῖστα καὶ κνωδάλων τὴν ἀπέρεισιν πεποίησαν, καὶ ταῦτα προσκυνοῦσι καὶ θύουσι τούτοις καὶ ζῶσι καὶ τελευτήσασιν.

Ἐὰ εὖν συνήθως προσγράφεται.

Ἦνοι, πνεύματα, στίξεις, ὑφέν, γραμμαὶ διαιρέσεως λέξεων λείπουν παντελῶς

Ἐὰ εὖν καὶ ὑ ἀνευ διαλυτικῶν.

Ἐκαστον φύλλον ἔχει: μῆκος πλάτος
Ἐὰ γεγραμμένον μέρος ἔχει: μῆκος πλάτος
Ἐκάστη σελὶς περιέχει συνήθως 100 στίχους.

Ἐν τῷ τελευταίῳ φύλλῳ κατὰ τὸ ὀπίσθιον μέρος, ἐνθα ὁ χώρος ἔμεινεν ἀγραφὸς τελειώσεως τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Ἀριστέου εἶνε ἐγγεγραμμένοι δεκατρεῖς στίχοι διὰ μεγάλης γραφῆς, ἐν οἷς οὐδεμίαν διὰ τὸ δυσανάγνωστον διακρίνω λέξιν. Ἐὰ ἔλον ἔμποιεῖ ἐντύπωσιν νοθείας παρεγγράπτου.

Σιμωνίδεια

Δὲν πρόκειται περὶ τοῦ ἀρχαίου Κεῖου ποιητοῦ. Ἄλλος δὲ Σιμωνίδης, διὰ τὴν παρρησίαν τὸ ἀρχαῖον ἐπίγραμμα. Πρόκειται περὶ τοῦ νεωτέρου ἐκ Σύμης πλαστογράφου Κωνσταντίνου Σιμωνίδου δεκάτις, μεσοῦντος τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, κατάρθωσε τὴν συγκίνησιν τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον, διακηρύττων ἡμῖν εἰς οὐρανὸν τὴν ἀνακάλυψιν σπουδαιοτάτων χειρογράφων καὶ ἀγνώστων, ἀλλ' ἅμα καὶ ἀνυπάρκτων ἀρχαίων συγγραφέων καὶ παρουσιάσθη πρὸς πώλησιν πολυτίμους δῆθεν κώδικας καὶ ἀπατήσθη ἐπισήμους διευθύνσεις εὐρωπαϊκῶν βιβλιοθηκῶν καὶ δεινούς τᾶλλα φιλόλογους, ἕως ἀπεκαλύφθη ὡς ἀπατεῶν. Περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν δόλων τοῦ περιπέστου Σιμωνίδου πλὴν τοῦ ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Σ. Ι. Βουτυρά¹ ἀρθροῦ σποραδικὰ μόνον ἐγράφησαν θὰ ἤξιζε δὲ τὸν κόπον τὴν γραφῆν εἰδικὴν περὶ αὐτοῦ μονογραφία, οὐκ ἀχρηστος εἰς τοὺς παρακολουθοῦντας τὴν δρᾶσιν ἀναλόγων ἀπατεῶνων, ὡς μετεώρων ἕκαστοτε ἀναφαινομένων ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς φιλολογίας καὶ τῆς τέχνης.

Ἡμεῖς δ' ἐνταῦθα δὲν ἐπιλαμβάνομεθα τοιοῦτου τινὸς ἔργου συστηματικῆς ἐκθέσεως τῶν κατὰ τὸν βίον καὶ τὴν πολιτείαν τοῦ πολυθρυλήτου ἀγύρτου. Περιοριζόμεθα δὲ εἰς τὴν ἀνακοίνωσιν εἰδήσεων παρεχουσῶν νέας τινὰς συμβολὰς εἰς τὰ κατ' αὐτόν.

Καὶ πρῶτον ἀναφερόμεθα εἰς ὅσα ἐγράψαμεν ἤδη ἄλλοτε περὶ
¹ Λεξικὸν Ἱστορίας καὶ Γεωγραφίας. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1889. Ἐκ τοῦ Ἑτυμολογίου «Νεολόγου» Τόμ. Ζ' σ. 581 κ. ἔ.

Σιμωνίδου, τοῦ λόγου ὄντος περὶ τοῦ Ποιμένος τοῦ Ἑρμᾶ. Καὶ δὴ ὁ Σιμωνίδης, ἀνακαλύψας κώδικα τῆς συγγραφῆς τοῦ ἀποστολικοῦ ἐκείνου πατρὸς τοῦ δευτέρου μετὰ Χριστὸν αἰῶνος ἐν Ἀγίῳ Ὄρει καὶ ἄλλα μὲν περὶ αὐτοῦ φαίνεται μυθολογήσας¹, ἐπώλησε δὲ τῷ 1855 εἰς τὴν πανεπιστημιακὴν βιβλιοθήκην τῆς Λειψίας πλήρως πλὴν ἐλαχίστου μέρους ἐν τέλει ἀπόγραφον τοῦ Ποιμένος, ὅστις μέχρι ἐκείνου τοῦ χρόνου ἦτο γνωστὸς μόνον ἐκ τῆς λατινικῆς καὶ τῆς αἰθιοπικῆς μεταφράσεως. Συνίστατο δὲ τὸ ἀπόγραφον ἐκεῖνο τοῦτο μὲν ἐκ τριῶν φύλλων χαρτίου κώδικος, γεγραμμένου τὸν δέκατον τέταρτον αἰῶνα καὶ συληθέντος ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ ἐκ τινος ἀγιορειτικῆς βιβλιοθήκης, τοῦτο δ' ἐκ τριάκοντα καὶ ἐνὸς φύλλων ἀντιγεγραμμένων ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Σιμωνίδου, καθ' ἃ ἔλεγεν, ἐκ τῶν λοιπῶν παλαιῶν φύλλων, ἅτινα εἶχεν ἀφήσει ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ, ἐξ ἧς εἶχεν ὑπεξαιρέσει τὰ τρία εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς Λειψίας πωληθέντα φύλλα. Εἶχε δ' ἀνακοινώσει ὁ Σιμωνίδης, ὅτι τὰ φύλλα ἐκεῖνα εἶχεν εὑρεῖ ἐν τῇ κατὰ τὸ Ἅγιον Ὄρος βιβλιοθήκῃ τοῦ Διονυσίου, καὶ τοῦτο ἐπανελάβεν ὁ κ. Dräiske². Ἄλλ' ἤδη τῷ 1888 εἶχον καταστήσει γνωστὸν, ὅτι τὸ ἀντίγραφον τοῦ Σιμωνίδου ἦτο εἰλημμένον ἐκ πρωτοτύπων φύλλων τοῦ δεκάτου τετάρτου αἰῶνος ἀποκειμένου οὐχὶ ἐν τῇ μονῇ Διονυσίου, ἀλλ' ἐν τῇ τοῦ Γρηγορίου καὶ ὅτι ταῦτα ὡς πρὸς τὴν γραφὴν καὶ τὰς διαστάσεις προσημιόζοντο εἰς τὰ φύλλα τῆς Λειψίας³, ἀργότερον δ' ἐπανελθὼν εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο παρέθηκε καὶ φωτογραφικὰ πανομοιότυπα ἐκδηλότερον καταδεικνύοντα τὸν ἐμὸν ἰσχυρισμόν.

1. Παρὰ τῷ κ. Βουτυρᾷ ἐνθ' ἀν. σ. 582 εὑρίσκειται μεταξὺ τῶν ἔργων τοῦ Σιμωνίδου ἀναγραφόμενον καὶ τὸ «Περὶ τῶν 86 ἀπογράφων τοῦ ἀποστολικοῦ πατρὸς Ἑρμᾶ. Ἐν Μόσχῃ. 1858», ὅπερ δυστυχῶς δὲν κατώρθωσάν να ἴδω.

2. Ἐν τῇ Zeitschrift für wissenschaftliche Theologie Τομ. XXX σ. 177 κ. ἐ. καὶ ἐν τῇ Byzantinische Zeitschrift Τομ. B' (1893) σ. 79.

3. Spyr. P. Lampros, A collation of the Athos codex of the Shepherd of Hermas 1888.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἔθνος τῶν ΤΟΥΡΚΩΝ

Τὸ ὑπ' ἀριθμὸν PZ κατάλοιπον περιέχει κατὰ τὸν κατάλογον «Περὶ τοῦ ἔθνος τῶν Τούρκων, ἱστορικὸν κείμενον ἐκ τοῦ *Cod. Escorial Y—1—4* φ. 230β κ. ἐ. Τὸ κείμενον ἔτοιμον πρὸς ἐκδοσιν ἄνευ προλόγου σ. 14 4ον». Τὸ ὑπ' ἀριθμ. PZ κατάλοιπον ἀποτελεῖται πράγματι ἐκ κειμένου ἱστορικοῦ ἔτοιμου πρὸς ἐκδοσιν. Τὸ κείμενον ἀποτελεῖται ἐκ φύλλων 14 γεγραμμένων ἐπὶ τῆς μιᾶς μόνον πλευρᾶς. Ἐν φ. 1α ἐν ἀρχῇ ἀναγινώσκομεν·

«Ἐσκουριάλου

κώδ. Y—1—4 αἰῶνος ιστ'

(φωτογρ. 51)»

Ἄρχεται δὲ τὸ κείμενον ὡς ἑξῆς·

«Περὶ τοῦ ἔθνος τῶν Τούρκων

Ἐπεὶ δὲ καὶ τινὰ τῶν ἔθνῶν κατὰ καιροὺς τῇ Ρωμαίδι ἐπεισεκώμασαν καὶ χεῖριστα τοῖς ἐν αὐτῇ κατειργάσαντο, οὐ μοι σκοπεῖ τοῦ εἰκότος ἄπο εἶναι δοκεῖ καὶ τῆς ἱστορίας μὴ προσηκόντως ἐχόμενον καὶ περὶ αὐτῶν συνοψίσαντα παραδηλώσαι ὅθεν τε ἕκαστον καὶ πότε κεινημένον τοῖς ἡμετέροις ὄροις ἐπεχωρίασεν. Ἀρκτέον δὲ ἀπὸ τῶν Τούρκων, οἳ καὶ μᾶλλον τῇ καθ' ἡμᾶς ἐπήγαγον τὰ δεινὰ καὶ ἕως τοῦ νῦν οὐ παύονται λεηλατοῦντες καὶ ἀφανίζοντες.

Τὸ τῶν Τούρκων ἔθνος γένος μὲν ἐστὶν οὐνικόν, οἰκεῖ δὲ τὰ προσάρκτια τῶν Καυκασίων ὄρων».

καὶ τελευτᾷ·

Γεώργιός τε καὶ Βαρασβατζέ, οἳ ἐν τῷ τοῦ Ἁθωνος ὄρει τὴν περιφανῆ μονὴν συστησάμενοι πρὸς βασιλέα προσέδραμον καὶ φιλοφρόνως ἐδέχθησαν».

Τὸ ὅλον ἀντίγραφον ἀποτελεῖται ἐκ τῶν ἑξῆς κεφαλαίων·

1 (φυλ. 1α—5α)

Ἄρχ. «Περὶ τοῦ ἔθνος τῶν Τούρκων

Ἐπεὶ δὲ καὶ τινὰ τῶν ἔθνῶν κατὰ καιροὺς τῇ Ρωμαίδι.»

Τελ. «Κατὰ δὲ Ρωμαίων δύναμιν ἐκπέμπει ἑτέραν ἀμφὶ τὰς εἰκοσι χιλιάδας, στρατηγὸν ἐπιστήσας αὐτῇ ἀδελφόπαιδα Ἀσίαν τὸν λεγόμενον Κωφὸν ἐπισκήψας τὴν ταχίστην ἀφικέσθαι καὶ εἰ προσχωροίη προσκτῆσασθαι αὐτῷ τὴν Μηδίαν. Ἀλλὰ τὰ μὲν τῶν Τούρκων ἀρκούντως δεδήλωται ἐν τοῖς τοῦ Μακεδόνης Βασιλείου τοῦ βασιλέως καθ' ἡμῶν ἐκστρατευσαμένων. Περὶ τῶν Πατζινάκων ἤδη λεκτέον».

2 (φύλ. 5α—11α)

Ἄρχ. «Περὶ τῶν Πατζινάκων καὶ Οὐζῶν

Κατὰ τοὺς χρόνους τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Μονομάχου Κωνσταντίνου τὴν Ρωμαίων καὶ οὗτοι ἐπέδραμον, τότε δὲ καὶ ἕτερον ἀνεφάνη σκυθικὸν ἔθνος πολυάνθρωπον καὶ τῶν Πατζινάκων ἐπικρατέστερον, Οὐζοὶ λεγόμενοι. Ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν Οὐζῶν λέγειν ὡς περιττὸν ἐάσωμεν· οὔτε γὰρ τῶν οἰκείων οὔτοι ἐξῆλθον, οἷα τὸν Ἰστρον διέβησαν οὔτ' ἐπὶ τὴν ρωμαϊκὴν γῆν κατέδραμον, ἀλλ' οὐδέ τι λόγου καὶ ἱστορίας δεόμενον κατεπράξαντο. Περὶ δὲ τῶν Πατζινάκων,.... οὗτοι μέγα καὶ ἀξιόλογον ἀνεφάνησαν ἔθνος καὶ πρὸς τοῦτο οὐδὲν αὐτὸ καθ' αὐτὸ τὸ σκυθικὸν ἔθνος ἀντιστῆναι».

Τελ. «Ὅσμον ποταμὸν κατεσκήνωσεν ἐν τῇ παριστρίῳ πεδιάδι, μόνος δὲ ὁ Σελτὲ ἐν τῷ Λωβιτζῷ προσμείνας διανεπαύετο».

3 (φύλ. 11α—13α)

Ἄρχ. «Περὶ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Ἀγαρηῶν καὶ Σαρακηνῶν

Ἡ δὲ τῶν λεγομένων Ἀγαρηῶν ἐπιδρομὴ καὶ λεηλασία κατὰ τοὺς τοῦ Θεοφίλου καιροὺς διαπόντιος τῇ Ρωμαίδι ἐπέσκηψεν.

Ἔχει δὲ τὰ κατ' αὐτοὺς οὕτως. Οὗτοι τὸν ἑσπέριον κόλπον οἰκοῦντες πρόσχωροί εἰσι,....

Τελ. «Τότε καὶ Κύριλλος ὁ Γορτύνης πρόεδρος στέφει τελειοῦται μαρτυρικῶς μὴ θελήσας ἀρνήσασθαι τὸν Χριστὸν».

4 (φύλ. 13α—14α)

Ἄρχ. «Περὶ τῶν Ἰβήρων τῶν πρὸς ἕω

Καὶ Κρήτη μὲν ἐάλω τοῦτον τὸν τρόπον. Ὅπως δὲ καὶ ἡ τῶν πρὸς ἕω Ἰβήρων γενεὰ τοῖς ρωμαϊκοῖς ὑπέκυψε σκήπτροις καὶ εἰς συμμαχίαν ἐγκατελέγη, φέρε διὰ βραχέων διέλθωμεν. Παγκρατίος τις τῆς Ἰβηρίας ἀρχηγός, ἀκόλαστος ὢν εἰς τὴν τοῦ Λισαρίτου κοίτην ἐξύβρισεν».

Τελ. Ὅτε ὁ βασιλεὺς τὸ Τεβρέζιον καὶ τὸ λεγόμενον Τεφλῆς καὶ τὴν Βασπρακανίαν καὶ τὴν τοῦ Ἀνίου χώραν ὑφ' ἑαυτὸν

ἐποιήσατο, τὰ τε κατὰ τὸν Στράγγαν τὸν ποταμὸν καὶ τὴν χώραν τοῦ Ὀτροῦ λεγομένην καὶ τὰς ἐκεῖσε πόλεις τε καὶ φρούρια τὸ τε λεγόμενον Ἄρτζε καὶ τὴν Καστροκώμην καὶ τὸ Ἰβάν ἐκ τῆς τῶν τοιούτων Ἰβήρων αὐθεντίας τυγχάνοντα, Γεώργιος τε καὶ Βασραβιτζέ, οἱ ἐν τῷ τοῦ Ἀθωνος ὕρει, τὴν περιφανῆ μονὴν συστησάμενοι πρὸς βασιλέα προσέδραμον καὶ φιλοφρόνως ἐδέχθησαν».

Ἐκ τῆς προσεκτικῆς ἀναγνώσεως τοῦ ἡμετέρου κειμένου γίνεται δῆλον ὅτι τοῦτο εἶνε εἰλημμένον ἐκ τῆς χρονογραφίας τοῦ Γεωργίου Κεδρηνοῦ, τῆς περιληφθείσης, ὡς γνώστόν, ἐν τῇ ἐκδόσει τῆς Βόννης. Πρὸς πίστωσιν τοῦ ἀνωτέρω πρέπει ὁ ἀναγνώστης νὰ παραβάλλῃ τὸ πρῶτον τεμάχιον πρὸς Κεδρηνοῦ ἐκδ. Βόννης τομ. II σελ. 566—572, τὸ δεύτερον πρὸς τομ. II σ. 581—590 τὸ τρίτον πρὸς τόμ. II σελ. 91—94 καὶ τὸ τέταρτον πρὸς τομ. II σελ. 572—574.

Τὸ ἡμέτερον κείμενον παραβαλλόμενον πρὸς τὸ ἐκδεδομένον κείμενον οὐδεμίαν δεικνύει διαφορὰν ἐκτὸς τῆς ἀρχῆς μόνον καὶ τοῦ τέλους, ἅτινα ἐνίοτε ἔχουσι μεταβληθῆ εἴτε ἐπαυξηθῆ διὰ τινος εἰσαγωγῆς καὶ ἐπιλόγου. Οὕτω τὸ πρῶτον τεμάχιον ἀρχεται ἐν τῷ ἐκδεδομένῳ κειμένῳ ἀπὸ τοῦ «Τὸ τῶν τούρκων ἔθνος γένος μὲν ἔστιν οὐνικόν» καὶ τελευτᾷ «προσκτῆσασθαι αὐτῷ τὴν Μηδίαν»¹. Τὸ δεύτερον ἀρχεται ἀπὸ τοῦ «καὶ πρὸς τοῦτο οὐδὲν τὸ σκυθικὸν ἔθνος ἀντιστῆναι ἠδύνατο» καὶ τελευτᾷ ἔνθα καὶ τὸ ἡμέτερον «μόνος δὲ ὁ Σελτὲ ἐν τῷ Λωβιτζῷ προσμείνας διανεπαύετο», τὸ τρίτον ἀρχεται ἀπὸ τοῦ «Οὗτοι τὸν ἑσπέριον κόλπον οἰκοῦντες πρόσχωροί εἰσι τῷ Ὠκεανῷ» καὶ τελευτᾷ ἔνθα καὶ τὸ ἡμέτερον «μὴ θελήσας ἀρνήσασθαι τὸν Χριστὸν» καὶ τὸ τέταρτον ἀρχεται ἀπὸ τοῦ «Παγκρατίος τις τῆς Ἰβηρίας ἀρχηγός, ἀκόλαστος ὢν» καὶ τελευτᾷ «καὶ τὸ λεγόμενον Τεφλῆς καὶ τὴν Βασπρακανίαν», τὸ δὲ συνεχόμενον ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἀντιγράφῳ μικρὸν κείμενον εἶνε εἰλημμένον κατ' ἔννοιαν ἐκ τοῦ Κεδρηνοῦ (ἐν Ἐκδ. Βόννης σελ. 574 ἔ.).

Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων περιττὴ καθίσταται ἡ ἔκδοσις τοῦ ἡμετέρου κειμένου, ἐν τῷ ὁποίῳ, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἔτονίσθη οὐδεμίαν σχεδὸν παρατηρεῖται διαφορὰ ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἐκδεδομένον κείμενον.

Κ. Ι. Δ.

1. Πρβλ. ἀνωτέρω, ἔνθα ἐπίτηδες παρετέθη ἡ ὅλη ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος ὡς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς τεμαχίοις, ὅπως ὁ ἀναγνώστης γνωρίσῃ τὴν γενομένην ἐν ἀρχῇ καὶ τέλει προσθήκην.

ΤΟ ὙΠ' ΑΡΙΘΜΟΝ ΡΘ' ΚΑΤΑΛΟΙΠΟΝ

Τὸ ὑπ' ἀριθμὸν ΡΘ' κατάλοιπον ἀποτελεῖται ἐκ φύλλων 8 σχήματος τετάρτου, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ ἑπτὰ πρῶτα ἔχουσι γραφῆ.

Τὸ κατάλοιπον τοῦτο φέρει ἐπιγραφὴν·

«Διονυσίου κῶδ. 175 φ. 1α
(ἀκέφαλος γεωγραφικὴ ὑποτύπωσις),
ἢ μᾶλλον ἀνεπίγραφος»

καὶ ἐν τέλει τὰ ἀκόλουθα·

«Ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου

18 Αὐγούστου 1895

Σ. Λάμπρος

Τὰ τρία γεωγραφικὰ φύλλα, οἷς ἔπεται καὶ τέταρτον ἄγραφον, δὲν φαίνεται ἀνήκοντα τῷ κώδικι, εἰ καὶ οὗτος βομβύκινος, ὁ βομβύκινος χάρτης τῶν γ' πρώτων φύλλων φαίνεται διάφορος. Οὐδὲν σημεῖον ἐπὶ τῶν τριῶν φύλλων τετραδίου ἢ ἄλλης ἀριθμώσεως πρὸς ὁδηγίαν. Ἐν τῷ δεξιῷ ἄκρῳ τοῦ 2α φύλλου μικρὸν κενὸν τετράγωνον, τῆς γραφῆς ἀρχομένης ὀλίγον ἐνδοτέρῳ ἐν τοῖς 3 πρώτοις στίχοις, διὰ ἄγνωστον λόγον·.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω γίνεται δῆλον ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ Λάμπρου ἀντιγραφὸν κείμενον περιείχετο εἰς τρία φύλλα μὴ ἀνήκοντα εἰς τὸν κώδικα ὑπ' ἀριθμὸν 175 τῆς μονῆς Διονυσίου τοῦ ἁγίου Ὁρους.

Ἄξιοι ἐπίσης ἀναγραφῆς εἶνε δύο σημειώσεις γεγραμμέναι ὑπὸ τοῦ Λάμπρου δι' ἐρυθρᾶς μελάνης ἐν τῷ περιθωρίῳ τοῦ φύλλου 1α καὶ 2α.

Ἴδου ἡ πρώτη·

«Τὰ ἐν ἀγκύλαις σημειούμενα ἀρχικὰ ὑπάρχουσιν ἐν τῷ κώδικι ἀλλ' ἀφανῆ, μᾶλλον δὲ διακρίνονται κάποτε οὐχ ἥττον ἀμυδρότατα· τὰ λοιπὰ ἀρχικὰ τὰ ἐρυθρά, ἀλλὰ μὴ ἐν ἀγκύλαις, ἀντιγράφονται»· καὶ ἡ δευτέρα

«Ἐν τῇ ὡς χωρίσμα διὰ τοῦ νῦν ἀμυδρουτάτου ἐρυθροῦ κοσμηματίου»¹.

Τὸ ὅλον ἀντίγραφον ἀρχεται διὰ τῶν λέξεων·

«Τῆς γε μὴν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένης ἐν ἠπείροις διηρημένης

1. Παρατίθεται ἀπομίμησις τοῦ σημείου τούτου.

τρισὶ καὶ ὑπὸ τῶν ἀρχαιοτέρων κατὰ μέρος ὡς οἶόν τε ἱστορηθείσης»

καὶ τελευτᾷ διὰ τῶν ἐξῆς·

«ὁ ιβ' καὶ τελευταῖος πίναξ περιέχει τὴν ταπροβάνην νῆσον.
(μετὰ κενὸν ὀλίγων στίχων ἄγραφόν)

Οἱ πάντες τῆς οἰκουμένης πίνακες κατ' ἁῶραι ἡδ' πόλεις ἐπίσημοι τν'».

Ἐκ τῆς μετὰ προσοχῆς ἀναγνώσεως τοῦ ἀντιγραφέντος κειμένου γίνεται δῆλον ὅτι πρόκειται περὶ κειμένου γεωγραφικοῦ περιεχομένου, ἐν τῷ ὁποίῳ ἀναφέρονται ἰδίᾳ πίνακες. Τοιοῦτοι ὅμως πίνακες ἀναφέρονται ἰδίᾳ εἰς τὴν «γεωγραφικὴν ὑφήγησιν» τοῦ Κλαυδίου Πτολεμαίου.

Συγκρίνοντες τὸ ἡμέτερον κείμενον πρὸς τὸ τύποις ἐκδοθὲν κείμενον τῆς γεωγραφικῆς ὑφηγήσεως τοῦ Πτολεμαίου παρατηροῦμεν ὅτι πράγματι τὸ ἡμέτερον κείμενον οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ ἀπόσπασμα ἐκ τῆς γεωγραφικῆς ὑφηγήσεως τοῦ Πτολεμαίου. Τὸ ἡμέτερον κείμενον ἀποτελεῖται ἐκ δύο τεμαχίων, τοῦ πρώτου καταλαμβάνοντος φύλλα 1α—2α καὶ τοῦ δευτέρου καταλαμβάνοντος τὰ φύλλα 3α—7β. Τὸ πρῶτον τεμάχιον φθάνει μέχρι τοῦ «ἡ' ἢ κύπρος, θ' ἢ κρήτη, ι' ἢ κύπρος» μέχρι δηλαδὴ τοῦ μέρους ἐνθα ὑπάρχει τὸ σημεῖον, περὶ οὗ, ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν, σημειοῖ ὁ Λάμπρος ἐν τῷ περιθωρίῳ. «Ἐν τῇ ὡς χωρίσμα διὰ τοῦ νῦν ἀμυδρουτάτου ἐρυθροῦ κοσμηματίου», τὸ δὲ δεύτερον ἀρχεται διὰ τοῦ «Εἰσι δὲ αἱ γνωσθεῖσαι ἐπαρχίαι τῆς γῆς ἦτοι σατραπία αὐταὶ εὐρώπης μὲν πίνακες δέκα ἁῶραι λδ' πόλεις ριη' πρῶτος πίναξ περιέχει τὰς βρεττανικὰς νήσους τὴν τε ἰσοβερνίαν καὶ ἀλουίωνα» καὶ τελευτᾷ διὰ τοῦ «ὁ ιβ' καὶ τελευταῖος πίναξ περιέχει τὴν ταπροβάνην νῆσον... Οἱ πάντες τῆς οἰκουμένης πίνακες κατ' ἁῶραι ἡδ' πόλεις ἐπίσημοι τν'».

Κατὰ ταῦτα τὸ μὲν πρῶτον μέρος ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ βιβλ. VII κεφ. ε § 1 στιχ. 20—§ 11 στιχ. 12, τὸ δὲ δεύτερον πρὸς τὸ βιβλίον VIII κεφάλ. γ'—κεφάλ. κη' ¹. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον μέρος συγκρινόμενον πρὸς τὸ τύποις ἐκδοθὲν δεικνύει μικρὰς καὶ ἐλαχίστας διαφορὰς, τὸ δὲ δεύτερον μέρος πλείστας παραλείψεις ἄνευ οὐδεμιᾶς προσθήκης. Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων περιττὴ καθίσταται ἡ ἔκδοσις τοῦ καταλοίπου τούτου.

Κ. Ι. Δ.

¹ Πρβλ. ἔκδοσιν Κιρόλου Nobbe ἐν Λειψία 1813 σ. 176—179 καὶ σ. 196—251.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΠΟΙΚΙΛΑ ΕΚ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ¹

Τὸ ὑπ' ἀριθ ΠΒ κατάλοιπον φέρον ἐπιγραφὴν «Σημειώματα ποικίλα ἐκ Τζουμέρκων (1885 περιοδεία)» ἀποτελεῖται ἐκ σελίδων ἠριθμημένων 18. Τὰ ποικίλα ταῦτα σημειώματα δημοσιεύονται κατωτέρω.

Κ. Ι. Δ.

Ἄσμα ὅπερ ἤκουσα ψαλλόμενον ἐν Καλιερύταις, προσσημοσμένον εἰς τὸν ἦχον παλαιοῦ ἐρωτικοῦ ἄσματος:

Κάτω 'στῆς Λάρας τὰ τζάρτα, κάτω 'στὸ μπεζεστένι
ἄχ, ὠχ, τζάνιμ, τζάνιμ

Ἐῆντα ῥαφτάδες ἔρραφταν κ' ἔξῆντα μαιητούδια,
κ' ἓνα μικρὸ ῥαφτόπουλο ῥάφτει καὶ τραγουδαίει,
λέγει τραγοῦδι θλιβερὸ καὶ παραπονεμένο.

— Ἀφέντη Γιῶργι βασιλιᾶ κι' Ἀλέξι Κουμουνδαῦρε,
καὶ σὺ Κωστάκι ὑπασπιστὴ² ποῦ βγαίνεις 'στὸ σεργιάνι
τ' εἰν' τὸ κακὸ ποῦ κάμεταν 'ς ἐμᾶς τοὺς Ἑπειρώτες
π' ἀφήσεται τὴν Πρέβεζα κ' ἐπήρεταν τὴν Ἄρτα,
π' ἀφήσεται τὰ Γιάννενα κ' ἐπήρεταν τὴ Λάρα
π' ἀφήσεται τὸ Μέτζοβο τ' ἐπήρεταν τὸ Ζάγκο,
καὶ τοῦ Συρράκου τὸ χωριὸ 'ς τὰ μαῦρα εἶνε ντυμένο
Στὸ Περιστέρι βγήκανε ἕψηλά 'ς τὴν Ἰσουκαρέλα
βάνουν, ζυγίζουν τὰ νερά 'ς ἐμιά χρυσῆ παλάνιζα

— Ἄνωθεν τοῦ χωρίου Γοριανῶν, κειμένου ἐν εὐκάρπῳ κοιλάδι ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Κουκουλιστής κάστρον ἔχον ἔκτασιν 30 περίπου στρεμμάτων ἐν μικρῷ ὕψει. Πρὸς δυσμᾶς ἀνωθεν τοῦ Ἀράχθου, ὀπόμεν φαινόνται καὶ οἱ χλοερῶτατοι ἀγροὶ τῆς Ἰζοβίστας,

1. Περί Τζουμέρκων προβλ. καὶ Ν. Ἑλληνομν. τομ. Α' σελ. 604 τομ. Β' σελ. 295 ἔ. τομ. Γ' σελ. 109 ἔ.

2. Χρῆστος Γρίβας.

φαίνεται νὰ ὑπῆρχεν ἡ εἴσοδος. Πλησίον ἐκεῖ φυλακὴ εἰς βάθος. Ἐν ἄλλῳ μέρει παλάτι. Λείψανα τειχῶν ἰσογωνίων πρὸς βορρᾶν καὶ ἀνατολάς, ἐκτάσεως 10 περίπου μέτρων εἰς ὕψος 2—3. Ἀλλαχοῦ τείχη ἀσβεστομένα. Εὗρισκονται νομίσματα μὲ Α Π Ε Ι Ρ Ω Τ Α Ν. Πλήθος κεραμίων. Τινὲς κέραμοι ὕδραγωγείου ἠύλακωμένοι. Βεβαίως τὸ κάστρον ὑπῆρχε καὶ κατὰ τοὺς βυζαντιακοὺς χρόνους.

— Τῶν κορυφῶν τῶν Τζουμέρκων ἡ ὑψηλοτάτη ἢ τῶν Ἀγνάντων, μεθ' ἣν τὸ Λαθύρι καὶ Ῥοῖδονέρι, τῶν δὲ Σχωρετσαίνων ἡ κορυφή, ἴσως ἐκ τῶν Ῥαφταναίων φαίνεται ὑψηλοτέρα, ὀνομάζεται Ἰερανοβοῦνι. Ἡ ὑψηλὴ κορυφὴ ἀνωθεν τῆς λάκκας Σκλάβου καλεῖται Τζούμα τοῦ Φώτου. Ἄλλη τις κορυφὴ Καταφεῖδι.

— Γέρον τις ἐκ τοῦ χωρίου Ῥωμανοῦ διηγεῖτο, ὅτι τις συγχωριανὸς του εἶχεν εὖρει αὐτοῦ παρισταμένου σερμενίτσαν (λίκνον) λιθίνην ἔχουσαν γράμματα ἐφ' ἑκατέρας πλευρᾶς, ἣν καὶ ἔθραυσαν οὐδὲν εὐρόντες ἐν αὐτῇ.

— Ἐν τῷ χωρίῳ Ῥωμανοῦ εἶδον νομίσματα, ἐν οἷς ἐν τῆς ἀχαικῆς συμμαχίας.

— Τὸ Βουλγαρέλι κεῖται ἐπὶ ῥύχεως ἐν μέσῳ ὄρεων, αἵτινα ἐπεκτεινόμενα ἐπὶ 3)4 τῆς ὥρας περίπου μέχρι τῆς Ἰσούκας ἀφίνουσιν ἐν τῷ μέσῳ κοιλάδα εὐφορον καταλληλοτάτην διὰ πόλιν. Ἐν αὐτῇ ὁ ναὸς τῆς Παναγίας ὀλίγον τι ἀπώτερον ἡμισείας ὥρας ἀπὸ τοῦ χωρίου.

Εἶνε δὲ ἡ Ἰσούκα λόφος πυραμιδοειδής. Ἐν τῇ κορυφῇ λείψανα τειχῶν νεωτέρου τινὸς πιθανῶς κτιρίου. Ἐπὶ τῆς βορείου αὐτῆς κλιτύος πρὸς τὸ Παλμοχώρι θέσις Μνήματα. Τὸ αὐτὸ ὄνομα Μνήματα φέρει καὶ θέσις τις κατὰ τὸ Σημαδοτόπι πλησίον τῆς Ἰσούκας, δυτικῶς. Κατὰ τὴν ἀνατολικὴν ὑπώρειαν τῆς Ἰσούκας θέσις Κτίρια οὐδὲν περισώζουσα. Ἄλλ' εὗρισκονται καὶ ἐκεῖ τάφοι, ἐν τινι δὲ τούτων ἐν θέσει ἀγίου Μηνᾶ εὐρέθη ἐπιγραφὴ ἐπὶ λίθου εἰς τρεῖς στίχους ΦΙΛΕ ΧΡΗΣΤΕ ΧΑΙΡΕ, ἣν εἶδον ὄσωζομένην τῷ 1885 ἐν τῇ οἰκίᾳ Κωστούλα Κυρίτζη. Εὗρισκονται δὲ καὶ νομίσματα συνήθως καὶ λαγήνια. Εὐρέθη δὲ καὶ πῖθος μὲ νομίσματα λεπτότατα (φραγκικὰ;) 4—5 ὀκάδων μὲ ἔχνη ἀποτυπώσεων λέοντος, σταυροῦ, ἀνθρώπου κατὰ τὰ λεχθέντα μοι.

— Ἐν τέταρτον μακρὰν τῶν Μελισσουργῶν μονὴ Ἰλισοδίων Θεοτόκου, ἣς ἡ ἐκκλησία ἱστορικὴ κατὰ τὴν ἔσωθεν ἐν τῷ νάρθηκι ἐπιγραφὴν τοῦ 1761 ἐπὶ μητροπολίτου Ἰωαννίνων Γρηγορίου. Πλήρης εἰκότων. Οἱ τοῖχοι ἐφθαρμένοι ὑφ' ὑγρασίας. Ἴχει ἡ μονὴ 3 μοναχάς. Τῷ 1883 (;) εἰσόδημα μόνον 500 δραχ. Μᾶλλον ἀγροικὴ ἐνοριακὴ ἐκκλησία.

Ἐν Ἡπείρῳ σὺσκολοὶ = ὁμήλικες.

Ἡ γῆ δὲν φρουρτάει.

Πλατσίντα παρὰ Βλάχοις Ἡπείρου πλακοῦς ἠρτυμένος μὲ αὐγά καὶ βούτυρον, ἄλλως μόνον μὲ ἄλευρα καὶ ἔλαιον.

Ραφταναῖοι. Μετὰ τὴν ἔξοδον ἐκ τοῦ χωρίου, τὸ ὄποιον διασχίζει χεῖμαρρος, ἐπὶ τοῦ λόφου ὅν κοσμεῖ ἡ νέα ἐκκλησία Παναγίας εὐρέθησαν τάφοι, ἐκτισμένοι διὰ μεγάλων ὀγκολίθων ἰσοδομικῶν. Ἐνα τούτων εἶδομεν ἀνοικτὸν κατὰ τὰ δυτικὰ τοῦ βράχου. Πλησίον τοῦ τάφου ἐν τοῖς ἀγροῖς εὐρέθη σκελετὸς χειρὸς μετὰ βραχίονος ὀρειχαλκίνου. Ἡ χεὶρ συνεσπασμένη εἰς γρόνθον ἀφινε κενὸν διὰ ἀντικείμενον κρατούμενον, ὕπερ ἔλειπεν. Ἰσώζετο μέχρις ἄνω τοῦ ἀγκῶνος καὶ εἶχε μέγεθος ἐν ὅλῳ 30 περίπου ἑκατοστῶν καὶ ὁ βραχίον διαμέτρον 30 περίπου. Ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιφανείᾳ κεκαλυμμένη νῦν ὑπὸ ἀγρῶν σιτοφόρων καὶ λίαν οὖση προσφόρῳ πρὸς ἐγκατοίκισιν, περιεχούση δὲ πλῆθος συντετριμμένων κεραμίων, ὅποια καὶ καθ' ὅλον τὸ χωρίον, λείψανα τειχῶν ἀτέχνως ἰσοδομικῶν περιβαλλόντων κατ' ἀποστάσεις τὴν πρὸς νότον προεκτεινομένην βραχιώδη ἀκρόπολιν.

— Ἐν Πραμμάντοις ἤκουσα τὴν φράσιν «Ἰλινε τόπισ ὀποῦ τὸν φυλάμε καὶ δὲν μᾶς φυλάει».

— Ἐν Θεοδοριάνοις εὐρίσκονται νομίσματα, κεράμια καὶ ἀγυεῖα.

— Ἐν Παλαιοχωρίῳ Βουλγαρελίου παρὰ τὴν ἐκκλησίαν Παναγίας εὐρέθη ἐντὸς λάκκου σερβίτσι οἶοναί πλουσίον ἀνθρώπου ὡσάν τοῦ καφέ, τοῦ σιγάρου κτλ. μετάλλινον.

— Ναὸς Παναγίας ἐν Βουλγαρελίῳ κατὰ τὴν ἐπιγραφὴν κτίσμα δεσπότου τῆς Ἡπείρου . . . τῶν δυτικῶν φρουρίων

Νικηφόρου Ἀννης . . . (Κ)ομνηνοφωῶν δεσποτῶν ἀσιδίμων . . . ἰνδ. θ'.

Εἰκόνες σχεδὸν ὅλως κατεστραμμένοι.

Νυκτερίδες καὶ σκορπίοι.

Τροῦλλος ἐν τῷ μέσῳ.

Ἄλλοτε μολυβδοσκοπέαστος. Περὶ τὸ 1840 ὁ μόλυβδος ἀπεκομίσθη ὑπὸ τῶν Τούρκων.

Πλίνθων συνδυασμὸς ἐν τῇ ἐξωτερικῇ τειχοδομίᾳ.

Τάφος ἐκ γύψου μὲ βυζαντινὰ κοσμήματα κατεστραμμένος ἐν τινὶ γωνίᾳ.

Ἀπὸ δυσμῶν τρίλοβον παράθυρον, οὗ τὸ μέσον μέγα ἀνοιγμα ἔλεγον ὅτι ἔμενε ἀνοικτὸν καὶ ἐχρησίμευεν, ὅπως ὁ ἐν τῇ Τσοῦκα οἰκῶν βασιλεὺς εἰσέρχεται ἐφιππος.

Περατοῦρα τὸ ξύλινον βραχυκίνητον σκεῦος εἰς ὃ ἐμβάλλονται τὰ βρέφη διὰ νὰ περιπατήσωσι μόνον πρὸς φύλαξιν ἀπὸ πτώσεως ἐπὶ τῶν βράχων.

Ἡ αὐτὴ λέξις καὶ βλαχιστί.

Ὄνόματα ἐν Καλαρρύταις :

Παρασκευὴ : Τσέβω.

Κωνσταντῖνος : Ντούλας, Ντάκης.

Γεώργιος : Γκούσιας, Γούλας.

Νικόλαος : Κολιός.

Σπυρίδων : Πίπης.

Θεόδωρος : Σῶζος.

Ἀπόστολος : Τόλης, Τολίκας.

Δημήτριος : Τάκης.

Μαρία : Μαρούσω, Μάρω.

Αἰκατερίνη : Ρίνα.

Βασιλική : Σίλα.

Ἀναστασία : Τάση.

Ἐλένη : Νίσα.

— Ἐν ἀποστάσει εἴκοσι λεπτῶν ἐν τῇ ὁδῷ τῇ ἀπὸ Ῥαφταναίων διὰ τῆς μονῆς Μουχούστας (Γενεθλίων τῆς Θεοτόκου) εἰς τὴν Τζούμαν εὐρίσκεται κορυφὴ εὐανάβατος Κρούκια καλουμένη πρὸς νότον, ἔχουσα κορυφὴν ὁμαλὴν στρογγύλην 100μ. ἐμβαδοῦ περίπου,

ἢ τὸ δυτικὸν καὶ νότιον ἄκρον σώζεται ὠχυρωμένον εἰς ὕψος 1 1)2—2 μέτρων διὰ στενομάκρων λίθων (πλάκα) πρὸς μόνον τὰ ἔξω ἀνωμάλως ἰσοδομικῶς προσηρμοσμένων, πρὸς δὲ τὰ ἔξω γωνιαζόντων. Πολλοὶ ἄλλοι λίθοι κεῖνται πέριξ πεσμένοι ἐκ τῆς κορυφῆς.

Ἀπέναντι νοτιοδυτικῶς εἰς μικρὰν ἀπόστασιν κορυφὴ Πύργος τοῦ Μαρῖνου (Τομαρῖνον;) οὐδὲν περισώζουσα λείψανον.

Πρὸς ἀνατολὰς ἢ κορυφὴ ὑποστηρικτὴν διὰ ἀντηρίδος εἰς ὕψος 5—6 μέτρων.

Ἡ ἐκκλησίαι τῆς μονῆς Μουχοῦστις ἱστορήθη τῷ αχπ'. Πλήρης εἰκότων καλῶς διατηρουμένων. Μουχοῦστη ἐμπροσθικὴ συνάθροισις. Ἐν Ἄρτη λέγουσι πηγαίνει ἔς τὴν Μουχοῦστη.

Ἡ ἀπὸ Ριφτριανῶν εἰς τὴν μονὴν ὁδὸς ἄγει διὰ τῶν ἀνατολικῶν πλευρῶν τοῦ ὄρους, ἔφ' οὗ οἱ Ριφτριανοὶ, οὗ τὴν δυτικὴν πλευρὰν παραρρέει ὁ Ἄραχθος. Ἀπέναντι καὶ παραλλήλως ἐπιβλητικὰ τὰ Ἰζουμέρκα μὲ τὰς πρασίνοὺς αὐτῶν κλιτίαις, ἔφ' ὧν τὰ Πράξιμαντα καὶ Ἄγγατα.

Οἱ Καλαρρυτιῶται καὶ Σαρρακιῶται μετὰ τὸν χαλασμὸν κατέφυγον εἰς τὰ δυσπρόσιτα Θεοδώριανα, καὶ ἐκεῖ ὁ Γούσιος Ῥάγγος, ὑποχωρῶν διὰ χαραδρῶν καὶ διὰ τῶν δυσβιάτων ὄρεων, ἐπὶ τῶν Ἰζουμέρκων ὀδεύσας ἔφθασεν ἕως ἀνω τῆς θέσεως Σταυροῦ εἰς θέσιν Βιένι πρὸς ἐπικουρίαν τοῦ Γῶγου Μπακόλα, πολεμοῦντος ἐκεῖνον τὸν χρόνον πρὸς τοὺς Τούρκους. Ἐν τοποῦτῳ δ' οἱ Τούρκοι μετὰ τὴν καταστροφὴν Καλαρρυτιῶν καὶ Συρράκου ἤλθον εἰς Μελισσουργούς, καταδιώκοντες τοὺς ὑπὸ τὸν Ῥάγγον ἐπαναστάτας, ὧν ἦρχεν ὁ καπετὰν Γιαννάκης Κοτελίδας. Εἰς τὴν θέσιν Αὐτὴ ὁ Κοτελίδας, μὴ δυνηθεὶς ν' ἀναχαιτίσῃ τὴν ὀρμὴν τῶν Τούρκων, ὑπεχώρησε πρὸς τὸν Σταυρὸν, καὶ συνηνώθη μετὰ τοῦ Γῶγου εἰς τὸν Σταυρὸν, ἐν ᾧ ὁ Ῥάγγος τοὺς ἐβοήθει ἐκ τῶν ἀνωθεν. Ἐν τῷ ὄροπέδιῳ τοῦ Σταυροῦ 500 περίπου Ἕλληνες ἐπολέμησαν μετὰ 6000 Τούρκων καὶ ἐνικήσαντες ἐδίωξαν αὐτοὺς μέχρι Μελισσουργῶν. Κατόπιν λέγεται ὅτι ὁ Γῶγος ἐφιλοτούρησε. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μάχης ἠκούσθη βοή τις κατατρομάξασα τοὺς Τούρκους καὶ διεδόθη ὅτι ἐφάνη ἐριππος ἐπὶ λευκοῦ ἵππου ὁ ἅγιος Γεώργιος τοῦ Συρράκου ἢ τῶν Θεοδωριάνων, ὧν ἡ κεντρικὴ Ἐκκλησία τιμᾶται ἐπ' ὀνόμαί του, ὅστις ξυρήρης ἐπήνεγκε σύγχυσιν εἰς τοὺς πολεμίους. Καταδιώξαντες τοὺς Τούρκους συνετέλεσαν εἰς

διάσσωσιν 6000 περίπου γυναικοπαίδων ἐκ Συρράκου, Καλαρρυτιῶν καὶ Θεοδωριάνων.

Σ' ὅλον τὸν κόσμον ξαστεριά «καῦμένα Γιάννενα» ἔς ὅλον τὸν τόπον ἡλιος καὶ ἔς τὰ καῦμέ—καὶ ἔς τὰ καῦμένα Γιάννενα.

Καὶ ἔς τὰ καῦμένα Γιάννενα, «καῦμένα Γιάννενα» μαῦρο βαρὺ σκοτάδι καὶ ἔς τὸ Σερρά—καὶ στὸ Σερράκο «γιά μου» στὸ χωργιό.

Καὶ ἔς τὸ Σερράκο στὸ χωριὸ «καῦμένα Γιάννενα» ἔς τὰ μαῦρα εἶνε ἔνδυμένο, ἀνάθεμά—ἀνάθεμά σε «γιά μου» ἴπιτροπή.

Ἀνάθεμά σε ἴπιτροπή «καῦμένα Γιάννενα» καὶ σὺ βρὲ Κουμουνδοῦρε μὲ τὸ κακὸ—μὲ τὸ κακὸ «γιά μου» ποὺ ἴκάμετε.

Μὲ τὸ κακὸ ποὺ ἴκάμετε «καῦμένα Γιάννενα» ἔς τὴν Ἄρτα καὶ Ἰζουμέρκα, τὸ σύνορο—τὸ σύνορο «γιά μου» ποὺ ἴβάλλετε.

Τὸ σύνορο ποὺ ἴβάλλετε «καῦμένα Γιάννενα» ἔς τῆς Ἄρτης τὸ Γεφύρι κλείσθηκε ἢ Ἄ—κλείσθηκε ἢ Ἄρτα «γιά μου» κλείσθηκε.

Κλείσθηκε ἢ Ἄρτα κλείσθηκε «καῦμένα Γιάννενα» κλείσθηκε τὸ Ἰζουμέρκα, θέλ' ἀποθά—θέλ' ἀποθάνουν «γιά μου» γιά ψωμί.

Ἄσμα τοῦ Σαλαμούρα, ληστοῦ ἐκ Βάλτου φονευθέντος ἐν Ραδοβιζίῳ τῷ 1875 ἢ 1876 ὑπὸ τῶν ἐκ Βελεντζίκου Κωστακαίων.

Ἄχ, Αἰ σεῖς κομπάρεις Βλάχισαις «κομπάρεις Βλάχισαις» κομπάρεις Βλαχοπούλαις τὸ Μάϊ νὰ μὴ—τὸ Μάϊ νὰ μὴ «γιά σας» ν' ἀλλάξητε.

Τὸ Μάϊ νὰ μὴν ἀλλάξητε, — νὰ λεροφορεθῆτε τὸ Σαλαμούρα βάρεσαν.

Τὸ Σαλαμούρα βάρεσαν,—αὐτοὶ οἱ Κωστακαῖοι τρία τουφέκια τῶρριξαν.

Τρία τουφέκια τῶρριξαν, τὰ τρία ἴράδα ἴράδα τῶνα τὸν πέρνει στὸ πλευρό.

Τῶνα τὴν παίρνει στὸ πλευρό,—καὶ τ' ἄλλο στὸ κεφάλι, τὸ τρίτο τὸ—φαρμακερό.

Τὸ τρίτο τὸ φαρμακερό,—τὸν—παίρνει μέσ' τὸ γόνα ἴσαν δένδρος ἐραῖσθηκε.

Σάν δένδρος ἐραγίσθηκε, — σάν κυπαρίσσι πέφτει, τὸν κλαί' ἢ δόλια συντροφιὰ.

— Ἐν Καλαρρυτιοῖς παρ' ἰδιώτη τὰ τορευτὰ 48 τεμάχια

Εὐαγγελίου τοῦ Τζιμούρη, τῷ Ζάγκλη ἐπιτρόπῳ τῷ 1885 τοῦ ἁγ. Νικολάου.

«Ἐκατεσκεβάσθη καὶ κατεσκεβάζονται εἰς Καλαρρύτεας χωρίον τῶν Ἰωαννίνων διὰ χειρὸς Ἀθανασίου Νικολάου Τζιμούρη» εἰς σχῆμα ὠοειδές.

Ἔιχεν ἀγορασθῆ ἀντὶ 500 δραχ. παρ' ἰδιώτου.

Ἐπάρχουσι καὶ ἄλλα ἀντίτυπα εἰς Ἄρταν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἁγ. Θεοδώρου εἰς Αἰτωλικόν.

Ἐπὶ τοῦ ἐνὸς μέρους ἐν τῷ μέσῳ ἢ Ἀνίστασις, εἰς τὰ ἄκρα οἱ 4 εὐαγγελισταί, ἀνὰ δύο ἐξ ἐκάστης πλευρᾶς καὶ 6 παραστάσεις ἑορτῶν, ἀνὰ δύο ἐξ ἐκάστης πλευρᾶς, μία ἄνω καὶ μία κάτω.

Ἐξ ἐτέρου ἐν μέσῳ ἢ Σταύρωσις, εἰς τὰ ἄκρα 4 προφηταὶ καὶ ἄλλαι ἐξ ἑορταί, ὁμοίως διατεθειμένοι.

Ὅλα ἐν μέσῳ ἀνθεμίων συμμέτρων. Ἐπάρχουσι καὶ τὰ τεμάχια τῆς ράχεως καὶ οἱ θηλυκωτῆρες.

Τὸ ὅλον μῆκος 0,42, πλάτος 0,24.

Πλὴν τῶν μεγάλων εὐαγγελίων ὁ Τζιμούρης κατεσκεύαζε καὶ μικρόσχημα τετραεὐάγγελα οἷα σώζονται πολλαχοῦ.

Ὁ Τζιμούρης κατεσκεύαζε καὶ ἀργυροὺς πολυελέους, οἷοι ἐν τῇ μητροπόλει Ἰωαννίνων, ἐν Μετζόβῳ καὶ ἄλλαχοῦ.

Ἡ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΕΝ ΗΠΕΙΡῶ

Τὸ ὑπ' ἀριθμὸν ΣΒ' κατάλοιπον ἀποτελεῖται ἐξ ἐνὸς φακέλλου φέροντος τὴν ἀκόλουθον ἐπιγραφὴν γεγραμμένην ὑπὸ τοῦ Σπ. Λάμπρου «Ἐκθεσις περὶ τοῦ ἐν ἔτει 1821 θανάτου τοῦ Ἰωάννου Λάμπρου ὑπὸ Ἀποστόλου Παπαγεωργίου». Ἐντὸς τοῦ φακέλλου εὐρίσκομεν μακρὰν ἐπιστολὴν ἀποτελουμένην ἐκ σελίδων γεγραμμένων δέκα ἐπτὰ. Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἐγράφη τῷ 1865 ἐκ Χαλκίδος, ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς «Ἀγαπητέ μου ἀνιψιέ Παῦλε ἀσπάζομαι σὺν τῷ Χριστῷ ἀνέστη τὰς 15 ἀπριλίου 1865 χαλκίς» ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Ν. Παπαγεωργίου, θείου τοῦ Παύλου, ὡς γίνεται δῆλον καὶ ἐκ τῆς ὑπογραφῆς «Ὁ θεῖός σας

ἀπόστολος Ν. Παπαγεωργίου»

Ὁ Ἀπόστολος Ν. Παπαγεωργίου εἶχε γεννηθῆ τῷ 1792 ὡς ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης φαίνεται «ὅπου ἤμουν γεννημένος καὶ ἐγὼ στὰ 1792» ἦτο λοιπὸν 73 ἐτῶν ὅτε ἔγραφε τὴν ἐπιστολὴν, ὁ δὲ Παῦλος Λάμπρος εἶχε γεννηθῆ τῷ 1820, ὡς ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης φαίνεται «ἐσὺ ἐγενήθηκες τὰ 1820 τὴν ἡμέραν τῶν ἁγίων ἀποστόλων», ἦτο λοιπὸν 45 ἐτῶν, ὅτε ἔλαβε τὴν ἐπιστολὴν. Ὁ Παῦλος Λάμπρος εἶχε ζητήσῃ ἀπὸ τὸν θεῖόν του, τὸν Ἀπόστολον Ν. Παπαγεωργίου, διαφόρους εἰδήσεις περὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Παπαγεωργίου, «ἶδανὰ μοὺ γράφεις εἰς τὸ αὐτὸ γράμμασόν νὰ σὰς κάμο μιαν λεπτομερῆ καὶ ἐκτεταμένην ἐκθεσιν νὰ περιλαμβάνει διὰ τὴν οἰκογένειάν σου». Μεταξὺ τῶν εἰδήσεων τούτων ἀναφέρεται καὶ ἡ θάνατος τοῦ πατρὸς τοῦ Παύλου Λάμπρου, Ἰωάννου «καὶ τὸν πατέρα σου καὶ κάποιον ἄλον γεωργίον θόμιν τοὺς ἔπιασαν ζοντανούς καὶ τοὺς πήγαν στα ἰωαννεγα καὶ ἡ Τούρκη βάρβαρι χερὶς νὰ τοὺς ἐξετάξουν τίποτες ἀλλὰ εἶπαν ἐπαναστάτες πὲς καὶ τοὺς κρέμασαν ἀμέσως».

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω γίνεται δῆλον, ὅτι ἡ δημοσίευσίς ἐν τῷ Ἑλληνομνήμονι τῆς ἐπιστολῆς ταύτης, τῆς περιεχούσης διαφόρους προ-

σωπικὰς εἰδήσεις περὶ τῆς οἰκογενείας τοῦ Παύλου Λάμπρου¹, δὲν εἶνε ἀναγκαῖα, μέρος μόνον τῆς ἐπιστολῆς ταύτης, τὸ περιέχον τὰ τῆς ἐκρήξεως τῆς ἐπαναστάσεως εἰς τὴν Ἑπειρον εἶνε ἀναμφιβόλως ἄξιον δημοσιεύσεως. Ὅθεν δημοσιεύω τοῦτο κατωτέρω ἀντιγράψας ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Παπαγεωργίου καὶ τηρήσας τὴν ὀρθογραφίαν τοῦ πρωιοτύπου.

Κ. Ι. Δ.

«Ἐνατον ἡ ἐπανάστασις εἰς τὴν πατρίδα μας ἀκαλουθισεν μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον· ἀφοῦ ἀκούστικεν ἡ ἐπανάστασις εἰς τὸν μοριά ἀμέσως ὁ ρουσιτπασίας ἀπὸ Ἰωάννινα ἐστίλεν εἰς τὴν πατρίδα κάποιον χουσικὸ λιάπης μὲ 60 ὀνομάτους διὰ νὰ μὴν ἐπαναστήσομαι ἐν ταυτὸ μὰς ζήτησεν καὶ ριεμια καὶ ὅσοι ἦτον διὰ ριέμια ἔκαμαν ψύφους καὶ τὰ εἰδαν εἰς μίαν σακούλαν καὶ εὐγαζαν κάθε 10 ἡμέρες ἀπὸ 3 ψύφους καὶ τίνος ὄνομα εὐγενεν πάενε καὶ κάθονταν ἀπὸ 10 ἡμέρες καὶ μετὰ 10 ἡμέρες ἐπιάναν ἄλους 8 καὶ ἔρχονταν ἐκίνη καὶ ἐμνισκαν ἡ ἄλλη 8 καὶ ἔτζη ἀκολουθοῦσαν καὶ τοὺς εἶχαν εἰς τὸ νησι τοῦ γιανίνου καὶ τὴν ἡμέραν πῆγεναν στὰ Ἰωαννίνα ἀλλὰ τὸ βράδυ ἐπρεπε νὰ πηγένουν εἰς τὸ νησι ὀπίσω καὶ ἀφοῦ ἦλθεν ὁ καπετὰν γιαννάκης βράγκος μὲ 30 ὀνομάτους καὶ ἐπαναστάτισεν τὰ τζουμερνικὰ ἐπεργε ἀπὸ κάθε χοργιὸ ὅπου ἐπαναστατούσεν ἀπο τὰ τζου-

1. «Πρῶτον ὁ παπούσου ἦτον τέσερα ἀδελφία εἶχαν καὶ μίαν ἀδελφήν ὁ παπού σου ἦτον ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ τὰ ἀδελφία καὶ ὀνομάζονταν γεώργιος ὁ δεύτερος ἀθανάσιος, ὁ τρίτος κωνσταντίνος καὶ ὁ τέταρτος δημητριος. Ποτε ἐγενήθη ὁ παπούσου καὶ πότε ἐνυμφεῦθη δὲν γνωρίζω ἀλλὰ ὅταν ἀπέθανε ὁ παπούσου τὰ 1821 ἦτον ἐπεκεινα τῶν 65 χρόνων κατὰ συμπερασμὸν πρεπει νὰ εἶχεν νυμφευθῆ τὰ 1788--89 ὅτι ὁ πατέρας σου ἦτον ὁ πρῶτος υἱὸς του καὶ πρέπει νὰ ἦτον γεννημένος στὰ 1790-91-92 ὅπου ἤμουν γεννημένος καὶ ἐγὼ στὰ 1792 ὅτι ἤμειπταν σινομιλλικαὶ εἰς τὸ σχολιον. Ὁ παπού σου εἶχεν νυμφευθῆ μὲ τὴν βασιλικὴν ἀδελφίην τοῦ γεωργίου μιτζη ὁ θανάσιος μὲ τὴν θυγατέρα τοῦ τζορογιάννη ἀλλὰ ἕναν χρόνον ἔζησε ἡ γυνέκα του καὶ δὲν ἠθέλισεν νὰ ξανανυμφεῦθῆ πλέον ἀλλὰ κάθονταν μὲ τὸν παπούσου ὁ κωνσταντὶς εἶχε τὴν θυγατέρα τοῦ χρόνη σταματάκη ἀδελφὴ τοῦ αὐτοῦ Κ. σταματάκη ὁ δημητριος εἶχε τὴν θυγατέρα τοῦ παπαγεωργίου σγούρου». «Ἐκτον ὁ πατέρα σου ἐνυμφεῦθη εἰς 1818 20 Ἰανουαρίου ἡ μητέρα σου ἐγενήθη τὰ 1799 4 δεκεμβρίου καὶ ἐγενήθη τὰ 1820 τὴν ἡμέραν των ἁγίων ἀποστόλων».

μερνικὰ ἀπὸ 10 νομάτους κοντάτου καὶ ἦτον μὲ 80 νομάτους καὶ ἔτυχε νὰ εἶναι εἰς αὐτὴν τὴν ἐποχὴν ριεμια εἰς Ἰωάννινα μαζὴ μὲ ἄλους ἔταν ἐπαναστάτισαν τὰ τζουμερνικὰ ὁ ἀθανάσιος σγούρος ὁ Ἰωάννης δαμήρης καὶ ὁ δημητριος φεγκάρης ὅπου ἦτον καὶ αὐτῆ μελοὶ τῆς ἐπαναστάσιος καὶ ἀφοῦ ἄκουσαν πὸς ἐπαναστάτισαν τὰ τζουμερνικὰ εὐμπέρεναν πὸς θέλη ἔλθουν εἰς καλαρίτες καὶ συράκου νὰ τὰ ἐπαναστατίσουν καὶ ἀφοῦ ἐπαναστατίσουν δὲν θέλη ἔλθουν ἄλλη διὰ νὰ φύγομεν ἐμεῖς καὶ ποῖος ἤξεύρη τί θελα μὰς κάμουν καὶ ἐσυκώθησαν καὶ ἐφυγαν ἀπὸ τὰ Ἰωάννινα κρυφίος καὶ εἰς τὸν δρόμο ὅπου ἔρχονταν ἐπάνο εἰς τὰ ντοβίστενα 3 ὄρες μακρὰν ἀπὸ τὸ χοργιάμας ἦθραν τὸν βράγκο ὅπου πάενε εἰς πράψη καὶ γοπζιστα νὰ τὰ ἐπαναστατίση ὅτι τόσον ἡ πρᾶψίτοι καθὸς καὶ ἡ γοπζιστινοὶ ἦτον ἀνθρωπη τοῦ ντουφεκιοῦ ὅπου καναν κάθε χρόνο μετὰ ψιλνικα καὶ ἠμπορούσαν νὰ εὐγου ἀπὸ ἐκίνα τὰ δύο χοργιά περισσότερο ἀπὸ 100 ντουφέκια καλὰ καὶ νὰ τοὺς πάρη νὰ πηγένη στὴ μάζα νὰ κλησουν τὸν δρόμον τοῦ γιανίνου ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ δὲν εἶχεν διαταγὴ νὰ ἔλθῃ ὁ βράγκος εἰς καλαρίτες καὶ συράκου νὰ τὰ ἐπαναστατίση νὰ τὰ ἔχουν αὐτὰ τὰ δύο χοργιά συράκου καὶ καλάρη διὰ κάθε περίστασιν νὰ μὴν τὰ ἐπαναστήσουν καὶ ἀφοῦ ἦθραν ἐκεῖ τὸν βράγκο τὸν ἐγύρισαν ὀπίσω καὶ τὸν ἠφεραν εἰς καλαρήτες φοβοῦμενη ὅπου ἀφοῦ δὲν πέναν τὸ βράδυ εἰς τὸ νισὴ μὴν ἔλθουν καὶ τοὺς ξαναπέρνουν, καὶ τοὺς ἠφεραν ἐφνιδίος χορὶς νὰ ἔχη καένας ἴδισην καὶ ἂν ἔρχονταν ὁ βράγκο ἵπρεπε νὰ μὰς ἴσοποιήση πῶν ἡμέραν θελὰ ἔλθῃ ἠξεύροντας πὸς εἶχαμεν 60 τούρκους εἰς τὸ χοργιὸ νὰ γίνῃ καμία διόρθωσις διὰ τὶς φαμιλίες ὅπου ἦτον τὰ κονάκια τῶν τουρκῶν διὰ εἶχαν τὰ καλλίτερα σπίτια τὸ δικόμας τοῦ γιάνκου τοῦ παράσχη τοῦ τζάγκουρα καὶ τοῦ ζιούγκου καὶ τὰ 5 ἦτον σχεδὸν 8λα μαζὴ εἰς ἕνα μαχαλι καὶ ἂν ἐμπίκεν ὁ βράγκος εἰς τὸ χοργιὸ τὴν πρώτην Ἰουλίου εἰς τὰ χαράματα ἡμέρα σαδατο ἀρπαξαν τὸν παπαγεωργίον σγούρο καὶ ἄλον κάποιον Ἰωαννην στρουγκάρο καὶ τοὺς πῆραν στὰ κονάκια κράτισαν καὶ τὸν τζάγκουρα ἡ δὲ ὁ ἀθανάσιος ὁ μπάριμπα σου εἶχεν φύγη ἀπὸ τὸ σπίτι καὶ εἶχε πᾶνι εἰς τὸν ρίκη καθὸς πάενεν κάθε πρωὴ ὁ πατέρα σου ἦτον βάρδια μὲ ὄλους ἐμὰς ἐκίνο τὸ βράδυ ὅτι μὰς εἶχεν διορίση ὁ λιάπης νὰ φιλάξομεν κάθε βράδυ ὄλους τοὺς δρόμους ὅπου

ἔμπενα ἀπόξο μέσα εἰς τὴν χώραν καὶ ἀφοῦ ἀρχισαν τὰ ντουφέκια το προὴ εὐγίκαν ἢ τούρκι καὶ ἀρπαξαν ἀπὸ τοὺς δρόμους τὰ γύδια καὶ γιλάδια ὅπου παέναν στὴ βοσκή διὰ νὰ ἔχουν νὰ φάν ὅτι κρέας μόνον δὲν εἶχαν εἰς τὰ κονάκια· ἤδὲ ἀπὸ τὰ ἀλα δλα τὰ εἶχαν ἀφθονα εἰς τὰ κονάκια ὅπου ἦτον καὶ ἀφοῦ ἱμπήκεν ὁ βράγκος εἰς τὸ χοργιο ἐπήγαμαν καὶ ἐκάμαμαν ἓνα ταμπούρη μὲ μιτερεζια εἰς τὸν ἄγιον ἀθανάσιον καὶ ἀπὸ ἐκὺ πολεμούσαμεν τοὺς τούρκους προὴ καὶ βράδου ὅτι ἀπὸ τοῦ ζιόγκου τὸ σπίτι τοῦ τζάγκουρα καὶ τοῦ παράσχη εἶχαν ἔλευθερο τὸ νερὸ καὶ αὐτὴ παεναν τὴν ἡμέραν ἀπὸ ἓνα κονάκι εἰς ἄλλο ἢ δὲ μὲ τὸ σπίτι σας καὶ μὲ τοῦ γιάνκου δὲν ἤμπορούσαν νὰ σμιχθοῦν μέρα μὲ τὸ σπίτι τοῦ παράσχη ἀλλὰ τὴν νύκτα καὶ πολεμίσαμεν 5 ἡμέρες ἀπὸ τὸ σάββατο ἕως τὴν τετράδην, καὶ ἐσκοτόθικαν 4 τούρκι ἢ δὲ ἀπὸ ἐμᾶς δὲν ἐσκοτόθι καέννας καὶ τὴν τετράδην ἐμαθαμαν ὅπου ἔρχονταν ἀρκετὸ στράτευμα ἀπὸ ἰωάννινα καὶ μαζὴ μὲ τοὺς γοτζιστινοὺς διὰ νὰ μᾶς χαλάσουν ὁ χουσεκὺ λιάπης πάλιν ἐμαθεν καὶ αὐτὸς πὲς ἔρχονταν ὁ μάρκος μπότηζαρις μὲ καμιὰ ὀγδοηνταριά σουλιότες πρὸς βοήθειάν μας· ἀλλὰ ἄκουσεν ὁ μάρκος πὲς ἐμπήκαν ἢ τούρκι καὶ ἐχάλασαν νο χοργιὸ καὶ ἐγύρισεν ὀπίσω καὶ τότες ἤμισταν φοβημένη καὶ ἐμεῖς καὶ ἢ τούρκι καὶ ἐζήτησαν αὐτὴ ἀνθρωπον νὰ πηγενη νὰ ὀμιλίσουν διὰ νὰ συμφωνίσουν νὰ φύγουν καὶ ἐπήγεν τὴν πέμπτην κάποιος Νικόλαος μπιλιμέζης καὶ ἐσυμφόνισαν διὰ νὰ φύγουν ἀλλὰ ὄχι ἀπὸ τὸν δρόμον ὅπου ἦλθαν ἀλλὰ ἀπὸ ἄλλον δρόμο ὅτι ἀπο τὸν δρόμο ὅπου ἦλθαν ἢ γυνέκες μὲ τίς πέτρες τοὺς σκότοναν ἀλλὰ ἐφυγαν ἀπὸ ἄλλον δρόμον ἀπὸ ἐκίνον ὅπου ἠφερναν ἢ γοψιστινὴ καὶ τοὺς τούρκους ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἐκίνον τὸν δρόμον μίαν ὄραν μακρὰν ἀπὸ τὸ χοργιὸ ἦταν ἓνα στένομα καὶ φοβοῦνταν μὴν τοὺς ἔχομεν ἐκὺ καρτέρη καὶ τοὺς σκοτοσομεν καὶ ἐξὼν καὶ τοὺς νομάτους ὅπου εἶχαν στὰ χεριά τους τὸ σγούρο τὸν τζάγκουρα καὶ τὸν στρουγκάρο τοὺς ὑπεσγέθη νὰ πηγένη καὶ ὁ μπιλιμέζης διὰ νὰ μὴν ἔχουν καέναν φόβον διὰ αὐτὸ ἀλλὰ ἠθελαν καὶ ἄλους ἢ τούρκι τὸρα ποῖος ἄλος πάενε κάθε ἐνάς δὲν πάενεν διὰτι νὰ πηγένω ἐγὼ καὶ νὰ μὴν πανη ὁ ἄλος, καὶ δὲν παενεν καέννας. Τὰ κονάκια ὅπου ἦτον ἢ τούρκι ὅπου εἶχαν περισσότερη ἀνάγκη διὰ νὰ τοὺς φύγουν δὲν εἶχαν ἀν-

δρες στο ζιόγκο δὲν ἦτον στὸν παράσχη ὄχι τὸν τζαγκουρα τὸν εἶχαν στὸ γιάνκο ἦτον ὁ γιάνκος ἀλλὰ ἦτον ἀρωστος ὁ πατέρα σου ἦτον στὸ δρόμο σας τὸ κονάκη καὶ τὸν γύρεψαν νὰ πηγένη καὶ ἐπήγεν τινὰ κάμη ἢ θέλαμαν τὰ τοὺς φύγαμεν ἐπήραν καὶ 4 μουλάρια σας ὅτι ἂν δὲν τοὺς φεύγαμαν τὴν πέμπτην τὸ ἀπόγευμα καὶ νὰ ἐλθου ἢ ἄλη, ἢ πολλὴ ἢ τούρκι τὴν παρασκευὴ θελὰ γινουνταν σκλαδιὰ πὸ νὰ μὴν εἶχεν ἀκουστὴ πρῶτον θελὰ ἐπερναν τίς γυνέκες καὶ τὰ κορίτζια ἀπὸ τὰ κονάκια καὶ ἀφισε ὅπου θελὰ ἔτρεχαν στοὺς δρόμους νὰ μάσουν κορίτζια καὶ πεδιὰ ἀλλὰ θέλησεν ὁ θεὸς καὶ τοὺς φύγαμεν καὶ ἀφοῦ μάκριναν δύο ὄρες μακρὰν ἀπὸ τὸ χοργιὸ ἄκουσαν ὅπου ἔρχονταν τὸ στράτευμα ἐσταματίσαν ἐκὺ τὸ βράδην καὶ τὴν παρασκευὴ τὸ προὴ ἀπόλικαν τα ριέμια ἀλλὰ τὰ μουλάρια τὰ ἐκράτισαν ἀλλὰ ἐγέμισαν ἢ δρόμη ἀπὸ τοὺς ἐρχομένους τούρκους καὶ ἐμβίκαν εἰς τοῦ σιράκου ὁ μπιλιμέζης ὁ τζάγκουρας καὶ ὁ στρουγκάρος ἐπήραν τὰ θουνὰ καὶ γλύτοσαν ὁ πατέρα σου καὶ ὁ προτόπαπας πήραν τὸ δρόμο νὰ ἐλθουν εἰς τὸ χοργιὸ καὶ τὸν προτοπαπα ἐριξαν καὶ τὸν σκότοσαν καὶ τὸν πατέρα σου καὶ κάπιον ἄλλον γεώργιον ὀδμην τοὺς ἐπιασαν ζοντανούς καὶ τοὺς πήγαν στα ἰωαννινα καὶ ἢ τούρκη βαρβαρι χορίς νὰ τοὺς ἐξετάξουν τίποτες ἀλλὰ εἶπαν ἐπαναστάτες πὲς καὶ τοὺς κρέμασαν ἀμέσος καὶ ὅταν τὸ ἐμαθῶν ἢ ἐβραίη πὲς ἠφεραν τὸν πατέρα σου στα ἰωαννινα σκλαδον ἀμέσος πήγαν νὰ τὸν ἐξαγοράσουν ὅτι γνωρίζαν ὅπως ὄσα καὶ ἂν εδιναν νὰ τὸν ἐξαγοράσουν δὲν ἠθελαν νὰ χάσουν ἀλλὰ δὲν τὸν πρόφθασαν τὸν εἶχα κρεμάσει καὶ ἀπὸ τὴν ἐπαναστασιν ἐχάθικεν ὁ πατέρα σου.

Τὸ ὑπ' ἀριθμὸν ΠΗ' κατάλοιπον ἀποτελεῖται ἐξ ἐντύπου φέροντος ἐπιγραφὴν «Ignatio Guidi Iscrizione greca medievale corcirese Roma 1881». Τὸ ἔργον τοῦτο ἀνετυπώθη ἐκ τοῦ *Bulletino della commissione archeologica comunale di Roma anno 1881*.

Ἐν τῷ ἐξωφύλλῳ τοῦ φυλλαδίου τούτου ἔχουσι γραφῆ τὰ ἀκόλουθα·

«Πρὸς τὸν κ. Σ. Λάμπρον

παρακαλούμενον νὰ ἐξετάσῃ τὴν ἐπιγραφὴν καὶ νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἑαυτοῦ γνώμην πρὸς τὸν φίλον ΙΑΡ συντάσσοντα ἴδιον ἄρθρον ἐπὶ τοῦ προκειμένου πεμφθησόμενον εἰς τὸν *Παρνασσόν*».

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω γίνεται δῆλον ὅτι ἡ διατριβὴ τοῦ Guidi ἐστάλη πρὸς τὸν Λάμπρον ὑπὸ φίλου, ὅπως ἐκφράσῃ τὴν ἑαυτοῦ γνώμην. Ὁ Λάμπρος, λαβὼν τὴν διατριβὴν, ἐπεχείρησε νὰ διορθώσῃ τὸ κείμενον τῆς ἐπιγραφῆς. Αἱ ὑπ' αὐτοῦ γενόμεναι διορθώσεις τοῦ κειμένου, αἱ ἀναγραφόμεναι ἐν τῷ περιθωρίῳ, εἶνε, ὡς νομίζω, πρόχειροι, ἐντεῦθεν δ' ἐξηγεῖται διατὶ τὸ ἔργον διορθωθὲν δὲν ἐστάλη πρὸς τὸν ΙΑΡ καὶ τὸ ὅτι ὀλίγοι μόνον ἔχουσι γίνεαι διορθώσεις. Καὶ αἱ πρόχειροι ὅμως αὗται διορθώσεις εἶνε θεβαίως ἀξιοὶ δημοσιεύσεως. Ἴδου αὗται.

Ἐν σελ. 190 στιχ. 6 διορθοῖ τὸ στερεμνιωτερος εἰς στερεμνιωτερον. Ἐν τῇ αὐτῇ σελ. στιχ. 7 τὰ παραλείπόμενα γράμματα συμπληροῖ διὰ τοῦ κλησις καὶ ἀναγινώσκει τὸ ὄλον παράκλησις. Ἐν σελ. 192 στιχ. 19 τὸ βαγέντι ἀναγινώσκει βαγενετίας, τὸ δὲ θέαμα θέμα. Ἐν τῇ αὐτῇ σελίδι στιχ. 20 τὸ καθ' ἤχον διορθοῖ εἰς κατ' ἴχνος, καὶ στιχ. 22 τὸ παντοίαν εἰς παντοίαν. Ἐν σελ. 193 στιχ. 27 τὸ αλοδοῦλων εἰς ἀγιοδοῦλων, συμπληροῖ δὲ τὸ προγενε... διὰ τοῦ στέρα καὶ ἀναγινώσκει προγενεστέρα. Ἐν στιχ. 28—29 τῆς αὐτῆς σελίδος τὸ ἐξως (;) κου (;) των ἀναγινώσκει ἐξκουσίτων, ἐν δὲ στιχῷ 34 τῆς αὐτῆς σελίδος τὸ διορ[θ]ομεν εἰς διορίζομεν. Τέλος τὸ ἐν σελίδι 194 στιχ. 37, ..προβλήτου διορθοῖ θεοπροβλήτου.

Τὸ ὑπ' ἀριθμὸν ΠΔ' κατάλοιπον ἀποτελεῖται ἐκ μιᾶς ἐπιστολῆς τοῦ Π. Βουλισμᾶ πρὸς τὸν Σπ. Λάμπρον καὶ πέντε στατιστικῶν πινάκων τῶν ἐτῶν 1901—1904 καὶ τοῦ πρώτου τετραμήνου τοῦ 1905, περιλαμβανόντων κατὰ μῆνα καὶ ἐν συνόλῳ τοὺς κατὰ τὰ ἀνωτέρω μνημονευθέντα ἔτη ἐπισκεφθέντας τὴν Ὀλυμπίαν. Ἐκ τῶν πινάκων τούτων γίνεται δῆλον ὅτι οἱ ἐπισκεφθέντες τὴν Ὀλυμπίαν τῷ 1901 ἀνήρχοντο εἰς 3955, τῷ 1902 εἰς 3815, τῷ 1903 εἰς 4825, τῷ 1904 εἰς 4650 καὶ τὸ πρῶτον τετράμηνον τοῦ 1905 εἰς 870. Ἄξιον σημειώσεως εἶνε ὅτι ἀφαιρουμένων τῶν ὀμίλων ἐκδρομῶν ὡς πρὸς τοὺς κατ' ἴδιαν ἐπισκέπτας τὴν πρώτην θέσιν κατέχουν ἀπέναντι τῶν Ἑλλήνων οἱ ξένοι πάντοτε· οὕτω τῷ 1901 ἐπισκέφθησαν τὴν Ὀλυμπίαν 1447 ξένοι καὶ 1008 Ἕλληνες, τῷ 1902 ξένοι 1381 καὶ 934 Ἕλληνες, τῷ 1903 ξένοι 1489 καὶ 836 Ἕλληνες, τῷ 1904 ξένοι 1464 καὶ Ἕλληνες 871 καὶ τὸ πρῶτον τετράμηνον τοῦ 1905 ξένοι 540 καὶ 380 Ἕλληνες. Ἄξιον ἐπίσης σημειώσεως εἶνε ὅτι μεταξὺ τῶν ἐπισκεπτῶν κατέχουν σχεδὸν πάντοτε οἱ Ἄγγλοι τὴν πρώτην θέσιν, τὴν δευτέραν οἱ Ἀμερικανοὶ καὶ τὴν τρίτην οἱ Γερμανοὶ ἢ οἱ Γάλλοι. Οὕτω τῷ 1901 ἐπισκέφθησαν τὴν Ὀλυμπίαν 383 Ἄγγλοι, 359 Ἀμερικανοὶ, 150 Γερμανοὶ καὶ 79 Γάλλοι, τῷ 1902 Ἄγγλοι 393, Ἀμερικανοὶ 288, Γάλλοι 263 καὶ Γερμανοὶ 150, τῷ 1903 Ἄγγλοι 433, Ἀμερικανοὶ 411, Γερμανοὶ 200 καὶ Γάλλοι 125, τῷ 1904 Ἀμερικανοὶ 451, Ἄγγλοι 378, Γερμανοὶ 294 καὶ Γάλλοι 168 καὶ τὸ πρῶτον τετράμηνον τοῦ 1905 Ἀμερικανοὶ 142, Ἄγγλοι 68 Γάλλοι 102, καὶ Γερμανοὶ 100.

Οἱ στατιστικοὶ οὗτοι πίνακες ἐστάλησαν τῷ Λάμπρῳ κατ' αἴτησίν του ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τῆς ἀκολουθοῦσης, τῆς καὶ ἀνωτέρω μνημονευθείσης, ἐπιστολῆς τοῦ Π. Βουλισμᾶ πρὸς τὸν Σπ. Λάμπρον.

Ἐν Ὀλυμπίᾳ τῇ 1ῃ Μαΐου 1905

Ἀξιότιμο κ. Καθηγητά,

Ἐγκλείπτως ἔχετε ὅ,τι ὑπεσχέθη ὑμῖν ἦτοι τακτικὴν στατιστι-

κὴν κατὰ μῆνα τῶν 4 τελευταίων ἐτῶν καὶ τὸ τετράμηνον ἐ. ἔ.

Δέξασθε, παρακαλῶ, τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἐξαιρέτου πρὸς ὑμᾶς ὑπολήψεως μεθ' ἧς διατελῶ προσηκόντως

Ὅπως πρόθυμος

Π. Βουλισμᾶς

Τὸ δὲ ὑπ' ἀριθμὸν ΠΕ' κατάλοιπον ἀποτελεῖται ἐκ τῶν ἑξῆς.

1) Μιᾶς ἐπιστολῆς τοῦ Ἀδ. Ἀδαμαντίου γραφείσης «Ἐκ Τήνου τῇ 20ῇ Ἰουλίου 1894» καὶ φερούσης τὴν ὑπογραφὴν αὐτοῦ «Ὁ μαθητὴς σας Ἀδ. Ἀδαμαντίου». Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἐγράφη κατ' αἴτησιν τοῦ Λάμπρου ζητήσαντος πληροφορίας παρὰ τοῦ Ἀδαμαντίου, διαμένοντος τότε ἐν Τήνῳ, ὡς δύναται τις εὐκόλως νὰ νοήσῃ ἐκ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐπιστολῆς «Μὲ μεγάλη μου χαρὰ ἔλαβα πρὸ μιᾶς ἑβδομάδος τὴν ἐπιστολήν σας· σᾶς ζητῶ συγγνώμην ὅπου ἤργησα νὰ σας ἀπαντήσω, ἀλλ' ἐξηγεῖτε εὐκόλα τὴν αἰτίαν τῆς βραδύτητος ὡς ἐκ τῆς φροντίδος περὶ τὴν περισυλλογὴν εἰδήσεων».

2) Ἐκ σημειώσεων ἐκ τοῦ βιβλίου τῆς ἀποθήκης, τὰς ὁποίας εἶχε ζητήσει ὁ Λάμπρος ὡς φαίνεται ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Ἀδαμαντίου «Ἐκ τοῦ εὐρετηρίου σᾶς ἀντέγραψα ὅσα στέλλω. Ὁ λόγος τῆς ἀφιερώσεως δὲν ἀναγράφεται, ἀλλὰ δὲ εὐρετήρια δὲν ὑπάρχουν». Αἱ σημειώσεις αὗται ἀποτελοῦνται ἐκ δεκατεσσάρων σελίδων, ἀρχοῦνται δὲ ὡς ἀκολουθῶς· «Ἔχω ὑπ' ὄψει μου τὸ βιβλίον ἀποθήκης τοῦ ἱεροῦ ἰδρυμάτος τοῦ ἔτους 1891, 1892, 1893 καὶ 1894. Διαιρεῖται δὲ ἐν πίνακι περιεχομένων εἰς: πολύτιμα κοσμήματα, ἀργυρον, ὑφάσματα καὶ ζῶα.

Ἐν τοῖς βιβλίοις καταγράφονται ἐκεῖνα τῶν ἀναθημάτων, ἀπερ φέρει ὁ προσκυνητὴς εἰς τὸ ταμεῖον καὶ λαμβάνει διπλότυπον. Εἶναι ὁμοῦς ἀπειρα, ὅσα τὴν ὥραν τῆς προσκυνήσεως κρεμνοῦν κάτωθι τῶν κανδηλῶν ἢ ἐπιθέτουν ἐπὶ τῆς εἰκόνης, ταῦτα δὲν καταγράφονται ἰδίᾳ, ἀλλὰ μαζὶ ἐν τέλει κατ' εἶδος».

3) Συλλογῆς παραδόσεων τινῶν συνδεομένων πρὸς τὰ ἀναθήματα. Καὶ αὕτη ἐγένετο κατὰ παράκλησιν τοῦ Λάμπρου ὡς φαίνεται ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Ἀδαμαντίου «Συνέλεξά τινας τῶν θρύλων τῶν συνδεομένων πρὸς ὠρισμένα ἀναθήματα». Τὸ ὅλον ἀποτελεῖται ἐξ ὀκτὼ σελίδων. καὶ

4) Φυλλαδίου ἐντύπου φέροντος τὴν ἐπιγραφὴν «Περιγραφή

τῆς κατὰ τὸ σωτήριον διὰ τὴν νῆσον Τήνον ἔτος 1823 εὐρέσεως τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνης τῆς Εὐαγγελιστρίας. Ἔκδοσις βελτιωμένη. Ἐν Τήνῳ 1894». Περιέχει τὰ τῆς εὐρέσεως τῆς εἰκόνης «περιγραφὴν τῶν τελεσθέντων ἐν Τήνῳ θαυμάτων ὑπὸ τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνης τοῦ Εὐαγγελισμοῦ κατὰ διαφόρους ἐποχὰς» καὶ «περιγραφὴν τῆς κατὰ τὸ ἔτος 1842 γενομένης ἐν Τήνῳ κλοπῆς τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνης τῆς Εὐαγγελιστρίας». Τὸ ὅλον φυλλάδιον ἀποτελεῖται ἐκ δέκα καὶ ἑξ σελίδων.

Κ. Ι. Δ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ Κ. ΟΛΥΜΠΙΟΥ ΠΡΟΣ Κ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΝ

Τὸ ὑπ' ἀριθμὸν ΣΑ' κατάλοιπον ἀποτελεῖται ἐκ ἐπιστολῆς ἰδιογράφου τοῦ Κ. Ὀλυμπίου ἀπευθυνομένην πρὸς τὸν Κωνσταντῖνον Οἰκονόμον. Ἴδου ἡ ἐπιγραφή τῆς ἐπιστολῆς

«Τῷ ἱεροσοφολογιότατῳ Κυρίῳ Κυρίῳ
Κωνσταντίνῳ Οἰκονόμῳ
τῷ πανσεβάστῳ μοι
προσκυητῶς
Εἰς Βιένναν»

Πλαγίως τῆς ἐπιγραφῆς ἀναγινώσκομεν «διὰ τοῦ ἀσπαζομένου τὴν δεξιάν σας

H. N. M.

Κωνσταντινούπολις 27 Μαρτίου

Εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος ἀναγινώσκομεν προχθόνους τινὰς σημειώσεις γραφείας πάντως ὑπὸ ἄλλης χειρὸς καὶ μετὰ τὴν λήψιν τῆς ἐπιστολῆς. Αἱ σημειώσεις αὗται εἶνε αἱ ἑξῆς:

(σομφὸς) ζοφὸς Ἄνδ=ζούφιος
ζοχὸς ζόγχος) Θεττ (σπογγώδης)
σφονδυλάκος (σπονδύλιον χόρτου)
κελλότορμος μου οὔφεστ (;) (τὸ γερὸν)
ἀπογράφω
ἀποψύλλω
ἀποδιαβάζω»

Ἡ ἐπιστολή ἔχει σφραγισθῆ διὰ δύο σφραγίδων ἐκ ἰσπανικοῦ κηροῦ. Ἡ μία τούτων σώζεται σχεδὸν ἀλώβητος. Ἐν αὐτῇ ἀναγινώσκομεν κυκλικῶς τὰ ἀκόλουθα «Sanitatis Semliniensis». Δημοσιεύομεν κατωτέρω τὴν ἐπιστολὴν ἀντιγράφαντες ἐκ τοῦ πρωτοτύπου καὶ τηρήσαντες ἐν τῇ ἀντιγραφῇ τὴν ὀρθογραφίαν τοῦ πρωτοτύπου.

Κ. Ι. Δ.

Σεβαστὲ Πάτερ ἀσπάζομαι γλυκύτατα τὴν δεξιάν σας

1888 Ἰανουαρίου 28 ἐκ Σύρας διὰ Βιένναν

Εἰς τὰς 12 τοῦ παρελθόντος Δεκεμβρίου σῆς ἔγγραφα μέσον

Τεργέστης, καὶ εἰς τὰς 18 τοῦ ἰδίου ἡμοίως μέσον Κωνσταντινουπόλεως. Προχθὸς πάλιν εἰς τὰς 18 τοῦ λήγοντος Ἰανουαρίου μέσον Τεργέστης συστημένη νὰ σῆς σταλθῆ κείθεν παρὰ τοῦ μαθητοῦ σας Ἀμβροσίου Ράλη. Εἰς ἐκείνας μου σῆς ἔγγραφον πάντα τὰ ἄχρι κείνης τῆς ὥρας κατεμὲ τρέξαντα καὶ λπ. δὲν ἀμφιβάλλω διὰ τὴν ἀσφαλίην λήψιν των διότι ἦτον διευθυμένη εἰς τιμίους φίλους. Ἦδη σῆς δηλοποιῶ πάλιν ὅτι χάριτι θεῖα καὶ διευχῶν σας ὑγιαίνω καὶ ὅτι προχθὸς τῇ 19 τοῦ τρέχοντος ἔλαβον τὴν ἀπὸ 1]13 τοῦ παρελθόντος Δεκεμβρίου σεβαστὴν μοι ἐπιστολήν σας παρὰ τοῦ ἐν Τεργέστη Σ. Μεταξᾶ. Τὸ πόσῃν χαρὰν μοὶ ἐπρόξενησεν αὕτη ἡ ἐπιστολή σας ἵστερον ἀπὸ τοσοῦτον διάστημα καιροῦ, Σῆς ἀφίνω νὰ τὸ συμπερῶντε. Εἶδον καὶ τὸ ἔμβασμα τῶν χιλίων . . . παρὰ τοῦ Πατρὸς Ἀνατολίου καὶ τὴν ἐξαργύρωσιν τῆς συναλλαγματικῆς παρὰ τῶν ἐν Βιέννῃ καὶ Τεργέστην καλῶν μας φίλων Κυρίων Βλαστῶν καὶ ἃς ἔχει δόξαν ὁ Κύριος καὶ χάριν οἱ συντρέξαντες φίλοι. Σῆς παρακαλῶ νὰ προσφέρετε τοὺς προσκυνησμούς μου ἑμοῦ μὲ τὰς εὐχαριστίας μου πρὸς τὸν ἀγαθὸν καὶ σπάνιον μας Κ. Μ. Βλαστόν.

Τὰς τιμὰς τῶν οἰκιακῶν πραγμάτων καὶ λπ. θέλω σῆς τὰς γράψῃ ἐφεξῆς ὅπταν ἀρχίσω νὰ κάμω τὸ οἰκοκυριό μου εἰς Ναύπλιον, τὸ ὁποῖον ἐλπίζω νὰ γίνῃ μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς μηνὸς ἐπειδὴ εἶμαι βιασμένος νὰ διατρίψω ἐνθάδε τὰς ἄχρι 10 τοῦ ἐρχομένου Φεβρουαρίου διὰ νὰ συνάξω τὰς συναλλαγματικὰς μου ἔφερον ἀπὸ Τεργέστην. Τότε . . . θὰ ὑπάγω εἰς Ἀττικὴν καὶ Εὐβοίαν διὰ θεωρίαν καὶ πρόβλεψιν κτημάτων, ἐπειδὴ τῶρα ἔνεκα τοῦ χειμῶνος (τὸν ὁποῖον εἶχαμεν εἰς τὴν Ἑλλάδα πολλὰ βαρὺν) δὲν ἤμπορεῖ νὰ διακρίνη τινὰς τὴν ποιότητα τῆς γῆς, καὶ ἐνταυτῷ θέλωμεν εἶδει καὶ τὰς βουλὰς τῆς ἀντιβασιλείας περὶ τῶν ἐθνικῶν κτημάτων.

Δόξα τῷ σωτήρι τῆς Ἑλλάδος Θεῷ ἡμῶν. Ὁ Βασιλεὺς της μετὰ τῆς ἀντιβασιλείας τοῦ ἐφθασεν εὐτυχῶς εἰς Ναύπλιον. Δὲν ἔχομεν ἀκόμη ντετάλιο διὰ νὰ σῆς γράψω, τοῦτο μόνον σῆς λέγω ὅτι ἄμετρος χαρὰ βασιλεύει εἰς πάντων τῶν ἡσύχων Ἑλλήνων τὸ πρόσωπον.

Ἐδὼ μανθάνομεν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ὅτι ὁ Σ. Βογορίδης διορίζεται Πρόγγηψ τῶν νήσων Σάμου καὶ ἄλλων ὅσαι δηλ. ἔπιασαν ἄρματα πλὴν μένουσιν ἔξω τῆς γραμμῆς τῶν τῆς Ἑλλάδος ὁρίων, καὶ αὐτὸς ὁ Πρόγγηψ θέλ' εἶναι ὑπὸ τὴν ὑπεράσπῃσιν τοῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὁ ὁποῖος θέλει κάθεται εἰς Κωνσταντινούπολιν

στέλων τοποτηριτὴν του εἰς τὴν Σάμον. Δὲν ἀμφιβίλλω ὅτι τοῦτο τὸ ἔχετε αὐτοῦ καὶ ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὁ μπεῖζανδὲ Ἀλέκος ἴσως ὑπάγει τοποτηριτῆς του.

Δὲν βλέπω τὴν ὥρα πότε νὰ περάσῃ ὁ Μάϊος διὰ νὰ ἐλθῆτε εἰς τὴν Ἑλλάδα ἥτις χρήζει μεγάλως τῆς παρουσίας σας καὶ παρομοίως χρήζει τὸ ἰδιαίτερον ἰντερέσον σας καὶ ταῦτα διὰ πολλοὺς λόγους καὶ πολλὰς αἰτίας. Διδάσκαλε! τὰ πράγματα ἀλλέως τὰ ἠκούαμεν ἔξω τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀλλέως τὰ βλέπω ἔνδον, διὰ τοῦτο οὔτε εἰς τὰ διαφημιζόμενα οὔτε εἰς τὰ γραφόμενα νὰ βάνετε βάσιν.

Εἰς τὴν ὑγείαν μου διάγω κάλλιστα (μοῦ φαίνεται καὶ ὁ νεκρὸς εἰς τοῦτο τὸ κλίμα ἀναλαμβάνει) τὸ αὐτὸ εὐχομαι καὶ διὰ τὴν ὑμετέραν Ἱεροσοφολογιότητα καὶ διὰ τὴν φίλην Ἀνθοῦσα καὶ Σοφοκλέα εἶπατε καὶ γράψετε τοὺς ἀδελφικούς μου προσκυνισμοὺς καθὼς καὶ εἰς τὸν συνοδοιπόρον του Σ. Α. Βλαστόν. Ἡ φιλτάτη μου Μητέρα δόξα τῷ θεῷ ζεῖ, δὲν τὴν ἴδον ἀκόμη διότι εἰς τὸ Ναύπλιον δὲν ἐκάθησα περισσότερον ἀπὸ 5 ἡμέρας, εἶδον δὲ μόνον τὸν ἀδελφόν μου, ὅστις σὰς προσκυνεῖ δουλικώτατα, τὸν ἔστειλεν εἰς τὸ σπήτι ὀπίσω διὰ νὰ φέρῃ τὴν Μητέρα μου ὅταν ἐπιστρέψω εἰς Ναύπλιον καὶ τοῦ γράψω. Οἱ καλοὶ φίλοι ἀντάδελφοι Σκαραμαγκάδαι Ἀμβροζῆς καὶ Στρατῆς σὰς προσκυνοῦσι, πάλιν ἐπιστρέψας ἐδῶ οἱ ἀγαθοὶ οὔτοι φίλοι δὲν με ἀφησαν νὰ ζητήσω κἄν κατάλιμα ἀλλὰ μὲ ἔχουν εἰς τὴν οἰκίαν τους καὶ μὲ φιλοξενοῦσι ὡς εἰς τὸ σπήτιόν μου. Γνωρίζω ἤδη καὶ ὅλους τοὺς ἐνθάδε Χίους, διότι μετ' αὐτοῦς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συναναστρεφόμεθα. Ἐνθυμοῦμαι τὰ ὅσα μοῦ ἐλέγετε εἰς Πετρούπολιν διὰ τοῦς Σκαραμαγγάδας καὶ λοιποῦς Χίους καὶ τὰ εὐρίσκω ὀρθότατα. Ἀγγαλὰ καὶ ποῖον ἐδικόν σας δὲν βρίσκω ὀρθόν! Τὸ κρέας ἐδῶ τῶρα ἔχει 100 παράδες ἢ ὀκτὰ τὸ βόδιον, τὸ καὶ τὰ πρόβια ἀνέθηκαν ἔνεκα τοῦ βαρυτάτου χειμῶνος εἰς Ναύπλιον 2 γρόσια τὸ πρόβιον καὶ βοδινὸν καὶ 70 παρ. τὸ τράγιο τὸ μουνούχι, καλὸ κρέας ὅμως καὶ τοῦτο καὶ νόστιμο. Τὸ δὲ ἀρνάκι νὸ βιζαστιάρικον 100 παράδες καὶ τὸ ψωμὶ φθινὸν καὶ τὰ λοιπὰ πάντα φθινᾶ εἰς Ναύπλιον ἔκτος τῶν ἐνοικίων διὰ τὰς κατοικίας τὸ ὁποῖον καταντᾶ δυσοἰκονομητον.

Ἐδῶ μανθάνωμε πρὸς τούτοις ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ὅτι δι' ἐνὸς Μινίστρον εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀγόρασεν ὁ Βασιλεὺς τῆς Βαβαρίας ἀπὸ τὸν Σουλτάνον διὰ 12 ἑκατομμύρια ὄλα τὰ τουρ-

κικὰ κτήματα τῆς ἑπαρχίας τοῦ Ζητουνίου καὶ μένει ὁ Σουλτάνος νὰ ἀποξημιώσῃ ὅπως θέλει τοὺς ὑπηκόους του Ὀθωμανοὺς πρῶην κτήτοράς των. Ταῦτα καὶ ἔξαιτοῦμεν τὰς ἱερᾶς εὐχάς σας μένω διὰ βίου τῆς ὑμετέρας Ἱεροσοφολογιότητος

Προθυμότατος δοῦλος καὶ φίλος

Κ. Ὀλύμπιος

Τρεῖς αἱ πόλεις ἐκ τῶν ὁποίων ἢ μία θὰ ἐκλεχθῆ ἢ πρωτεύουσα τοῦ Κράτους, Κόρινθος, Ἀθῆναι καὶ Ἄργος. Διὰ τὴν πρώτην οἱ πλοῖστοι ἐλπίζουσι καὶ θέλουσι μάλιστα νὰ ἐδιορίσθῃ καὶ τζινγούνοϊδρόμος μεταξὺ τῶν δύο θαλασσῶν εἰς τὸν Ἰσθμόν, τῶρα μὲ τὸν ἐρχομὸν τῆς ἀντιβασιλείας θὰ ἰδοῦμε ὀγλίγορα τὴν ἐκλογὴν, ἀλλὰ τὸ Ναύπλιον μόνον τοῦτο θὰ χρησιμεύσει διὰ πέντε χρόνους τουλάχιστον.

ΑΙ ΚΑΤΑ ΓΕΝΙΚΗΝ ΤΟΠΩΝΥΜΙΑΙ ΤΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Τὸ ὑπ' ἀριθ. III' κατέλοιπον ἀποτελεῖται ἐκ τῶν ἑξῆς :

1) Ἐπιστολῆς πρὸς τὸν Λάμπρον φερούσης χρονολογίαν «Ἐν Ζευγολατίῳ (Μεσσηνίας) τῇ 7 Αὐγούστου 1807» καὶ ἑπιγραφὴν Περικλῆς Μαράκας. Κατὰ πειράκην τοῦ Λάμπρου ἀναφέρει ὁ Μαράκας ὅσα γνωρίζει καὶ ἠδυνήθη νὰ ἐξακριβώσῃ περὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ χωρίου «Ζευγολατίου».

2) Δέκα τριῶν τεμαχίων χάρτου ἐφ' ὧν ἔχουσι γραφῆ ὑπὸ τοῦ Λάμπρου ἀλφαβητικῶς τοπωνυμιαί.

3) Δύο φύλλον χάρτου, ἐφ' ὧν ἔχουσι γραφῆ διάφορα κέντρα προφανῶς ἀνακοινώσεως ἢ διαλέξεως περὶ τοπωνυμίων τῆς Πελοποννήσου μετὰ ἱστορικῆς ἐπισκοπῆσεως τῆς Πελοποννήσου ἐν ἀρχῇ. Τὰς κεντρικὰς ταύτας ἰδέας, ὡς φαίνεται, εἶχεν ὁ Λάμπρος πρὸ ὀφθαλμῶν, κατὰ τὴν συνήθειάν του, ὅταν ὤριζεν περὶ τῶν τοπωνυμιῶν τῆς Πελοποννήσου.

4) Δύο φύλλον χάρτου, ἐφ' ὧν προχείρως ἔχουσι γραφῆ τοπωνυμιαί καὶ σχετικὰ περὶ τούτων.

5) Ὑπομνήματος τοῦ Μ. Δάλλα πρὸς τὸν πρόεδρον τοῦ φιλολογικοῦ τμήματος τοῦ Παρνασσοῦ. Τὸ ὑπόμνημα τοῦτο φέρει ἑξῆς :

Πρὸς
τὸν Κύριον Πρόεδρον τοῦ φιλολογικοῦ τμήματος
(τοῦ Παρνασσοῦ)

Κύριε Πρόεδρε.

Ἄδυνατὸν νὰ παρενρεθῶ εἰς τὴν ἀδριανὴν συνεδρίασιν ὑποβάλλω τὸ συνημμένον ὑπόμνημα.

Ἴσως αἰ ἐν αὐτῷ περὶ τῆς Θεσσαλίας, πληροφορία θέλουσι χρησιμεύσει εἰς τὴν συζήτησιν περὶ μετονομασίας τῶν ξενοφώνων γεωγραφικῶν ὀνομάτων.

Μετ' ὑπολήψεως

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Νοεμβρίου 1898

Πρόεδρος
Μ. Δάλλας

Ἐν ἀρχῇ δὲ τοῦ δευτέρου φύλλου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἀρχεται τὸ ὑπόμνημα, τὰ ἑξῆς : «Ὑπόμνημα ἐπὶ τῆς πρὸς τὸ φιλολογικὸν τμήμα τοῦ Συλλόγου Παρνασσοῦ ἀνακοινώσεως τῆς 30 Ὀκτωβρίου 1898». Τὸ ὅλον ὑπόμνημα ἀποτελεῖται ἐκ πέντε σελίδων, ἐν αἷς ὑποδεικνύεται τὸ ἀναγκαῖον τῆς μετονομίας καὶ ἔπειτα ἀναφέρεται ὅτι «Αἱ δημοτικαὶ ἀρχαὶ καὶ τῶν τριῶν δήμων τῆς ἐπαρχίας Ἀγινιάς προσεπάθησαν νὰ καταρτίσωσι πίνακα τῶν διαφόρων χωρίων τῶν χρηζόντων ἀλλαγὴν ὀνόματος ἀναθεῖσαι τὸ ἔργον τοῦτο εἰς τινὰς λογίους. Κατὰ πῶσον ἐπετεύχθη ἡ ἀκριβὴς ἀπόδοσις τῶν ἀρχαίων ὀνομάτων ἀφίνουμεν εἰς τὴν κρίσιν τῶν εἰδικῶν περὶ τὴν ἀρχαίαν τοπογραφίαν ἀνδρῶν» καὶ

6) Ἐξ σελίδων, ἐφ' ὧν ἔχουσι γραφῆ ὑπὸ τοῦ Λάμπρου ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Αἱ κατὰ γενικὴν τοπωνυμιαί τῆς Πελοποννήσου» παρατηρήσεις τινὲς περὶ τῶν κατὰ γενικὴν τοπωνυμιῶν τῆς Πελοποννήσου. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω γίνεται δῆλον ὅτι πρόκειται περὶ ἀνακοινώσεως γενομένης ὑπὸ τοῦ Λάμπρου ἐν τῷ φιλολογικῷ τμήματι τοῦ Παρνασσοῦ. Τὴν ἀνακοίνωσιν ταύτην δημοσιεύομεν κατωτέρω.

Κ. Γ. Δ.

Αἱ κατὰ γενικὴν τοπωνυμιαί τῆς Πελοποννήσου.

Ἀπὸ μακρῶν ἤδη ἐτῶν ἐν τε τῷ ἡμῶ Πανεπιστημιακῷ φροντιστηρίῳ καὶ σκοράδιῳ ἔν τεσι τῶν συγγραφῶν μου κατέδειξα πλὴν τῆς ἀνάγκης καθ' ὅλου τῆς μελέτης τῶν Ἑλληνικῶν τοπωνυμιῶν καὶ εἰδικώτερον τῶν τῆς Πελοποννήσου τὴν ἰδιάζουσαν σημασίαν ἣν ἔχουσιν αἱ κατὰ γενικὴν ἐκφερόμενα ὀνομασία τόπων.

Καὶ καθ' ὅλου μὲν εἶνε εὐχῆς ἔργον νὰ μελετηθῶσι καὶ διακριθῶσιν αἱ τε ἄλλων ἑλληνικῶν χωρῶν καὶ αἱ τῆς Πελοποννήσου τοπωνυμιαί κατὰ γλώσσας ἀντιπροσωπευούσας τὰ διάφορα στρώματα τῶν ἐν ταῖς ἑλληνικαῖς χώραις οἰκήσεων καὶ ἐποικήσεων. Εἶνε δὲ τὰ στρώματα ταῦτα πλὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ τὸ σλαβικόν, τὸ φραγκικόν, τὸ ἀλβανικόν καὶ τὸ τουρκικόν.

Καὶ εὐκόλος μὲν εἶνε ἡ καθ' ὅλου τοιαύτη διάκρισις μετὰ ἐπιστάσεως γινομένη. Ἀλλὰ πλὴν αὐτῆς πρέπει νὰ ἐπιστηθῇ ἡ προσοχὴ εἰς τὸ φαινόμενον τῶν κατὰ γενικὴν ἐκφερομένων τοπωνυμιῶν. Ἡ παρακολούθησις τοῦ φαινομένου τούτου δὲν ἔγεινε μέχρι τοῦδε.

προσηκόντως. Ἰδίως δὲ ἠφροντίστησε περὶ αὐτῆς ὡς πρὸς τὴν Πελοπόννησον, εἰς ἣν καὶ μόνην περιορίζομαι εἰδικώτερον ἐνταῦθα ἢ τε ἐπίσημος Ἑλλάς καὶ ἡ διεύθυνσις τῶν σιδηροδρόμων Πειραιῶς Ἀθηνῶν Πελοποννήσου.

Ἄν λάβωμεν ὑπ' ὄφιν τὰς ἐπισήμους ἀπογραφὰς τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τὰ δρομολόγια καὶ τὰς ἐπὶ τῶν σταθμῶν ἐπιγραφὰς τοῦ σιδηροδρόμου, θὰ ἴδωμεν, ὅτι ἐπεκράτησεν ἡ ἀντίληψις, ὅτι τὰ εἰς τὸν φθόγγον ἢ λήγοντα ὀνόματα πρέπει νὰ φαντασθῶμεν γραφόμενα διὰ τοῦ ι καὶ ὅτι χάριν ἀρχαϊσμοῦ εὐπρεπὲς εἶνε νὰ προσθέσωμεν εἰς ταῦτα τὴν δῆθεν ἐκπεσοῦσαν κατὰληξιν ον. Ἐντεῦθεν ἐγενήθησαν τὰ παράδοξα ὀνόματα Γεωργίτζιον, Καλούδιον, Καριμιανώλιον, Καρνέσιον, Κατσιγκριον, Κυριάκιον, Λεοντάριον, Λαγοκοίλιον, (Λιγγίτζιον), ἐνῶ εἶναι φανερόν, ὅτι ἐν ταῖς τοπωνυμίαις ταύταις ἔχομεν τὰ ὀνόματα κτητόρων Γεωργίτζη, Καλούδη, Καραμανώλη, Καρνέση, Κατσιγκρη, Κυριάκη, Λεοντάρη, Λαγοκοίλη, Λιγγίτζη. Κατὰ τοῦ διαστροφῶν τοιαύτης τάσεως ἴδη ἐνωρὶς εἶχεν ἀντεπεξέλθει ὁ μακαρίτης Ἀντώνιος Μηλιαράκης, ὅστις, ἐν γένει κεκηρυγμένος περὶ τῆς μὴ μεταβολῆς τῶν ὑφισταμένων παρ' ἡμῶν γεωγραφικῶν ὀνομάτων, παρετήρησε καὶ τὰ ἑξῆς: «Ἡ τάσις δ' αὕτη ἔφθασε μέχρι καὶ τοῦ σημείου τῆς προσθήκης καὶ καταλήξεον εἰς ὀνόματα μὴ ἐπιδεκτικὰ τούτων· οὕτω δὲ παρήχθησαν τερατώδη ὀνόματα· τὸ χωρίον Χασάνη (τοῦ) ἐκ τοῦ κτήτορος μετεβλήθη εἰς Χασάνιον, τοιαῦτα τὸ Γεροκατζούλιον (γρ. Γεροτζακούλιον) Βιλιατσικιον, Νικολήτσιον καὶ ἄλλα»¹.

Ὅτι αἱ τοιαῦται τοπωνυμῖαι πρέπει νὰ ἐξακολουθήσωσιν ἐκφερόμεναι κατὰ γενικὴν ὑπόκειται ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας. Ὁ ἡμέτερος λαὸς ἔχων τελείαν συνείδησιν τῆς κτητικῆς σημασίας τῶν ταιούτων ὀνομάτων συνδέει αὐτὰ πλεισταίκις πρὸς γενικὴν τοῦ ἄρθρου, λέγων τοῦ Πέτα, τοῦ Σπάτα καὶ ὅχι τὸ Πέτα, τὸ Σπάτα. Ὅμοίως τοῦ Δημητρόπου, τοῦ Γεωργίτζη, τοῦ Λεοντάρη καὶ οὐχὶ τὸ Δημητρόπου, τὸ Γεωργίτζιον, τὸ Λεοντάριον).

1. Ἐν τῷ Ἄστει τῆς 6—7 Ἰανουαρίου 1892 ἀρ. 396, ὅτε ἀνεκίνησαν τὸ περὶ τῆς μεταβολῆς τῶν γεωγραφικῶν ὀνομάτων ζήτημα οἱ Καίριοι καὶ ὁ κ. Ν. Σχινᾶς. Πρβλ. καὶ ὅσα περὶ τῆς μεταβολῆς τῶν γεωγραφικῶν ὀνομάτων λέγει ὁ Μηλιαράκης ἀλλαχοῦ (Γεωγραφία πολιτικὴ νῆα, καὶ ἀρχαία τοῦ νομοῦ Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας. Ἐν Ἀθήναις 1885 σ. ια').

εἶνε δ' ἡ κατὰ γενικὴν χρῆσιν τοπωνυμῶν ἰκανῶς ἀρχαία καὶ διηλοῖ περὶ μὲν χωρίων ὄντος τοῦ λόγου τὸν κτήτορα, περὶ δὲ κτημάτων ἐνίστε καὶ τὸν κτίστην. Ἡ δὲ ἀρχαιοτέρα παρὰ Βυζαντινοῖς ἐκφορὰ εἶνε ἢ μετὰ πληθυντικῆς ὀνομαστικῆς τοῦ ἄρθρου. Οὕτως ἐλέγετο τὰ Ἐραδίου,¹ τὰ Κύρου, τὰ Ἀνθεμίου, τὰ Προμότου,² τὰ Ἐλευθερίου, τὰ Ἀντιόχου, τὰ Ἀρματίου, τὰ Καρπιανοῦ καὶ ἑξῆς.

1. Ἐν τῷ ὀνόματι τούτῳ κτήτωρ ὑπονοεῖται ἡ μονὴ Βοράδιον. Ἰδὲ Pargoire A propos de Boradion ἐν τῷ Byzantinische Zeitschrift Tom. IB' (1903) σ. 450.2).

2. Αὐτόθι σ. 448 κ. ε'.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ
ΤΩΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ
ΠΑΝΤΗΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ

Δ΄.

ΚΩΔΙΚΕΣ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΣΠΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΥ

1

Περγ. 0,21X0,17. Αἰῶνος XI (φ. 171).

Τετραεὐάγγελον.

Ἀρχεται ἀκέφαλον ἀπὸ τοῦ τρίτου φύλλου τοῦ τετραδίου β' διὰ τῶν λέξεων . . . αὐτόν· οὕτως οὖν προσεύχασθε ὑμῖς (Ματθαίου τ' 9). Μεταξὺ τῶν φ. 14β καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν (II' 14) καὶ 15α ὁ Ἰησοῦς παιδίον ἔατησεν αὐτό (IH' 2) λείπεται δέκα φύλλα, ἤτοι ὅλον τὸ τετραδίου δ' καὶ τὰ δύο πρῶτα φύλλα τοῦ ε'. Μεταξὺ δὲ τῶν φ. 19β ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, οὐκ αἶ (δατε) (K' 22) καὶ 20α (ὕπο)ζυγίου' πορευθέντες (KA' 6) λείπει τὸ τελευταῖον φύλλον τοῦ τετραδίου ε'. Τὸ εὐαγγέλιον Ματθαίου τελευτᾷ ἐν φ. 40β. Ἐν φ. 41 α-β τὰ κεφάλαια τοῦ Μάρκου. Μεταξὺ τῶν φ. 41β—42α (ἀφέν)τες τὸν ὄγλον λείπεται δέκα φύλλα, ἐν οἷς καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ κατὰ Μάρκον εὐαγγελίου, ἤτοι τὰ δύο τελευταῖα φύλλα τοῦ τετραδίου η' καὶ ὅλον τὸ θ' — Τὸ ιγ' τετραδίου σύγκεται ἐξ ἐννέκτ φύλλων, ὧν τὸ 74β ἀρχῆθεν ἀγραφον.— Ἐν φ. 75α, ἐνθα ἀρχεται μετὰ τοῦ τετραδίου ιδ' τὸ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ ἀξιόλογον πολύχρωμον ἐπίτιτλον καὶ ὁμοίως πολύχρωμον ἀρχικὸν Ε. Τὸ τετραδίου ιε σύγκεται ἐξ ἐπτὰ μόνων φύλλων, τοῦ ὀγδόου ἀποκοπέντος καὶ σωζομένης μικρᾶς μόνον αὐτοῦ λωρίδος πρὸς τῆ ράχει. Ἀλλὰ τοῦ κειμένου οὐδὲν λείπει. Τελευτᾷ δὲ τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Λουκᾶ ἐν φ. 138β. Μεταξὺ τοῦ φ. 138, ὅπου ἀρχεται τὸ τετραδίου κβ', καὶ τοῦ 139 λείπεται τὰ λοιπὰ ἕξ φύλλα τοῦ τετραδίου τούτου. Τὸ φ. 139α ἀγραφον, ἐν δὲ φ. 139β «Κεφάλαια τοῦ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγελίου. Ἐν φ. 140α, ἐνθα ἀρχεται τὸ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ἀξιον λόγου πολύχρωμον ἐπίτιτλον καὶ ὁμοίως πολύχρωμον ἀρχικὸν Ε. Τὸ εὐαγγέλιον

1. Ὁ ἀνωτέρω δημοσιευόμενος κατάλογος τῶν κωδίκων τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Σπ. Λάμπρου ὑπὸ τοῦ ἰδίου συντεταγμένος εὐρέθη ἐν τοῖς καταλογοῖς αὐτοῦ.

τοῦ Ἰωάννου μένει κολοβὸν μετὰ τοῦ κώδικος ἐν φ. 171β ἐν ταῖς λέξεσιν ἰ τοὺς πόδας ν(ψασθαι) (II' 10).

Τάρχικὰ γράμματα τῶν παραγράφων χρυσοῦ. Ὅμοίως χρυσοῖ οἱ ἀριθμοὶ τῶν παραγράφων καὶ κεφαλαίων καὶ αἱ ἐπιγραφαί.

Ἐν φ. 74β καὶ 138β ἄσημα δοκίμια κονδυλίου. Μεταξὺ τούτων ἀξον γῆς μου ἀγάθη γράψει γράματα λά μι δαρθίς καὶ μάλοθῆς καὶ εἰστίρα μαῖ τανῶθις. Στάχωσις νεωτάτη.

2

Περγ. 0,204X0,142. Αἰῶνος XII (φ. 281)

Τετραεὐάγγελον

Προτάσσεται α' (1α) «Δήλωσις διαλαμβάνουσα τὴν τοῦ χρόνου τῶν εὐαγγελίων ἀνάγνωσιν καὶ τὴν τῶν εὐαγγελιστῶν διαδοχὴν» πόθεν τε ἀρχονται καὶ ποῦ καταλήγουσι.—β' (φ. 9α). «Τοῦ κατὰ Ματθαίου ἀγίου εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια». Ἐν φ. 10β.

τάδε· Τὸ κατὰ Ματθαίου εὐαγγέλιον πρὸς τοὺς ἐξ Ἰουδαίων ἐξεδόθη ὑπ' αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ διὰ γραμμᾶτων ἑβραϊκῶν· διατοῦτο γὰρ ἅτε Ἑβραίοις γράφων, οὐδὲν πλέον ἐξήτησε δεῖξαι ἢ ὅτι ἀπὸ Ἀβραάμ καὶ Δαυὶδ ἦν ὁ Χριστός. Ἐπεταὶ καταλογάδην γεγραμμένον τὸ ἐξῆς ἐπίγραμμα.

Ματθαίου τῆδε ἔργον ἀριστοπόνοιο τελάνου :

Ὡς τόκον ἔφρασε θεῖον ἀπειρογάμοιο γυναικῆς·

ἢ τέκεν ἄσπορον υἱόν· ἐν οὐ γάθεν σφρανὸς εὐρύς

Χριστὸν ἀεὶ ζῶοντα· Θεόν· βροτῶν αὐτὸν ἐόντα.

Ἐπεταὶ τὸ κατὰ Ματθαίου εὐαγγέλιον.—Ἐν φ. 87β. «Τοῦ κατὰ Μάρκον ἀγίου εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια». Ἐν τέλει· Ἰστέον ὅτι τὸ κατὰ Μάρκον εὐαγγέλιον ὑπηγορεύθη ὑπὸ Πέτρου ἐν Ῥώμῃ· ἐποιήσατο δὲ τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ προφητικοῦ λόγου τοῦ ἐξ ὕψους ἐπιόντος τῇ Ἰσαΐα· τὴν περρωτιχὴν εἰκόνα τοῦ εὐαγγελίου δηλοῦν. Ἐπεταὶ καταλογάδην γεγραμμένον τὸ ἐξῆς ἐπίγραμμα.

Ὅσα περὶ Χριστοῦ θεηγόρος ἔθνια Πέτρος

κηρύσσων ἐδίδασκεν ἀπὸ στομάτων ἐπιτίμων,

ἐνθάδε Μάρκος ἀγείρει καὶ ἐν σε(ιδε)σαιν ἔθηκε·

τοῦνεκα καὶ μερόπεσαιν εὐάγγελος ἄλλος ἐδείχθη.

Ταῦτο δ' ἐπαναλαμβάνεται καὶ κατωτέρω χειρὶ τοῦ ιε' αἰῶνος. — Ἐν φ. 90α «Τὸ κατὰ Μάρκον ἅγιον εὐαγγέλιον». — Ἐν φ. 138β. «Τὸ κατὰ Λουκᾶν ἀγίου εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια». Ἐν τέλει· Ἰστέον ὅτι τὸ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγέλιον ὑπηγορεύθη ὑπὸ Παύλου ἐν Ῥώμῃ· ἅτε δὲ ἱερατικοῦ χαρακτή-

ρος ὑπάρχον, ἀπὸ Ζαχαρίου τοῦ ἱερέως θυμιῶντος ἤρξατο. Ἔπεται καταλο- γάδην γεγραμμένον τὸ ἐξῆς ἐπίγραμμα

Λουκᾶς ἠπιόθυμος ἀκιστορίας ἐπίσιτωρ,
ἀθανάτο! Χριστοῦ γένος καὶ ἡέκταλα ἔργα,
ἀτρεκέως κατέλιξε! καὶ ὡς θάνων ἤμαε σαώσας!
καὶ πάλιν ἐκ τῶνδ' αὖθις μερόπεσαν ἐδείχθη,
ἐνθεν δ' οὐρανὴν ὑπὲρ ἄνθρωπα πατρὶ φαάνθη.

—Ἐν φ. 141α «Τὸ κατὰ Λουκᾶν ἅγιον εὐαγγέλιον». —Ἐν φ. 222β. «Τοῦ κατὰ Ἰωάννην ἁγίου εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια». —Ἐν φ. 223α. Ἰστῶν ὅτι τὸ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγέλιον ἐν τοῖς χρόνοις Τραϊανοῦ ἀπηγορεύθη ὑπὸ Ἰωάννου ἐκ Πάτμου τῆ νήσου διχάζεται δὲ τὴν ἐπὶ τοῦ πατρὸς ἡγεμονικὴν καὶ πρακτικὴν καὶ ἐν- δοξον τοῦ Χριστοῦ γενεάν». Ἔπεται καταλογάδην γεγραμμένον τὸ ἐξῆς ἐπί- γραμμα.

Βροντήεις θεόφωνος Ἰωάννης πανάριστος
πρωτοτόχου σοφίης ὑπεράργιον εὔρετο ἀργῆν
πρωτοφανῆ γενετῆρα θεοῦ θεὸν αὐτογένεθλον
ἐνθεν ὀλεθροτόκων αἰεσίσιον ἡμέλινα φρένα.

Ἐν φ. 10β χειρὶ τοῦ ιζ' αἰῶνος Ἰωσήφ ἱερομόναχος. Ἐν δὲ φ. 280 β' τὸ παρὸν βιβλίον πῆρχει του ἐν Ἱερουσαί Παρασκευᾶ καὶ σακκίλητού. Κατωτέρω δὲ γράμματα ἀραβικά. Τὰ φ. 89 καὶ 140β ἀγραφα, τὸ δὲ φ. 281 μεῖναν ἀγρα- φον καὶ ἔχον νῦν ἀνάξια λόγου δοκίμια κονδυλίου εἶνε ἐσχισμένον κατὰ τὸ δεξιὸν ἡμῖσι.

Ἐν ἀρχῇ ἐκάστου εὐαγγελίου ἐπίτιτλον ἐρυθρόν.

Στάχωσης νεωτάτη, ἐν ἣ διετηρήθη μέρος τῆς ἀρχαίας σταχώσεως ἐκ λευκοῦ λινοῦ μετὰ ἐνυφασμένου κοκκίνου σταυροῦ.

3

Περγ. 0,23X0, 155. Αἰῶνος XIII (φ. 163).

Τετραυάγγελον.

Ἐν φ. 8α ἀρχεται τὸ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον. Προτάσσεται ἐν φ. 1 καὶ 2 ἡ ὑπόθεσις καὶ πίναξ τῶν κεφαλαίων. Μεταξὺ τῶν φ. 28β τὸν ἐξ Ἰησοῦν ἀπολύσωσιν ἀποκριθεῖς (ΚΖ' 18) καὶ 29α οὐκ ἤθελε πειεῖν (ΚΖ' 25) ἐξέ- πεσον δύο φύλλα, περιέχοντα τὸ τέλος τοῦ Ματθαίου καὶ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Μάρκου. —Ἐν φ. 33α «Τὰ κεφάλαια τοῦ κατὰ Μάρκον ἁγίου εὐαγγελίου». —Ἐν φ. 34α «Τὸ κατὰ Μάρκον ἅγιον εὐαγγέλιον». Μένει κολοβόν, ἐκπεσόν- τος ἐνός φύλλου μετὰ τὸ φ. 81β' ἐπτά δαιμόνια ἐκείνη πο(ψευθε)ισα). —Ἐν φ. 85α «ὑπόθεσις εἰς τὸ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγέλιον». —Ἐν φ. 85β «Τὰ κεφάλαια τοῦ κατὰ Λουκᾶν ἁγίου εὐαγγελίου». —Ἐν φ. 88α «Τὸ κατὰ Λουκᾶν ἅγιον εὐαγγέλιον». Μένει κολοβόν ἐν φ. 168β βραδεῖς τῆ καρδίας

τοῦ πιστεῖν ἐπὶ πάντι (ΚΔ' 21). —Τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Ἰωάννου λείπει ὅλον. Ἐν ἀρχῇ ἐκάστου τῶν εὐαγγελίων ἐπίτιτλον ἐρυθρόν.

Τῶν φ. 90, 97 καὶ 139 ἀποκεκομμένη ἡ δεξιὰ ἴκ. Πολλαχοῦ ἐν τῇ ἡμε- ῖσημα νεώτερα δοκίμια κονδυλίου Ἐν τῇ ἡμε τοῦ φ. 50β. Τὸ παρὸν βιβλίον καταργε της μονοῖς κελίτο (ι) καὶ οπίος του παση να εχι την καταρα τις [καρθένοι] Μαρίας και να εχι και τον τρηακοστιαν θεοφορον τινοδο ακην. Κωστας μαθητής Καὶ 1790 γενεοῦ 26.

Ἐν τῷ ἀρχῆθεν ἀγοράφω φ. 87β παρενεγράφησαν χειρὶ τοῦ ιζ' αἰῶνος τάδε: [Ω]αγαπη μου με αλι | που το κομο δεν εν αλι | βενετια μου εξακουσαμεν | κα το κομο πενει | ο λεγων ναχ γραμα : και λα κοιμηθημε πικια | δες με τον καυμενον | οτι θελω να πανο | ελα γαυδο μου σε μια | σασι : μια που σε γενα | οτι η ζω μου γαθη | και ο ψηχι μου που σα βαθη | κλησ οισε και φεκαρι | τη ε ψυχης σου κλονασι | θ[ελω] θελω να κινησο | κρινε μου γα να γερισο | : γοννικασε γραμενι | και τραταφι : ανθισμενι | και σου λεγασι σα να μασα | με . . . νατου να πλ . . . | λευμοσουλκ μου μεταν θι | ο καρδι σε γασι (ι)

Ἐχομεν δ' ἐνεαῦθα καταλογάδην γεγραμμένον ἕσμα, ὅπερ ὀρθογραφού- μενον, συμπληρούμενον καὶ μετὰ προσθήκην τῶν τόνων καὶ πνευμάτων ἔχει ὅδε:

Ω ἀγάπη μου μεγάλη,
ποῦ ἔσῃν κόσ[σ]μο δὲν εἶν' ἄλλη.
Βενετιά μου ἐξακουσμένη
καὶ σὸ[ν] κόσμος πικνεμένη
. ἕνα γράμμα
ἔ' εἶλα κοιμηθῶμε ἀντάμα.
Δές με [δές με] τὴν καυμένο[ν]
ὅτι θέλω νά 'καλίω.
Ἐλα, γάτιδω μου, ἔε μένα
ἔσ' ἔσῃ μάνα ποῦ σε γέννα
ὅτι ἡ ζωή μου γάθη
καὶ ἡ ψυχὴ μου πᾶει ἔσ'ά βάθη.
Ἰλ[ι]ος εἶσαι καὶ φεγγάρι,
τῆς ψυχῆς εἶσαι κλωνάρι.
θ[ελω] θέλω νά κινησω,
κρίνε μου γ[ι]ὰ νά γερίσω
. ἔσαι γραμμένη
καὶ τρα[ν]ταφυ[λι] ἀνθισμένη
καὶ σοῦ λεγ σο νά μῶσω
. σου ν' ἀπλώσω.
Λειμονοῦλά μου με τάνθη
ἡ καρδιά σου [άνθη].

Ἐν τῇ ἡμε τοῦ φ. 149β χειρὶ τοῦ ιη' αἰῶνος εἶπεται το γαρ. τη, ηνε του ιανι το παπα ριξμ και οκηος το παρι να ηνε αφωρεσ τουτο το χαρτι νε

Χαρτ. 0,31X0,195. Αἰώνος XVI (φ. 424)

1 (φ. 6α). «Τοῦ ἀοιδίμου βασιλέως κυροῦ Λέοντος τοῦ Σοφοῦ. Παρὶ ἀρετῶν γεωργίας καὶ μοναχικῆς κυβερνήσεως πολιτείας τε καὶ διαγωγῆς καὶ ὑποτυπώσεως, κεφάλαια ἑκατὸν ἐνενήκοντα· ἠξιώθη δὲ ταῦτα ἐκθέσεως παρὰ τοῦ δσιωτάτου καὶ ἀρετικῆς κατακεκοσμημένου μοναχοῦ κυροῦ Εὐθύμου καὶ ἡγουμένου τῆς βασιλικῆς αὐτοῦ μονῆς· διὰ τὸ πολλάκις ὠφελθῆναι τὸν τοιοῦτον ἐκ τῆς ὀμιλίας τοῦ βασιλέως τὰ εἰς ψυχὴν καθὼς περιέχει καὶ παραδιλοῖ καὶ τῶν κεφαλαίων αὐτὸ τὸ προοίμιον· καλοῦνται δὲ τὰ τοιαῦτα κεφάλαια οἰκιστικῆ ψυχῶν ὑποτύπωσις· Σημείωσαι ὅτι τὰ παρόντα μὴ κεφάλαια τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ σοφοῦ βασιλέως τούτου εἰς τὸν σκοπὸν τῆς εὐαγγελικῆς γεωργίας ἐγράφησαν ἐν λ', καὶ ἐν ξ', καὶ ἐν ρ'».

Ἐν τῇ ᾠα ἐρυθρὰ ἡ λέξις Προοίμιον. Ἀρχεται δὲ τοῦτο ὡδε· Ἰγυρὸν ἢ φίλτα διαξέσθαι, καὶ μάλιστα περιδραττομένη προπάσειος προτεινύσης τὸ εὐλογον.

Περιέχονται κεφάλαια μόνον ρ'. Κεφάλαιον αὖτον, Εὐσεβὴς ἡμῶν ἢ ζωὴ ἐντεταμένη τῶν ἀρετῶν ἢ ἀκρόβια· εὐλόγησις ἢ φύσις καὶ ἢ ἐπίκρισις εὐσεβείων τε. Ἐρμηνεία· Ἡ ζωὴ τέμνεται ταχέως· τὸ τῆς ἀρετῆς ὕψος δυσχερὲς καὶ σύντομον· ἡ φύσις εὐώλος εἰς πτώσιν· διαταῦτα οὖν ἡ τῆς ἀρετῆς καὶ κακίας ἡρίσις δυσκατανόητος. —Κεφάλαιον ρ'ον. Εἰμὶ μὲν εἰς τῶν μὴ γνωμῶν θεοῦ τελειότατον· ὡ καὶ τὸ κρῖμα τῆς θαψιλοῦς ὡς γνωστικῆ μάστιγος ἐπιτα· εἴ τινα δ' ἠνησις τῶν προτεινόμενων ὑπεσιν, ἡμῖν μὲν ὡς ὀφειλέτης προσέστω· ἢ δ' ὀφειλή, πρὸς ὃν ἐπ' ὄμιον τῆς ἀμαρτίας τοῦ παντός ὁ φόρτος, ἐξίλασις· ἐν εὐμενῶς ἐπίδοι, συγγνωμονῶν τὰ σφάλματα. Ἐρμηνεία. Ἐνα μὲν τῶν ἀμαρτηρότων εἶναι μετριοφρονῶν ὁ ταῦτα ποιήσας διαγορεύει, τούτω τε ὡς τῶν θεῶν ἐπιστήμονι, μεγίστην ἐπισυμῆναι κατάκρισιν καὶ κόλασιν ὑπολαμβάνει· ἐκ τούτου τοῦτο θεοεῖσας, ὡς ὁ εἰδὼς τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου καὶ μὴ ποιῶν αὐτὸ καὶ τὰ ἐξῆς· εἴαν μὲντοι τινὲ ἐκ τῶν πονηθέντων τούτων ἰσχύει ἀνακούψῃ, οὗτος ὀφειλέτης μὲν ἐστὶ τῷ ταπεινῶτι, τὴν δ' ὀφειλὴν ἀποτίσει, ἰλασμένον καὶ παράκλησιν, πρὸς τὸν ἐπ' ὄμιον τὰ τῶν δροτῶν ἀναλαβόμενον θεὸν ἀμαρτήματα ποιούμενος· ὅπως εὐσπλαγχνῶς ὡς τοῦτο καὶ φιλανθρώπως ἐπιδράσῃ, τὰ παραπτώματα συγγωρούμενος·

Ἐν τῇ ἄνω ᾠα τοῦ φ. 6α χειρὶ νεωτέρου πως· Ζωναράς.

Ἐπιτα ἐν φ. 21β. «Τοῦ μεγάλου Βασιλέου Περὶ προσευχῆς». Ἀρχ. Πέντε εἰσὶν αἱ ἐργασίαι, δε' ὧν ὁ θεὸς θεραπεύεται. Τελ. καὶ γίνεται ἡ ψυχὴ σου, πρὸ θανάτου, ἰσάγγελος.

2 (φ. 50α). «Ἐξήγησις τῶν ἱερῶν καὶ θεῶν κανόνων τῶν τε ἁγίων καὶ σεπτῶν ἀποστόλων· καὶ τῶν ἱερῶν οἰκουμενικῶν συνόδων ἀλλὰ μὴν καὶ τῶν τοπικῶν ἤτοι μερικῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἁγίων παν-

τέρων· πονηθεῖσα Ἰωάννη μοναχῷ τῷ Ζωναρά· τῷ γεγονότι μεγάλῳ δρουγαρίῳ τῆς βίγλης καὶ πρωτοπρωτοκλήτης».

Προηγεῖται ἐν φ. 22α—43β ὡς πλινὰξ «Νομοκάνονον σὺν θεῷ κατὰ στοιχεῖον» καὶ ἐν φ. 43β—49α «Περὶ τῶν τῆς συγγενείας βαθμῶν· σύντομον ἐκ διαφόρων· Μανουήλου ἱεροδιακόνου καὶ μεγάλου χωροφύλακος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας».

α' (φ. 67α). Κανόνες τῆς α' οἰκουμενικῆς συνόδου. — β' (φ. 77α). Κανόνες τῆς β' οἰκουμενικῆς συνόδου. — γ' (φ. 83β). Κανόνες τῆς γ' οἰκουμενικῆς συνόδου. — δ' (φ. 87α). «Ἐπιστολὴ τῆς αὐτῆς ἐν Ἐφέσῳ ἁγίας συνόδου· πρὸς τὴν ἐν Παμφυλίᾳ εὐαγγῆ συνόδον· περὶ Εὐσταθίου τοῦ γενομένου αὐτῶν μητροπολίτου». — ε' (φ. 90β). Κανόνες τῆς δ' οἰκουμενικῆς συνόδου. — ς' (φ. 105β). «Περὶ τῆς πέμπτης συνόδου». — ζ' (φ. 105β). «Περὶ τῆς ἕκτης συνόδου». — η' (φ. 106α). «Περὶ τῆς λεγομένης ἕκτης συνόδου». — θ' (φ. 106α). «Κανόνες τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν τῷ τρούλῳ τοῦ βασιλικοῦ παλατίου συνελθόντων πατέρων . . .». — ι' (φ. 153α). «Κανόνες τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς ἑβδόμης συνόδου». — ια' (φ. 168α). Ἐπιστολὴ Ταλασίου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς Ἀδριανὸν πάπαν Ῥώμης. — ιβ' (φ. 172β). Κανόνες τῆς πρωτοδευτέρας ἐν Κωνσταντινουπόλει συνόδου. — ιγ' (φ. 184α). «Κανόνες ἐκτεθέντες παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου τῆς ἐν τῷ περιωνύμῳ καὶ ἐπωνύμῳ ναῷ τῆς τοῦ θεοῦ λόγου Σοφίας συστάσεως. . .». — ιδ' (φ. 186α). «Σύνοδος ἡ γενομένη ἐπὶ Κυρκιανοῦ τοῦ ἁγιωτάτου ἐπισκόπου Καρχηδόνας καὶ μάρτυρος». — ιε' (φ. 194α). «Κανόνες τῆς ἐν Ἀγγύρᾳ συστάσεως συνόδου». — ις' (φ. 202α). «Κανόνες τῆς ἐν Νεοκαισαρείᾳ συνόδου». — ιζ' (φ. 206α). «Κανόνες τῆς ἐν Γάγγρᾳ συνόδου». — ιη' (φ. 211α). «Κανόνες τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ τῆς Συρίας συνόδου». — ιθ' (φ. 219β). «Κανόνες τῆς ἐν Λαοδικείᾳ τῆς Καππαδοκίᾳ συγκροτηθείσης συνόδου. . .». — κ' (φ. 230α). «Κανόνες τῆς ἐν Σαρδικῇ συνόδου». — κα' (φ. 242α). «Κανόνες τῆς ἐν Καρθαγένῃ συνόδου». — κβ' (φ. 302α). «Ἐπιστολὴ τῆς συνόδου ταύτης πρὸς Βονιφάτιον τὸν πάπαν Ῥώμης». — κγ' (φ. 305α). «Ἐπιστολὴ τῆς ἐν Ἀφρικῇ συνόδου πρὸς Κελεστίνον τὸν πάπαν Ῥώμης». — κδ' (φ. 307β). «Ἐκ τῶν προαχθέντων ὑπομνημάτων ἐν Κωνσταντίνου πόλει Ἀγαπίου καὶ Βαγαδίου ἑκατέρου ἀντεχομένου τῆς ἐπισκοπῆς Βόστρων». — κε' (φ. 309α). «Ἐπιστολὴ τοῦ μακαρίου Διονυσίου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς Βασιλεῖδην ἐπίσκοπον ἐρωτήσαντα περὶ διαφόρων κεφαλαίων. . .». — κς' (φ. 312α). Πέτρου Ἀλεξανδρείας καὶ μάρτυρος Κανόνες φερόμενοι ἐν τῷ περὶ μετανοίας αὐτοῦ λόγῳ περὶ τῶν ἐν καιροῖς διωγμῶν παραπνεπωκότων, εἰτα μετανοησάντων. — κς' (φ. 322α). «Ἐπιστολὴ κανονικὴ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ θαυματουργοῦ περὶ τῶν ἐν αἰχμαλωσίᾳ εἰδωλόθοντα φαγόντων ἢ καὶ ἕτερα ἢ τινα πλημμελησάντων». — κς' (φ. 331α). «Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς ἐνάτης ἱεροαστικῆς ἐπιστολῆς». — κη' (φ. 332α). «Τοῦ αὐτοῦ Ἐπιστολὴ πρὸς Ῥουφινιανὸν ἐπίσκοπον». — κθ' (φ. 335β). «Ἐπιστολαὶ κανονικαὶ τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου πατρὸς Βασιλείου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὸν ἄγιον Ἀμφιλόχιον ἐπίσκοπον Ἰκονίου τῆς

μητροπόλεως Φρυγίας». — Μεταξὺ τούτων καὶ λ' (φ. 366α). «Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Διόδωρον ἐπίσκοπον Ταρσοῦ περὶ τοῦ δὲ ἀδελφῆς ἀγομένου εἰς γάμου». — λα' (φ. 370β). «Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Γρηγόριον πρεσβύτερον ὥστε χωρισθῆναι αὐτὸν τοῦ συνοίκου γάμου». — λβ' (φ. 372α). «Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τοὺς χωρεπισκόπους αὐτοῦ ὥστε μὴ γίνεσθαι χωρὶς αὐτοῦ ὑπηρετίας». — λγ' (φ. 373α). — Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τοὺς ὑφ' ἐπιτοῦν ἐπισκόπους ὥστε μὴ χειροτονεῖν ἐπὶ χηρῶν». — λδ' (φ. 374). Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ κς' κεφαλαίου τῶν περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος πρὸς τὸν μακάριον Ἀμφιλόχιον γεγραμμένων». — λε' (φ. 379α). «Ἐπιστολὴ κανονικὴ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου ἐπισκόπου Νύσης πρὸς τὸν ἐν ἁγίοις Λητόιον ἐπίσκοπον Μελιτηνῆς». — λς' (φ. 382α). «Ἀποκρίσεις κανονικαὶ Τιμοθέου τοῦ ἁγιοτάτου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας, ἐνὸς τῶν ρν' πατέρων πατέρων τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει συναθροισθέντων πρὸς τὰς προσερχομένας αὐτῷ ἐρωτήσεις παρὰ ἐπισκόπων καὶ κληρικῶν». — λς' (φ. 396α). «Θεοφίλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας προσφώνησις τῶν Θεοφανῶν ἐπιστάντων ἐν Κυριακῇ». — λη' (φ. 398β). «Τοῦ αὐτοῦ ὑπομνηστικὸν ὑπερ ἑλαβεν Ἀμμῶν διὰ τὴν Λυκῶν». — λθ' (φ. 398β). «Τοῦ αὐτοῦ Ἀφραγγίου περὶ τῶν λεγομένων καθαρῶν». — μ' (φ. 398 β). «Τοῦ αὐτοῦ Ἀγάθου ἐπισκόπου». — μα' (φ. 399α). «Τοῦ αὐτοῦ Μηναίου ἐπισκόπου». — μβ' (φ. 399β). «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας Ἐπιστολὴ κανονικὴ πρὸς Δόμνον». — μγ' (φ. 401 β). «Τοῦ αὐτοῦ. Τοῖς κατὰ Λιβύην καὶ Πεντάπολιν ἐπισκόποις». — μδ' (φ. 402β). «Τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ἐκ τῶν ἐμμέτρων αὐτοῦ ποιημάτων περὶ τοῦ τίνα χρὴ ἀναγινώσκεισθαι βιβλία τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης».

Ἄρχ. Ὅρα δὲ μὴ εἰνῆσι νόον κλίπτοιο βιβλίοιο

Ἐπεταὶ «Ἑρμηνεία». — με' (φ. 403α). «Τοῦ ἁγίου Ἀμφιλοχίου ἐπισκόπου Ἰκονίου ἐκ τῶν πρὸς Σέλευκον ἱερέων περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως».

Ἄρχ. Πλὴν ἄλλ' ἐκεῖνο προσμαθεῖν μάλιστα σοι

μς' (φ. 404β). Ἐγκύκλιος ἐπιστολὴ Γενναδίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς σὺν αὐτῷ ἁγίου συνόδου πρὸς ἅπαντας τοὺς ὁσιωτάτους μητροπολίτας καὶ πρὸς τὸν πάπιν Ῥώμης». — μς' (φ. 406α). «Ἐκ τῆς πρὸς Νικολίτας ἐπιστολῆς τοῦ μεγάλου Βασιλείου». — μη' (φ. 406β). «Ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις, τῶν ἐρωτήσεων γεγνησίων παρὰ μοναχῶν ἔξω τῆς πόλεως ἀσκουμένων καὶ τῶν ἀποκρίσεων ἀπὸ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει εὐρεθείσης τῆς νικαῦτα συνόδου ἧς προΐστατο ὁ ἅγιος πατριάρχης κῦρ Νικόλαος ἐπὶ τοῦ αἰοδίου βασιλέως κῦρ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ». — μθ' (φ. 407α). «Τοῦ ἁγίου Νικηφόρου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ἐκ τῶν ἐκκλησιαστικῶν αὐτοῦ συνάξεων καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἁγίων πατέρων περὶ διαφόρων κεφαλαίων». — ν' (φ. 408β). «Ἡ ἐγκειμένη ἐν τῷ τρίτῳ βιβλίῳ τῶν Βασιλικῶν νεαρά τοῦ Γουστιανοῦ μετὰ τῶν ἄλλων φασὶ καὶ ταῦτα». — να' (φ. 409α) Τάξις μητροπόλεων ἀκέφαλος, λειπόντων μεταξὺ τῶν φ. 408 καὶ 409 φύλλων δύο τοῦ τετραδίου μς' ἄρχ. ὁ Γορδορυνίας, ὁ Καβουρκίου, ὁ Δαφνουδίου, ὁ Κλήρων, καὶ τῷ Ἰκονίου Λυκαονίας ὁ Λύττρων, ὁ Βισαδίων. — να' (φ. 411β). «Τὰ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ὁφθίγια». — νβ' (φ. 412α). «Ὅπως γράφει ὁ Κων-

σταντινουπόλεως πατριάρχης τῷ πάπῃ». Ἐχει οὕτω τῷ μακαριωτάτῳ δεσπότη τῷ πάπῃ κῦρ Οὐρβανῷ, ἀκρῶ ἀρχιερεὶ καὶ ἀξιωτάτῳ, Ἰωσήφ ἐπίτῳ θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέος Ῥώμης καὶ οἰκουμηνικός πατριάρχης. — νγ' (φ. 412α). «Ὅπως γράφει τῷ Ἀλεξανδρείας». Ἄνευ μνείας ὀνομάτων. Ἔπονται ἄλλοι τοιοῦτοι τύποι, ὁμοίως ἄνευ μνείας ὀνομάτων.

β. (φ. 413ε). Περὶ Κυρίλλου τοῦ τῶν Νεστόριον καταισχύσαντος καὶ τῶν κατ' αὐτοῦ ἐνστάσεων Θεοδωρήτου.

Ἄρχ. Ὁ θεὸς Κύριλλος ὁς καὶ πρῶτος ἦν τῆς ἀγίας καὶ οἰκουμηνικῆς τρίτης συνόδου.

Ἐγράφεται ἄλλη χειρὶ.

Ἐν φ. 423β ἄλλη χειρὶ, δι' ἧς καὶ τὰ κατωτέρω, «Συγχωρητικόν». Ἄρχ. Ἡ μετριότης ἡμῶν ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ καὶ δωρεᾶς καὶ ἐξουσίας... ἔχει συγκεχωρημένον καὶ τὸν κατὰ πνεῦμα ἀρχιεπὶτὸν αὐτοῦ υἱὸν Ἰωάννην. — Ἐν φ. 424α «Συστατικόν». Ἡ ταπεινότης ἡμῶν ἀκατέθηται τῷ ὅτι... (μέρος τοῦ φύλλου ἐσχισμένον). Τέλει. Ἐπὶ τούτῳ τοίνυν ἐγεγόνει καὶ τὸ πρὸν ἐντελευτησάμενος γράμμα καὶ ἐπέδθη αὐτῷ δι' ἀσφάλειαν ἐν ἔτει χξξξ. Ἰνδικτιῶνος ζης ἐν μηνί αθ' — Ἐν φ. 424β Συστατικόν, οὐ λείπει ἡ ἀρχὴ, ἵτις ὑπῆρχεν ἐν τῷ κεκομμένῳ μέρει τοῦ φύλλου. Τέλει. εἰς γὰρ τὴν περὶ τούτου διεδοκίμησεν ἐπέδθη αὐτῷ καὶ τὸ πρὸν συστατικόν γράμμα τῆς ἡμῶν μετριότητος ἐν ἔτει χξκκ. Ἰνδικτιῶνος γης Μαρτίου ιζ'. Κἀτωθεν ἄλλη χειρὶ ἡ ὑπογραφή Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου Ἰωσήφ. Ἐν τῷ τελευταίῳ παραφύλλῳ τῷ συγκεκολλημένῳ τῷ φύλλῳ τῆς σταχῶσεως «Μαρτυρία εἰς ἀναγνώστην» ἄλλ' ἔχει οὕτω ὁ Μητροπότης εὐελεῖς ἱερομόναχος προτροπῆ θεῶν πατριαρχικῆς τῆς τῶν ἀνθρώπων λογισμῶν καὶ πράξεων ἐξαγορίας δεγόμενος, συνίσταται τὸν παρόντα πνευματικὸν μου πνεῦμα Γεώργιον κατὰ τὴν τῶν λογισμῶν αὐτοῦ ἐξαγορίαν τὴν πρὸς ἐμέ. Καὶ μαρτυρῶ, ὡς οὐδὲν ἔστι τὸ κωλύον αὐτὸν κατὰ τὴν κανονικὴν πεπρατήρησιν εἰς ἱερέα προτῆσαι καὶ ἐν καθέδρᾳ προσδουτέρων αἰνεῖν τὸν ἐπὶ πάντων θεόν καὶ τούτου χάριν, τὸ παρὸν αὐτῷ τῆς ἡμετέρας συστάσεως δίδεται γράμμα ἐν μηνί Μαρτίῳ κς'. Κατωτέρω «Ὅπως γράφουσι τῷ αὐθέντῃ τῆς Βλαχίας. ὁ Ἐκκλημπρότατε, ἐνδοξότατε, ἐντιμότητε Ἰωάννη Μίχνη βοϊθόνδα, αὐθέντα πάσης Οὐγκροδλαχίας, υἱὲ κατὰ πνεῦμα ἀγαπητῆ τῆς ἡμῶν μετριότητος» καὶ «Ὅπως τῷ αὐθέντῃ τῆς Μολδοδανίας Ἐκκλημπρότατε, ἐνδοξότατε, ἐντιμότητε Ἰωάννη Ἰάνκουλα βοϊθόνδα, αὐθέντα πάσης Μολδοδλαχίας, υἱὲ κατὰ... (τὰ λοιπὰ ἐσχισμένα)». Ἐν τέλει δὲ τῇ αὐτῇ χειρὶ, δι' ἧς ἐν φ. 423β ἡ ὑπογραφή ὁ Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου Ἰωσήφ, τάδε. Τὸ παρὸν νόμιμον ὑπόγραφε... [ἐπισκόπου Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου] Ἰωσήφ καὶ ἡγοράσθη ἅντι λεπτῶν 1000 ἐν ἔτη χξκδ'. Τὰ ἐν ἀγκύλαις καὶ τὰ διὰ στιγμῶν δηλούμενα εἶνε ἀπεσχισμένα.

Ἐν ἀρχῇ κάτω τοῦ παραφύλλου τοῦ συγκεκολλημένου τῷ ξύλλῳ τῆς σταχῶσεως ἄλλη χειρὶ. Λαβόν μὲν ἐπὶ χεῖρας τὴν βιβλίον, οὐκ ἐπίγνωσεν δὲ, ὅτι οὐκ ἀνέγνωσεν καὶ λαβόν ὡς μὴ λαβόν (ἔπονται ὡς μὴ λαβόν διαγεγραμμένα) εἶμι τῇ ἀποταγῇ. Ἐν δὲ τῷ φ. 2α ἄλλη χειρὶ «Τοῦ σοφωτάτου κῦρ Γεωργίου τοῦ Κορσείου περὶ σιμωνίας» μικρὸν ἀπόσπασμα. Ἄρχ. Ὅτι ἡ σιμωνία εἶναι ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα κακά.

Ὁ κώδιξ γεγραμμένος διὰ διαφόρων χειρῶν καὶ διαφόρου μέλανος, κο-

σμεῖται ὑπὸ τινῶν ἐπιτίτλων κισσῶν, κισσοὶ δὲ εἶνε καὶ αἱ ἐπιγραφαὶ ὡς καὶ οἱ ἐν τῇ ᾠρῇ ἀριθμοὶ τῶν κεφαλαίων καὶ ἄλλαι σημειώσεις.

Τὰ φ. 1—5. 211α (τὸ πλεῖστον), 211β, 413α καὶ 414β—423α ἄγραφα.

Ἐν φ. 1α Ἄρ. θ Χειρὶ τοῦ πατρὸς μου, εἰς ὃν ἀνήκεν ὁ κώδιξ μετὰ καὶ ἄλλων τῆς ἐμῆς βιβλιοθήκης.

Ἡ στάχσις διὰ ξύλου, περιβεβλημένη ὑπὸ βύρσης μεθ' ἑσπλῶν ἐπιτυπωμάτων, ἐφθαρμένης ὀπισθεν. Ἐμπροσθεν σώζονται δύο τῶν πιδήρων πρὸς ἃ συνήπτοντο τὰ λείποντα θηλυκώματα.

5

Χαρτ. 0,20X0,137 Αἰῶνος ΧVΙΙΙ (φ. 173)

1 (φ. 2α). **Μαξίμου Μαρτυροῦ** ὁμιλία.

α (φ. 2α). «Ὁμιλία τῇ πρώτῃ Κυριακῇ τῆς μεγάλης Τεσσαρακοστῆς.—

β (φ. 14α). «Ὁμιλία εἰς τὴν δευτέραν Κυριακὴν τῶν νηστεϊῶν». — γ (φ. 25β)

«Ὁμιλία εἰς τὴν τρίτην Κυριακὴν τῶν νηστεϊῶν, εἰς τὸ εἶ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν». — δ (φ. 37β). «Ὁμιλία εἰς τὴν τετάρτην Κυριακὴν τῶν νηστεϊῶν: εἰς τὸν σεληνιαζόμενον». — ε (φ. 49α). «Ὁμιλία εἰς τὴν πέμπτην Κυριακὴν τοῦ εὐαγγελίου τῶν υἱῶν τοῦ Ζεβεδαίου». — στ (φ. 60α). «Ὁμιλία εἰς τὴν ἕκτην Κυριακὴν τῶν Βαΐσφορων». — ζ (φ. 71α). «Ὁμιλία εἰς τὴν ἁγίαν καὶ μεγάλην Παρασκευὴν εἰς τὴν σταύρωσιν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν».

2 (φ. 83α). «Τοῦ μακαριωτάτου καὶ σοφωτάτου πατρὸς ἡμῶν πάπα καὶ πατριάρχου **Ἀλεξανδρείας τινῶν ὃς Ἰκωνσταυτινουπόλεως οἰκουμενικοῦ Κυρέλλου [Λουκῆσεως]** Σύντομος πραγματεία κατὰ Ἰουδαίων ἐν ἀπλῇ διαλέκτῳ πρὸς Γεώργιον τὸν Πάργαν».

3 (φ. 153α). «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν **Κυρέλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας** Λόγος περὶ ἐξόδου ψυχῆς καὶ περὶ τῆς δευτέρας παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεταφρασθεὶς παρὰ **Ἰκωνσταυτινοῦ Δαπόντε**».

Μετὰ τὸ προοίμιον κατ' Ἐρώτησιν καὶ Ἀποκρίσιν, ἐν δὲ τῷ Κεφαλαίῳ β κατ' Ἀπορίας καὶ Λύσεις, Ἐπιχειρήματα καὶ Ἀποκρίσεις εἰς τὰ Ἐπιχειρήματα.

4 (φ. 164x). «**Μακαρίου τοῦ Ἑγυπτίου** Διήγησις φοβερὰ καὶ πάν' ὠφέλιμος ἐκ τοῦ Γεροντικοῦ».

Ἄρχ. *ροδαῖμαι* φεῖ τὸν θάνατον ὅτι πικρὸς μου εἶναι

5 (φ. 164x). «**Μακαρίου τοῦ Ἑγυπτίου** Διήγησις φοβερὰ καὶ πάν' ὠφέλιμος ἐκ τοῦ Γεροντικοῦ».

Ἄρχ. Περιπατόντες ἕνας ἀσκητῆς ἅγιος εἰς τὴν ἔρημον.

6 (φ. 170x). «Ἀποκάλυψις τῆς ὑπεραγίας θεσπινῆς ὁμοῦ Θεοτόκου καὶ ἀπαρθένου Μαρίας».

Ἄρχ. Μετὰ τὴν ἀπόκρισιν ἀνάληψιν τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ. Τρί. (ἀτελὲς) ἡ ἀνάκλησις ἀπαντὸν κηφύλοτα καὶ εἰς τὸν θρόνον.

Ἐκάστου τῶν περιεχομένων ἐν τῷ κώδικι προτάσσεται ἐπιτίτλον ἐρυθρὸν καὶ μέλαν, ὅλοις ἰδιορθοῦμον.

Τὰ φ. 84β, 152β καὶ 171—173 ἄγραφα.

Ὁ κώδιξ ἔχει καὶ παλαιὰν ἀριθμῶσιν κατὰ σελίδας 1—340.

Στάχσις διὰ λευκῆς περγαμηνῆς, περιβαλλουσης ναστὸν χάρτην. Εἶχε καὶ δύο θηλυκωτῆρας, ὧν σώζεται μόνον ὁ εἰς.

6

Χαρτ. 0,16X0,12. ΧVΙΙΙ Αἰῶνος (φ. 171)

«Ἐρμηνεῖα εἰς τοὺς ἀφορισμοὺς τοῦ **Ἰπποκράτους** καταπτρωθεῖσα εἰς πεζὴν φράσιν παρὰ **Μπαλάνου Βλασιλοπούλου** τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων».

Ἀρχεται ἀπὸ τοῦ φ. 23α καὶ διήρηται εἰς τρία τμήματα.

Προτάσσεται δὲ ἐν φ. 3α 22ε «Πίναξ τῶν περιεχομένων ἐν περιλήψει εἰς τὴν ἐρμηνείαν τῶν ἀφορισμῶν τοῦ Ἰπποκράτους, συνθεμένη ἢ πλέον ἐκλεκτότερος παρὰ τοῦ Γαληνοῦ, κατὰ στοιχεῖον».

Γέγραπται πιθανῶς χειρὶ τοῦ Ἐπιφανίου Δημητριάδου, περὶ οὗ ἴδε ἀφ. 21.

Ἐν τῇ ἄνω ᾠρῇ τοῦ φ. 3α. Γρηγορίου τοῦ ἐκ Ν. Σκαπέλου.

Ἐν τῇ ἄνω ᾠρῇ τοῦ φ. 3α. Ἰατροσόφου ἀφ. Δ.

Τὰ φ. 1,2 καὶ 22β ἄγραφα.

Στάχσις διὰ ναστοῦ χάρτου ἀποτελουμένου ἔσωθεν ἐξ ἐντίπων φύλλων παλαιοῦ Μηναίου.

Ἔπεται συνέχεια.

ΣΥΜΜΙΚΤΑ

— **Βιβλιογράφοι.** Τὸ ὑπ' ἀριθμὸν ΣΕ' 32 σύμμικτον περιέχει κατὰ τὸν κατάλογον «Σημειώματα διάφορα περὶ βιβλιογράφων», τὸ δὲ ὑπ' ἀριθμὸν ΣΕ 38 «Βιβλιογράφοι Κερκυραῖοι, Ζακύνθιοι, Κρήτες, Ἰῆτοι, Μακεδόνες...» Πρόχειρα περὶ αὐτῶν σημειώματα». Πρόκειται κυρίως περὶ συλλογῆς, δυστυχῶς ἀτελεστατῆς, βιβλιογράφων κατὰ τὰς πατρίδας αὐτῶν κατατεταγμένων. Παρὰ τὴν ἀτέλειαν ταύτην ἡ συλλογὴ αὕτη εἶνε ἀξία ἐκδόσεως.

Κέρκυρα. Πελεκάνος Θεόδωρος (*Opuscula eheymica.*) Ἐν φ. 291α. «Ἐτελειώθη ἡ παρούσα βιβλος διὰ χειρὸς ἐμοῦ Θεοδώρου τοῦ Πελεκάνου, τυγχάνωντος ἀπὸ χώρας Κερκύρας νήσου τῶν φεάκων, μηνὶ Ἰουνίῳ εἰς τὰς κβ' εἰς χώραν τῆς Κρίτης, εἰς τὸν λεγόμενον Χάντακα. Ἐπὶ ἔτους ϞϞα', τὸ δὲ ἀπὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως αὐοη: Καὶ ἔσται ἡ βιβλος αὕτη ἐμοῦ Θεοδώρου τοῦ Πελεκάνου, χάριτι Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

(*Monit Rev. bibl.* 2 (1892) σ. 22).

Κέρκυρα. Ἀλέξιος ἱερεὺς. (Ἄνωνύμου ὑπόμνημα εἰς τετράβιβλον Πτολεμαίου—Πορφυρίου εἰσαγωγὴ εἰς ἀποτελεσματικά Πτολεμαίου. Παρις. 2412 (*Reg* 2165).

Ἐν φ. 83β. «Ἡ παρούσα βιβλος τετέλεσται νῦν, πονηθεῖσα ὑπὲρ ἀνδρὸς εὐγενοῦς καὶ δεδοξασμένου κυρίου κυρίου Ἰωάννου Γάδης, δεκανοῦ τε τῆς ἀποστολικῆς καμάρας τῶν Ῥωμάνων διατελοῦντος, καὶ τῶν δεκανῶν πρώτος, τὰ δὲ πάτρια αὐτοῦ ἔλκοντος ἀπὸ Φλωρεντίας, τῆς περιφήμου τῶν Ἰταλῶν πόλεως, ὃς καίπερ Ἰταλὸς τυγχάνων ἀλλ' οὐν ὡσπερ φιλέλλην ἄριστος εἰς λέγεται, τῶν πάλιν εὐγενῶν Ἑλλήνων ὢν, καὶ τὸς φιλεῖ τοὺς πεπαιδευμένους τῶν Ἑλλήνων πολλοὺς, καὶ ἀεὶ ἀφίεται τούτους συνέχειν τῇ ἑαυτοῦ οἰκίᾳ, φεῦ, μετὰ πλείστης ὄσης ἐπιμελείας. Οὐχ ἥμισυ μὲν καὶ τῶν Ἰταλῶν τοὺς ἐκκρίτους· ἀλλὰ τι φημί; Ἴδοιτε γὰρ ἐν τῇ οἰκίᾳ τούτου τοὺς πρώτους ἐπιστημόνας καὶ μαθηματικοὺς, ὄντας καὶ οἰκοῦντας μετ' αὐτοῦ, ἀστρονόμους τε, λέγω, μουσικοὺς, φιλοσόφους ἀρίστους καὶ ἱητροὺς, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐγκυκλίου παιδεύσεως πάσης οὐκ ἔλλατόνως, ρητόρων τε, καὶ ἱστορικῶν, καὶ πάν-

των τοὺς ἀρίστως μεμαθητευμένους, καὶ τὰ πρωτεῖα τῆς τέχνης ἔχοντας. Τοιγαροῦν ὡς φιλέλληνες, ἔχετε καὶ ἄλλον ἀριστοκράτην τοῦτον πάντες οἱ Ἕλληνες, ὅτι αὐτὸς συνέχει καὶ κρατεῖ ὑμᾶς μετὰ πάσις ὁ τῆς σπουδῆς καὶ ἐπιμελείας καὶ κηρύττετε αὐτὸν ἀεὶ, ἵνα εἴη καὶ αὐτῷ ὁ Θεὸς εὐβίωναι καὶ ἐν γῆρῳ μακρῷ ἐλθεῖν, ὅτι καὶ ἄλλα κρεῖττον ἡμῖν δέσσηται :

† Ἐγραφα ἐν Ῥώμῃ, ἔτη αψμ', Ἰουνίῳ θ' ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἀνθρώπου ῥηθέντος : — Δωθ'. Ἐρρωσθε :

Fol. 70, *de mēme maīn* :

Τέρμα λάβεν ἐνταυθὶ βίβλος,
Ἐψηγόριοι, ἀρίστου Πτολεμαίου,
Ἄνδρὸς εὐγενοῦς, ἀριστοῦ ἔνεκεν
Ἰωάννου κυρίου τοῦπίκλην Γάδης,
Οὗ τὸ κλέος θαυμαστὸν ἐν πᾶσι πέλει :

Et, en minuscule rouge.

Ἀλέξιος ἱερεὺς ἐστὶν ὁ γράψας Κερκυραῖος.

(*Monit* αὐτόθι σ. 155).

Κέρκυρα. Ἰω. Μαυρομάτης. (Ἰαμβλίχου Χαλκιδέως *de secta Pythagorica libri IV bibl. de Bes. N.* 5).

Ἐν φ. 190α. «† Τέλος εἴληψε τὸ παρὸν βιβλίον διὰ χειρὸς ἐμοῦ Ἰωάννου Μαυρομάτους τοῦ ἐκ Κερκυρῶν κατὰ μῆνα Ἰούνιον ε' τοῦ αψμη ἔτους τῆς κατασάρκα γεννήσεως τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ». (*Monit* αὐτόθι σ. 188).

Ζάκυνθος. Μητροφάνης Ραφτόπουλος. (Μιχαὴλ Γλυκᾶ ἐπιστολαί. Παρ. *Suppl.* 1088).

Ἐν φ. 264β. «Ἐτελειώθη ὑπὸ χειρὸς ἐμοῦ ἱεροδιακόνου Μητροφάνους τοῦ Ζακυνθίου τοῦ Ραφθοπούλου, εἰς τοὺς αψης, μαγίου κς, ἐν Βενετείς. Τέλος καὶ τῷ θεῷ δόξα». (*Monit* αὐτ. σ. 205).

Ζάκυνθος. Ἰωάννης Δρακόπουλος. (Ἀκακίου μοναχοῦ ὑπόμνημα εἰς τὸν μέγαν κανόνα Ἀνδρέου τοῦ Ἱεροσολυμίτου. Παρ. 371 (*Colb.* 48571).

Ἐν φ. 2286. «Τέλος τῆς ψυχοφελούς βιβλου ταύτης : ἐν ἔτει ζο', Ἰνδ. ε', μηνὶ μαῖου ις, ἡμέρᾳ Παρασκευῇ, ἐν Ζακύνθῳ : — † Ἰωάννης ἱερεὺς Δρακόπουλος». (*Monit* αὐτόθι σ. 179).

Ἀρκαδίου μονή. Ἱερομόναχος **Μιχαήλ.** (Θεοφάνους Κεραμῶος ὁμιλία, Παρ. 1183 Reg. 2356, 2).

† Τὸ παρὸν βιβλίον ὑπάρχει τῆς σεβασμίας μονῆς τοῦ σωτήρος Χριστοῦ τοῦ Ἀρκαδίου ἐτελιώθη δὲ κατὰ μῆνα μάρτιον, ἐν ἔτει αφη, ἡμέρᾳ σαββάτῳ. † Καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες εὐχέσθαι τῶν γραφάντων αὐτὸ διὰ τὸν Κύριον· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας Ἀμήν :—»

(Ἔπεται ἔπιθετον μονοκονδυλία Ἱερομόναχος μιχαήλ, ἣν δὲν ἀνέλυσεν ὁ τό σημεῖωμα καὶ αὐτὴν ἐκδοῦς *Ομοιῶν* (αὐτόθι σ. 202).

Ἀγχιάλος. **Γαβριήλ.** (Μανουήλ Μαλαξοῦ Χρονικὸν Παρ. Συρρλ. gr. 112).

Ἐν φ. 179ῆ «† Δώρημα τὸ ὑψώθεν νέει πατρὸς παρὰ φώτων, Τλήμωνος τυγχάνει Γαβριήλ πόνος Ἀγχιαλήθῃ. Ἐν σηκῷ ἱερῷ Ἀναστασίας τέρμα εἶχε :—μῆν ἑλαφθολίων, ἔτει αφκτ, Ἰνδικτος. θ' : —

(*Ομοιῶν* αὐτόθι σ. 208).

Ἀγχιάλος. **Κωνσταντῖνος Μαυρομάτιος.** «Συμεῶν Σῆθ Ἰχνηλάτης Παρ. Συρρλ. 692).

Ἐν φ. 91α σημεῖωμα «παρ' ἐμοῦ τοῦ εὐτελοῦς Τομπρομοῖρου, τοῦ μετονομασθέντος Κωνσταντίνου τε καὶ χειροτονηθέντος νοταρίου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας παρὰ τοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου». Κατὰ τὸ αὐτὸ σημεῖωμα «Κτιῆμα Κωνσταντίνου Μαυροματίου καὶ νοταρίου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας τοῦ ἐξ Ἀγχιάλου». (*Ομοιῶν* αὐτόθι σ. 201.)

Μακεδονία. **Κοσμᾶς Ἱερομόναχος.** (*Varia opuscula theologica* Παρ. Συρρλ. gr. 475).

Ἐν φ. 40δ : «Ἡ παροῦσα ἀποσημείωσις ἦτε ἐπιτομή, συλειτουργία ἐκ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀνδρέου ἀρχιεπισκόπου Καισαρίας Καππαδοκίας, ἐγράφη ἐν Κ)τόλει διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ ταπεινοῦ Κοσμᾶ Ἱερομοναχοῦ τοῦ Μακεδόνα, ἐν ἔτει χιλιοστῷ ἑξακοσιοστῷ τεσσαρακοστῷ τρίτῳ ἐν μηνὶ μαῖῳ ιβ', βασιλεύοντος τοῦ σουλτάν Μπραῖμ καὶ ὑπατοῦντος Μουσταφᾶ πασιᾶ, πατριαρχεῦντος δὲ Παρθενίου, τοῦ ἐξ Ἀνδριανουπόλεως». (*Ομοιῶν* αὐτόθι σ. 210).

Μακεδονία. Ἰωάννης ἐκ Σιατίστης. (Πτολεμαίου μαθηματικὴ σύνταξις Παρ. 2394).

Ἐν σ. 617 : «Πέρης εἴληφεν ἡ παροῦσα βιβλος ἦδε δι' ἐμῆς χειρὸς Ἰωάννου τοῦ ἐκ κώμης Σιατίστης, πενίᾳ συζῶντος, κατὰ μῆνα ὀκτώβριον τοῦ αφβγ' ἔτους ἀπὸ τῆς τοῦ κυρίου ἡμῶν κατὰ σάρκα ἐπι-

στημίας, ἀντιγραφείσα παρὰ πρωτοτύπου χειρὶ κἀκείνης γεγραμμένης, ἐν ἔτει τῷ σωτηρίῳ αφκ». (*Ομοιῶν* αὐτόθι σ. 213).

Κορώνη. Ἰωάννης Δαμασκηνός (Ἰωάννου κουροπαλάτου σινοψις ἱστοριῶν, Παρ. Συρρλ. 305).

Ἐν φ. 210α :

«Ὡσπερ ξένοι χαίρονται ἰδεῖν τὴν πατρίδα καὶ οἱ θαλαττιθόντες ἰδεῖν τὸν εὐδιον λιμένα, οὕτως καὶ οἱ γράψαντες τὸ τέλος τοῦ βιβλίου

Ἐγράφη ἡ παροῦσα ἀμαλθεία ἕλλοι διὰ ἡμέραις κζ' διὰ χειρὸς ἐμοῦ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, ἐκ πόλεως Κορώνης ἐν ἔτει αφνζ', ἐν μῆν ὀκτωβρίου ιη, ὥρα γ τῆς νυκτός. Ὁ γράφων παρὰ γράφει εὐχέσθαι [καὶ] μὴ καταράσθαι, ὅτι οὐδεὶς ἀσφάλματος εἴμη ὁ νοῦς ἀγγελικῷ, ἐὰν τι οὐκάποτε ἀρέσαι, ἔχστε με παρατίμενον θεῷ πρέπει δόξα εἰς αἰῶνας τῶν αἰῶνων Ἀμήν :— Τέλος καὶ τῷ θεῷ χάρις».

(*Ομοιῶν* αὐτόθι σ. 169).

Κορώνη. Ἰωάννης Ταμπρέλας ἱερεὺς. (Μάρκου Ἐφέσου καὶ Νικολάου Μεθώνης ἔργα, Παρ. 1261).

Ἐν φ. 127δ. «† Χειρὶ Ἰωάννου ἱερέως, οὗ τὸ ἐπίκλην Ταμπρέλας, καὶ μεγάλου οἰκονόμου Κορώνης, αφλζ'». (*Ομοιῶν* αὐτόθι σ. 154)

Κορώνη. **Μιχαήλ ὁ Ρωσαῖτος** (κωδ. Μονάχ. ἀρ. 312.) Ἐν φ. 81δ. «Μιχαήλ ὁ Ρωσαῖτος Ἕλληνας ἐκ Κορώνης ἔγραψε. ἄφμα στ' Ἰανουαρίου».

Μεθώνη. **Κολυβᾶς Παῦλος.** (Γενναδίου ἔργα θεολογικά, Παρ. 1293. Reg. 2594).

Ἐν φ. 293δ «Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ οἰκτροῦ πόνος Παύλου, οὗ τὸ ἐπίκλην Κολυβᾶς, ἐκ Μεθώνης. Ἐγράφη ἐν τῷ τοῦ Καφφᾶ ἄστει, ζιθ, Ἰνδ. ιδ', αὐγούστου ιβ'».

Ἐν φ. 298α :

«Θεοῦ τὸ δῶρον, ἀπηγοῦ πόνος Παύλου Κολυβᾶ, ἐκ πόλεως οἰκτρῆς Μεθώνης».

(*Ομοιῶν* αὐτόθι σ. 147).

Πάτραι. **Κωνσταντῖνος Ἀντωνίου** (Ἀντωνιάδου). (Γεωργίου Φραντζῆ ἱστορία, Παρ. Συρρλ. gr. 80).

Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῆς ἀρχῆς. α' Ἐν ἔτει αφεβ' δεκεμβρίου β' ἡρ-

ἐάμην γράφειν τὴν παροῦσαν βίβλον ἐν τῇ πόλει Ἀρκαδία ἐνδον τῆς μητροπόλεως, καὶ ἀξίωσαι με τὸ θεῖον τελεῶν ταύτην Κωνσταντῖνος Ἀντωνίου, ὁ ἐκ Πατρῶν τῆς Ἀχαΐας.

Ἐν β. 318. Κατὰ τὸ ἀψῆγ' σωτήριον ἔτος, σεπτεμβρίου δ', εἴληφε τέρμα τὸ παρὸν διὰ χειρὸς τοῦ εὐτελοῦς Κωνσταντῖνου Ἀντωνιάδου ἐν Βουτίνῃ τοῦ ἀπὸ Πατρῶν τῆς Ἀχαΐας· οἱ οἱ ἐντόχοντες ὑπερέχεσθε ἐπανορθοῦντες εἴ τι σφαγερόν εὔρητε».

(Ομοιὴ αὐτόθι σ. 214).

Μονεμβασία. Νικόλαος Λιχίνας. (*Commentarii in Psalmos. Coisl. 14*).

Ἐν φ. 118. «Πέρας εἴληφεν ἤδη σὺν Θεῷ ἡ παροῦσα βίβλος ἐπ' ὠφελῆς λίαν πρὸς πίστωσιν τῆς πρὸς ἡμᾶς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ ἐπιδημίας, ἣτις πρόσθεν ἐτυπώθη παρὰ Δαβὶδ τοῦ βασιλέως, ἀρτίως δὲ κατ' ἐκλογὴν παρὰ τοῦ Χρυσοῦ ῥήμονος Ἰωάννου ἐξηγηταμένη, καὶ τοῖς πᾶσιν Χριστιανοῖς ὠφέλιμος: Μετεγράφη ὑφ' ἑτέρας παλαιᾶς ἡδὲ διὰ πολλοῦ μέχθου καὶ κόπου ἐμοῦ ἐλαχίστου Νικολάου Λιχίνα τοῦ Μονεμβασιώτου, ἐς νῦν πρὸς Κυδωνίαν πέλονται: Οἱ δ' ἀναγινώσκουσιν μέλλοντες ταύτην εὐχεσθε ὑπὲρ ἐμοῦ ἅπαντες τῷ Θεῷ: Ἐν ἔτει ἀφμζ ω', μαίω ιε η', ἐκ τῆς θεογονείας, ἀπὸ δὲ τῆς τοῦ κόσμου στάσεως ζγεω, ἰνδ. εκς †»

(Ομοιὴ αὐτόθι σ. 165).

Πελοπόννησος. Ἰωακείμ ἱερομόναχος. Νομοκάνων Παρισ. 1259).

Ἐν φ. 335β. «† Ἐτελειώθη τὸ παρὸν βιβλίον ἐπὶ ἔτους ζκδ', ἰνδ δ', ἐν Βερνικῶδι. . . Γραφὴν δὲ παρὰ χειρὸς ἐμοῦ τλήμονος καὶ ἁμαρτωλοῦ Ἰωακείμ ἱερομοναχοῦ. . .»

Ἐν φ. 345α: Ἐ ψ ρ θ φ β ς ἡ θ υ ε η ρ λ ω

ε ε λ χ φ ο ε' ε λ ν λ ω π θ η 'θ ε θ ρ φ λ α λ χ η

ἡ ο θ π ε η' ε ἡ ε ρ λ ε λ ν θ' υ λ χ, ε π ε λ π θ η' σ ω

ἦτοι «Ἐγράφη διὰ χειρὸς ἐμοῦ τλήμονος καὶ ἁμαρτωλοῦ Ἰωακείμ ἱερομοναχοῦ (γρ. ἱερομονάχου) ἐκ Μοκαίως (γρ. Μοραίως)

(Ομοιὴ αὐτόθι σ. 148).

— **Πελοπόννησος. Πανκράτιος.** «Μοναχὸς Πανκράτιος ὁ μωραϊτι...

κελεύσει... ἱερομοναχοῦ Ἀκῶνου ἐν τῇ μονῇ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τὸ Παλαμιεῖ ἐν ἔτει ,τωκε'. (*Utinensis 11 Gr.*) *Studi V, 398—9.*

Παρὰ δὲ τῷ *Ομοιῶν*. . . «Πανκράτιος τοῦ Μωραϊτι. . . ἰακώεου τοῦ ἐν. . . Καλαμάτα».

Ἐῦρηται δ' ἔτι αἱ ἀκόλουθοι σημειώσεις:

— **Ἀμβρόσιος. M 48 Sup. Perg.** Τετραευάγγελον ἀνηκόν ποτε εἰς ἱερέα καὶ δευτερεύοντα Ναυπλίου Νικόλαον Καλαβριανόν.

φ. 183β. διαγεγραμμένα: «Ἡ βίβλος αὕτη πελεῖ νῦν ἱερέως | Νικόλαου τοῦ νομα καὶ δευτερεύου | πόλεως ὑπάρχοντι Ναυπλίου τῷ τε | ἐκ γένους κατηγμένῳ τῶν Καλαβριανῶν».

— **Cod. Μονάχου. 190.** Ἐν τῷ πρώτῳ παραφύλλῳ τῷ συνεσταχωμένῳ τῷ ἐβλίῳ (ἄλλη χειρὶ ἢ ἡ ἐπιστολῇ Ἰωσήφ Μεθώνης καὶ ἡ τοῦ Θεοδοῦλου ἱερομονάχου. Ἐῦρηται κάκιστα καὶ παρὰ *Hardt*).

† Εἰς ἀφλδ' ἰουνίου κζ' σοῦ ἡδωκα τὸν νέον Βασιλεῖον ἐγὼ Πανκράτιος Ἰωάννης φρασὲς ἐσένα τοῦ παπᾶ Ἰωάννου Κουδουμνή, καὶ ἐπλήρωσές μου τον».

— **Πλουσιαδηνὸς Ἰωάννης.** (*Voigt II 132*). Πλουσιαδηνὸς Ἰωάννης βιβλιογράφος (*Zanetti gr. D. M. bibl. 137*).

✓ **Κατάλογος τῶν ἐπὶ μεμβράνης χειρογράφων τῆς παρὰ τὰς Σέρρας ἱερᾶς μονῆς τοῦ Ἰωάννου τοῦ προδρόμου.** Ὁ Ν. Βασιλῆος ἀπέστειλεν ἐκ Σερρῶν τῇ 1 Ἰουνίου 1896 τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν μετὰ τοῦ δημοσιευομένου ἀντιγράφου τοῦ καταλόγου τῶν ἐκ μεμβράνης κωδικῶν τῆς παρὰ τὰς Σέρρας μονῆς τοῦ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου.¹

«Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν μεταβὰς εἰς τὴν μονὴν τοῦ Προδρόμου, ἔλαβον ἀντίγραφον τῶν σωζομένων ἐπὶ μεμβράνης χειρογράφων ἐκ τοῦ ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ εὑρισκομένου καταλόγου. Τὸ ὅλον σώζονται 100 τόμοι χειρόγραφοι ἐπὶ μεμβράνης καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐπὶ χάρτου. Εἰς 15 δὲ ἐκ τῶν 100 εὔρηται γεγραμμένη καὶ ἡ χρονολογία εἰς ἐλάχιστα δ' ἐξ αὐτῶν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ γράψαντος.

1. Ὡς πρὸς τὸν κατάλογον τοῦτον πρέπει τις νὰ παραβάλλῃ «Π. Παπαγεωργίου, Αἱ Σέρραι... καὶ ἡ μονὴ Ἰωάννου τοῦ προδρόμου» ἐν *Byz. Zeits.* τομ. Γ (1894) σελ. 317 ἐ. καὶ Λάμπρου Ν. Ἑλλην. τομ. 4 σελ. 165 ἐνθα περὶ τῶν ἀσκητικῶν τοῦ Ἐφραίμ τοῦ Σύρου.

Τοῦτο τὸ ἀντίγραφον στέλλω ὑμῖν ἐσωκλείστως ἐκτελῶν τὴν δοθεῖσαν εἰς ὑμᾶς ὑπόσχεσίν μου».

	μέγεθος τόμοι	
Μέρος τῆς Π. Διαθήκης καὶ ἐρμηνεῖα τοῦ Μ. Βασιλεῖου εἰς τὸν προφήτην Ἰσαΐαν	α	1
Μέρος τοῦ Ψαλτηρίου τοῦ Δαβὶδ μετὰ βραχείας κατὰ στίχον ἐρμηνείας καὶ συλλογῆ διαφόρων λόγων	β	1
Μέρος τῆς Π. Διαθήκης περιέχον τὴν πεντάτευχον τοῦ Μωϋσέως, τοὺς Κριτάς, τὴν Ρούθ, καὶ τὰ 4 βιβλία τῶν Βασίλειων	γ	1
Σειρὰ ὑπομνημάτων εἰς τὸν Ἰωβ	γ	1
Ψαλμοὶ τοῦ Δαβὶδ	γ	3
Τὰ 4 Εὐαγγέλια μετὰ ὑπομνημάτων	α	1
Τὰ αὐτὰ ἄνευ ὑπομνημάτων	α	14
Εὐαγγέλιον ἢτοι συλλογὴ τῶν ἀναγινωσκομένων περικοπῶν ἐκ τῶν 4 εὐαγγελίων μετὰ σημείων μουσικῶν. (Τὸ πρῶτον αὐτῶν μετὰ μιᾶς λαμπρᾶς εἰκόνας)	α	3
Εὐαγγέλια	β	2
Εὐαγγέλια	γ	1
Εὐαγγέλια ἄνευ σημείων μουσικῶν	α	2
» » » »	γ	1
Πράξεις καὶ ἐπιστολαὶ τῶν Ἀποστόλων καὶ Ἀποκάλυψις τοῦ Ἰωάννου	γ	3
Ἀπόστολος μετὰ σημείων μουσικῶν	α	1
» ἄνευ » »	β	1
Ἀποστολοευαγγέλιον	γ	1
Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου	α	6
» » »	γ	1
Βασιλεῖου τοῦ Μεγάλου	α	2
Ἐφραίμ τοῦ Σύρου	α	3
Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστομοῦ	α	10
» » »	γ	1
Ἀγνώστου κατηχήσεις τρεῖς εἰς νεοφωτιστοὺς	β	1
Ἀναστασίου τοῦ Σιναΐτου ἐρωταποκρίσεις	β	1
Ἐπιστολαὶ Πέτρου Ἀντιοχείας καὶ ἄλλα διάφορα	β	2
Συλλογαὶ λόγων διαφόρων	α	1
» » »	γ	2
Ἐκλογαὶ ἢτοι ἀποφθέγματα ἐκ τῆς ἁγ. Γραφῆς τῶν Πατέρων καὶ τῶν θύραθεν ποιητῶν καὶ συγγραφέων	γ	1
Ἱστορία ψυχωφελῆς ἐκ τῶν βίων τῶν ὁσίων Βαβλαάμ, Ἰωάσαφ καὶ Ἀβεννήρ	β	1
Ἐρωταποκρίσεις ἀσκητῶν	β	1
Βίοι ὁσίων	β	1

Νομοκάνων Πατριάρχου Φωτίου	β	1
Συναξαριστοῦ ὁ Λος τόμος	β	1
Βίοι ὁγίων	α	10
Συλλογὴ περικοπῶν λόγων καὶ ἐπιστολῶν	α	1
Παρακλητικὴ	β	2
Τριώδιον καὶ Πεντηκοστάριον	β	2
Μηνιαῖα 8 μηνῶν 7 βρίου 8 βρίου Φεβρουαρίου Μαρτίου		
Ἀπριλίου Μαΐου Ἰουνίου καὶ Ἰουλίου	γ	10
Εὐχολόγιον καὶ ἐξομολογητᾶριον	γ	1
Μουσικὴ	α	1
	Ἐν ὄλῳ τόμοι	
		100

Εἰς 15 τούτων σημειοῦται ἐν τέλει ὁ χρόνος τῆς γραφῆς. εἶνε δὲ ταῦτα τῶν ἐξῆς αἰώνων·

1. Μέρος τῆς Π. Διαθήκης μέγεθος α. Ἐγγραφή ὑπὸ Ἰωσήφ κληρικοῦ Θεβαίου ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου ἐν ἔτει ,ςυκβ' = (6422—5508) 914.
2. Εἰς τόμος Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου μεγ. α. ἐν ἔτει 1028.
3. Ἐν ἀντίτυπον 4 εὐαγγελίων ἐγγραφή ἐν ἔτει στυη = (6708—5508) 1200.
4. Δύο ἕτερα εὐαγγέλια μεγ. γ ἔτος στω = (6800—5508) 1292.
5. Εἰς τόμος τοῦ ὁσίου Ἐφραίμ μεγ. α. 1317 καὶ 1319
6. Ἀπόστολος, μεγ. β, ἐγγραφή στωηστ = 1388 (θεοῦ δῶρον καὶ Ἰωάσαφ πόνοσ).
7. Μέρος τῆς Π. Διαθήκης στωληη = 1390.
8. Συλλογὴ λόγων. μεγ. γ, τῷ 1305.
9. Ἐν τριώδιον, μεγ. β.
10. 11, 12, 13. 4 μηνιαῖα, μεγ. γ, σωξβ = (6862—5508) 1354.
14. Ἀντίτυπον 4 εὐαγγελίων, μεγ. γ, σωκστ = 1418 (μετὰ δύο λαμπρῶν εἰκόνων τοῦ Μάρκου καὶ Ἰωάννου) ἐγγραφή ὑπὸ Ματθαίου ἱερομονάχου.

(Τὰ ὄπ' ἀρ. 4 ἢ εὐαγγέλια εἶνε δύο τόμοι, ὥστε τὸ ὄλον 15).

Ἐγγραφα τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀλῆ πασα. Ὁ κ. Δ.Κ. Τσοποτὸς ἔγραφε τῇ 18 Ἀπριλίου 1913 μετὰ δὲ ἄλλων τὰ ἀκόλουθα πρὸς τὸν Σπ. Λάμπρον· «Ἐπιλαμβάνομαι τῆς εὐκαιρίας ταύτης, ὅπως ἀνακοινώσω ὑμῖν ὅτι ὁ ἐνταῦθα δικηγόρος κ. Ζυγαλάκης κατέχει πολυάριθμα ἔγγραφα ἐκ τῆς ἐποχῆς Ἀλῆ Πασᾶ τῶν Ἰωαννίνων, παρώτρυνα δὲ αὐτὸν ν' ἀποστείλῃ τὰ μὲν πρωτότυπα εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς ἱστορικῆς καὶ ἐθνολογικῆς Ἑταιρείας αὐτόθι, ἀντίγραφα δὲ ἀότων εἰς ὑμᾶς πρὸς δημοσίευσιν. Τινὰ τῶν ἐγγράφων τούτων, ὡς : 1) μία ἐκθεσις ἐκτενῆς Ἑλληνος ἀστυνομικοῦ ἐπιτρόπου (Κεχαγιᾶ) τοῦ Βελῆ πασα πρὸς τοῦτον, περὶ τῆς καλλιεργείας καὶ διαχειρίσεως διαφόρων ἐν Θεσσαλίᾳ τοιφυλικίων τοῦ Βελῆ πασα, ὡς καὶ περὶ ἄλλων προσφερομένων ὑπὸ

Ἰωαννῶν Βέηδων πρὸς πώλησιν, 2) ἐπιστολὴ τοῦ Ἄλῃ πασᾶ πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Μουχτάρ περὶ τῆς ἀλώσεως τοῦ Μπερατίου, 3) ναυλοσυμφωνητικὸν ἔγγραφον μεταξὺ τοῦ Λαζάρου Κουντουριώτου καὶ τοῦ τότε βασιλῆως Πελοποννήσου Βελῆ πασᾶ, καὶ ἄλλα φαίνονται σπουδαιότατα. Ἐπίσης σπουδαιότατα εἶναι καὶ τὰ ἀδημοσίευτα ἑκτενῆ ἀφιερωτήρια ἔγγραφα τοῦ ὀριστικῶς κατακτήσαντος τὴν Θεσσαλίαν τοῦρκου στρατηγικοῦ Τουργάν βέη (1446), τοῦ υἱοῦ τούτου Ὁμέρ βέη (ἔτος 1461) καὶ τοῦ ἐγγόνου Χασάν βέη (ἔτος 1531). Καὶ τὸ ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον Ἀλμοροῦ κατέχει πολλὰ ἔγγραφα ἐξ ἀρχαιοτέρων χρόνων τῆς Τουρκοκρατίας. τινὰ τῶν ὁποίων εἰσὶν ἐπίσης λίαν ἐνδιαφέροντα.

Τὰ ἀνωτέρω μνημονευόμενα ἔγγραφα τοῦ Γεωργίου Ζυγαλάκη ἐδωρήθησαν τῇ προτροπῇ τοῦ Σπ. Λάμπρου εἰς τὴν ἱστορικὴν καὶ ἐθνολογικὴν Ἑταιρείαν πρὸς Ν. Ἑλλην. τομ. 12 τευχ. Β. σελ. 255).

— **Ἡμερομηνίαι Βαγιαζίτ.** Ἐκ τοῦ τρίτου τόμου τῆς τοῦ Mikl. καὶ Müller *acta et diplomata gr.* συναγομέν τὰς ἀκολουθοῦσας χριστιανικὰς χρονολογίας τοῦ Βαγιαζίτ.

XIX	σ. 309	Μαῖω λ ἐν Κ)λει αυπα
XX	σ. 310	μηνὶ Σεπτεμβρίου ἐν ἔτει ιωπς τῆς προφητικῆς μετοικεσίας ἐν Κ)λει.
XXI	σ. 312	μηνὶ Ἰανουαρίου ιβ' ἐν τῇ Ἀνδριανουπόλει.
XXII	σ. 313	ἐπὶ ἔτους σκφη μηνὶ Ἰανουαρίου ιβ' ἐν τῇ Ἀνδριανουπόλει.
XXIII, V	σ. 325	δικεμβρίου ζ ἐν Ἀνδριανοῦ πώλη.
XXI, II, VII	σ. 327	μῆνας μάρτιος ε ἔγραψεν ἐν Ἀνδριάνου πώλη.
XXIV	σ. 332	ἐπὶ ἔτους σκφγ.
XXVII	σ. 337	ἐν μῆνι μαρτίου ιε αυηθ.
XXVIII	σ. 338	ἐν Κωνσταντινου πόλει μηνὶ νοεμβρίου δ'
XXX	—	Ἀχμέτ σ. 340 μηνὶ Ἰανουαρίου κ.
XXXI	Ἀχμέτ σ. 341	μηνὶ μαρτίου κδ'
XXXII	Ἀχμέτ σ. 342	ἐν μηνὶ Ἰουλίου ε' αφβ'.
XXXIII	Ἀχμέτ σ. 343	ἐν μηνὶ Ἰουλίου ε' αφβ'.
XXXIV	Βαγιαζίτ, σ. 344	μηνὶ Οκτωβρίου κθ'.
XXXV	Βαγιαζίτ σ. 344	(λείπει μετὰ τοῦ τέλους τῆς συνθήκης)
XXXV	Βαγιαζίτ σ. 350	δικαμβρίου κ'.
XXXVI	Ἀχμέτ σ. 351	μηνὶ δικαμβρίου κα'
XXXVII	Βαγιαζίτ σ. 353	μηνὶ φλεβαρίου κε'.

XXXVIII	Βαγιαζίτ σ. 353	μηνὶ αὐγούστου η' ἐν ετι Χριστοῦ καταβάσεος 1503.
XXXIX	Βαγιαζίτ σ. 355	ἐν ετι Χριστοῦ καταβάσεος αφγ' ἐν Κωνσταντινουπόλεος μηνὶ οκτωβρίου στ'
XL	Βαγιαζίτ σ. 356	ἐν μηνὶ δικεμβρίου εἰς τας κδ' ἐν ετι Χριστοῦ καταβάσεος ,αφγ'.
XLI	Βαγιαζίτ σ. 357	ἐν μηνὶ Ἰουνίου ιζ' ἐν ετι Χριστοῦ καταβάσεος 1504.

— **Ἀνασκαφαὶ ἐν Ἀνδραβίδι.** Τῇ 9 Μαΐου τοῦ 1908 ὁ Οὐίλιαμ Μίλλερ ἐν Ἀθήναις διαμένων ἀπέστειλε πρὸς τὸν Λάμπρον ἐπιστολὴν ἐν ἣ μεταξὺ ἄλλων γράφει·

«Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν μου εἶπον ἐν Ἀνδραβίδα, ὅτι πρὸ 5 ἢ 6 ἔτων ἐγένεον ἀνασκαφαὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Ἀγ. Ἰακώβου, ἣ μᾶλλον εἰς τὴν θέσιν τῆς (διότι ἡ ἐκκλησία δὲν ὑπάρχει πλέον), καὶ εὐρέθησαν 3 ἢ 5 πτώματα, ὑποθέτω τὰ 3 πτώματα περὶ τῶν ὁποίων λέγει τὸ χρονικὸν τοῦ Μορέως. Ἀπ' αὐτὰ ἐν πτώμα. οὕτως εἶπον, μετεφέρθη εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἡξεύρετε, ἂν ἦναι ἀλήθεια ἡ ὄχι αὐτὴ ἡ ἱστορία; πολλοὶ ἐντόπιοι μου εἶπον αὐτὴν, ὥστε φαίνεται, ὅτι ἀλήθεια εἶναι. Ἀλλὰ ποῦ εἶναι τώρα τὸ πτώμα, καὶ ποῖος ἔκαμεν τὰς ἀνασκαφάς; Μήπως ὁ κ. Λαμπάκης, ὁ ὁποῖος δυστυχῶς κατ' αὐτὰς δὲν εὐρίσκειται ἐδῶ, ἀλλὰ τρεξιδεύει. Θὰ σὰς εἶμαι πολὺ ὑποχρεωμένος, ἂν δύνασθε νὰ ἐξηγήσητε τὸ πρᾶγμα.»

Ὁ Λάμπρος λαβὼν τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἀπετάθη πρὸς τοὺς κ. κ. Λέλλην καὶ Μομφερράτον, τοὺς ἐνεργήσαντας τὰς ἀνασκαφάς ταύτας, οἵτινες δι' ἐπιστολῶν παρέχουσι πληροφορίας τινὰς περὶ τῶν ἀνασκαφῶν τούτων. Ὁ κ. Λέλλης γράφει τὰ ἀκόλουθα ὑπὸ ἡμερομηνίαν «25 Μαΐου 1908»·

«Κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1890 μετέβην μετὰ τῶν κυρίων Μομφερράτου καὶ Κρομηλά εἰς Ἀνδραβίδα. Ἐκεῖ κατὰ τὰς προχείρους ἀνασκαφάς τὰς ὁποίας ἐνεργήσαμεν, εὐρομεν ἐπὶ τῆς ἀρχαίας Μονῆς τοῦ ἀγίου Στεφάνου, μετὰ καταμετρήσεις ἀκριβεῖς τοῦ μέρους ὅπου ὁ Buchou ἀναφέρει ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1840, νομίζω, ὑπῆρχον ἀκόμη τινὰ vestiges εἰς βάθος 2 1/2 μέτρων περίπου, σκελετὸν πλησίον ὀγκολλίθου καὶ τινὰ σιδηρὰ μικρᾶς ἀξίας εἶδη, συνάμα δὲ καὶ τινὰ κρανία ὀλίγον μακρύτερα. Ἐκ τούτου συνεπεράναμεν ὅτι ἐπέ-

σαμεν ἐπὶ τοῦ Προνάου ἢ ἴσως καὶ ὀπισθεν τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Μονῆς, ὅπου ὡς συνηθίζεται τότε ἐθάπτοντο οἱ νεκροί. Μετὰ ταῦτα μετέβημεν εἰς τὴν Μονὴν τῶν Βλαχερνῶν ἐκεῖ πλησίον κειμένην, ὑπὸ τὸ Χλουμοῦτσι, ὅπου ὁμολογουμένως ἀνεκαλύψαμεν εἰς εἰς τὸν Νάρθηκα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Μονῆς δεξιόθεν, λάρνακα ἐκ γρανίτου ὑπερύθρου, καὶ ὀλίγον μακρότερα ἔξω τῆς Μονῆς ἐπὶ τοῦ τοίχου, τὸ σκέπασμα τοῦ τύμβου κατὰ τὰ δύο τρίτα σωζόμενον ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ τοίχου τῆς Ἐκκλησίας τοῦ αὐτοῦ χρώματος γρανίτην μὲ τὸν Λέοντα τοῦ Hainaut en relief, ἐφαρμοζόμενον ἀκριδῶς ἐπὶ τοῦ τάφου. Ἐκ τούτου εἰκάσαμεν ὅτι ἡ Ἰσαβέλλα τοῦ Βελλαρδουίνου ἔθαψεν ἐκεῖ τὸν σύζυγόν της Floran de Hainaut, πρίγκιπα τῆς Ἀχαΐας. Σὰς γράφω ταῦτα διότι νομίζω ὅτι τὸ κενοτάφιον τῶν Βελλαρδουίνων δύναται νὰ ἀμφισβητηθῇ ἂν ὑπῆρχεν ἐν τῇ Μονῇ τοῦ ἁγίου Στεφάνου ἢ ἐν τῇ τῶν Βλαχερνῶν. Εἰς τὴν Ἀνδραβίδα δὲν ὑπάρχει εἰμὴ ἐν μέρος τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀγίας Σοφίας, ρυθμοῦ καθαρωτάτου γοτθικοῦ· εἰς δὲ τὰ Λεγαῖνα ὑπάρχουν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ αἱ ἐκ γρανίτου στύλαι ἐκεῖναι αἵτινες μετεφέρθησαν ἀπὸ τὴν Ἀνδραβίδα. Ὁ σκελετὸς τὸν ὁποῖον ἔχω δὲν ἔχει καμμίαν σημασίαν.

Τὰ ὀλίγα ταῦτα σὰς γράφω προχείρως, ὑποθέτων ὅτι δύνανται νὰ χρησιμεύσωσι εἰς τὸν ἐν λόγῳ κύριον William Miller».

Ὁ δὲ κ. Μομφερράτος γράφει τὰ ἀκόλουθα ὑπὸ ἡμερομηνίαν καὶ αὐτὸς «25 Μαΐου 1908».

«Πρὸ ἐτῶν ἐγὼ ὁ κ. Λέλλης καὶ ὁ κ. Α. Κορομηλάς ἐπισκέφθημεν τὴν Ἀνδραβίδα καὶ τὸ Χλουμοῦτσι. Ἀφορμὴ κυρίως ἦτο χωρίον τι τοῦ Buchon ὅτι εἰς τὴν μονὴν τοῦ ἁγίου Ἰακώβου ὤφειλέ τις νὰ ἀναζητήσῃ τοὺς τάφους τῶν πριγκίπων τῆς Ἀχαΐας. Ὅταν μετέβημεν ἐπὶ τῆς θέσεως τῆς μονῆς, εὔρομεν ἀγρόν, ἐν τούτοις προέβημεν εἰς ἀνοιξιν χάνδακος μακροῦ, εὔρομεν δὲ πλάκας μεγάλας, ἴσως τῆς εἰσόδου τοῦ ναοῦ, περίξ δὲ τάφους, ὧν ἠνοίξαμεν τινάς. Εἰς ἓνα λάκκον εὔρομεν εὐμεγέθη σκελετὸν ναῖτου, διότι εὔρομεν τὴν αἰχμὴν λόγχης. Τὸν σκελετὸν, ὡς ἀνήκοντα εἰς ἀνδρᾶ ἀναστήματος μεγάλου, καθὰ ἐνθυμοῦμαι παρέλαβεν ἐν κιβωτίῳ ὁ κ. Λέλλης καὶ νομίζω ὅτι δύναται νὰ εὑρεθῇ παρ' αὐτῷ.

Ἐκ τῆς ἐπισκέψεώς μας εἰς τὸν ναὸν καὶ τῶν ἐρευνῶν μας τότε ἐπεισθην ὅτι ἡ ἰδέα τοῦ Buchon, στηριζομένου εἰς τὸ χρονικὸν τοῦ Μωρέως, δὲν εἶνε ἀσφαλής. Ἄλλως ἡμεῖς νομίζω ὅτι εὑρέθημεν εἰς τὸ νεκροταφεῖον τῆς μονῆς, πενιχρῶν καὶ κοινῶν τάφων.

Ἐντύπωσιν μοι ἐπροξένησεν ὁμοίως ἡ Μονὴ τῶν Βλαχερνῶν. Ὁ Buchon, ἂν δὲν πλανῶμαι, διότι γράφω ἀπὸ μνήμης, ἰσχυρίζετο ὅτι ἡ μονὴ αὕτη ὠκοδομήθη ὑπὸ μεγιστάνος τινος λατίνου φεύγοντος ἐκ Κωνσταντινουπόλεως. Ἡ ἐντύπωσις ἡ ἰδική μου εἶνε ὅτι τὸ ἀντίθετον ἴσως συνέβη. Μετὰ τὴν ἄλωσιν ὑπὸ τῶν φράγκων, βυζαντινὸς μεγιστάν φεύγων ἦλθεν εἰς τὸν Μωρέαν καὶ ἔκτισε τὴν μονὴν, ὑπὸ ὄνομα ἱερῶν ἀναμνήσεων, διότι το ὀπισθεν μέρος αὐτοῦ διέκρινα ὅτι ἦτο βυζαντινοῦ ρυθμοῦ. Κατόπιν οἱ φράγκοι κατέλαβον αὐτὸ καὶ προσέθεσαν τὸν πρόναον καὶ τὴν πρόσοψιν εἰς γοτθικὸν ρυθμόν. Ἐν τῇ προνάῳ ἀριστερᾷ καὶ σήμερον φαίνεται λάρναξ ἀνευ καλύμματος, εἰς τινὰ τοίχον ὑπάρχει καὶ ἡμισυ πλακὸς μετ' ἐπιγραφῆς ἐνετοῦ τινος. Μήπως ἀφηρέθη ἐκ τοῦ τάφου; Εἰς τὸ σημεῖον φαίνονται ἴχνη σώματος, περὶ οὗ δὲν ἔχω προχείρους τὰς ἐντυπώσεις μου.

Πολλὰ ὁμοίως τεκμήρια, τὸ πλῆθος τῶν ἐμβλημάτων τῶν πριγκιπικῶν, ἀγκυροειδεῖς σταυροί, εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ ναοῦ, τὰς θύρας, τὰ παράθυρα, τὰς στήλας κτλ, μὲ ἐπεισαν ὅτι μᾶλλον εἰς τὴν μονὴν τῶν Βλαχερνῶν θὰ ὑπῆρχον τάφοι φράγκων μεγιστάνων.

Ἐπρόκειτο νὰ δημοσιεύσω τὰς ἐντυπώσεις μου τῶν εἰς Ἀνδραβίδα, Μονὴν Βλαχερνῶν, Χλουμοῦτσι, Γλαρέντζα ἐπισκέψεών μου, ἀλλὰ δυστυχῶς ἠμέλησα».

ΑΝΔΡΕΑΣ Ν. ΣΚΙΑΣ

Ἀναμφιβόλως μεγίστην ὑπέστη ἀπώλειαν τὸ Πανεπιστήμιον, ἡ ἀρχαιολογικὴ ἐπιστήμη καὶ ἐν γένει τὰ ἑλληνικὰ γράμματα διὰ τοῦ θανάτου τοῦ διαπρεποῦς καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἀριστοῦ ἀρχαιολόγου Ἀνδρέου Ν. Σκιά.

Ὁ Ἀνδρέας Ν. Σκιάς ἐγεννήθη ἐν Καλάμαις τῷ 1861. Πρατώσας τὰς ἐγκυκλίους αὐτοῦ σπουδὰς ἐν Καλάμαις ἐνεγράφη τῷ 1878 εἰς τὴν φιλοσοφικὴν σχολὴν τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς τετραστοῦς φοιτήσεως ὑποστὰς τὴν νενομισμένην δοκιμασίαν τῇ 25 Ἰανουαρίου 1884 ἠξιώθη τοῦ βαθμοῦ ἀριστα.

Τὸ διδακτορικὸν δίπλωμα ἔλαβε πολὺ ὕστερον ἕνεκεν πολυετοῦς ἀπουσίας ἐξ Ἀθηνῶν, τῇ 20 Φεβρουαρίου 1890, ἀφοῦ πολὺ πρότερον εἶχεν ἐγκριθῆ ἡ ἐναίσιμος αὐτοῦ διατριβὴ «Λουκιανοῦ τοῦ Σαμοσατέως φιλοσοφήματα» ἀνέκδοτος καταληφθεῖσα.

Μεταβὰς εἰς Γερμανίαν ἐνεγράφη τῇ 25 Ὀκτωβρίου τοῦ 1887 εἰς τὴν φιλοσοφικὴν σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου, ἐφοίτησε δὲ καὶ εἰς τὰ Πανεπιστήμια τοῦ Βερολίνου καὶ τῆς Λειψίας καὶ εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον τοῦ Μονάχου, ἐν τῷ ὁποίῳ διήκουσε τὰς περὶ τῆς ἱστορίας τῆς τέχνης καὶ αἰσθητικῆς παραδόσεις τοῦ καθηγητοῦ *Reber*.

Τῇ 29 Αὐγούστου 1884 διορίσθη κἀθηγητὴς εἰς τὸ ἐν Καλάμαις γυμνάσιον, μετὰ δὲ ἐν ἔτος ἀπεδέχθη θέσιν καθηγητοῦ ἐν τῇ ἐν Χάλκῃ ἑλληνικῇ ἐμπορικῇ σχολῇ. Τῇ 30 Νοεμβρίου 1895 διορίσθη ἔφορος τῶν ἀρχαιοτήτων, ὑπηρέτησε δὲ ἐν τῇ θέσει ταύτῃ μέχρι οὗ διορίσθη τακτικὸς καθηγητὴς τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἐν τῇ φιλοσοφικῇ σχολῇ τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου τῇ 5 Αὐγούστου 1910. Προηγουμένως εἶχε διδάξει ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ὡς ὑφηγητὴς ἐπὶ διετίαν.

Ὁ ἀοίδιμος Σκιάς διετέλεσεν ἐπὶ μακρὰ ἔτη σύμβουλος τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρείας, ἀντιπρόεδρος τοῦ ἑλληνικοῦ διδασκαλικοῦ συλλόγου, πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ λαογραφικοῦ ἀρχείου, σύμβουλος τῆς χριστιανικῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρείας καὶ μέλος πλεί-

στον ἐταιρειῶν ἑνταῦθα. Ἐτι τῇ 21 Ἀπριλίου 1894 ἐξελέγη μέλος τῶν ἐν Βερολίνῳ, Ρώμῃ καὶ Ἀθήναις Γερμανικῶν ἀρχαιολογικῶν ἰνστιτούτων, τοῦ τελευταίου δὲ καὶ τακτικὸν τῷ 1908. Τῷ 1905 ἐξελέγη μέλος τοῦ Αὐστριακοῦ ἀρχαιολογικοῦ ἰνστιτούτου, τῷ δὲ 1892 μέλος τῆς ἐν Παρισίοις *Association pour l'encouragement des études grecques en France*. Εἶχε δὲ τιμηθῆ καὶ διὰ τοῦ χρυσοῦ σταυροῦ τοῦ Β. τάγματος Γεωργίου Α'.

Ἡ ἐπιστημονικὴ συγγραφικὴ δρασίς τοῦ ἀοιδίμου Ἀνδρ. Σκιά ὑπῆρξε μεγίστη. Ἐκ τῶν πολλῶν ὑπ' αὐτοῦ συγγραφέντων ἔργων ἀναφέρομεν τὰ σπουδαιότερα :

1. Περὶ τῆς Κρητικῆς διαλέκτου 1891. Ἐβραβύθη ὑπὸ τῆς ἐν Παρισίοις *Association pour l'encouragement des études grecques*.
2. Ἑλληνικὴ γραμματικὴ πρὸς χρῆσιν τῶν ἑλλην. σχολείων. 1894.
3. Ὁ ἀληθὴς χαρακτήρ τοῦ λεγομένου γλωσσικοῦ ζητήματος. 1903.
4. Πρόχειρος ὑποτύπωσις μεταρρυθμίσεως τῆς ἑλληνικῆς πολιτείας
5. Ἐκθέσις περὶ τῆς κρίσεως τοῦ Σεβαστοπούλειου διαγωνίσματος τοῦ ἔτους 1915, 1916 καὶ 1919.
6. *Conjectanea* (*Berliner phil. Wochenschrift* 1889).
7. *Zum Gesetze von Gortyn* (*Hermes* 1889).
8. Ἐπιγραφικὰ μελετήματα (Ἐφημ. Ἀρχαιολ. 1890).
9. Τίσυρος (ὁμοίως 1891).
10. Ἐπιγραφικὰ (ὁμ. 1892).
11. Τοπογραφικὰ Γυθείου (ὁμ. 1892).
12. Συμβολὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ἑλλην. ἀλφαβήτου (ὁμ. 1892).
13. Ἐπιγραφαὶ Γυθείου (ὁμ. 1892).
14. Συμπλήρωσις Λακωνικῆς ἐπιγραφῆς (ὁμ. 1892).
15. Ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ ὡς ὄργανον ἐκπαιδεύσεως. Ἐναρκτήριος λόγος ὡς Ὑφηγητοῦ (Περιοδ. Παρνασσὸς τομ. ΙΕ).
16. Σαστήρ (Ἐφημ. Ἀρχαιολ. 1892).
17. *Frota Fauna* (Ἀθηνᾶ του. Δ').
18. Ἀρχαιολογικὴ ἀποστολὴ εἰς Θύρρειον (Πρακτικὰ Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας 1892).
19. Ἐπιγραφαὶ ἐκ Θυρρείου (Ἐφημ. Ἀρχ. 1893).
20. Κυπριακὰ (αὐτόθι).
21. Ἡ κοίτη τοῦ Ἰλισσοῦ (αὐτόθι).

22. Ἡ γένεσις τῆς νεοελλην. γλώσσης ('Ἐστία 1893 φ. 28).
23. Μυκῆναι καὶ Μυκηναϊκὸς πολιτισμὸς. (αὐτόθι φ. 157).
24. Ἐπιγραφαὶ Κορίνθου ('Ἐφημ. Ἀρχαιολ. 1893).
25. Ἀνασκαφὴ τοῦ ἐν Γυθείῳ θεάτρου (Πρακτικά Ἀρχ. Ἐτ. 1891)
26. Καὶ πάλιν περὶ τῆς λέξεως σαστήρ ('Ἐφ. Ἀρχ. 1894).
27. Eilesänung (indogerm. Anzeiger 1894)
28. Ἀνάγλυφα ἐκ τῆς κοίτης Ἰλισσοῦ ('Ἐφ. Ἀρχ. 1894).
29. Ἐπιγραφαὶ Ἐλευσίνος (αὐτόθι).
30. Ἀνασκαφὴ Ἰλισσοῦ (Πρ. Ἀρχ. ἔτ. 1893).
31. Ἐπιγραφαὶ Ἐλευσίνος ('Ἐφ. Ἀρχ. 1895).
32. Ἀνασκαφαὶ » (Πρακτ. Ἀρχ. ἔτ. 1894).
33. Ἐπιγραφαὶ Ἐλευσίνος ('Ἐφ. Ἀρχ. 1896).
34. Ἀνασκαφαὶ Ἐλευσίνος (Πρ. Ἀρχ. ἔταιρ. 1896).
35. Σύμμικτα ('Ἐφ. Ἀρχ. 1896).
36. Ἐπιγραφαὶ Ἐλευσίνος (αὐτόθι 1897).
37. Ἀνασκαφαὶ Ἐλευσίνος (Πρακτ. Ἀρχ. ἔταιρ. 1897).
38. Ἀρχ. τάφοι ἐν Θερμοπύλαις ('Ἐπετηρ. Παρνασσοῦ Τόμ. Β').
39. Ἀνασκαφαὶ Ἰλισσοῦ (Πρ. Ἀρχ. ἔτ. 1897).
40. Ἀνασκαφαὶ Ἐλευσίνος (αὐτόθι).
41. Παναρχαία Ἐλευσινιακὴ νεκρόπολις ('Ἐφ. Ἀρχ. 1898).
42. Ἀνασκαφὴ παρὰ τὸ μνημ. Φιλοπάππου (Πρ. Ἀρχ. ἔτ. 1898).
43. Ἀνασκαφαὶ Ἐλευσίνος (Πρ. Ἀρχ. ἔταιρ. 1899).
44. Ἐπιγραφαὶ Ἐλευσίνος ('Ἐφημ. Ἀρχ. 1899).
45. Τοπογραφικὰ Βοιωτίας ('Ἐπετηρ. Παρνασσοῦ τ. Δ').
46. Ἀνασκαφαὶ ἐν Πλαταιαῖς (Πρ. Ἀρχ. ἔτ. 1899).
47. Ἀθηναϊκαὶ ἐπιγραφαὶ ἐπὶ βράχου ('Ἐφ. Ἀρχ. 1899).
48. Ἐλευσινιακαὶ κεραμογραφίαι (αὐτόθι 1901).
49. Ἀρχαῖον ἀλλόκοτον ὄνομα (Παναθήναια 1901).
50. Ἐλευσινιακὴ ἐπιγραφὴ ('Ἐφημ. Ἀρχ. 1900).
51. Ἀνασκαφαὶ παρὰ τὴν Φυλὴν (Πρ. Ἀρχ. ἔτ. 1900).
52. Ἔργασίαι ἐν τῷ Ὠδεῖῳ Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ (αὐτόθι).
53. Ἐλευσινιακαὶ κεραμογραφίαι ('Ἐφ. Ἀρχ. 1901).
54. Ἀνασκαφαὶ ἐν τῷ ἄντροφ τοῦ Πανός (Πρ. Ἀρχ. ἔτ. 1901).
55. Τύμβος προϊστορικὸς ὑπὸ τὴν Ἀκρόπολιν ('Ἐφ. Ἀρχ. 1902).
56. Ἀνασκαφαὶ ἐν Κορίνθῳ, Ἐλευσίνι καὶ Αἰγίνῃ (Πρακτικά Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας 1902).
57. Ἀνασκαφὴ ἐν Κορίνθῳ (Πρακτ. Ἀρχ. ἔτ. 1892)

58. Ἡ ἐπίκρισις τοῦ Ξενοπούλου (Παναθήναια 1904).
59. Ξανθοουδίδου ὁ Κρητικὸς πολιτισμὸς (αὐτόθι).
60. Περὶ ἐκσκαφῆς τάφων τινῶν ἐν Ἀθήναις ('Ἐφ. Ἀρχ. 1904).
61. Ἔκθεσις περὶ ἀνασκαφῆς τινος ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ σταδίῳ παρεμβεβλημένη ἐν ἄρθρῳ τοῦ Σ. Π. Λάμπρου ἐν τῷ Νέῳ Ἑλληνομνήμωνι. τόμ. Β' σελ. 257—265).
62. Ἀνασκαφαὶ ἐν Κορίνθῳ (Πρ. Ἀρχ. ἔτ. 1906).
63. Περὶ τῶν σχέσεων τῶν Ἀλβανῶν πρὸς τοὺς Ἕλληνας. (Παναθήναια 15 Ἰβρίου 1907).
64. Διόρθωσις εἰς τὸ χρονικὸν τοῦ Παναρέτου (Ν. Ἑλλην. Δ' σ. 490)
65. Ἀνασκαφαὶ ἐν τῷ Κεραμεικῷ (Πρακτ. Ἀρχ. ἔτ. 1907).
66. Ἀνασκαφαὶ ἐν Ἀμύκλαις (αὐτόθι).
67. Περὶ ἐπικρατήσεως τῆς δημόδους ἐν τῇ λογοτεχνίᾳ (Παναθήναια 1910).
68. Περὶ τοῦ ὀνόματος Carbone τοῦ Ἀλφειοῦ (Ν. Ἑλλ. Ζ σ. 91—93).
69. Λόγος ἐναρκτήριος τῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ παραδόσεών του, τῇ 1 Ἰβρίου 1910 (Παιδαγωγ. Δελτίον Ε').
70. Ἀνασκαφαὶ ἐν Πύλῳ (Πρακτ. Ἀρχ. ἔταιρ. 1909).
71. Περὶ διασώσεως τοῦ δίγαμμα ἐν τινι νεοελληνικῇ λέξει ('Ἐπιστ. ἔπετηρ. τοῦ Ἐθν. Πανεπιστ. 1910).
72. Ἀνασκαφαὶ ἐν τῇ Ἀκροπόλει (Πρακτ. Ἀρχ. ἔταιρ. 1910).
73. Τοπογραφικὰ καὶ ἐπιγραφικὰ τῶν ἐν Μεσσηνίᾳ Φαρῶν καὶ τῶν πέριξ ('Ἐφημ. Ἀρχ. 1911).
74. Τοπωνυμιαὶ Καλαμῶν (Ν. Ἑλληνομνήμων Η', 96—8).
75. Ἐξήγησις τῶν δυσερμηνεύτων ἐπιγραφῶν ('Αρχ. Ἐφημ. 1911)
76. Νεώτεραι ἀνασκαφαὶ ἐν τῇ παναρχαίᾳ Ἐλευσινιακῇ νεκροπόλει, ('Αρχαιολ. Ἐφημ. 1912).
77. Διόρθωσις εἰς Κεδρηνὸν (Ν. Ἑλλην. Η' σελ. 367).
78. Ἐκ Πειραιῶς ἐπίγραμμα ('Αρχ. Ἐφημ. 1912).
79. Περὶ τινῶν ἐλληνικῶν κειμένων (Λαογραφία Δ' 315).
80. Ἡ κατάργησις τῶν σχολικῶν ἐξετάσεων (Παιδαγ. Δελτίον Ζ').
81. Περὶ τῆς προταθείσης ἀπλοποιήσεως τῆς γραφομένης ἐλληνικῆς γλώσσης (ἔπιστ. ἔπετηρ. Πανεπιστ. 1912—13).
82. Ἑτυμολογία τῆς λέξεως βολκός (ἔπιστ. ἔπετηρ. 1913—14).
83. Παραγνωριζομένη ἀντωνυμία τῆς ἀρχ. Κρητικῆς διαλέκτου (αὐτ.)
84. Δευτερολογία ἐπὶ τῆς ἀπλοποιήσεως τῆς γραφομένης ἐλληνικῆς γλώσσης (ἔπιστημ. ἔπετηρ. 1915—16).

85. Κριτικαὶ τινες παρατηρήσεις (Ν. Ἑλλην. ΙΓ' σελ. 160—2).
86. Περί τοῦ ἑξελληνισμοῦ τῶν ξενοφώνων πληθυσμῶν. (Ἐπετηρὶς Φιλολ. Συλλόγου Παρνασσοῦ ΙΓ' 1917).
87. Ἐπιγραφαὶ ἐκ Πλαταιῶν (Ἀρχ. Ἐφημ. 1917).
88. Ἡ ἀλήθεια περί τινων ἐκπαιδευτικῶν ζητημάτων (Τὸ Μέλλον ἐπιθεώρησις, ἔτος Α').
89. Τὸ ἐκπαιδευτικὸν ζήτημα (αὐτόθι).
90. Τὸ παρὰ τὴν Φυλὴν ἄντρον τοῦ Πανός (Ἀρχ. Ἐφημ. 1918).
91. Ἀνακρινώσεις (Ἀρχ. Ἐφημ. 1919).
92. Σπυρίδων Π. Λάμπρος, βιογραφία (Ν. Ἑλληνομν. ΙΔ' 1920). Προσφώνησις ἐπὶ τῇ 25ῳίδι τῆς καθήγεσις αὐτοῦ (αὐτόθι).
93. Κριτικαὶ παρατηρήσεις (εἰκοσιπενταετηρὶς Κ. Κόντου).
94. *Skyrhos á figures rouges trouvée á Eleusis. (Memoires de l'Académie des inscriptions tom. VII)*
95. Περί τοπογραφίας τῆς ἀρχαίας Κορίνθου (*Congrès international d'Archéologie 1905*).
96. Κρίσις περί τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου Διγενῆς Ἀκρίτας (ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπείας).

Πρὸς τοῦτοις ἐβλήθησαν εἰς τὸν Γερμανὸν καθηγητὴν *Johannes Euboeus* ἐπιγράμα πολυαριθμῶν ἀνεκδότων ἐπιγραφῶν ἐξ Ἐλευσίνοσ καὶ Ἀθηνῶν, ἵνα δημοσιευθῶσιν ἐν τῇ *Editio minor* τοῦ β' καὶ γ' τόμου τῆς ὑπὸ τῆς ἐν Βερολίνῳ Ἀκαδημίας ἐκδιδομένης μεγάλης συναγωγῆς ἑλληνικῶν ἐπιγραφῶν (*editio minor* σελ. VI).

Ὡσαύτως ἀνεκοινώθη ὑπ' αὐτοῦ καὶ λεξικογραφικὸν ὑλικὸν εἰς τοὺς συντάκτας τοῦ ἱστορικοῦ λεξικοῦ. (Λεξικογραφικὸν Ἀρχεῖον. τομ. Ε' σελ. 341). Εἶχε δὲ ἀναλάβει τὴν ἐποπτείαν τῶν Παλαιολογείων καὶ Πελοποννησιακῶν ἐκ τῶν καταλοίπων τοῦ Σπ. Λάμπρου πρὸς ἔκδοσιν τῶν ὁποίων πᾶσαν κατέβαλε φροντίδα καὶ συνετὰς ἔδιδε συμβουλὰς.

Τοιοῦτος ὁ βίος καὶ ἡ συγγραφικὴ δρασίς τοῦ ἀειδίου Α. Σκιαῖ. Ἄλλ' ὁ Ἀνδρέας Σκιαῖ δὲν ὑπῆρξε μόνον διαπρεπὴς καθηγητὴς καὶ ἀρχαιολόγος. Μετρίοφρων, μελίχιος, ἀποφεύγων πάντα θόρυβον περὶ τὸ ὄνομά του, πρότυπον τιμῆ καὶ εὐπολίπτου ἀνδρὸς πρόκειται τοῖς νεωτέροις Ἕλλησι διὰ τὸ λαμπρὸν αὐτοῦ ἦθος καὶ τὸν ἀδαμάντινον αὐτοῦ χαρακτῆρα ὑπόδειγμα ἀξίον θαυμασμοῦ καὶ μιμήσεως. Ἐν τούτῳ ἴδιᾳ ἔγκειται ἡ μεγάλη ἀξία τοῦ Σκιαῖ, τοῦ ὁποίου τὴν ἀπώλειαν, ὡς ἐν ἀρχῇ ἐτονίσσαμεν, θρηνηεῖ ἀναμφιβόλως τὸ Πανεπιστήμιον, ἡ ἀρχαιολογικὴ ἐπιστήμη καὶ τὰ ἑλληνικὰ καθόλου γράμματα.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Ὁ γηραιὸς ἐν Σύρῳ ἱστοριοδίφης κ. Περ. Ζερλέντης πλὴν ἄλλων τοῦ μικρῶν δημοσιευμάτων, κατὰ τὴν τελευταίαν τριετίαν δημοσιευθέντων, κατώρθωσε παρὰ τὰς παρ' ἡμῖν τυπογραφικὰς δυσχερείας νὰ ἐκδώσῃ καὶ τὸ δεύτερον μέρος τῶν «Ἱστορικῶν ἐρευνῶν περὶ τὰς ἐκκλησίας τῶν νήσων», τὴν Μητρόπολιν Ζαρνάτας καὶ τὰ Ἱστορικὰ σημειώματα τοῦ βιβλίου τοῦ ἐν Νάξῳ μοναστηρίου τῶν Καπουκίνων 1649—1753.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἔργον περιλαμβάνει ἐνθυμήσεις ἀναγεγραμμένας γαλλιστὶ ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ἐν τῇ πόλει τῆς Νάξου μονῆς τῶν Καπουκίνων ὑπὸ καπουκίνων μοναχῶν, κατὰ τὰ ἔτη 1649—1753, τὰς ὁποίας ἐν ἑλληνικῇ μεταφράσει ἐκδίδει ὁ ἐκδότης προτάξας μακρὰν εἰσαγωγὴν. Τὰ κυριώτερα κεφάλαια τῆς νησιωτικῆς ἱστορίας, περὶ ὧν διδάσκουσι τὰ σημειώματα ταῦτα εἶναι 1) περὶ τοῦ γαλλικοῦ προξενείου Νάξου, 2) περὶ τῆς καθολικῆς ἐπισκοπῆς Νάξου, 3) περὶ τοῦ κατάπλου εἰς Πάρον καὶ Νάξον τοῦ ἐν Κ]πόλει γάλλου πρεσβευτοῦ *de Nointel*, 4) περὶ τῶν μονῶν τῶν καπουκίνων καὶ Ἰησοιτῶν, 5) περὶ τῆς δράσεως τῶν φράγκων πειρατῶν ἐν τῷ Αἰγαίῳ, 6) περὶ τῆς ἐκπαιδευτικῆς δράσεως τῶν καπουκίνων, 7) περὶ τῆς ἀσκήσεως τῆς λατρικῆς ὑπὸ καπουκίνων καὶ Ἰησοιτῶν.

Δυσπῆρον εἶνε ὅτι αἱ ἐνθυμήσεις αὗται δὲν ἐξεδόθησαν ἐν τῇ γαλλικῇ γλώσσῃ τοῦ πρωτοτύπου καὶ ὅτι ἡ μετάφρασις δὲν ὑπῆρξεν ἐπιμελημένη οὐδ' ἐνιαία.

Ἰ. Κ. Βογιατζίδης

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ἐν τῷ περιοδικῷ «*Hellas*» τῆς 22 Ὀκτωβρίου 1922 ἀναγινώσκομεν μεταξὺ ἄλλων «*Wieder steht man auch bei diesem Bande staunend vor der Lebensarbeit dieses wahrhaft weisen Mannes, der nicht nur zu seinen Lebzeiten 15 volle Jahre lang ganz allein und ohne Mitarbeiter den Hellenomnemon gegründet, geleitet und herausgegeben hat neben seinen sonstigen zahlreichen wissenschaftlichen und anderen Aemtern, sondern der es auch möglich gemacht hat, ein so reiches handschriftliches Material zu sammeln, dass auf Grund desselben auch nach seinem Tode noch viele Bände seiner Monatschrift die von den Gelehrten aller Länder hochgeschätzt wird, gedruckt werden können*».

— Ἐξεδόθη τὸ 1 καὶ 2 τεύχος τοῦ εἰκοστού τετάρτου τόμου τῆς ὑπὸ τοῦ *Krumbacher* ἰδρυθείσης καὶ νῦν ὑπὸ τοῦ *Aug. Heisenberg*

καὶ Paul Marc ἐκδομένης «Byzantinische Zeitschrift». Τὰ δύο ταῦτα τεύχη πλουσιώτατα εἰς ὕλην ἐκλεκτὴν καὶ ποικίλην περιέχουσι δέκα καὶ τέσσαρας διατριβάς, ἐξ ὧν αἱ ἀκόλουθοι τρεῖς ἔχουσι γραφὴν ὑπὸ ἡμετέρων λογίων ἤτοι 1) Ἀκριτικαὶ μελέται ὑπὸ I. K. Βογιατζίδου, 2) *Ein werkwürdiger gen. Plur aus* ουνις ὑπὸ Γ. Ν. Χατζιδάκι καὶ 3) Περὶ τοῦ ὄρους Ὁξεία ὑπὸ I. Μηλιοπούλου. Τὸ δεύτερον μέρος περιέχει τὴν βιβλιογραφίαν ἑνδεκα ἔργων, τὸ δὲ τρίτον πλοισίας βιβλιογραφικᾶς σημειώσεις καὶ εἰδήσεις. Τὰ δύο τεύχη ἀποτελοῦσι τόμον ἐκ διακοσίων ἐνενηκοντα ἑξ σελίδων. Τὸ ἀξιόλογον τοῦτο περιοδικὸν ἀναμφιβόλως πρέπει νὰ ὑποστηριχθῆ καὶ παρ' ἡμῖν. Ἡ ἔτησίαι συνδρομὴ τοῦ περιοδικοῦ ἔχει ὀρισθῆ διὰ τὴν Ἑλλάδα εἰς δραχμὰς διακοσίας.

— Ἐξεδόθη τὸ 3 καὶ 4 τεύχος τοῦ τρίτου τόμου τῶν Byzantinisch—Neugriechischen Jahrbücher τῶν ἐκδομένων ὑπὸ τοῦ διαπρεποῦς βυζαντιολόγου Ν. Βέη ἐν Βερολίνῳ. Διὰ τῶν ἐκδοθέντων δύο τευχῶν συμπληροῦται ὁ τρίτος τόμος. Τὰ δύο ταῦτα τεύχη πλουσιώτατα εἰς ὕλην περιέχουσιν εἴκοσι καὶ τρεῖς διατριβάς, ἐξ ὧν αἱ ἀκόλουθοι ἑξ ἔχουσι γραφὴν ὑπὸ ἡμετέρων λογίων ἤτοι

1) Εἰς τὸ περὶ τῆς ἀλώσεως τῆς Πάρου (1537) δημῶδες ἄσμα ὑπὸ Στ. Ξανθοῦδίδου. 2) «Bambacoratius» ein Beiname des Kaisers Alexios III Angelos (1195—1203) ὑπὸ Ν. Βέη. 3) Markos Eugenikos von Ephesos und die Siebenschläferlegende ὑπὸ Ν. Βέη. 4) Ὁ μεμβράνινος κῶδιξ ὑπ' ἀριθ. 244 τοῦ ἐν Κ]πόλει ἱεροῦ Μετοχίου τοῦ Παναγίου Τάφου ὑπὸ Β. Α. Μυστακίδου. 5) *Über einige neugriechische adjektiva wie ὁ βρόμος, ὁ κρύος, ὁ σολήνης und der gleichen* ὑπὸ Γ. Ν. Χατζιδάκη. 6) *Zu einem Gedicht des Michael Akominatos* ὑπὸ Ν. Βέη. 7) *Geschichtliche Forschungsergebnisse und Mönchs—und Vorksaugen über die Gründer der Meteorenklöster* ὑπὸ Ν. Βέη. Τὰ δύο τεύχη ἀποτελοῦσι τόμον ἐκ σελίδων ἑκατὸν ὀγδοήκοντα πέντε. Τὸ ἀξιόλογον τοῦτο περιοδικὸν ἀναμφιβόλως πρέπει νὰ ὑποστηριχθῆ καὶ παρ' ἡμῖν. Ἡ ἔτησίαι συνδρομὴ τοῦ περιοδικοῦ ἔχει ὀρισθῆ διὰ τὴν Ἑλλάδα εἰς δραχμὰς εἴκοσιν.

— Ἡ Ἑταιρεία Βυζαντινῶν Σπουδῶν ἐπιδιώκουσα τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματός της, ἤτοι ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν ἐκλαίκευσιν τῶν γνώσεων τῶν ἀναγομένων εἰς τὴν Βυζαντινὴν ἱστορίαν καὶ τὸν Βυζαντινὸν πολιτισμὸν, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν προαγωγὴν τῶν Βυζαντινῶν Σπουδῶν, ἔδωκε καὶ ἐφέτος σειράν διαλέξεων ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου Πιρνασσῶ καὶ διωργάνωσε σειράν ἀνακοινώσεων ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς.

Διαλέξεις ἔκαμαν οἱ ἑξῆς 1) ὁ κ. Φ. Κουκουλές, Περὶ τῶν δύο εἰδῶν τοῦ Βυζαντινοῦ Ἀριάμβου (διαπομπεύσεως—ἐντίμου θριάμβου), 2) ὁ κ. Σκ. Ζερβός, Περὶ τῆς Δωδεκανήσου κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους, 3) ὁ κ. Α. Διαμαντόπουλος, Περὶ Ἑρακλείου καὶ τοῦ ἔργου του, 4) ὁ κ. Ν. Καλογερόπουλος, Περὶ τῆς Χριστιανικῆς τέχνης

τῶν Ἀθηνῶν, 5) ὁ κ. Ἀνθ. Παπαδόπουλος, Περὶ τοῦ θρησκευτικοῦ θελήρου τῶν Βυζαντινῶν, 6) ὁ κ. Π. Ἀγγελετόπουλος, Περὶ σημείων τῶν τοῦ Βυζαντινοῦ δικαίου, 7) ὁ κ. Κ. Φίλανδρος, Περὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου διὰ μέσου τῶν αἰώνων, καὶ 8) ὁ κ. Κ. Ἀμαντος, Περὶ τῆς φιλανθρωπίας κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους.

Ἀνακοινώσεις ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἑταιρείας ἔκαμαν οἱ ἑξῆς: 1) ὁ κ. Θ. Βολίδης, Περὶ τῆς ἐν Εὐβοίᾳ ἱερᾶς μονῆς ἀγίου Νικολάου τοῦ Γαλατάκη, 2) ὁ κ. Φ. Κουκουλές, Περὶ τῆς σημασίας τοῦ λαογραφικοῦ ἔργου τοῦ Θεσσαλονίκης Εὐσταθίου, 3) ὁ κ. Π. Ζωγράφος, Περὶ ἑλικῶν, ἐργαλείων καὶ τρόπων ζωγραφικῆς παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς ἀγιογράφοις, 4) ὁ κ. Γ. Σωτηρίου, Περὶ ἐπιγραφῶν καὶ χαραγμάτων τῆς ἐν Φωκίδι μονῆς τοῦ ὁσίου Λουκά ὡς καὶ περὶ τῆς τεχνικῆς τῶν μωσαϊκῶν, 5) ὁ κ. Α. Ξυγγόπουλος, Περὶ τῶν οἰκιῶν τοῦ Μυστρά, 6) ὁ κ. I. Βογιατζίδου, Περὶ ματαιωθείσης καταστροφῆς τῆς Ἀγίας Σοφίας κατὰ τὸν I'E αἰῶνα καὶ 7) ὁ κ. Κ. Ἀμαντος, Περὶ τῆς Μουσουλμανικῆς κατακτῆσεως καὶ τῶν προνομίων τῶν Χριστιανῶν.

Περίληψις τῶν ἀνακοινώσεων τούτων θὰ δημοσιευθῆ ἐν τῇ Ἐπετηρίδι, τὴν ὁποῖαν προσεχῶς θὰ ἐκδώσῃ ἡ Ἑταιρεία, ἐξασφαλίσασα τὴν σχετικὴν δαπάνην τῆς ἐκδόσεως.

— Εἰς τὰς τακτικὰς συνεδρίας τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐπιστημονικῆς ἑταιρείας ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου 1923 κ. ἔ. ἔγνωσαν αἱ ἑξῆς ἀνακοινώσεις ἐταίρων αὐτῆς ἀναφερόμεναι εἰς τὴν Βυζαντινολογίαν: 1) I. K. Βογιατζίδου, περὶ τοῦ βυζαντινοῦ ἀνθικοῦ γλωσσario, 2) Κ. Ἀμάντου, περὶ τῆς ὑποχωρήσεως τοῦ μεσαιωνικοῦ ἑλληνισμοῦ τῆς μικρᾶς Ἀσίας πρὸς τὰς νήσους καὶ τὴν Εὐρώπ. Ἑλλάδα, 3) Στ. Δεινάκ, συμβολὴ εἰς τὸ Κρητικὸν θέατρον, 4) I. Σαρῆ, περὶ μεσαιωνικῶν τινῶν τοπωνυμίων, 5) Ἀνθ. Παπαδοπούλου, περὶ τῶν παρὰ Σιμοκάτη θεαυδρικῶν μυστηρίων, 6) Φ. Κουκουλέ, περὶ τῆς ἐξασθενώσεως καὶ ἐκπτώσεως τοῦ ε καὶ ι, 7) Μ. Στεφανίδου, περὶ τῶν βυζαντινῶν μαθηματικῶν, 8) I. K. Βογιατζίδου, περὶ τῆς φορολογικῆς διατάξεως τοῦ 1670 ἐπὶ τουρκοκρατίας, 9) Ἀνθ. Παπαδοπούλου, περὶ τῶν μεσαιωνικῶν καὶ νέων ἐπιθέτων τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης εἰς —ι.

— Κατὰ διαταγὴν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν μετέβη εἰς Σόφιαν ὁ Ἐφορος τῶν Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων κ. Γ. Σωτηρίου, ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς τεχνικὸς σύμβουλος πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν ἀποδοτέων ὑπὸ τῆς Βουλγαρικῆς Κυβερνήσεως ἐκκλησιαστικῶν ἀντικειμένων, τῶν ἀφαιρεθέντων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου ἐκ τῶν Μονῶν τῆς Ἀνατολ. Μακεδονίας, Τιμίου Προδρόμου παρὰ τὰς Σέρρας καὶ Εἰκοσιφοινίσσης ἐπὶ τοῦ Παγγαίου. Ὑπὸ τῆς Βουλγαρικῆς Κυβερνήσεως ἀπεδόθησαν ἑξήκοντα δύο ἀντικείμενα ἐκκλησιαστικῆς χρήσεως ἤτοι: Λειψανοθήκαι, Διακοπότηρα, Θυματήρια, Ἱερατικὰ ἄμφια, ξυλόγλυπτοι σταυροὶ μετὰ ἐπευδύσεων καὶ πολυτίμων λίθων, προσέτι δὲ τὸ λάβαρον καὶ ἡ σφραγὶς τῆς Μονῆς Τιμίου Προδρό-

μου. Πλήν τῶν ἀντικειμένων τούτων ἀπεδόθησαν καὶ διακόσιοι πενήκοντα ἐννέα Κώδικες (χειρόγραφα καὶ ἔντυπα βιβλία) προερχόμενα κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ τῆς Μονῆς Τιμίου Προδρόμου. Ἐκ τῆς Μονῆς Εἰκοσιφοιήσεως ἐλάχιστα ἀντικείμενα καὶ βιβλία ἀνευρέθησαν. Τὰ ἀποδοθέντα ἀντικείμενα μετὰ τὴν παραλαβὴν τῶν ἐσφραγίσθησαν, συμφώνως δὲ πρὸς τὴν συνθήκην, θ' ἀποσταλῶσι, φροντίδι τῆς Βουλγαρικῆς Κυβερνήσεως, μέχρι τῶν ἐλληνικῶν συνόρων, ὅπουθεν θὰ μετακομισθῶσι εἰς Ἀθήνας.

— Παρὰ τὸν νέον προσφυγικὸν συνοικισμόν τῆς Ν. Ἀγχιάλου, τὸν συμπηχθέντα παρὰ τὸν Ἀλμυρὸν τῆς Θεσσαλίας, ἔχον κατὰ τύχην ἀνευρεθῆ λείψανα χριστιανικῶν μνημείων, ἀναγομένων ἔνεκα τῆς τέχνης τῶν εἰς τὸν 5ον μ. Χ. αἰῶνα. Κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἰπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν μετέβη ὁ Ἐφορος Βυζαντ. Ἀρχαιοτήτων κ. Γ. Σωτηρίου ἵνα ἐνεργήσῃ δοκιμαστικὰς ἀνασκαφὰς καὶ προσδιορίσῃ τὴν ἀρχαιολογικὴν ζώνην. Ἡ δοκιμαστικὴ ἔρευνα ἔφερεν εἰς φῶς δύο χριστιανικὰς Βασιλικὰς, ὧν αἱ διαστάσεις εἶναι 40 μ. μῆκος καὶ 20 μ. πλάτος διὰ κίωνων εἰς τρεῖς στοὰς χωριζόμενας, μετὰ διπλοῦ νάρθηκος καὶ ἡμικυκλικῆς ἀψίδος. Τὰ ἀνευρεθέντα γλυπτὰ ἀρχιτεκτονικὰ μέλη εἶναι ἐπιμελέστατα κατεργασμένα, ἀνάγονται δὲ εἰς τοὺς πρὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ χρόνους. Ἐξ ἐπιγραφῶν προσδιορίζεται ἡ μία τῶν βασιλικῶν ὡς κτίσμα τοῦ Ἐπισκόπου Ἐλπίδιου ἀκμάσαντος πιθανώτατα περὶ τὰ μέσα τοῦ 5ου αἰῶνος. Πλήν τῶν προσδιορισθειῶν Βασιλικῶν ὑπάρχει ἐντὸς τῆς οἰκίας Ν. Ζορμπᾶ ψηφιδωτὸν δάπεδον ἐτέρου ναοῦ, ἔχον δὲ δύο ἄλλων χριστιανικῶν ναῶν εὐρίσκονται εἰς θέσιν Ἁγίου Δημήτριος καὶ παρὰ τὴν νεωτέραν ἐκκλησίαν τοῦ χωρίου. Τὸ Ἰπουργεῖον Ἐκκλησιαστικῶν θὰ ἀνακηρύξῃ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ὡς ἀρχαιολογικοὺς χώρους τὰ μέρη τοῦ νέου συνοικισμοῦ ἐνθα ἀνευρίσκονται τὰ μνημεῖα. Ἡ κατὰ τύχην ἀνευρεθεῖσα νεκρόπολις αὕτη, περὶ τῆς ὁποίας ἔχει ἤδη δημῶσιεύσει ὁ Ἐπιμελητὴς ἀρχαιοτήτων κ. Ν. Γιαννόπουλος προκατ'ἀρκτικὰς μελέτας, εἶναι πιθανώτατα αἱ χριστιανικαὶ Φθιώτιδες Ἐθναί, ὡς τοῦτο δύναται νὰ ἐξαχθῇ ἐξ ἀνευρεθειῶν πλίνθων μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς ΘΗΒΩΝ. Ἄν ἡ ζωὴ τῆς πόλεως διήρκεσε καὶ κατὰ τοὺς μεσαιωνικοὺς χρόνους καὶ ἂν ἐπὶ τοῦ χώρου τούτου τοῦ νέου συνοικισμοῦ ἢ ἐπὶ τῆς θέσεως Τσεγκέλι παρὰ τὸν Ἀλμυρὸν πρέπει ν' ἀναζητηθῇ ὁ μεσαιωνικὸς Ἀλμυρὸς τοῦτο θ' ἀποδείξῃ συστηματικὴ ἀνασκαφὴ, ἥτις θὰ φέρῃ πιθανώτατα εἰς φῶς νεκροπόλεις μεγίστης σημασίας διὰ τὴν μεσαιωνικὴν ἱστορίαν τῶν ἐλληνικῶν χωρῶν.